

BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III

166
D
36

347

*Inter libros
Joseph Maria Pavesanolo
Antecessoris Regii
A. 1. 2.*

~~Handwritten scribble or signature~~

JOANNIS
CORASII
TOLOSATIS,
JURISCONSULTI
CLARISSIMI,

IN UNIVERSAM SACERDOTIORUM
materiam erudita sanè, ac luculenta Paraphrasis.

CUM NOTIS JOANNIS SOLIER IN
*Senatu Tolosano patroni, ac veterani expeditionum
Romane Curie Baucharii.*

TOLOSÆ,
Apud JOANNEM DOMINICUM CAMUSAT;
Regis Bibliopolam. 1687.

CUM PRIVILEGIO REGIS,

LOAN 10
CORNER

ILLUSTRISSIMO VIRO
DOMINO DOM. THOMÆ
ALEXANDRO MORANT,
EQUITI, REGI A CONSILIIS,
Senatus Tolosani Principi.

HÆCCE iterum in lucem prodit Corasius;
PRÆSES ILLUSTRISSIME, sed
novâ, magnâque Notarum accessione lo-
cupletatus. Is est ille Corasius, quem,
sive causas peroraret, sive de jure res-
ponderet, ac tandem Senatorio munere
fungeretur, tota olim mirabatur Tolo-
sa, verè sui sæculi decus & ornamentum. Cui, VIR
AMPLISSIME, hanc ce tanti Viri in universam Sa-
cerdotiorum materiam paraphrasin, qua sedes est illustrium
materiarum juris Ecclesiastici, & quasi sacra doctrina la-
tifundium, dicarem, non diù hæsi dubius: nimirum par
erat, ut Virum illarum rerum scientissimum, Themidis

corculum, omniumque Musarum amicum, patronum elige-
rem; te, inquam, PRÆSES ILLUSTRIS-
SIME, qui vix dùm in altissimo honoris gradu collocatus, & gra-
vissimarum rerum onera, & omninò egregiè sustines no-
men, quod adeptus es: tuo etiam, quantus quantus sit, citò
prestantior evasurus Magistratu? Enim-verò nihil tam dif-
ficile, aut tam amplum esse jam probe novimus in ipsis,
ut ità dicam, Magistratus tui incunabulis, quod indoles
tua eximia non assequatur, ita ut dignitatem amplissimam
non sustineas modò, sed augeas? Tanta sunt animi tui do-
tes, tanta doctrina singularis, & prudentia magno maxi-
marum rerum usu quaesita. Paginam verbis undique suà
sponte confluentibus implem, PRÆSES ILLUSTRIS-
SIME, si virtutes tuas, beneficia in Rempublicam colla-
ta, longam majorum seriem, sumosasque imagines, & no-
bilissima gentis splendorem, memorare aggrederer, erat enim
hic locus hisce memorandis opportunus: sed quoniam nec
existimatio tua, nec honor etiam meus id postulat (etenim
ea omnia tentare longè facilius esset, quam oratione con-
dignè complecti) hisce supersedeo, te enixè rogans, VIR
AMPLISSIME, ut levidense hoc munusculum, qua-
lia mea solent esse munera, sed tamen reverentia mea ergà
te significationem, grato animo excipias. Honesta, ut illud
tibi offerrem, excitavit ambitio, ut publico etiam testi-
monio me probarem tibi addictissimum, &

Amplitudinis tuae

Obsequentissimum servum
JOAN. DOMINIC. CAMUSAT.

I N D E X

Tractatum, qui in hoc Volumine continentur.

Prima Partis Tractatus.

DE totius tractatus particio-
ne, & vario beneficii no-
mine cap. 1. pag. 1.

Quid sit Beneficium. cap. 2. 5.

Hospitalia, Leprosaria, & alia
id genus, an Beneficii verbo
ventant. cap. 3. 10.

De pensione. cap. 4. 13.

De Beneficiis curatis, simplici-
bus, electivis, collativis, re-
gularibus, secularibus, aliis-
que speciebus Beneficiorum.
cap. 5. 18.

De Beneficiis datis in titulum,
& in commendam. cap. 6.
24.

De non conferendo viventis Be-
neficio. cap. 7. 27.

De vacatione per mortem, &
simplicem renuntiationem.
cap. 8. 32.

De renuntiatione, quæ fit ex
causa permutationis. cap. 9.
42.

De depositione, affectuione se-

cundi Beneficii, & reliquis
modis vacationum. cap. 10.
48.

Partis secunda Tractatus.

De Romano Pontifice, ejusque
vicegerente. cap. 1. 52.

De Concilio. cap. 2. 59.

De Legato à latere. cap. 3. 60.

De inferioribus ord. cap. 4. 65.

De quasi possess. conferendi. cap.
5. 70.

De Sequestro. cap. 6. 70.

De Capitulo Sede vacante. cap.
7. 75.

De Vicario Episcopi. cap. 8.
80.

De executore. cap. 9. 84.

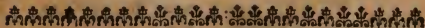
Tertie Partis Tractatus.

De Clericatu. cap. 1. 86.

De spuris non promovendis.
cap. 2. 90.

De ætate Beneficiorum. cap. 3.
93.

De conjugatis & bigamis. cap. 4.	98.	De postulatione. cap. 2.	130.
De scientia. cap. 5.	102.	De electione. cap. 3.	137.
De corporis & animi vitiis. cap. 6.	109.	De nominatione. cap. 4.	147.
		De mandatis Apostolicis. cap. 5.	173.
		De præsentatione, seu jure Patronatus. cap. 6.	194.
<i>Quarta Partis Tractatus.</i>			
De collatione. cap. 1.	119.		

PAR grace & Privilège du Roy donné à Versailles le 26. Juin 1687. signe le Petit, & scellé, il est permis à Jean Dominique Camusat Marchand Libraire de Toulouse, d'imprimer ou faire imprimer un Livre intitulé *Ioannis Corasii Jurisconsulti Clarissimi in universam Sacerdotiorum materiam luculenta Paraphrasis*, avec les Notes du sieur Solier Avocat au Parlement de Toulouse, & Banquier en Cour de Rome, & ce durant le temps de huit années; avec deffenses à tous autres de contrefaire ledit Livre durant ledit temps, à peine de 2000. liv. d'amende, comme il est plus amplement porté par lesdites Lettres de Privilège, registrées sur le Livre de la Communauté des Marchands Libraires de Paris, suivant l'Arrest du Parlement.

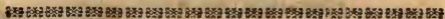
JOANNIS

JOANNIS CORASII

TOLOSATIS, JURISCONSULTI
CLARISSIMI,

IN UNIVERSAM SACERDOTIORUM
materiam, Inculenta Paraphrasis.

DE TOTIUS TRACTATUS PARTITIONE,
& vario Beneficii nomine.

SUMMÆ RERUM.

1 Partitio, totius Tractatus.	4 Casus, quo die interemptus.
2 Beneficii, multiplex acceptio.	5 Beneficium pro gratia.
3 Beneficium, in malam partem.	6 Beneficium pro Sacerdotio.

CAPUT I.

Partitio
totius o-
peris.

I

EXPLICABITUR como dissimè sacerdotiorum tractatus, quatuor partitionibus. Prior quid sit beneficium, quotque ejus species, Et quæ verbo beneficii veniant, Tum quibus modis præcipuè beneficium vacare dicatur, atque de renunciatione, tam simplici, quàm ex causa permutationis, necessaria decla-

A

rabit. Altero membro, *Quis sacerdotiorum conferendorum potestatem habeat, exponemus. Tertio, quibus conferri beneficia possint. Quarto, quibus modis beneficia concedantur. Ut non sit illic obscurum videre, quomodo primum per collationem, deinde per postulationem, tum per electionem, ac demum per nominationem, & mandatum. Denique per Præsentationem provideatur. Imitatus quantum potui Hermogenia. ^a Qui si quaeratur de tutore, an ex inquisitione rectè datus sit, quatuor hæc considerari jubet: an is dederit, qui dare potuit: an ille acceperit, cui fuerat dandus: An is datus sit, cujus dandi facultas erat: Et an pro tribunali decretum interpositum sit. Ante omnia tamen illud præfabimur, beneficium (quo nomine, placuit canonum authoribus sacerdotia vocare) in jure tam civili, quàm Pontificio, non una in significatione accipi. Quandoque enim apud Jureconsultos, ^b legere est Beneficium, pro opera, & factò alicujus, rapto etiam in malam partem vocabulo, locutione tamen purissimis linguæ Latinæ authoribus, non incognita. Cicero ^c enim Trebatium increpans, quòd Idibus Martiis quibus Cæsarem interemptum nemo nescit. M. Ant. hominem sceleratissimum & Remp. post Cæsaris mortem divexitantem, ante fores detinuisse: donec Cæsar interficeretur, inquit, Quod verò à te viro optimo, seductus est, tuoque beneficio adhuc vivit hæc pestis, interdum quod mihi vix fas est, tibi subirascor, Receptius tamen, ut beneficium pro gratia exhibita, & merito, benefactòque in alium collocato accipiatur: ut cum Thais metretrix Phædræ adolescenti dicebat.*

^a l. naturali s. ff. de confir. tutor.

^b l. ex damni. s. quoties ff. de dam. infect. l. inter omnes ad prin ff. de fur.

^c Libro Epistol. x. ad Trebat.

^d Terent. in Eunucho.

Quamobrem Phadria

² Beneficium multiplex significatio.

³

¹ In. Cas. Idibus Martiis necatus.

⁴

Beneficium pro gratia.

Cupio aliquos parare amicos beneficio meo.

Et Paul. Jusi^c Gregoriusque Pontifex. ^f adjuvari nos, non decipi beneficio oportet. Rursus Papi. ^g Beneficio affici hominem hominis interesse dixit. Et Jabol. ^h Beneficium (inquit) quod à divina principis indulgentia proficiscitur, quam plenissimè interpretari debemus. Pariterque Bonifac. ⁱ Decet concessum (ait) à principe beneficium, esse mansurum. Et mox ^k indultum à jure beneficium, nemini est auferendum. Pleni sunt profectò hujus generis exemplorum libri, ^l ut pluribus immorari supervacaneum ducam. At verò licet tot possint esse beneficii appellationes, quot sunt munera, & gratiæ à Legislatoribus exhibitæ: tamen contracta est quandoque hujus vocabuli significatio: nam in prophanis, beneficium pro Feudo, plerunque usurparunt. ^m In sacris verò, & spiritualibus pro sacerdotio, idque frequentius, & usitatus, adeò quidem ut jam vulgus nostrum, per Antonomasiam quandam, beneficii nomine, Sacerdotia tantum modo intelligat.

Beneficium pro sacerdotia

c l. in commodato. §. si-
cut in fin. ff. commod.
f c. unic. in fin. de com-
modo.

g l. servus ex lege ff.
de fer. expor.

h l. pen. ff. de constitut.
princip.

i c. decet. de reg. jur.
in 6.

k cap. indultum eodem
titul.

l 3. ff. de obsequ. l. si
post mortem. ff. de con-
tra tabu. l. in omnibus.
3. ff. de reg. jur. & l.
Neratius. cod. titul.

m c. 1. cum similibus.
quib. cau. feud. amit.
in feud.

S O L I E R.

^x Sacerdotiorum) improbant vocabulum in subiecta materia Rebuff. in præmio praxis beneficiariæ & Garg. de beneficiis p. 1. cap. 1. n. 7. & sacerdotium pro ipso ordine sacerdotali non autem pro beneficio assumi volunt: licet enim beneficium sacerdotale sacerdotium dici posset ut in cap. quoniam; ne prælati vices suas non tamen alia beneficia, quod verum credo quamvis Tiraquet. in tract. cessante causa p. 1. n. 46. & vocabularium ecclesiasticum sacerdotium pro beneficio indistinctè usurpent.

6 *Beneficium pro feudo*) exaruit alias ex hac æqui-

vocatione Fredericus III. in Adrianum IV. cum enim Pontifex literis duriusculis Imperatorem increparet ex quo injuriam Archiepiscopo Londonensi illatam non vindicaret illique exprobraret sanctam Romanam Ecclesiam Imperiali insigni coronæ libentissimè contulisse subdens, neque tamen pœnitet nos desideria tuæ voluntatis in omnibus implevisse, sed si majora beneficia excellentia tua de manu nostra suscepisset, si fieri posset, considerantes quanta Ecclesiæ Dei, & nobis per te incrementa possint & commoda pervenire, non immeritò gauderemus; Fœdericus hæc verba detorquens ad feudale beneficium indignationē suam edicto promulgavit quam tamen mitioribus literis & benigna interpretatione Adrianus compescuit in hæc verba. Licet enim hoc nomen quod est beneficium apud quosdam in alia significatione quam ex impositione habeat, assumatur, tunc tamen in ea significatione accipiendum fuerat, quam nos ipsi posuimus, & quam ex institutione sua noscitur retinere: hoc enim nomen ex bono & facto est editum & dicitur beneficium apud nos, non feudum sed bonum factum in qua significatione in universo sacræ Scripturæ corpore invenitur, ubi ex beneficio Dei non tanquam ex feudo, sed veluti ex benedictione & bono facto ipsius, & gubernari dicimur, & nuttiri: & tua quidem magnificentia liquidò recognoscit, quod nos ita benè & mirificè Imperiali dignitatis insigni tuo capiti imposuimus ut bonum, factum valeat ab omnibus iudicari. *Baron. ad annos 1157. & 1158.*

QUID SIT BENEFICIUM.

SUMMÆ RERUM.

1 Beneficium quid.	temporale.
2 Beneficium an jus spirituale.	8 Possessorium beneficii, temporale.
3 Simonia in spiritualibus contrahitur.	9 Fructus beneficii vacantis, servantur successori.
4 Prabenda duplex.	10 Fructus clericus non facit suos.
5 Laicus procurator in beneficiis.	11 Clericus de fructibus non disponit.
6 Jus patronatus cur habeant laici.	
7 Jus patronatus, spirituale, &	12 Clerici luxu perdit.

CAPUT II.

B
Beneficium quid

O c itaque beneficium (sic enim deinceps cum nostratibus sacerdotium nuncupabo.) Sic videtur posse non male definiti, *ius esse percipiendi fructus, ex bono Deo*

dicatis, provenientes clerico, propter divinum officium competens. Quæ definitio, quia totam hanc quæstionem continet, initio nobis expo-

2 nenda est: sed pingui (quod dici solet) Minerva. Dicimus igitur beneficium jus esse, & id quidem spirituale, ^a cum contrahatur simoniæ vitium, si pro eo jure obtinendo aliquid temporale detur. ^b Et simoniam certum sit, non nisi in spirituali causa committi, aut ei annexa. ^c Nec nos offendat, quoddam laicus præbendam, atque ita beneficium, ^d habere, ^e conferreque ^f nonnunquam possit: recteque procurator constituitur, ad permutandum, & acceptandum sacerdotium, ejusve possessionem apprehendendam. ^g Et patronus Clericum instituendum, ordinatio præsentet. ^h Cum tamen laicum tractare spi-

S
imonia.

^a Glo. in summa. It. q. 3
Panorm. & Fely. in c. consulere. de Simon.
^b c. nemo. c. Mathzus.
^c consulere & ca. ad nostram. de Simon.
^d c. quæstus de re permu. gl. c. 1. q. 1.
^e d. c. pro illorum. & c. si de præben.
^f Gloss. c. cum M. de consil.
^g Gl. c. imperium. 10. distin.
^h Panor. c. accedens. de præb. Rot. dec. 418. in An.
h. c. cum dilectus de jur. patron.

ritualia nullo modo posse, notius sit quam ut probatione sit opus. ¹ Nam considerandum est, Præbendam dupliciter accipi. Primum pro quadam fructuum perceptione, à Canoniatu se-juncta: quæ tamen de rebus ecclesiasticis de-tur, non tamen ratione divini officii, sed pro labore aliquo temporali, de ecclesia bene meritis conceditur. ^k Advocato puta, procuratori, aut Syndico, ^l quam nihil spiritualitatis habentem laicus merito obtinet. ^m Accipitur & aliter ut Canoniatui conjungitur, ⁿ propter divinum officium competens, ^o quæ ideo beneficii verbo continetur. ^p Nec à laico, utpotè spiritualium profus incapace, citra apostolici privilegii auctoritatem, ^q ulla ratione teneri: multo-que minus conferri potest. ^r Neque verò existimandum est, laicum ideo spiritualia tractare, quòd in beneficiis, aliisque spiritualibus negotiis, procurator jure fiat: ^s si quidem nudum tantum præbeat ministerium procurator. ^t Proinde ejus qualitas non attendatur. ^u Quod autem à su-premis Pontificibus proditum est, laicos jus habere præsentandi clericos ordinariis, ^x singulari favore, sustinetur, ut allectentur laici, invitentur, & inducantur ad constructionem Ecclesiarum. ^y Nec omni ex parte jus patronatus spiri-tuale censeri debet: ^z sed temporale potius spiri-tuali annexum. Aut ut alii volunt, temporale partim (quia à laicis possidetur in hæredes migrans, ^a) partim spirituale, quia vendi non potest. ^b Qua de re suo loco latius. Cur autem ju-dex secularis, de possessorio beneficii cognoscat, in dubium revocandum non est, siquidem usu obtinuerit, & jure verissimum sit, possessorii causam, non spiritualem, sed temporalem esse. ^c Nec absurdum videri debet, ejusdem re-

i c. decernimus. de ju-di. c. causamque. de præf.

k e. de magist. e. pos-sessione. 16. q. 1.
l c. quiennque. 12. q. 2. & d. e. possessiones.
m d. c. h. gl. de cum M. n. c. dilecto. de præben. o. ca. cum in Ecclesia. de præben. in 6.
p c. pro illorum. & c. h. de præb.

q c. dilectus 3. de præ-ben. c. Adrianus. & ca. in synodo. 63. dist. r d. ca. decernimus. & d. c. causamque.

s c. 1. de procu. in 6.

t l. mutus ff. de procur. u l. Sulpitius. ff. de do-nat. inter vir. & ux.

x d. c. cum dilectus.

y c. quoniam de jure pat. Panor. c. ad apos-tolicam. de simo.
z Gl. c. piz mentis. 16. q. 7.

a c. quanto. de jud. b c. 1. de jur. patron. ca. querelam. de elec. c. filius. 16. q. 7.

c c. de jure patro.

4
Præben-da.

5
Laicus non tra-ctat spi-ritualia

7
Jus pa-tronatus an spiri-tuale.

8
Posses-sorium quid tem-porale.

gotii respectu, petitorium, spirituale, & possessorium, temporale censerit: ^d cum nihil habeat commune cum possessione proprietatis, ^e versatur porro hoc jus de quo cœpimus disputare, in perceptione fructuum, ut & finitionis verba præmonstrant. Usque aded; ut fructus post mortem provenientes, si non in Ecclesiæ utilitatem convertantur, ^f futuro successori debeant reservari. § Non quidem (sic enim, licet cum paucis sentio,) ut fructus suos clericus faciat, ^h

Fructus beneficii an clericus sui faciat.

10 Iudicium ex his ad victum sibi Ecclesiæque deservientibus, subministret, quodque superest, Christi pauperibus elargiatur, aut in Ecclesiæ utilitatem convertat. ⁱ De his enim testari, aut

Clericus non disponit de fructibus.

inter vivos ullo modo disponere, prohibetur.

^k Nisi tanquam procurator, his qui deserviunt juxta servitii meritum, ^l aut aliis moderatè, secundum consuetudinem loci. ^m Et si quid forte clericus luxu perditus, (quales multos fert ætas nostra) ex his profundat, restitutioni obstringitur. ⁿ Nam ut Hiero. dicebat: Clerico de altari vivere permissum est, non luxuriari. ^o At verò posteriora diffinitionis verba, (propter divinum officium competens) significant, nos hæc prophana non tractare beneficia: sed ecclesiastica, quæ solis clericis, ^p & à personis duntaxat ecclesiasticis, non item à laicis, ^q nisi ex privilegio, ^r pure liberèque, hoc est omni spe lucri cessante, & quacunque pactione rejecta, ac sine diminutione, ^s conferuntur.

12

S O L I E R.

Jus esse percipiendi fructus) majus & pinguius esse jure istud quam ut debeat restringi ad simplicem perceptionem fructuum vel ex eo patet quod beneficiarius terram prædialem vineatoriam facere potest, cap. ult. de pecul. clerico.

d Glo. e. literas de jur. cal Car. etc. dispendiosam de jud.
e Guid. pap. q. 1.

f l. naturaliter §. i. ff. de acqui. possess.
g c. cum vos de off. ord. h c. hæc hujus & cano liccat. 11. q. 2. c. fina. de offic. ord. in 6.

i c. fi. ubi glo. & Panor. de pecul. clerici.

k c. episcopus, c. nulli. §. fi. 12. q. 1. glo. c. suscepi. de elect. in extravag. Ioan. 22.
l d. e. fin. de pecul. clerici. c. relatum. 1. §. licet. l. de testa. & d. c. fi. in fi.
m c. 2. & 3. de donat. Panor. c. cum eses. col. 6. de testa.
n Arch. c. 1. 48. dist. o dicto. c. 1.
p c. cū aded. de rescrip. c. ex literis. de transac. q. c. nullus. c. per laicos ca. non placuit. c. laicis. & c. si quis principum. 16. q. 2.
r c. dilectus. 3. de præben. gl. d. c. laicis. s. c. un. ut ecel. benefic. c. consuler. de firmo. c. si quis dator. c. si quis episcopus. & c. si quis objecerit. 1. q. 3.

7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

cap. commissum, de decim. Quod tamen usufructuario qui jus habet percipiendi fructus non permittitur etiamsi res preciosior inde reddatur l. si cuius rei usufructus §. sed si inter. versic. & si forte & l. usufructuarius ff. de usuf. unde Melchior Lotterius de re beneficiaria lib. 1. q. 3. n. 1. reprobata auctoris nostri definitione aliam advehit ut scilicet beneficium nihil sit aliud quam jus quoddam spirituale administrandi certum fundum ecclesiasticum clerico concessum in spiritualis officii retributionem.

Cum contrahatur simoniæ vitium si pro eo ² jure obtinendo aliquid temporale datur) vel etiam spirituale Pastor de benef. lib. 3. tit. 18. n. 12. ea agnita differentia quod simonia contracta per dationem temporalis est vera simonia: contracta verò per dationem rei spiritualis dicitur interpretativa vel similitudinaria; illa si realis sit privat obtentis & inhabilitat ab obtinenda & rei excommunicantur ipso facto, extravag. cum detestabile, de simonia. Si verò tantum conventionalis collatio est nulla inhabilitas ad obtinenda contrahitur obtentorum, sed privatio ipso facto non incurritur, sed tantum per sententiam, nec excommunicationi locus est: ita autem scilicet interpretativa nullam pœnam inducit præter nullitatem actus Garc. p. 8. cap. 1. n. 38. Pastor d. lib. 3. tit. 18. n. 2.

Quod laicus præbendam atque ita beneficii ³ habere conferreque nonnunquam possit) præbenda hujusmodi non est beneficium, sed stipendium mere profanum; laici enim citra privilegium sunt incapaces collationis beneficii activæ vel passivæ.

Non quidem ut fructus suos clericus faciat) ¹⁰ contraria tamen sententia est communiter recepta

cepta & consuetudini Ecclesiæ conformis & probatur cap. unico de cleric. non resid. in 6. Concil. Trid. cap. 1. sess. 23. versic. si quis autem, ibi : eum pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, & sess. 24. cap. 12. versic. præterea obtinentibus : ibi, quos ratione etiam præbendæ ac residentiæ fecit suos & versic. provisi autem : ibi, fructus non faciat suos, Garc. p. 2. cap. 1. n. 2. & seqq. ubi multa congerit atque beneficiatum vane & male consumerenti fructus beneficii, non teneri ad restitutionem quamvis peccet & quidem mortaliter, non contra iustitiam, sed contra charitatem, seu misericordiam si in notabili quantitate id faceret.

- II De his enim testari aut inter vivos ullo modo disponere prohibetur, jure communi beneficiatum etiam simplicem certum est non posse testari de fructibus beneficii, sed post mortem ad Ecclesiam pertinere, hoc est ad successorem in beneficio vel capitulum si ex capitulari mensa fructus percipiebatur ut canonicus, cap. Episcopi cap. sunt manifestæ 12. q. 1. cap. 1. 12. q. 4. cap. 1. 12. q. 5. cap. 1. cum seqq. de pecul. cleric. cap. 1. cap. cum in officiis, cap. ad hæc. cap. quia nos, cap. relatum 2. de testam. potest tamen de illis liberè in vita disponere Azor. lib. 7. cap. 9. q. 5. sed quicquid sit de jure communi, secus tamen est de consuetudine, qua stante, potest beneficiatus licitè testari etiam ad usus profanos, & dictos fructus relinquere consanguineis etiam divitibus, nam consuetudo hujusmodi non est contra jus divinum aut naturale, sed contra jus humanum Covarruv. in d. cap. cum in officiis. n. 9. probus ad Joan. Monac. in cap. fin. de offic. ordin. &

admittendam esse hanc consuetudinem, saltem immemoriam, disponendi de huiusmodi re-
ditibus, etiam in profanos usus, non solum per
ultimam voluntatem, sed etiam inter vivos, ait
Alexander Moneta de distribut. p. 3. q. 2. n. 5.
& q. 4. n. 11. quia non est, inquit, contra jus
divinum ac naturale, sed humanum.

HOSPITALIA, LEPROSARIÆ, ET ALIA id genus, an beneficii verba veniant.

SUMMÆ RERUM.

- 1 Hospitalia, an beneficii verbo ve-
niant.
2 Præceptorum Rhodienses.
- 3 Hospitalia an exprimenda.
4 Literarum iustitia, & gratia dif-
ferentia.

CAPUT III.

RÆDICTA autem satis of-

tendunt Leprosarias, & vulgò ^{Hospi-}
diæta, Hospitalia (quarum spe- ^{talia an}
cies, variæ in iure leguntur. ^{veniant} ^{beneficii} ^{verbo.} ^a) ali-

que id genus, beneficii verbo
non significari, ^b etiam si ecclesias annexas ha-
beant, decimasque & alia spiritualia iura possi-
deant. ^c Atque ideo nec à legato conferri, nec
sub nominationibus comprehendendi, ^d nec bene-
ficiis permutari. ^e Cum laicis comitantur, ^f vi-
cæque tutorum gubernatores eorum locorum
administrent, ^g obstricti quotannis reddere ra-
tionem. ^h Ideoque non beneficium, sed offi-
cium habere dicantur, ⁱ nisi tamen ecclesiasti-
co beneficio unita essent. ^k (Unita quippe res
& addita, naturam ejus cui adjicitur redo-
let. ^l Aut religiosis personis deputata, eisdem- ²

a Illud. C. de sacrosan. eccle.

b Cle. per literas. de præben.

c d. Cle. per literas.

d Gl § si autem illi. de colla. in pragma.

e Glo. §. item quod universitates. eo. tit.

f Cle. quia contingit. §. ut autem. de relig. do.

g l. orphanotrophos. C. de epis. & cler.

h d. §. ut autem.

i d. l. orphanotrophos.

k c. super eo. de præb. in vj.

l l. prædiis. §. qui do-

Res uni-
ta.

Rho-
diense
præcep-
torie.

que solita in titulum conferri. ^m Sicuti sunt
præceptorie Rhodienses : quæ cum non nisi
fratribus Hierosolymitanis , atque ita personis
ecclesiasticis conferantur : ⁿ beneficiis eccle-
3 siasticis annumerari merito debent. ^o Sed & de
Hospitali impetrans beneficium , mentionem
facere debet. ^p Cum ejus expressio Papam re-
tardare , aut saltem difficiliorem reddere pos-
sit. ^q Quod accipiendum est in literis Justitiæ ,
in quibus patrimonium quoque exprimi de-
bet. ^r nam secus in literis gratiæ.

Hospi-
tale an
expri-
mendum

num. ff. de leg. iij. l. si
convenerit. §. si nuda ff.
de pig. act.
in d. cle. quia. §. præ-
missa.
n. c. dudum. de deci.
Pan. in rubri de regula.
o Barba etc. causam.
de elect.
p. Fede. Senef. consil.
325.
q. c. postulasti de refer.
Gl. d. §. item quod. §.
r. i. cly. d. c. postulasti.
col. ij.
f. Cardi. & Imol. cle. si
de off. ord. col. xvj. de
referip. Fely. c. in nos-
tra.

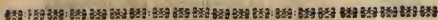
SOLIER.

1 *Nisi tamen Ecclesiastico beneficio unita es-*
sent ex Concilio Tridentino sess. 25. cap. 8.
de reform. administratio , seu gubernatio hos-
pitalium uni & eidem ultra triennium deinceps non est committenda , nisi aliter in fun-
datione cautum sit , nonobstante quacumque
unionem , exemptione & consuetudine in con-
trarium etiam immemoriali , seu privilegiis ,
aut indultis quibuscumque , non intendit ta-
men Concilium tollere unionem hospitalis
Ecclesiæ vel beneficio factam , nec impedire
quominus rector beneficii illud regat per seip-
sum & administret in perpetuum , sed ut non
possit administrationem alteri committere ultra
triennium Gare. p. i. cap. 3. n. 23.

2 *Sicuti sunt præceptorie Rhodienses imò com-*
mendæ & præceptorie ordinum miliarium
non sunt beneficia Ecclesiastica. Mandosius
ad regul. 16. quæst. 51. num. 3. sed res pro-
fanæ , cavedo de patron. Regiæ Coronæ Lusitaniæ cap. 15. à n. 15. unde Joan. Quintin. in
repet. cap. de multa de præb. n. 8. & n. 163. &
seqq. præceptores , inquit , aut commendatarii
Sancti Joannis non sunt beneficiarii , nec benefi-

cium habent, sed administrationem & officium, & Melchior Lotterius de re benefic. lib. 1. q. 6. n. 52. ait in his præceptoris deficere causam finalem beneficii, cum non conferantur clericis propter divinum officium, sed militibus in simplicem administrationem propter operas, militares & quasi in stipendium, atque ita deficiat quoque causa materialis, propterea non posse dici beneficia ecclesiastica; & quamvis illi milites sint quadantenus religiosi, non sunt tamen clerici, quibus solum conferenda sunt beneficia, ut vel ex ipsa auctoris definitione beneficii satis liquet, & habetur in cap. cum aded, de rescriptis, imò nec quidem propriè religiosi dici possunt: sed large & secundum quid, ut ex Divo Thoma 22. q. 186. art. 4. tenet Azor. lib. 13. cap. 3. q. 2. vide Garc. part. 1. cap. 4.

3. *Quod accipiendum est in literis iustitia in quibus patrimonium quoque exprimi debet*) istud iure communi verum, sed cum hodie, literæ iustitiæ, sic dictæ cum pro pauperibus clericis ab Episcopo sine titulo ad ordines promotis, Papa rescribit quæ etiam in forma cum secundum & in forma pauperum appellantur ab aula jamdiu recesserint consequens est ut expressio hospitalis profani vel patrimonii in provisionibus gratiosis non sit necessaria.

DE PENSIONE.

SUMMÆ RERUM.

1 <i>Pensio an sit beneficium.</i>	<i>nenda.</i>
2 <i>Pensionarius ad quid tenetur.</i>	11 <i>Beneficium scindere ex causa licet.</i>
3 <i>Pensio beneficio non commutatur.</i>	
4 <i>Pensio an nuptiis perdat.</i>	12 <i>Pensionis constituenda multiplex causa.</i>
5 <i>Pensio an exprimenda.</i>	
6 <i>Pensionis finitio.</i>	13 <i>Pensio in fraudem presumitur imposita.</i>
7 <i>Pensionis moderata portio.</i>	
8 <i>Motus proprius quando nihil operetur.</i>	14 <i>Episcopo asserenti causam non creditur.</i>
9 <i>Pensionem quis constituat.</i>	15 <i>Patri testanti de meritis filii non statur.</i>
10 <i>Pensio an quantitativè imponenda.</i>	

CAPUT IV.

I NSUPER nec pensio, beneficii nomine intelligitur. ^a Cum sit quid temporale, spiritualitatis nihil habens. ^b Cujus ideo laicus capax est. ^c Unde clericus qui ratione beneficii ad residentiam, ^d & ad officium ^e tenetur: propter pensionem tamen, ad neutrum obstringitur. ^f Nec pensionem beneficio permutare potest. ^g Cum sola beneficia, beneficiis, & spiritualia, spiritualibus commutentur. ^h Et executor datus ad providendum de beneficio, pensionem constituere nequit. ⁱ Et licet per contractum matrimonii vacent beneficia, ^k non tamen amittitur pensio. ^l Quod non recipere in pensione clerico assignata loco beneficii, ut sit hodie ex causa cessionis aut resignationis. ^m Cum per nuptias, clericatus nomen, & privilegia, nisi duobus casibus clericus

Pensio an appellatione beneficii.

Permutare beneficia.

Vocatio per nuptias.

a c. ad audientiam. ij. ubi Pa. de rescrip. c. quamvis, de pra. in 6.

b Pau. c. ad audientiam. c. possessiones, xvj. q. 1.

c d. c. ex tur., & c. in de cler. non resid.

d e. fi. de rescrip. in 6.

f d. c. possessiones. Gemi., & alii. d. c. quamvis.

g Cl. s. item quod universitates de col. in pra.

h c. fi. de re. permu. i d. c. quamvis.

k ca. iij. c. diversis de cl. ri. conjug.

l Card. clc. j. s. eadem d. sup. neg. Rip. c. ij. num. 128. de jud.

m Micro. Gig. tra. pensio. q. liii.

n c j. de cle. conju. in vj.
o l si eum. §. qui inju-
riarum. ff. si quis caut.

p Gl. & præpo. c. Aga-
thosa 27. q. 2.
q c. admonet. de reuiv.

r c. si proponente. de
refer. c. si monu de præ-
ben. in 6.

f d c. quamvis.
t Rota dec. ccc. in ant.

u Philip. prob. §. d. item
quod.

x d c. ad audientiam;
y dicto c. postulasti. de
refeript.

z l. qui actioacm. ff. de
segu. jur.

a l. jure civili. ff. de con-
di. & demon. Panor d.
c. ad audientiam. iiii.
not.

b Panor. d. c. postulasti.
col. ij.

c cap. si pauper. de præ-
ben. in vi.

d c. postulasti.

e Frede. consil. lvi. Fran.
d c. si pauper.

f d c. ad audientiam. &
d c. quamvis.

g Gl. reg. cancel. lvi.
Gomes. in reg. de in-
fir. resig. q. xvi.

amittat. n Et loco beneficii pensio subrogata
beneficii naturam sapere debeat. o Præterea po-
test sola voluntate ut & alia quævis res prophana,
dimitti pensio. p Tamen si beneficio, sine
authoritate superioris nemo cedat. q Denique
impetrans, licet de beneficio quantum licet mo-
dico, mentionem facere teneatur: r pensionem
tamen quæ beneficium non est, subicere pote-
rit, s nisi esset jure beneficii constituta, de per-
sona in personam migrans. t (Cujusmodi tamen
translationes, nisi in patria obedientiæ, hoc est
in provincia provinciæ, Gallia non recipi-
t.) u Aut nisi eam pensionem clericus in vim
priorum literarum assequutus esset. x Potuisset
enim ejus expressio principem remorari, y &
cum haberet impetrans ex primis literis benefi-
cium, z si eis renuntiavit, quia per eum stetit
quominus haberet, censetur beneficium asse-
quutus. a Amplius ipse puto, ubi impetrantur
literæ justitiæ, (quas alii in forma comununi,
alii in forma pauperum, alii in forma cum se-
cundum vocant: b pensionem perpetuò expri-
mendam. Cum fundentur hæ litteræ, inopia
impetrantis: c quæ ex pensione cessat. Unde
potuit verisimiliter Papa, ea expressa à con-
cessione retardari. d Tamen si in literis gratiæ,
quæ (cum ex mera principis liberalitate pro-
cedant) favorabiliore sunt: e Jure verius exis-
timem, non teneri impetrantem pensionis
mentionem facere. f At verò usus sanctissimè
recepit, ut cum pensio ad vitam concedatur,
locoque beneficii plerunque succedat ejus in
literis, impetrantem semper oporteat meminisse.
g Est autem pensio de qua agimus, mode-
rata quædam portio, ex redditibus beneficii,
authoritate superioris, ad tempus separata, per

5
Pensio
an ex-
primen-
da.

Littera
justitiæ.

Littera
gratia.

6
Pensio
quid.

modum quantitatis, & cum causa alteri assignata. Quæ diffinitio, ad pensionem quinque

7
Pensionis moderata portio.

requiri demonstrat. Moderatam imprimis portionem, ita scilicet, ut ea soluta satis superfit fructuum, ad subministranda Titulario Clerico necessaria, ^h juraque episcopalia persolvenda.

ⁱ Ne alioqui contingat, ecclesiam debitis servitiis defraudari. ^k Ergo si immense constituta fuerit pensio, ad quantitatem jure permissam reducenda erit. ^l Quæ videtur dimidia pars fructuum:

8
Motus proprius

^m Licet in Gallia, ultra tertiam partem non recipiatur. ⁿ Etiam (ut nuper plerique licet reclamantibus respondi) Si pensionem, summus Pontifex motu proprio imposuisset.

Quamvis enim ultronea hæc principis voluntas surreptionem tollat: ^o omnemque taciturnitatem purget: ^p nec quicquam tamen præter, aut contra verisimilem principis voluntatem, operatur. Atque ideo non in præjudicium tertii nempè rectoris gravati, ^r cum papa juri alterius quantumlibet modico, ^s derogare velle non præsumatur. ^t Et talis præsumitur papæ intentio, qualis de jure esse debet. ^u Rursus ad pensionem exigimus auctoritatem superioris,

^x nempe summi Pontificis: (de quo ambigendum non est, cum in beneficiis plenissimam liberrimamque habeat potestatem: ^y) legati, Archiepiscopi, aut etiam Episcopi, ^z cum papa hanc facultatem peculiariter sibi non reserverit. Et quamvis in hoc regno, non ab altero quàm summo pontifice, pensiones constitutæ recipiantur. ^a Addimus deinde ad tempus, quoniam non perpetuò separatur pensio à beneficio, sed ad vitam tantum pensionarii. ^b Cujus morte, ad instar ususfructus, ^c extinguitur. Unde nec renuntiari poterit, nisi

Pensio ad tempus non separatur.

h c. vacante. in fi. de præben. Panor. c. conquerente de cler. non resid.

i c. de monachis de præben.

k c. suscepti de præben. in extravag Joan. xxvi.

l c. suggestum. de deci. c. quanto de censib.

m d. c. suscepti. §. in illis verò.

n Rebuff. de pac. pos. sel. nu. exvi.

o c. si motu de præben. in vi. cle. si romanus. c. tit. & utrobique doct.

p Feli. cap. ad aures. col. iij. de rescrip.

q Gl. d. cle. si romanus. r Pan. c. j. col. viij. de jud. & d. cad. aures col. ij.

s Gl. c. cum olim. de consue.

t c. super eo. de offic. deleg.

u c. causamque & c. si quando. de rescrip.

x c. nisi. §. quia igitur. de præ. cle. j. §. eadem de suppl. negli.

y c. ij. de præ. in vj. cle. j. in fi. ut lit. pend.

z c. nuper. vers. pe. de senten. ex com. gl. c. postulasti. de cler. ex com.

a Rebuff. de pa. pos. nu. nic. cv.

b Doc. d. c. ad audientiam de rescrip.

c l. antiquas. C. de ususfr. §. finitur. inst. eo. tit.

d Rot. decif. cxx. in Ant.

e c. sanctorum. lxx di. c.
j. de capel. mona.f Joan. And. c. auidi-
mus. col. iij. de collu.
deteg.g c. maioribus. de prę-
ben. Fel. d. c. ad audien-
tiam. col. ij.h d. c. ij. de pręb. in vj.
i c. vacante. c. majori-
bus & c. cum causam
de prębend.k d. c. maioribus. & d. c.
vacante.l d. c. quamvis. de prę-
ben. in vj.m Glo. c. prohibemus.
de censib.n c. vacante. ubi Panor.
gl. d. c. maioribus.o Cle. j. s. eadem. de
supp. neg. gl. d. c. pro-
hibemus.p c. nisi essent. de prę-
ben.

q c. per tuas. de don.

r c. de multa. de prę-
bend. c. cum ex co. de
elec. in ij.s c. possessiones. xvij q. j.
Dec. consi. 436.t Fel. d. c. ad audien-
tiam.u d. c. j. glof. d. c. pro-
hibemus.x extirpenda. s. si de
pręb. & d. c. auidimus.

y Pan. c. conquente,

Papa jus illam transferendi concessisset. d Nec
tanquam vacans impetrari : licet in beneficiis
contra, e quę renuntiantur, & cum vacant im-
petrantur, alterique conferuntur. Ideoque no-
tius puto, quàm ut egeat probatione. Deside-
ratur præterea ut per modum quantitatis, pe-
cunię numeratę, puta frumenti, aut vini non
etiã per modum quotę : ut detur scilicet ter-
tia, quarta, aut alia pars reddituum, fiat pensio-
nis constitutio. f Ne alioqui sectio beneficii
inducatur, g nisi summi pontificis, (qui ut di-
ximus, ex sui ipsius lege omnia potest) h au-
thoritate imponeretur. i Cæterum, ipse nulla
ratione confirmari eam sententiam video.

Quando verum non sit, ex constitutione quotę
dividi beneficium. Quod tunc proprię scindi
dicitur, cum ex uno, duo efficiuntur. k Pensio
autem beneficium non est, l mortuęque pensio-
nario, ususfructus exemplo perimitur, ut dixi-
mus. Præterea cùm pensionis impositio non
nisi ex causã permittatur : m nihil pugnat : si-
quidem scindere beneficia quoque ob causã
liceat. n Causã autem in pensionis constitu-
tione, justã & honestã subesse oportet. o Ve-
luti bonum pacis, p (quã ratione videmus, ex
causã cessionis, inter litigatores, aut resigna-
tionis, pensiones quotidie reservari.) insignis
hominis erga ecclesiam meritum, q excellens
virtus, summaque doctrinę peritia, r senectus,
ægritudo, debilitas, aut aliã pia causã. s Quę si
defuit, nisi à summo pontifice procedat, t inani-
s est constitutio. u Multoquę magis, si in
fraudem legis fiat rejicietur. x Sicuti si assigna-
retur puero, aut alteri, beneficiorum incapaci.
y In fraudem autem pensionem constitutam
semper præsumam, si non de causã appareat :

z adeo

IO
Pensio
an per
quanti-
tatis
modum
impona-
tur.

II

Benefi-
cium
quando
dividen-
tur.

12

Causã
pensionis
quę consti-
tuenda.

13

Pensio
quando
in frau-
dem consi-
tituta.

^z aded quidem, ut Episcopo causam asserenti non creditur, ^a qui factum liberè facere non possit. ^b Sicuti nec patri creditur (filio qui donavit) testanti filii merita præcessisse. ^c Cum autem omnis actus ex causa permissus, causæ suæ commensurari debeat: ^d debet quoque pensio causæ respondere, ut non ex levi causa, gravis, & onerosa, constitutatur.

S O L I E R.

¹ *Cum sit quid temporale spiritualitatis nihil habens*) sed nunquid pensio sit annexa spirituali? affirmat Garc. part. 1. cap. 5. n. 10. quia prærequirit clericatum & in ejus redemptione inconsulto Papa committitur simonia Navarr. Consil. 63. de simon. Azor. lib. 8. p. 2. cap. 5. q. 6. & cap. 7. quæst. 3. negat Lotter. de re beneficiaria lib. 3. q. 29. à n. 78. nam ut quid annexum rei spirituali dici possit, requiritur ut ei sit intimum & aded permixtum ut separari nequeat, sed in ipsa vivat veluti forma in subiecto unius entis constitutum, & cum ipsa pereat, ut videre est in jure pat. at pensio beneficio non permiscetur, sed tantum illi coheret, in beneficio non recipitur, sed in fructibus & beneficio per unionem, vel suppressionem extincto; ipsa superstes remanet. Cum autem pecunia redimitur, simonia non cadit in ipsa pensione, sed in beneficio, quod hac via præsumitur venditum & sic fuisse ab initio conventum. Idem tenet Gloss. Pragm. Sanctionis de collat. in verb. beneficiorum, quam Philip. Probis ibid. malè arguit.

⁵ *In literis impetrantem semper oporteat meminisse*) usus de quo hic Corasius in defuetudinem abiit, & hodie pensio ex quavis causa reservata in quibuscumque literis im-

de cler. non resid.
z Ancha. & Card. d. 5. fi.
a Oldrad. conf. cccxvj.
b Lfi forte, ubi Bart. ff
de cast. pecul.
c Accurt. & ceteri: in l.
si donatione. C. de coll.
d c. elatum, vcrslicet.
ij. d. testa. l. magis puto.
s. item prator. ff. de tu-
to. & curat.
e Oldrad. conf. cccxvj.
col. iij.

Alus
sue can-
se com-
mensu-
randus.

punè reticetur. Quod tamen intelligendum est de pensione clerico seculari reservata, secus autem si regulari, cui minima pensio cedit loco beneficii probus ad Joan. monach. cap. nemo deinceps, n. 31. de elect. & ad Gloss. pragmat. §. item quod universitates in verb. beneficiorum addit. 2. de collat.

- 9 *Quamvis in hoc regno non ab altero quam S. P. pensiones constituta recipiantur,*) sed nunquid ab ipso rege aperta regalia constitui possint? affirmant Molin. ad regul. de infirmis resig. n. 422. Pastor de benefic. lib. 1. tit. 13. Brodell. ad Louetium, littera R. cap. 47. in princ. negant Rebuff. de pacific. possess. n. 120. Louet. ad regul. de publicandis resignat. n. 175. Fevret. de abusu lib. 2. c. 5. n. 9. & hæc opinio verior, unde cum aperta regalia sit permutatio coram rege retenta pensione, rex collationes peragit & quoad pensionem creandam partes ad Papam remittit; sed quicquid sit de rege, certum est Episcopos posse etiam in Gallia pensionem reservare possessori renuncianti ad effectum unionis, Molin. ad regul. de public. n. 175. Fevret. dicto cap. 5. n. 5.

DE BENEFICIIS CURATIS, SIMPLICIBUS,
electivis, collativis, regularibus, secularibus,
aliisque speciebus beneficiorum.

SUMMÆ RERUM.

1 Beneficium curatum, & simplex.	nemo tenet.
2 Beneficia duo, etiam simplicia,	3 Beneficium verbo quando curatum venias.

- 4 Dispensationes restringenda. *laria.*
 5 Regularia, & secularia beneficia. 7 Regularia regularibus.
 6 Beneficia jure communi secu- 8 Electiva & collativa beneficia.
 9 Dignitates electiva.

CAPUT V.

1 **N**UNC videndum, quotuplex sit beneficium? & summa beneficiorum divisio hæc est, quæ quædam simplicia sunt, quæ qui possident, non alterius quam sui curam habent. ^a Alia duplicia, quæ alio nomine curata dicuntur; hoc est curam animarum habentia: ^b qualia sunt quæ parochias habent. ^c Cura enim tunc dicitur inesse beneficio, cum clericus ei præfectus, administrationi sacramentorum obstringitur. ^d Cum potestate ligandi, atque solvendi, ^e quod soli convenit sacerdoti. ^f Omnia autem sive curata, ^g sive simplicia, ^h etiam modici valoris, ⁱ residentiam requirunt. ^k Unde nec quidem duo simplicia, citra dispensationem possunt obtineri. Propter (ut inquirunt) impossibilitatem utrobique deserviendi. ^l Sed nec cum summi Pontificis dispensatione, si causa non subsistat. ^m Appellatione verò beneficii, si laxiorem sequamur significationem, ecclesiastica omnia comprehendemus beneficia. ⁿ Majora, ut quascumque dignitates, ^o nec tantum episcopatus, ^p sed etiam Papatum. ^q Minora item duplicia, & simplicia, ^r quantumcumque modica. ^s Unde vicarius episcopi, cui specialiter beneficiorum collatio commissa est, curata & dignitates quascumque, conferre poterit. ^t Similiterque procurator ad acceptandum beneficia constitutus, & curata, & dignitates, acceptabit. ^u In materia tamen (ut vocant)

Cura-
tum be-
neficium

2
Resi-
denti-
am
quod-
cumque
benefi-
cium re-
quirit.

3
Benefi-
cii ver-
bo qua
venimus

4
Dispensati-
onũ
materia
odiosa.

a c. fin. de præbend.
 b c. dudum ecclesia de elect & c. de multa. ubi Panor. col. pen. de præbend.
 c execrabilis in fin. de præb. in extravagante. Jean. xxii.
 d Glos. elem. dudum §. statum de sepulch.
 e Innoc. c. cum satis de offic. Archid.
 f c. omnis de pœni. c. in novo. xxi. distin. Dec. c. ad aures de rescript.
 g c. ij. c. quia nonnulli. c. ex tunc & c. fin. de elec. non resid.
 h c. super inordinata de præbend.
 i c. conquærente de elec. non resid.
 k Glos. §. nam ecclesiasticum. Lin. proæ pragm. l. c. ij. de offic. vicar.
 m Gl. & doct. c. dudum. ij. de elect. Panor. cap. cum aded de rescript.
 n c. ii. de præb. in vi. gl. c. j. de reg. jur. cod. lib. o Gl. ele. auditor. de rescript.
 p c. veritatis de dolo & contum.
 q c. j. de maled.
 r Gl. c. j. de rer. permur. in vj. & in clemen. j. de causa poss.
 s Gl. Elem. si de off. ord. t Rot. dec. ccccxxxvii. in Ant.
 u Gemi. c. fin. in fin. de offic. vicar. in vj.

x c. quamvis de preb. in vj.
 y cap. j. §. fin. de fil. pref. byt. in vj.
 z c. fin. de preb. c. cum in illis, in princ. eod. tit. in vj.
 a Dec. in rubric. de rescript. in fin.
 b Panorm. c. postulasti, col. ij. eod. tit.
 c Archid. c. alienationes. xij. q. ij.
 d c. si Papa de privil. in vj. Felyn. late, d. c. postulasti. col. vij.
 e Clem. unic. de suppl. negli. praelat.
 f Rot. decis. xxxij. in no. g. c. cum de benefic. de preb. in vj. & d. cle. unic. h. c. cum ad monast. de stat. monach.
 i Gl. clem. fin. de jud.
 k Cle. ij. de rescript. cl. j. §. ceteri de stat. mon.
 l d. c. cum ad monaster.
 m c. avaritia de preb. c. quod Dei de stat. monac. glos. d. Clem. fin.
 n Clem. j. de elect.
 o c. cum de beneficio, de preb. in vj.
 p c. inter. de reli. do. q. d. c. quod Dei. glo. c. in parochia. xvj. q. j.
 r Gl. clem. quia contingit. §. ut auctm de relig. domib.
 s §. monasteris de reg. ad prel. no. in concord. glos. §. quibus, de elect. in prag.
 t Oldr. consil. cxlvj. Felyn. c. cum Be. told. col. ij. de re judic.
 u c. j. §. nec etiam de collat. in pragm. late Boët. decis. ij.
 x c. cum in illis. §. illis verò de pyxb. in vj. cle. j. §. fin. eod. tit.
 y Dec. c. j. in princip. de electio.

stricta, sicuti in literis ad beneficia, x & dispensationibus, y beneficii verbo, non veniatur, z nisi fortè eadem esset ratio. a Sed nec præbenda, canonico conferri solita, continetur. b Nisi alia non extarent beneficia simplicia, c tumque ne gratia principis elusoria reddatur. d Beneficiorum item quædam secularia sunt, hoc est solita clericis secularibus assignari, e Cujusmodi sunt omnia jure communi: cum primarius sacerdotiorum status sit secularis. f Quædam verò regularia, quæ ex fundatione per religiosos regi debent, aut solita sunt regi. g Utabbatia regularis, h monachatus, i prioratus conventualis, k claustralisque. l Et canonia regularis, ut auxitana. m Quoniam autem indecens est disparis professionis homines, ecclesiis præficere: n regularia, regularibus: secularia, secularibus conferenda sunt. o Nisi urgeat necessitas, quia puta idonei non reperiantur. p Aut evidens subsit utilitas, veluti favor prædicationis qui efficit, ut Monachus aptus concionator, parochiæ seculari, jure præficiatur. q Deinde beneficiorum, alia sunt collativa: quæ collatione, aut alio quàm electionis modo obtinentur. Aut per electionem quærentur, quæ non indiget confirmatione. r Alia electiva, in quibus proceditur via electionis superioris confirmationem exigentis, s aut installationem, quæ loco confirmationis adjicitur, t quæ ideo sub præventionibus Papæ, u aut mandatis de providendo: x non cadunt. Etiam si nullus modus exprimitur. Quia simpliciter mandetur provideri, de beneficio vacaturo. y Nec ab his abhorret Innocent. vi. sententia, dicentis, electivas dignitates eas duntaxat dici, in quarum

5
 Regularia & secularia beneficia.

6

7
 Prædicationis favor.

Collativa beneficia.

8

Electiva.

9
 Dignitates electivas.

Mixta
benefi-
cia.

electione servatur forma ab Innocentio tertio data, ^z vel per cujus vacationem Ecclesia dicitur viduata pastore. ^a Sunt & quædam beneficia mixta, ^b & ea dicuntur, quæ ex electione, & collatione, participant: ut ea in quibus eligentes conferunt eligendo, superioris confirmationem non desiderata. ^c Aut in quibus per præsentationem, & institutionem, proceditur. ^d

z In cap. quia propter de elect.

a Refert Felyn. c. in nos. tra. xxxij. coll. de refer.

b §. j. in proc. concordant.

c Rebuff. in d. §. j.

d Joan. Ayma. d. §. j.

SOLIER:

¹ *Alia duplicia*) quæ subdividuntur in majora, media, & infima, majora sunt Papatu, Cardinalatus, Patriarchatus, Primatus, Archiepiscopatus, Episcopatus, Abbatia, & Prioratus Conventuales. Media sunt Archidiaconatus, Archipresbyteratus, Decanatus, & similes dignitates, personatus, & officia. Infima sunt beneficia curata, reliqua verò simplicia dicuntur, quales sunt omnes Canonici etiam Ecclesiæ cathedralis, nullam aliam qualitatem habentes, præter chori assistentiam & altaris servitium, Petrus de Murga de benefic. q. 2. art. 2. & 3.

² *Simplicia etiam modici valoris residentiam requirunt*) omnia beneficia simplicia de jure residentiam requirunt Innoc. in cap. fun. de cleric. non resid. Gloss. in extravag. execrabilis in verb. Ecclesiastica de præb. & alii omnes, sed ex generali consuetudine beneficia hujusmodi cujuscumque sint redditus residentiam non exigunt Rebuff. in praxi tit. dispensatio de non residendo n. 8. Hoieda de incompat. benef. cap. 17. n. 25. nisi sint servitoria, vel in fundatione aliud caveatur.

² *Sed nec cum summi Pontificis dispensatione si causa non subsistat*) nisi Papa ex jus;

5
Regula
ria &
fiscalis
beneficia

6.

7
Præb.
vacationi
serv.

Collati-
o bene-
ficiæ.

Benefici-
a.

10.

ta causa dispenset peccat; nec dispensatio prodest, ut notatur in cap. non est, de voto. Quod verum est quando dispensat contra votum sine causa, vel contra Evangelium, vel contra generalem statum Ecclesiæ: secus ubi solummodo dispensaret contra jus positivum, quia in dispensatione huiusmodi, sufficit sola voluntas dispensandis etiam sine causa: quia de jure potest supra jus dispensare, ut cap. proposuit de concess. præb. quia ipse assumptus est in plenitudinem potestatis, nec legibus est astrictus nec statuto & concilio sui prædecessoris, ut legitur & notatur in cap. ult. de capel. monach. & cap. post translationem, de renuntiat. in fine; cum autem residentia maximè in beneficiis simplicibus sit de jure positivo consequens est ut Papa possit etiam, sine causa super ea dispensare.

- 6 *Regularia regularibus, secularia secularibus conferenda sunt*) Fallit hæc regula 1. in beneficiis regularibus, cura, & administratione carentibus, ista enim ordinarii collatores conferre possunt, etiam secularibus; qui habitum omnino suscipiant, & professionem emittere teneantur, ex dispositione Concilii Trid. sess. 14. cap. 10. secus est de beneficiis quæ curam habent & administrationem annexam: hæc enim, sive Abbatia sint, sive Prioratus, solis professis conferri debent, cap. nullus de elect. in 6. cap. officii. cap. cum in magistrum de elect. Clem. 1. §. ad prioratus de regularib. Petrus de Murga de benefic. q. 3. sub sect. 1. n. 913.
2. Fallit in novitiis, qui licet veri religiosi non sint, illis tamen beneficia regularia curam non habentia, vel administrationem rectè conferuntur, ut dictum est, ea lege, ut vestiri & pro-

fiteri teneantur, & nihilominus secularia pen-
 dente probatione acceptare possunt; quia ad-
 huc sui juris sunt, Gloss. in cap. beneficium
 de regular. in 6. affirmat de beneficio regula-
 ri; negat de seculari. Francus verò & Ge-
 minianus Gloss. in utroque adversantur, affir-
 mativam utrobique tenent Garc. de benefic.
 p. 7. cap. 10. n. 6. & 8. & Petrus de Murga
 d. q. 3. sect. 16. à n. 902. 3. Non procedit re-
 gula in Episcopatu de quo licet sit benefi-
 ciumulare, cap. salicis §. quod si quis, de
 pœnis in 6. & cap. Cleros §. Episcopis, dist.
 21. potest regularis provideri, cap. 1. 18. q. 1.
 cap. quorundam, cap. si religiosus, cap. nullus.
 de elect. in 6. 4. Cessat regula respectu Eccle-
 siarum Parrochialium ad quas attento jure
 communi promoveri possunt cœnobitæ, ut
 vult auctor per cap. quod Dei timorem de
 statu monach. quod tamen de solis canonicis
 regularibus loquitur, ut possint habere Parro-
 chiales seculares; monachis autem prohibetur,
 cap. monachi eod. tit. licet antea videretur per-
 missum, ut in cap. Parrochia 16. q. 1. Garc.
 p. 7. cap. 10. à n. 20 vide Thomassin. tom. 2.
 p. 4. lib. 1. cap. 51. 5. Officium suum perdit
 regula in casu necessitatis, deficientibus ido-
 neis, ut subdit auctor, fallit ultimò in militi-
 bus regularis militiæ, non emitentibus om-
 nia tria vota substantialia ut sunt milites
 sancti Jacobi & similes, hi enim non sunt in-
 capaces secularium curatorum & simplicium
 neque etiam pensionum, Petrus de Murga de
 benefic. q. 3. sub sect. 2. n. 942.

DE BENEFICIIS DATIS IN TITULUM,
& in commendam.

SUMMÆ RERUM.

1 Titulus quid.	7 Commenda est hodie titulus.
2 Titulus coloratus.	8 Commendatarii quid possint.
3 Commendari quando dicatur beneficium.	9 Procurator in rem suam non revocatur.
4 Commenda quomodo fiat.	10 Gallorum de commendis usus.
5 Commenda non est titulus.	11 Afficitur beneficium tripliciter.
6 Commendis hodie quomodo utamur.	12 Galli soli pragmaticam receperunt.

CAPUT VI.

a e. dudum ecclesia ij. de elect. c. qui plures. xxj. q. j.

b Gl. §. j. de pa. poss. in prag.

e d. §. j. l. fin. e. mand. doctor. c. cum nostris de concess. prabend.

d Gl. d. §. j. Guid. pap. q. lxxxv. Imol. in c. proposuit de concess. prab.

e c. omnes basilic. xvj. q. vij.
f Gemina. c. nemo de elect. in vj.

POSTREMO beneficia quædam in titulum dantur, quædam in commendam. ^{Titulus.} Titulum hinc accipi volo, pro quolibet modo obtinendi beneficia, lege non improbat. ² Cui si vitii nihil objici potest, justus & verus appellabitur. Alioqui cum figuram tantum, & colorem tituli habeat: ^{Titulus coloratus.} coloratus dicetur. ³ Quod generaliter contingit, cum titulus ab eo processit, qui disponendi potestatem habebat, defectu tamen recipientis, aut alia ratione, injustus redditur. ^{Commenda quando beneficium dicitur.} In commendam verò conceditur beneficium, cum Romanus Pontifex, Legatus, aut Episcopus, (neque enim inferioribus qui ex privilegio, aut alio jure speciali conferunt, concessum est.) ⁴ Ecclesiæ vacantis custodiam, alicui committit, administratorem generalem ejus templi illum constituens. ^{Commendare.} Commendare

mandare enim aliud est nihil, quam deponere. ^h Hoc autem ad tempus sex mensium, & pro evidenti necessitate, aut utilitate ecclesiæ, ⁵ lex permittit. ⁱ Quare commendatarius, qui ecclesiæ vacantis, & fructuum, ad tempus dumtaxat custodiam habet: ^k nec tenere beneficium, ^l iusve habere in beneficio, aut canonicum titulum, ^m censetur. Uti nec depositarius, in re deposita. ⁿ Ideoque aliud beneficium cum cura, in titulum jure habere poterit, ^o ad nutumque ipse removeri. ^p Nec fructus suos faciet, ^q quorum totiusque administrationis eum reddere rationem oportebit. ^r Nec poterit etiam permutare, ^s nisi auctoritate eo, qui commendavit, ^t apud quem non apud commendatarium, censetur esse beneficium. ^u Nec per commendatarii mortem vacabit beneficium. ^x Sed cessante commenda, eo modo quo prius. ^y Nec cogi poterit, professionem facere, beneficium regulare in commendam habens, ad quod Titularius cogeretur. ^z Hodie ⁶ commendis aliter utimur; neque enim ad tempus, aut pro utilitate ecclesiæ, sed perpetuo, & pro utilitate personæ conceduntur: ^a modo nimirum excogitato, quo clerici hoc prætextu, fructibus ecclesiæ perditæ luxuriarent. Ergo cum hodie commenda ad instar beneficii Titulati, sit perpetua: ^b legitimus, & canonicus titulus, censeri debet. ^c Unde permutari cum beneficio intitulo poterit, ^d sub gratia ad beneficia vacatura includetur, ^e erique cum alia incomparabilis, si utraque de beneficio curato existat. ^f De ea tenebitur impetrans facere mentionem, ^g vacabit beneficium per mortem commendatarii, ^h qui sicut titularius, ad plures annos fructus beneficii

g d. c. nemo de elect. in vj. c. cum nobis in fi. co. tit. in Ant. h l. publicus. ff. de posir. l. con. in redate. ff. de verbo signifi. i de c. nemo.

k d. c. cum nobis in singl. d. s. j. de pa. possi. l. Rot. decisi. cxxliij. in Ant.

m Gl. d. c. nemo & d. c. qui plures. n l. licet s. fin. ff. de posir. Ang. c. nisi. xxxv. o d. c. dudum & d. c. qui plures.

p l. j. § si sic. ff. de posir. c. j. de cap. mon. glo. c. si constituit de accusat. q Gl. & alii d. c. nemo. r c. placuit. x. q. iij. Archid. c. is cui de elect. in vj.

s c. j. ibi sua beneficia de re. permut. in vj. t Panor. c. cum olim de re. permut.

u Rot. d. decisi. cxxliij. x c. obitum & c. catenensis. l. ij. dist.

y Gl. ele. j. u. lit. pen. Deci. consi. cxlix.

z Cassiodo, in regu. cancell. decisi. xxxij. a Roman. consil. ccel. coll. ij.

b c. j. de cap. mona. in vj. c. sanctorum. lxx. dist.

c Gl. c. licet de elect. in prag. & d. c. nemo Gomef. larè. in reg. de triennali possidore. d c. suu. ubi l. mol. de rerum permuta.

e Soci. consil. xxxij. c. ell. vj.

f Gomef. d. reg. de triennali.

g Regu. consi. xij. Bert. consi. cxxxy. vol. iij.

Com-
menda
quando
vacet.

Com-
menda-
rum
moder-
nui
usus.

7
Com-
menda
ubi titu-
lari.

h Rot. decif. cxlij. in Ant.

i Cald. consil. 8. titu. de loc.

k Card. c. cum autem lxiiij. dist.

l Gl. c. cum olim. de maio. & obe. & in c. cum Bertol. de re. jud.

m Barb. consil. ij. vol. ij. n De. c. quoniam Abbas. de offic. dele.

o c. monachi in lin. de sta. mona. c. invenium. xvj q. vij.

p Roma. consil. cecl. ql. procuratore. ff. de procura.

r Accur. l. sicut. §. si procurator. ff. qui. mo. pi. sol.

l Rebuff. latè in tra. de pacif. poss. num. xxxv. cum seq.

s Rebuff. trac. no. q. 8.

u c. ut nostrum de app. c. si eo tempore. de refer. in vj.

x c. j. & ij. ut lit. pend. in vj.

y Roma d. c. consil. ecl.

z Bertr. consil. ecxxxv. volu. ij.

a §. j. de reserv. in pre.

b Glo. c. licet. de elect. in prag.

c Phil. prob. in addi. ad Io. mona. c. presenti col. xiiij. de of. leg. in vj.

sui locare poterit. ⁱ Nam & eorum dispositionem ne dicam dissipationem, vel ex Bullæ verbis liberam omnino habet. ^k Undè cum 8 beneficiorum collatio, inter fructus reperiat: ^l beneficia commendatarius confert. Eisdemque ex Bonifacii octavi constitutione, causæ sedis Apostolicæ committentur. ^m In eundemque facta delegatio sub nomine dignitatis, transibit, ⁿ nec poteris, nisi ex causa ^o removeri. ^p Censetur enim procurator in rem suam, qui cum domino præferatur, ^q non potest revocari. ^r Quæ omnia præsertim apud Gallos obtinent: qui profus exploratum habent commendam in omnibus, & per omnia, vim tituli obtinere. ^s Ut sine controversia verum sit, commendatariis, sicuti titulariis, nominationes ab universitatibus dirigi posse.

^t Ad hæc verò notandum, sicuti reservatione, ^u & litigio, ^x ita commenda affici beneficium, & reservari. ^y Ut non ab alio, quàm à summo Pontifice, conferri possit, quod Bertrandus Carpentoratensis pluribus novissimè comprobavit. ^z Sed cum decreto Basiliensi, (quod sola Gallia recepit) reservationes abolitæ sint, ^a cui fraus fieri posset, si per commendam beneficium reservaretur, ubi Papa non provideret de beneficiis in titulum, sed illa commendaret: ^b crederem, apud Gallos, sicuti nec reservatione expressa ita nec commendam, affici beneficium. quod & Moderni quidem annotarunt.

S O L I E R.

⁴ Hoc autem ad tempus sex mensium, &c. commendæ ad sex menses in Ecclesiis curatis, quæ fieri poterant ab ordinariis, cap. nemo deinceps, de elect. in 6. amplius post

Com-
mendatarius
quid
possit.

9

10
Gallos
nam de
commenda
us.

11

12

Gallia
sola re-
cepit
pragmatis-
ticam.

Concilium locum non habent cum debeant in eis deputari Vicarii ad formam, cap. 18. sess. 24. ut sacra Congregatio censuit, teste Fagnano in cap. dudum *le second*, de elect. n. 44. poterit tamen obtinens unam Ecclesiam Cathedrallem in titulum, habere aliam in commendam ad tempus, vel esse illius procurator ad præscriptum, cap. cum nobis olim 21. q. 1. quia hoc non fuit immutatum, & ita cap. relatio, & cap. seq. d. q. 1. remanent in suo robore Fagnan. ibid. n. 40.

- 7 *Eritque cum alia incompatibilis* tamen de jure communi commenda non inducit incompatibilitatem, d. cap. Dudum 2. de elect. ideoque ante Concilium habens beneficium curatum, in commendam, poterat aliud in titulum obtinere, absque dispensatione Apostolica, Rebuff. de pacific. possess. n. 59. in impressis in folio, sed secus post Concilium, sess. 7. cap. 4.

DE NON CONFERENDO VIVENTIS. beneficio.

SUMMÆ RERUM

1. Papa jus tribuit ad vacatura.	5 Condjutor quando dari possit.
2 Vxorem ducens vivente ejus marito.	6 Beneficium vacans promitti potest.
3 Collegio beneficium necdum vacans confertur.	7 Beneficium nondum sepulto clerico an conferatur.
4 Recepto in canonicum, & prabenda promissis.	8 Tempus providendi de beneficio.

CAPUT VII.

ORRO autem, neque in com-
mendam, neque in titulum, po-
test beneficium nondum vacans,
(præterquam à summo Pontifi-
ce, qui ex plenitudine potestatis

*Benefi-
cium
viven-
tis non
conferre-
tur.*

*Papa
dat jus
ad va-
catura.*

*Uxorem
marito
vivente
ducens.*

a e. proposuit de conc.
præb. c. ij. de præben.

in vj.

b ca. ij. iij. & cap. post
electionem de concess.
præbend.

c c. ij. & iij. eod. tit.
in vj.

d c. auditis de cle. Pa-
nor. c. relatum de con-
cess. præben.

e Lquod initio. ff. de re-
gu. jur.

f c. audivimus. iij. q. ij.

g c. non furem. vij. q. j.

h c. imprimis. ij. q. j.

i c. j. de concess. præb.

k Panor. & alii dict. c. j.

l c. si. de eo. qui dux. in
matrimo.

m c. sicut. vij. q. j. & d.
e. audivimus.

n d. c. fin.

o Dicto. c. j.

p Dec. consi. cccxviiij.

q l. ij. C. quando &
quib. lib. xij. C.

r l. sed si hoc. §. si verò.
xij. q. ij.

s c. cum venisset ubi gl.
& Panor. de restit. spo.
t c. relatum de præben.

jus tribuit ad vacatura) ^a certæ personæ con-
ferri, promittive. ^b Ne improbè nimis alienæ
mortis captandæ occasionem præbeamus.
^c Aded quidem ut non confirmetur sequenti
vacatione collatio. ^d Quod enim principio nul-
lum est, postfacto non convalescit. ^e Clericus
verò, qui scienter viventis beneficium impe-
trat, adulter, infamis, ^f fur, & latro, ^g habetur,
deponique debet, ^h & à communionem Eccle-
siastica repelli. ⁱ Perpetuò privatus potestate,
idem obtinendi beneficium. ^k Quemadmo-

2

dum enim (inquiunt) ducere eam uxorem
nemo potest, cum qua vivente marito con-
traxit, ^l ita nec beneficium consequi, quod
adulterina scœditate, sponso verò vivente, in-
quinare ausus est. ^m Falsa sanè ratio, cum ne-
mo eam in uxorem habere prohibeatur, cum
qua vivente marito contraxerat de facto, non
sequuta copula carnali. ⁿ An verò illæ pœ-
næ, ^o in impetrante viventis beneficium igno-
ranter, locum habeant? Disputat pulchre

3

Dec. ^p Cum autem improbable votum cap-
tandæ mortis, verisimiliter in collegio cesser:
quando soleant negligi, quæ communiter pos-
sidentur. ^q Et nemini datum censetur, quod
universitati conceditur. ^r Viventis benefi-
cium, conferri posse, proditum est. ^s Re-
cepto quoque, in Canonicum præbenda pro-
missa debetur, ^t si non in vim promissionis, ob

*Collegio
benefi-
cium
nondum
vacans
confer-
tur.*

*4
Recepto
debetur
p. aben-
da.*

causam falte receptionis, ^u quod indecens sit alcitum in Canonicum, carere præbenda. ^x Beneficium præterea quod vacat de jure, licet, non de facto, rectè confertur. ^y Veluti propter malos mores, ^z insufficientiam, ^a aut aliam indignitatem ^b clerici. Idèmq; nonnulli putant, ^c si clericus tam valetudinarius sit, aut decrepitus, ut nullo Ecclesiæ usui esse possit. Quod factitatum olim à Venetis, de Francisco Foscarino eorum Duce legimus. ^d Sed hoc ego iniquitatis ple-num judico, ^e magisque cenfeo, ei dandum coadjutorem, ^f qui non sua culpa, sed vel ætatis, vel valetudinis in fœlicitate, inutilis factus sit. At verò cum omnimodo vacat beneficium, rectè promitti potest, ^g & promissum debetur, licet affectum non sit. ^h Quippè potest ordinarius illud alteri nihilominus conferre. ⁱ Matrimonii exemplo jure sumpto, ^k quod consistit, & legitimum est, tametsi ^l sponsalia atque adedò jurata, cum alio præcesserint. Conferri autem potest beneficium, ^m simulatque clericus mortuus est. ⁿ Ab ordinatio, etiàm ignorante mortem, & sub conditione si vacat. ^o Nondum etiàm (ut plerique omnes opinantur :) humato aut sepulto corpore. ^p quam ipse sententiam, & honestati ^q & Pontificiis constitutionibus repugnantem, ^r recipiendam nunquam censui. Providere tamen debent ii ad quos ea res pertinet, de beneficio intra sex menses ^s ab hora mortis cognita : ^t aut à tempore scientiæ numerandos. ^u Nisi cathedralis sit, id est Episcopalis, ^v vel regularis Ecclesia : quæ ob impendens majus periculum, ultra tres menses præ-lato vacare non debet. ^w Alioqui his omni-

u Gl. c. ij. de concess. præben. in vj.

x c. cum super de concess. præb. d. e. relatum, y c. licet. ij. de præb. in vj. c. j. § sacri. de homicid. eo lib.

z c. j. de offic. custo. c. si quis abbas xvij. q. j. a c. si. de æta. & qual. c. licet hely. ubi Inno. de simo.

b e. cum ex instructo. in sim. de hæret.

c Ball. post susceptam. ff. de excus. tutor.

d Firmian. tract. de episcop. lib. j.

e c. scripti. c. sicut. vij. q. j. f cap. ex parte de cleri. xgio. c. grandi de sup. negli. in vj. c. petiti. vij. q. j.

g e. nulla ibi antequam vacent. de concess. præb. h c. si soli cod. tit. in vj. Gemin. cap. ij. illo tit.

i Pan. d. e. nulla. iij. nor. k cap. inter de translat. Episcop.

l e. sicut de sponsalib.

m c. Episcopus. j. in fin. vij. q. j.

n Glof. & Doctor. c. ij. de elect. in vj.

o Glof. & Panor. c. bonæ ij. in fin. de elect.

p d. c. bonæ in fin. & c. nullus. lxxix. dist.

q d. c. nulla. rol. c. postquam. 50. dist. f c. quia diversitatem. in si. de concess. præb.

t Archid. c. statutum. ad prin. de rescrip. in vj. u c. ne pro defectu. de elect. c. obediens. lxxij. dist. & d. c. postquam.

Franciscus Foscarinus

5 Coadjutor quâdo dari debeat

6 Beneficium vacans promitti potest.

7 Sponsalia mortui clericus expectanda.

8 Tempus intra quod conferri debet beneficium.

Collegi beneficii non vacant nisi per obitum. 4. de excep. dicitur. Ob.

x c. licet. de supp. negl.
præ. & d. c. nulla in n.

bus casibus ad superiores gradatim fit devolutio. x

SOLIER.

2 *Falsa sanè ratio*, imò vera, & pulchra paritas, nam sicut is non potest uxorem habere eam, cum qua vivente marito contraxit, eamque polluit per adulterium, cap. relatum 31. q. 1. ita qui impetrat Ecclesiam viventis, quia cum illa contrahere intelligitur & adulterare, cap. audivimus 3. q. 2. illam mortuo sponso ducere non poterit.

2 *An verò illa pœna in impetrante beneficium viventis ignoranter, locum habeant.* Impetrans beneficium viventis nec consentientis per obitum, etiam ignoranter, supina tamen ignorantia fit inhabilis ad impetrandum per obitum, sive ab ordinario, sive à Papa, Pæmorm. in cap. 1. de concess. præb. & in cap. post electionem notabili 4. eod. Gomef. ad regul. de impetrand. benef. viventis, q. 3. Molin. ad regul. de public. n. 214. alias non fit inhabilis nisi pro hac vice, ubi postea vellet de novo impetrare per verum obitum, nec alias pœnas incurrit, Gomef. & Molin. ibid.

4 *Viventis beneficium conferri posse proditum est*, pro fundamento hujus dicti auctor nos- ter allegat cap. cum venissent, de restit. spo- liat, sed certè ibi conceditur Ecclesia capitulo & Canonicis, non in titulum, sed in proprios usus ut dicitur in litera, unde inferri non potest quod beneficium viventis licitè conferri possit tum quia beneficium potest quidem uniri collegio etiam vivente, & non vocato rectore Clem. ult. de rebus Eccl. non alien. Rebuff. in praxi tit. de unionib. Gloss. 11. n. 8. vel ad proprios usus concedi, sed non in titulum conferri.

Unio & concessio jure permittitur collatio vero prohibetur in tantum, ut simplex promissio capituli etiam recepto in Canonicum, de conferenda sibi præbenda primò vacatura, sit illicita, & nulla, cap. 2. de concess. præb. in 6.

- 7 *Nondum etiam ut plerique omnes opinantur humato aut sepulto corpore*, Hoc improbat auctor, & improbarunt Hostiensis, Vincent. & alii contra Gloss. in cap. bonæ memoriæ 2. ab auctore laudato de elect. juxta textum dicti capituli, & cap. nullus dist. 79. sed Innocentius Compostel. Joan. Andreas, & alii communiter sequuti sunt opinionem Gloss. in eodem cap. bonæ memoriæ. Item Archidiaconus in cap. si electio, de elect. in 6. n. 3. ubi tradunt, illos textus non servari, quia cum prælatus, sit maritus & Ecclesia uxor, cap. inter corporalia de translat. Episc. cap. audivimus 21. q. 2. sicut eo mortuo soluta est à lege ejus cap. sicut alterius 7. q. 1. & potest nubere cui vult, dum tamen in Domino, ergo potest sibi eligere prælatum cum quo contrahat, licet inquit Panormitanus honestum sit, ut spectetur prius sepultura prælati, sicut uxor mortuo viro carnali honestius abstinet à secundis nuptiis intra annum luctus; si tamen prius contrahat matrimonium valet, cap. penult. & ult. de secund. nupt. à fortiori valebit collatio beneficii inferioris facta rectore defuncto, & nondum tradito sepulturæ cum isti rectores non dicantur propriè contrahere matrimonium spirituale, ut notatur in cap. quia propter de elect. Adde quod à die mortis prælati, currit electoribus tempus eligendi, Gloss. in cap. postquam dist. 50. ergo statim eligere possunt, alias tempus eis curret à die seu, ut

ait Ioan. Andreas ab hora mortis, & tamen ab illa hora non possent eligere, quod est absurdum, & hæc est forma iudicandi maximè in Senatu Tolosano.

DE VACATIONE PER MORTEM,
& simplicem renunciationem.

SUMMÆ RERUM.

1 Vacatio beneficii multiplex.	12 Renuntiatio quando dicatur simoniaca.
2 Vacationis modus, expressus, ceteros excludit.	13 Simonia, non indicitur voluntate.
3 Morte quandoque non vacat beneficium.	14 Renuntiatio in manu superioris facienda.
4 Beneficium de mensa pralati.	15 Ius ad rem, facillè perditur.
5 Renuntiare qui possit beneficium.	16 Presentatio jus ad rem tribuit.
6 Papa papatus renuntiat.	17 Superior in renuntiatione quis.
7 Papa electus non confirmatur.	18 Renuntiationi, quis præstet auctoritatem.
8 Renuntians per procuratorem.	19 Imperii electores, an renuntiationem admittant.
9 Renuntians quando beneficium repetat.	20 Papa Imperatorem deponit.
10 Renuntiatione meticulosa valet.	
11 Renuntiatione præsumitur spontanea.	

CAPUT VIII.

D hæc porro sciendum, beneficii vacationem, multis modis contingere. Sed his potissimum, morte, renuntiatione (quæ vel simpliciter fit, vel ex causa permutationis) depositione, promotione, & matrimonio. Qui omnes, uno vacationis verbo veniunt: ^a ubi præferim eadem esset ratio.

Vacationum modi.

^a Glof. c. si propter de rescript. in. vj. & in ca. quia lxxij. de præb. c. li.

ratio. ^b Et tamen si unus expressus, in odio-
 sis ceteros excludat: ^c ideoque commodissi-
 mum sit, ea uti clausula, Aut aliis quovis
 modo, ^d In aliis tamen negotiis, si dispar
 non sit ratio, reliqui omnes includuntur.
^e Quocirca lex futuri Pontificis electionem
 Collegio Cardinalium, mortuo Papa de-
 ferens: ^f censetur etiam si Papa cedat, ut Ce-
 lestinus: ^g aut deponatur, quia haereticus:
^h idem jus devolvere. ⁱ Cum & eo casu Ro-
 ma. Pontifex, quantum ad Apostolicam sedem,
 mortuus intelligatur. ^k Ceterum de his
 omnibus singulatim dicendum. Morie in pri-
 mis vacare beneficium, ambigit nemo. ^l Cum
 dissolvat omnia mors. ^m Nisi forte suppres-
 sum esset ab habente potestatem beneficium.
ⁿ Aut de praelati mensa existeret, ^o hoc est
 praelati mensae ita unitum, ut alium recto-
 rem non haberet. ^p Hoc enim ususfructus
 exemplo, ^q praelati mensae, tanquam pro-
 prietati, mortuo clerico consolidatur. ^r De-
 nique ubi canonicatum, aut praebendarum
 numerus distinctus non est, Canonicae aut praebendae
 vacatio etiam per mortem consolidari
 nequit. ^s Nam vacatio dicitur, respectu exist-
 entiae, & numeri. ^t Vacat item renuntiatio-
 ne, ^u tamen si ex causa permutationis facta.
^x Modo de patroni consensu procedat, si be-
 neficium sit patronatum. ^y Cum enim omni-
 bus liceat contemnere, quae pro se sunt intro-
 ducta: ^z Liberum est cuique, etiam in articu-
 lo mortis constituto, ^a majori tamen xiv.
 annis, ^b proprio se abdicare beneficio. ^c Qui-
 nimo accusato pendente lite. Et quod fortis-
 simus est damnato, qui provocavit. ^d Unde
 cum beneficii verbo, Papatum venire pro-

^b Glof. e. cupientes in
 prin. de elect. in vj.
^c e. susceprum. de res-
 crip. co. lib.

^d Gl. § item quod mon-
 asteria de eau in pra.
^e Fel. c. licet. col. ij. de
 offi. deleg.

^f e. ubi periculum de
 elect. in vj. c. in nomine
 Uemini. xxij. dist. e. j.
 de renun. in vi. c. si pa-
 pa xl. dist.

^g e. j. de renun. in vj.
^h e. si Papa. xl. dist.

ⁱ Cle. ne Romani. ubi
 glo. de elect.

^k e. in apibus. § ecce.
^l vii. q. j. c. i. ut lit. pen-
 den. in vi.

^m e. susceprum. de res-
 crip. in. vi.

ⁿ §. deinceps de nup.
 colla. iiii.

^o c. cum accessissent. de
 constit.

^p Cle. un. §. quidam
 etiam de excess. prael.

^q Gl. ele. j. de rescrip.

^r Gl. d. §. quidam etiam.
^s e. cum constit. de pig.

^t d. §. quidam etiam.
^u fe. dist. de praeben. e.

^v ex parte. de concess.
 praeben.

^w Panor. c. constitutus.
^x ij. q. de rescrip. & d. c.

^y dilecto. vij. nor.
^z ut. ti. de renuntia.

^a c. j. de re. perm. in. vj.
^b gl. e. si propter de refe.

^c in vj. Rot. deci. 399.
^d in Ant.

^e Panor. c. significarum
 de praeben.

^f l. si iudex. ff. de mino.
^g l. pe. C. de pact.

^h a. c. pe. ubi Panor. de renun.
ⁱ b. c. si. de jud. in vj.

^j e. c. ex transmissa. ea. in
 praesentia. de renun.

^k l. qui à latronibus. §.

Cardi-
 nales
 Papam
 eligunt.

3
 Vacatio per
 mortem.

4
 Beneficia de
 mensa
 praelati.

5
 Vacatio per
 renuntia-
 tionem.

6
 Papa re-
 nuntia-
 papatum.

beneficium
 modis
 numerum,
 vel
 per-
 sonis
 esse
 ratio.

1
 Var
 rium
 mod.

an renuntia-
 tione.

tionem quis
 praestet

u superius
 tar volum

EM,

ab
 tur-
 in

f. ff. de testa. pr. pof. c.
 f. deat. 30. dist.
 e c. j. de maled.
 f. c. j. de renun. in vj.
 g. c. admonet. & c. tin.
 de renun.
 h. c. nunc autem 21.
 dist.
 i. c. licet. in fi. de elec.

k. ca. indemnitatebus. §.
 pe. de elec. in vj

l. ea. in nomine domini
 23. dist.
 m. c. nollit. de electio.
 n. Gl. d. c. licet in fi.

o. e. cum venissent. de
 jud.

p. l. proxime. ff. de his
 que in test. l. & hoc
 Tyberius. ff. de hære.
 iust.

q. l. §. j. C. de bo. mater.
 r. Gl. c. j. ut lit. pen. Ar.
 chi. & alii. c. j. de præ.
 ben. in vj.

f. Rebuff. §. j. de manda.
 Apoll. in concor.

t. c. pe. de ele. xgro. e. ij.
 & c. qua. nvis. vij. q. j.
 u. c. ij. super hoc. & c. in
 præsentia. de renun. ca.
 quam periculosum. vij.

q. j.
 x. l. quæritur. §. si ven.
 ditor. ff. de xdil. edict.
 y. c. ji. de rescrip.

z. Gl. c. pe. de re. permu.
 ta. doc. c. cum venera.
 bilis. de excep.

a. ca. ex frequeribus. de
 inst. c. vj. r. g. ju. in vj.

b. c. si beneficia de præ.
 ben. in vj.

batum sit: ^e poterit quoque Pontifex Roma-
 nus, Papatui renunciare. ^f Nec obstat quod
 renuntiationem, non pro suo capitu, sed supe-
 rioris authoritate de eisdemque assensu, fie-
 ri oporteat: ^g Papa autem, non habeat supe-
 riorem. ^h Id enim non obtinet, ubi superior
 aliquis non extat, ad quem possit haberi re-
 cursus, ⁱ propter facti impossibilitatem. ^k Qua
 pariter ratione Papa electus, plenam liberam-
 que administrationem consequitur. ^l Non ex-
 pectata ut in aliis prælati, ^m confirmatione,
 quando desit superior. ⁿ Et in propria causa
 judicat, ^o ut & alius quivis supremus princeps.

^p Potest etiam quis beneficio renunciare, non
 tantum per se, sed per procuratorem: ^q Quo
 casu censetur vacare beneficium, ubi facta
 est à procuratore resignatio, non ubi consti-
 tutio procuratoris facta fuit. ^r Denique potest
 beneficium verbo collatum, aut per signatu-
 ram, Bullis non confectis renunciari, & cum
 alio permutari. ^s Quemadmodum enim renun-
 tiatio, ab initio voluntatis est, nemo quippe
 valetudinis quantumvis deploratæ, beneficio
 renunciare cogitur: ^t ita ex post facto necessita-
 tis. ^u Neque enim jus suum sponte remittenti re-
 gressus dari debet. ^x Poterit itaque beneficium
 resignatum, ab ordinario liberè conferri, & à
 clerico impetrari, ^y ad quod non redhibet re-
 nuntians etiam ex causa permutationis sine no-
 va collatione. ^z Vacat siquidem ut diximus, re-
 nuntiatione beneficium: quod sine canonica
 institutione obtineri non potest. ^a Nisi tamen
 facta esset renunciatio, ex falsa causa, quam
 renuncians veram purabat. ^b Aut aliqua ratio-
 ne, inutilis reddi. posset renunciatio, quia ma-
 lis alterius artibus extorta: per dolum pura

8
 Renun-
 tiatio
 per pro-
 curato-
 rem.

9
 Renun-
 tiatio ab
 relictis
 sine nova
 collatio-
 ne.

10
 Renun-
 tiatio
 iniusta.

& fraudulentam æmuli suasionem, ^c vel metum, ^d sive ex persona propria, ^e sive ex persona eorum qui potestati nostræ vel affectui subiecti sunt, ^f sive etiam ex amissione patrimonii incussum. § Licet autem renuntiatio metu mero jure teneat: ^h ideo fit vel actione quod metus causa, vel officio judicis rescindenda. ⁱ Præterquam ubi per capturam, & detentionem secularis potestatis, facta esset: ^k nova tamen collatione opus non est. ^l Quo casu enim faciunda est beneficii resignati restitutio, nova collatio non exigitur. ^m Ut itaque planè consistat renuntiatio, libera & spontanea esse debet, ⁿ quod in dubio præsumitur. ^o Neque enim delicti præsumptio capienda est. ^p Nisi clericus spoliatus reperiat. ^q Deinde puram renuntiationem esse oportet, non tantum à pecunia, ^r sed & ab omni pactione. ^s Ne hoc, vel illo casu, simonia contrahatur. Unde facta ea lege renuntiatio, ut beneficium Titio conferatur, ^t aut pensionem certam resignans percipiat, ^u simoniaca est, atque ideo nulla. Poteritque beneficium, ut vacans impetrari. ^v Licet sola voluntas renuntiantis certum sperans successorem, simonia non inducat. ^y Oportet denique de patroni consensu (ut diximus) si Ecclesia patronata sit, ^z & superioris autoritate renuntiationem fieri, ^a neque enim abdicare se sacerdotio, ut nec potestate seculari, quispiam suo sensu potest. ^b In præjudicium scilicet Ecclesiæ, aut superioris. ^c Quibus per quasi contractum ad administrationem se obligavit, ^d nam in damnum (clerici renuntiantis) effectum habere potest renuntiatio. ^e Cumque quantum in se fuit abierit beneficio, tacita pactione egisse

c c. lectr. de renun. gl.
c. suggestum. vij. q. j.
d c. abbas. c. ad aures. c.
ad audientiam quod
me. cau.
e d. c. ad aures. d. c. ad
audientiam. quod me.
caus.
f l. j. & ij ff. de libe. cau.
l. j. §. per alias. ff. de in-
jur.
g d. c. abbas. Rot. 463.
in no.
h c. si verò. de jurejur.
i Gloss. e. super hoc. de
renuntia.
k Cle. ij. versicu. sanè.
de pen.
l Pan. & alii d. c. si verò.
m Panormi ca ex parte.
nu. 18. de resti. spol.
n d. c. abbas. cum seq.
o l. labeo §. idem Tube-
ro. ff. de supp. leg.
p l. merito. ff. pro. foe.
q d. c. super hoc. & c.
sollitice ubi Panor. de
restitu. spol.
r c. ordinationes. j. q. j.
d. c. super hoc.
s c. cum pridem. & cap.
tin de pact. c. ex parte.
j. de offic. d. leg.
t Gl. & panor. d. c. ex
parte. panor. c. dilecto.
de præbend.
u Panor. c. non satis. de
simonia.
x Panor. c. pen. de ret.
permutat.
y Gl. & doct. d. c. ex par-
te Felyn. c. ad audien-
tia ij col. ij. de rescrip.
z Panor. c. significatum.
de præbend.
a c. admonet. & c. fini-
de renunc. c. denique.
vj. q. ij.
b l. legatus. ff. de offic.
præsid.
c c. non oportet. vij. q. j.
c. mulieri. xxxij. q. v.

11
Renun-
tatio
metu
facta.

12
Renun-
tatio
pura es-
se debet

14
Renun-
tatio in
manu
superio-
ris.

d c. nisi. §. verum. de renuncia.

e Gl. c. quod in dubiis. de renunc.

f l. si unus. §. fin. ff. de pact. c. cum appellacionibus. de app. in vj.

g Panor. c. ex ore reprobat. gl. de iis que sunt à majori.

h c. de multa. de præb. i d. c. admonet.

k Panor. d. c. ex ore. & d. c. de multa.

l c. ad audientiam. ij. de refer. e. fauè de renun.

m Cle. gratiz. de refer. n Rot. c. ex. in Ant.

o Gl. c. veniens. de ren.

p Panor. d. c. ad audientiam. ij. not.

q l. si sponsus §. si maritus. ff. de don. inter vi. l. qui autem. in princ. ff. quæ in fraud.

r Gl. c. ij. de in inte. refer. Dec. c. postquam. col. ij. de electio.

s Rot. cccxxvij. in no. t c. fin. de translat. Epi.

u c. dilectus. ubi Inuor. de offic. deleg.

x c. ij. de in integ. resti. Panor. c. quod in du.

biis. de renunc.

y Gl. cle. un. de renunc.

z c. denique. vj. q. iij. s. c. si abbatem. §. fin. de elect. in vj.

b c. cum ex iuncto. §. fin. de hæret. c. nullus. xvj. q. vij.

c Panor. cap. cum olim. de maior. & obed.

d Rot. decis. cccxvij. & ccccccxxj. in Ant.

e c. dudum in princ. de præbend. in vj.

f cap. ea que §. pr. xci. pimus ubi Pan. de stat. monach.

g Glos & Panor. d. cap. cum ex iuncto. §. fi.

videtur, ne peteret. f Hæc autem vera sunt sive expressè, sive tacitè renuntietur. g Unde licet apprehensione secundi beneficii videatur habere clericus primum pro derelicto: h poterit tamen superior, sine quo dimitti non potuit sacerdotium: i ad illud clericum revocare. k Sane literis ad beneficia, superioris etiam spretâ autoritate, liberè quis renuntiat. l Etiam tacite, m neque enim hoc casu superioris interest, cum nullum sit clerico quæsitum jus in re, n ad rem. o Et tamen si jus ad rem quæri nonnulli putent: non tamen id obligat clericum beneficio. p Multoque facilius à nobis evellitur. q Eademque ratione dixissim, electum ante confirmationem, in manibus eligentium, sine alia superioris autoritate, r præsentatumque priusquam instituat, s in manibus solius patroni, beneficio renuntiare posse. Cum & electio. t & præsentatio, solum jus ad rem tribuat. In beneficii præterea litigiosi renuntiatione, si tamen jus anceps sit & ambiguum, superioris autoritas non desideratur, x Superiorem autem hic appello, non collatorem, sed eum qui potestatem habet instituendi, & destituendi, y ut Papam z legatum à latere, a Episcopum, b & capitulum sede vacante. c Qui verò solam haberet conferendi potestatem, veluti executor datus ad providendum renuntiationem admittere non posset. d Nisi hoc ei nominatim esset iunctum. e Et generaliter, qui jure speciali beneficium confert, quoniam destituere non potest, f resignationi autoritatem non interponit. g Unde nec electores imperii, qui Cæsarem destituere nequeunt ejusdem renuntiationem admittent.

Literis ad beneficia tacitè renuntiantur.

15

16

Superior quis.

17

18

19

Sed hoc Romano Pontifici reservatur, qui potest Cæsarem ex causa deponere. i

S O L I E R.

2 *Es uti clausula aut alias quovis, modo autem hæc clausula possit ab ordinario adjici?* negant Gregor. Tolosan. de benefic. cap. 25. n. II. quia nequit reservata aut devoluta conferre, Christoph. Rosiniac in comment. Pontif. lib. 3. cap. 9. in fine illamque in provisione ordinarii superfluere ait Mainard lib. 1. cap. 49. & Rebuff. loco. mox citando, affirmant Ruzeus in tract. de præ eminentia Archiepiscopalis dignitatis privil. 1. n. 29. Molin. ad regul. de public. resig. n. 20. Glossa Pragmar. Sanct. in §. quod monasteria in verb. alias quovis modo tit. de causis & alii ex quo non est in jure prohibitum. Prima opinio credo obtinet in devolutis altera in vacantibus intra semestre notæ vacationis. Non tamen extendit gratiam resignationis ad vacationem per obitum, Rebuff. in praxi, tit. requisita in literis collat. n. 16. & ita judicatum in Senatu Parisien. refert Charund. in respons. lib. 1. cap. 17. & in observat. in verb. *Benefice*, & in pandect. l. 1. c. 10. nec non in Senatu Tolosano, Mainard. lib. 1. c. 59. quod tamen limitatur nisi à Papa fuerit apposita, tunc enim comprehendit vacationem etiam per obitum resignantis, Rebuff. d. n. 16. *le Prestre* certur. 2. q. 72. licet contra sentiat Faber in suo cod. lib. 1. tit. de sacrosanct. Eccles. nec provisio subjacet regulæ de verisim. not. obit. *le Prestre* ibid. & alii omnes, nedum ubi Romam præcurritur ex cap. resignationis, Bengus & Pinson. de benefic. cap. de Canonici institutionum conditionib. §. 10. n. 39. sed etiam ex capite incapacitatis & jure devoluti ibid. n. 44. & 45.

h Bald. l. Barbarius ad fin. ff. de offic. prætor. i c. ad Apostolicæ de re jud. in vj. c. alius. xv. q. vj.

unt
nde
lea-
to :
itti
um
pe-
re-
noc
le-
ra-
on
l. 15
we
o-
e-
f-
i,
16
n
fi
is
rior
i
17
18

5 *Accusato pendente lite* de privando per sententiam non est dubium quin possit resignare, etiam post damnationem si fuerit appellatum, ut de homicida accusato & damnato tradit auctor infra p. 3. cap. 6. n. 14. & hic, ex l. qui à latronibus ff. de testam. Gloss. in cap. 2. in verbo finita, ut lite pendente in 6. & est communis sententia teste Flam. de resign. lib. 3. q. 16. n. 1. Licet Molin. ad regul. de infirm. resign. n. 370. & seqq. totis viribus in adversum nitatur, quem Louetus ibid. refellit, sed gravis est quæstio an idem obtineat in reo criminis privationem ipso iure inducentis? & dico posse simpliciter resignare, etiam pendente accusatione & post, conclusum in causa ex cap. dudum 2. in fine, de elect. & cap. per tuas, de simon. in fine, jure scilicet alteri non quæsito, quia ad hoc sufficit possessio de facto & qualitas rectoris putativi; in favorem autem non posse, cum nullum jus habeat, si tamen de facto resignet quæretur beneficium resignatario, non quidem ex cap. resignationis, sed ex cap. privationis, in vim clausulæ sive præmissio, sive alio quovis modo vacet, Flamin. lib. 8. q. 7. n. 156. in tantum ut impetrans per privationem hujusmodi quantumvis prior in data qui tamen resignanti litem non moverit, à resignatario excludatur, in odium ipsius devolutarii, Molin. ad regul. de public. resignat. n. 203. Torner. lit. D. n. 29. Pastor lib. 2. tit. 6. n. 13. Unde Brodell. ad Louet. lit. B cap. 10. n. 2. rectè tradit resignatarium simoniaci; vel confidentiarii beneficium capere, nedum ut resignatarius, sed etiam ut devolutarius excluso quovis alio impetrante, idem Garc. p. 11. cap. 3. n. 128. ac doctrinam hanc evertere videtur duplex Sena-

tulconsultum Parisien. relatum in causarum publicè peroratarum Diario, tom. 1. lib. 2. cap. 102. ubi priorissa assassinatus rea & rector adulter cum Parrochiana, à facultate resignandi in favorem, fuerunt exclusi, jus speciale induxit advocitas criminum.

7 *Non expectata ut in aliis Pralatis confirmatione quando desit superior*, non desit superior qui Papam confirmet, quandoquidem eodem momento quo quis in Papam canonicè eligitur confirmatur immediatè à Deo, & potest ante coronationem exercere, memorial. clericor. cap. 9. excom. 55. & excommunicantur impugnantes ejus literas expeditas antequam coronetur, extravag. quia nonnulli, de sentent. excom.

8 *Potest beneficium verbo collatum renunciari & permutari.* Licet scriptura non sit de essentia collationis, quia gratia solo verbo perficitur, cap. inquisitionis 25. q. 2. Clem. dudum §. fin. ibi verbo, vel scripto de sepult. l. contrahitur, ff. de pign. est tamen de essentia probationis, cap. porro, ibi, ex inspectione privilegiorum de privil. Rebuff. §. 1. in verb. literas, de mandatis Apostol. in concord. nam in lingua principis stat gratia, in scriptura, testimonium, in executione, commoditas ut ait Bald. in cap. capitulum, col. penult. de rescript. atque ita beneficium solo verbo collatum renunciari quidem potest simpliciter, sed non in favorem, aut permutari, saltem in foro exteriori, maxime extante regula cancellariæ disponente gratiam non suffragari literis non expeditis.

14 *In damnum clerici renuntiantis effectum habere potest renuntiatio resignatio non pendet à*

sola voluntate resignantis vel alterius non habentis potestatem admitendi, cap. admonet, & cap. quod in dubiis de renunt. licet Gomef. ad regulam de infirm. refig. q. 29. teneat quod ad perdendum jus beneficii, admissio superioris nihil facit, sed quod per solam renuntiationem non admissam statim titulus beneficii vacet & amittatur jus & possessio, quod acriter impugnat Molin. ad eandem regul. à n. 3. & sententiæ Molinei accinit auctor, dum ait quod in damnum renuntiantis effectum habere potest renuntiatio, quod verissimum est scilicet superiore illam ratam habente, sed interim semper poterit revocari, nec admissio superioris poterit retrahi, nec valere ut ex tunc, sed tantum ut ex nunc, ut pluribus deduct Molin. ibid.

- 14 *Ad illud clericum revocare.* Vult auctor quod per affectationem secundi, de incompatibili intelligit, non vacet primum nisi in quantum superior ad illud clericum non revocabit, sed revocare posse si velit, at dispositio legis, facultatem acceptandi secundum indulget & primum abdicandi, cap. de multa de præb. ergo beneficium à jure indultum auferri non debet & certè periculosum esset & triste quem invitum in eodem loco semper remanere & arbitrium repetendi in Episcopo agnoscere, per quod jus libertatis infringere quod leges adversantur l. Titio centum 70. §. 2. Cum l. seqn. ff. de condit. & demonstr. sed quamvis de jure auctoritas seu consensus Episcopi in renuntiatione beneficii forsan indistinctè requiratur ex cap. admonet de renuntiat. aliud tamen de consuetudine obtinet. Unde Cardinalis Zabarella in 4. parte ait dictum capitulum

DE RENUNTIATIONE, QUÆ FIT
ex causa permutationis.

SUMMÆ RERUM.

1 <i>Renuntiatio, ex permutatione permissa.</i> 2 <i>Permutatio, unde effectum summat.</i> 3 <i>Tractatus, non infert consensum.</i> 4 <i>Reservatis Papa authoratur.</i> 5 <i>Abbatēs exempti, Ecclesias plenè habent.</i> 6 <i>Capitulum, sede vacante admittit renunt.</i>	7 <i>Prohibitum una via, altera non permittitur.</i> 8 <i>Permutans, non exprimit beneficia.</i> 9 <i>Optio non impedit permutationem.</i> 10 <i>Permutatio, quando presumatur injusta.</i>

CAPUT IX.

UÆ dicta sunt in renuntiatione simplici, in ea quoque obtinent quæ fit ex causa permutationis. Possunt siquidem omnia beneficia, si tamen un ita

1
Renun-
tatio
ex causa
permu-
tationis

- a Rot. clx. in not.
 b c. cum olim & tot. tit. de rer. permutat.
 c. Panor. d. c. cum olim d. c. cum venerabilis. de except.
 e. Fred. tract. permuc. q. xv. doct. d. c. cum venerabilis.
 f. 1 mol. ele. un. de rerum permutat.
 g. cap. si tibi absenti. de przb. in vj.
 h. c. unic. de re. permuc. eodem libe.
 i. l. j. ff. de rer. permuc.
 k. c. quam pio. j. q. ij.

non sint, a superioris accedente consensu, libere permutari. b Tamen si non in titulum sed in commendam possideantur, c aut pro duobus unum commutetur, sive proprietatis iure, d sive tituli, e & nondum adepta sit possessio. f Cum beneficium acceptatione clerici sequuta, ejus continuè fiat. s De beneficiis autem propriis, consistant commutationes. h Nec his obstat quod à traditione iniunctum sumat permutatio, i & pro spiritualibus nihil dari tradive possit: k Non enim ex possidentium beneficium consensu, sed ex superioris imperio; & autoritate pender, ro-

2
Permu-
tatio
unde ef-
fectum
sumat.

3 búrque accipit permutatio. ¹ Licet enim clerici tractare de permutando, priusquam superior audeatur, liberè valeant: ^m quandoquidem non infert, deliberatum consensum, tractatus. ⁿ Per se tamen Ecclesiastica beneficia, permutare nullo modo possunt. ^o Sed hoc totum in superioris manu positum est, & cuius autoritas, omne vitium purgat. ^q Superiorem autem hic immediatum intelligo. ^r Id est Episcopum, ^s si ad eum iure communi, spectat institutio, sive collatio, ^t & beneficia non sint reservata quorum permutationi, solus Papa autoritatem interponit. Episcopo ^u vero inferior, hac prærogativa nullatenus utitur. ^x Nisi jurisdictionem haberet Episcopalem aut quasi. ^y Veluti Abbas Cisterciensis. Cluniacensis. aut alius exemptus, ad quem cum

4 Ecclesia pleno iure pertineat: ^z in ejus monasterio Episcopus nihil exercet. ^a Capitulum quoque sede vacante, autoritatem præstabit permutationi. ^b Cum hoc sit jurisdictionis Episcopalis, in qua capitulum omnimodo succedit. ^c Nisi tamen utrumque aut alterum beneficium, ad collationem solius Episcopi spectaret. ^d Cum enim in eorum collationem non succedat capitulum, ^e neque etiam in consensu. Ne quod una via vetitum est, altera permittatur. ^f Cum verò aditur superior, non obstringuntur permutantes, de aliis beneficiis quæ habent, mentionem facere. ^g Nisi superior ille esset Rom. Pont. ^h Nec debent nisi permutantibus, beneficia ex causa bona fide resignata conferri. ⁱ Ad eò quidem ut nec optio, ex consuetudine, antiquiori clerico competens, permutationis effectum impediat. ^k Nec obstat quod dicitur, per

lc. questum cum olim. & c. pen. de rer. permut. c. inter cetera. & c. majoribus. de præbend. m. Glos. clem. un. de rer. permut. n. c. tua. de iis quæ fi. à prælat. t. fi. de iis quæ fiunt à major. p. c. pen. ubi Panot. de ret. permutat. p. cap. inter cetera. de præb. c. j. & d. c. questum. de rer. permutat. q. l. furti s. qui iussu. ff. de infam. cap. nisi de præb. r. cap. sicut unic. de excess. prælator. f. d. c. questum. t. Panot. d. c. cum ex injuncto. in fin. Rot. cccxcij. in no. u. Rot. xxij. in not. x. Gl. cle. un. de ret. permutat. y. cap. abbat. in fin. de privileg. in vj. z. Glo. cle. attendentes. vers. j. de stat. monac. & in clem. j. de reb. Ecclesiast. a. c. ca. quæ ubi Panot. de stat. monach. b. Gl. cle. un. de rer. permutat. c. c. cum olim. ubi Pan. de major. & obed. d. Glos. d. clem. unic. e. c. illa ne sed vac. f. c. cum quid. de regul. jut. in v. g. Fely. c. in nostra. col. ij. de refeript. h. Rot. dec. cccxcxcij. in Antiq. i. d. clem. unic. k. c. unic. de rer. permut. in vj. Card. d. clem. un. q. xvj.

Tractatus non infert consensum.

Referentis beneficii Papa solus autoritat.

Abbat. exempti

Capitulum in jurisdictione succedit.

Permutantibus beneficiis conferenda.

Optio quando impeditur.

l. c. si d. consuet. in vj.
m. d. c. un. de re. permu.
in vj.

n. e. dudum de praxben.
co. lib

o d. cle. unic.

p. l. furti. §. qui iussu ff.
de infra. c. nisi de praxb.
q. l. merito. ff. pro soc.

r. c. quia verisimile de
praxsum.
f. c. j. de cler. non resi. c.
super hoc de renunt.

t. Rot. cxxix. in Ant.

u. Panormi. d. c. j. & d. c.
quia verisimile Rot.
cccj. in Ant.
x. l. sancimus. C. de test.

gratiam expectativam non impediri optio-
nem. l. cum nec per illam permutatio impedia-
tur. m. Et utroque casu ideo, quia gratia man-
dat provideri de beneficio, nulli de jure debi-
to. n. Quæ ratio nostro casu cessat cum per-
mutantibus beneficia esse debita probaveri-
mus. o. Enimvero quoniam superioris præ-
sentia, & autoritas, omnem fraudis suspitio-
nem tollit: p. delictique præsumptio refugien-
da est, q. permutationem justam esse, & ex
honestâ affectione processisse, credendum
est. Nisi in diversum probabilis nos urgeat
conjectura. Veluti si permuretur cum pin-
gui, tenue beneficium. r. Neque enim veri-
simile est, quem ita prodigere suum, ut opu-
lentum sacerdotium, pro modico, sine cau-
sa resignet. f. Et quamvis hæc sola præsumptio,
ad probationem, & sententiam non sufficiat:
alijs tamen adjuncta circumstantiis, conclude-
ret: veluti si senex, & valetudinarius, nepoti
adolescenti, pro tenui beneficio, pingue &
opulentum ex causa permutationis daret. u. Ut
sic quæ non profunt singula, multa juvent.*

S O L I E R.

Episcopo inferior hac prerogativa nullatenus 4
utitur. Scilicet auctoritatem præstandi per-
mutationibus: Concilium enim Turonense
permutationes prohibet, cap. majoribus de
præb. Soli autem Episcopo permillum est con-
tra id dispensare, cap. quæsitum de rerum per-
mut. Gloss. in Clem. unica cod. tit. & per
interpretationem extensivam habenti jurisdic-
tionem quasi Episcopalem ut ibi auctor. Con-
trarium tamen volunt Angelus in verb. per-
mutatio. n. 5. Sylvester in eodem verbo. 2. q.
2. Sotus de justitia & jure lib. 9. q. 5. art. 2.

IO

Permu-
tatio ex
justâ
causa
præce-
dat

Permu-
tationis
frans
quo mo-
do præ-
sumatur

versic. ejusdem, autem simoniæ exemplum, ibi: nisi solus Pontifex & Episcopus, aut prælati quorum est sacerdotia conferre, & q. 7. art. 2. conclus. 1. ibi: nam cum nemo possit præbendam dimittere nisi in manibus prælati cujus est conferre, & ut probabile defendit Suarez de relig. tom. 1. lib. 4. cap. 32. n. 11. & probati videtur ex cap. unico, de rerum permut. in 6. ibi: qui secundum formam juris sua beneficia in eadem Diœcesi ad tuam collationem spectantia permutare volentes, liberè & sine fraudi in manibus tuis ipsa resignant, ergo quæ ad collationem Episcopi non spectant, non debent in ejus manibus resignari, & hoc verum esse ait Petrus de Murga, q. 3. n. 980. per prædicta, & tandem quia, inquit, ille prælatus inferior scilicet ad quem collatio beneficii spectat, habet in hæc parte jurisdictionem Episcopalem, siquidem beneficiorum collatio propria est Episcopi, cap. omnes Basilicæ 19. q. 7. quæ tamen ratio non ardet cum sit mera petitio principii sed quicquid sit consuetudo præscripta collatoribus quibuscumque adstipulatur, vid. quæ dixi in præcedenti annotatione.

⁶ *Nisi tamen utramque aut alterum beneficium ad collationem solius Episcopi spectaret.* Si tamen Episcopus admisit resignationem ex causa permutationis de beneficiis ad ejus collationem tantum spectantibus, & antequam conferret illa decederet, potest capitulum sede vacante illa compermutantibus conferre, Garc. de benefic. p. 11. cap. 4. n. 81. quia admissa resignatione, collatio est necessaria, cap. unic. de rerum permut. in 6. clem. 1. eod. tit. capitulum autem succedit in necessariis, ut

volunt omnes. Alias non potest admittere resignationes ex causa permutationis beneficiorum huiusmodi, Garc. ibid. n. 75. Mainardus noster, lib. 1. cap. 66. quamvis Pavinus de offic. & potest capit. sede vac. Rebuff. in praxi, tit. de devolut. & Zerola in praxi p. 2. in verb. capitulum. §. 7. absolute videantur vel capitulum sede vacante posse admittere permutationes etiam beneficiorum ad solius Episcopi collationem spectantium, & expresse velint Garc. p. 5. cap. 7. à n. 55. Geminian. in Clem. 1. de rerum permut. Pastor lib. 3. tit. 11. n. 2.

- 7 *Nisi superior ille esset Romanus Pontifex.* Imò indistinctè nunquam enim coram ordinariis expressio obtentorum est necessaria, tum quia motu proprio conferunt, tum quia eorum collationes subreptioni, non subjacent, Clem. 2. de offic. ordin. ridiculum enim & absonum esset ab obreptione illas eximere in casu permutationis quæ in nullo casu sunt obnoxia. De Papa igitur loquuntur auctores ut in provisionibus coram eo, ex causa permutationis expeditis, permutantes non teneantur eorum quæ obtinent mentionem habere Joan. Gallus. q. 170. & ibi Molin. in verb. non fit, jura enim quæ volunt mentionem fieri de beneficiis, loquuntur tantum in impetratione, non verò in qualibet collatione, permutatio autem non est impetratio, sed nec collatio simpliciter facta Brodel. ad Louet. lit. B. cap. 3. n. 7. & cessat ambitio Bellamera de permut. p. 3. q. 2. cum non addatur beneficium beneficio, sed est novi beneficii in locum prioris subrogatio, deinde in permutatione, collatio gratiosa non est, sed obligatoria: sed solum in collatione.

gratiosa est mentio obtentorum facienda. Ergo non in permutatione, & ea de causa cum quis est electus, aut præsentatus ad beneficium à Papa conferendum, non tenetur de obtentis mentionem facere, quia collatio est sibi debita, Rôta decif. 300. p. 1. diversorum, contrarium tamen servat curia Romana teste Bellamera d. q. 2. & tenent Garc. de Benefic. p. 11. cap. 4. à n. 89. Petrus de Murga, q. 3. n. 1000. idque tutius esse annotavit Rebuff. in praxi tit. de permut. n. 35. primam sententiam existimo veriore.

- 10 *Veluti si permutetur cum pingui tenere beneficium.* Permutatio etiam infirmij de pingui cum tenui paulo ante mortem, hinc inde adimpleta non potest impugnari de fraude; si facta sit in mense libero: secus si in mense Graduatæ affecto. Idem dicendum de resignatione simplici, dummodo conquerantur Graduatæ ipsi, idem ibid. & tres concurrant fraudis conjecturæ de quibus Gloss. pragmat. s. ita quod, in verb. permutationis, de collat. Molin. ad regul. de infirm. resig. n. 111. quæ tamen non attenduntur quando probitas & capacitas concurrunt in proviso, juxta præjudicia relata per Brodel. ad Louet. lit. P. cap. 42. n. 3.

DE DEPOSITIONE, ASSECUTIONE
secundi Beneficii, & reliquis modis vacationum.

SUMMÆ RERUM.

1 Delinquens renuntiat benefi-
cio.	6 Episcopi beneficia quando vacent.
2 Delictum antecedens ad pœ-
nam.	7 Electus an habeat jus, & no-
men Episcopi.
3 Homicida, beneficio non priva-
tur statim.	8 Episcopatus non vacat adeptione
beneficii.
4 Vacatio primi, quando adeptio-
ne secundi.	9 Matrimonio vacat beneficium.
5 Titulus non irrogat pœnam. c. de
multa.	10 Nuptia illegitima, an inducant
vacationem.
	11 Sponsalia non faciunt vacare be-
nificia.

CAPUT X.

a c. cum non ab homi-
ne de jud.

b c. ij. de simo.

c c. querela de iurejur.

d c. de multa de prœb.

e ca. j. & c. diversis de
cler. conjug.

f Gl. c. si propter de res-
crip. in vj.

g c. j. s. iacri de homi-
in vj.

h l imperatores. ff. de
iure sic. Accur. l. j. s. bef-
tias ff. de postul.

i l. quæsitum. ff. qui &
a quib. l. aliud. ff. de ver-
bo. signifi.

k l. & si non cognio. e.
fi. contra jus.

l d. c. cum non ab ho-
mine.

m c. clericis. ne cle. vel
mona. c. ex literis de
excell. prœl. co.

DEPOSITIONE quoque ac pri-
vacione, quæ propter grave de-
lictum, veluti homicidium, ^a si-
moniam, ^b & perjurium, ^c indu-
citur: promotione, ^d & matri-
monio, ^e renuntiationem sed tacitam induci
dicunt: atque ideo vacare beneficium. ^f Qui
imprimis tam graviter delinquit, beneficium
pro derelicto habere creditur, ^g in pœnam le-
gis consentiens. ^h Est quippè delictum, ante-
cedens ad pœnam. ⁱ Antecedenti autem con-
sensum præstans, in consequenti quoque con-
sentire videtur. ^k Sanè verò diximus de-
positione vacare beneficium: quia solo crimine,
Clericus illo non privatur. ^l Etiam si
esset insidiosus homicida, ^m quem adeò sa-
cri canones detestantur, ut vix cum eo Pa-
3
pam

Renun-
tatio
beneficii
tacita.

Delic-
tum au-
tecedens
ad pœ-
nam.

Crimen
solum
non pri-
vat.

Adeptus
secundū
benefici-
um

pam dispensare posse velint. ⁿ Promotione
præterea, hoc est adeptione alterius beneficii
curati, ejusdemque pacifica possessione appre-

n c. miror §o. dist. Pa-
nor. c. sicut dignum de
homicid.

4 hensa, prius (quod eo ipso clericus deservisse
velle indicatur, ^o) ipso jure ^p vacare juris est
certissimi. ^q Et si ex gratia plures dignitates,
aut beneficia, cum cura haberet, & insuper
aliud sine gratia reciperet, possessio hujus
ultimi faceret omnia vacare. ^r Solus autem

o Cle. gratia de referi.
p c. dudum. ij. ad princ.
de electio.
q c. d. multa de præb. e.
commissa de elect. in vj.
& extra. execrabilis.
r Cle. si plures de præ-
ben.

Titulus
pauam
non ir-
rogat.

5 titulus hanc poenam non irrogat. Sed natura
liter oportet, beneficii possessionem appre-
hendere. ^f Quæ solo animo hic, (sicuti in ci-
vilibus) nunquam acquiritur. ^t Huic vero
poenæ locus est, etiam in dignitatibus, be-
nificiisque regularibus, ^u Prioratibus manua-
libus, ^x & vicariis perpetuis. ^y Cessat autem in
Episcopo, cujus beneficia post electionem
etiam, confirmationem, & adeptam posses-
sionem, nisi eo consecrato, ^z aut decurso
tempore de consecrandis, (quod trium men-
sium spatio post confirmationem clauditur) ^a

f d. c. de multa ibi rece-
perine.
t Gl. §. ordinarii. de pa.
poss. in prag.

Episcopi
benefi-
cia quæ
dam va-
cent.

6 non vacant. Cum non ante Episcopi nomen
habeat, sed electi: ^b nec Ecclesiam pleno jure
nactus sit: ^c utpote cui crimen adhuc objici
possit. ^d Quisque necdum quæ sunt ordinis
valeat exercere. ^e Primum autem beneficium
non amittit, nisi qui secundum plenè est con-
sequutus. ^f Qua ratione Episcopi consecrati,
qui nondum possessionem adeptus est, non
vacant jure beneficia. Licet usus Curia: Ro-
manæ, hoc non recipiat. ^g Et eo casu pri-
mum beneficium vacare negamus, quo poste-
rioris fructus, non posset clericus percipere,
^h cum tunc non dicatur secundum recepisse.
ⁱ Cæterum licet per Episcopatum plenè
quæsitum, priora beneficia vacant: ^k per adept-

u c. cum singula de
præb. in vj.
x Cle. j. de sup. negli.
præl.
y Cle. j. de offi. vicar.
z c. ordinationes. lxxv.
dist. c. quoniam. 100.
dist.
a c. cum in cunctis. §.
cum verò de electio.

Electus
non ha-
bet jus
Episco-
pi.

7 Electus non habet jus Episcopi. ^b Gl. c. j. de relig. do.
^c Gl. d. §. cum verò.
^d c. super his de accu.
^e c. transmissam de
electio.

b Gl. c. j. de relig. do.
c Gl. d. §. cum verò.
d c. super his de accu.
e c. transmissam de
electio.

8 ^f d. c. commissa & d. c.
de multa.
g Gl. cle. j. ut lit. pend.
h c. si tibi concessio de
præb. in vj.
i l. ij. §. j. ff. commod.
k d. §. cum verò.

Episco-
patus
an va-

l e cum nostris de concess. præb.
n c. quanto. c. inter & c. si. de trans. Episcop.

n e. j. c. diversis de cler. conjug.

o c. ex transmissa de renun. c. cum renuntiat. xxxij. q. j.

p d. c. ex transmissa.

q Panor. d. c. j. de cle. conjug.

r e quanto de trans. Episcop. c. cum qui. de præb. in vj.
Ileum qui C. de adul. c. nuper de biga.

t c. ex publico de conjug. u Doc. d. c. j.

x c. quam periculosum vij. q. j. c. queris. de cons. dist. iij
y Lea quæ. ff. ad municip.

z c. si quis jam translatus. xxj. q. ij. & d. c. de multa.

tionem tamen dignitatum, vel beneficiorum non vacat Episcopatus. ¹ Cum Papa inconsulto, Episcopatum dimittere nemo possit.

^m matrimonio denique non secuta etiam copula, clericus ipso facto, beneficium quod habebat perdit. ⁿ Illud enim pro derelicto habuisse intelligitur, actum omnino contrarium clericatui exercens. ^o Quæ ratio cum

in eo quoque vigeat, qui nuptias non jure contraxit: quantum enim in se fuit, beneficium deseruit.

^p Dicendum, per matrimonium cum consanguinea, aut aliàs de facto contractum amitti beneficium.

^q Nam & idem dicimus in possessione secundi beneficii, de facto apprehensa,

^r Et dici solet, in contrahendis nuptiis, non juris effectum, sed animi destinationem attendi.

^s Idemque ubi nuptiæ legitimæ fuissent, si uxor non consummato matrimonio, monasterium (quod potest)

^t ingrederetur. Et idcirco nova collatione erit opus.

^u Neque enim jus semel extinctum, reviviscit, tamen cesset causa extinguens.

^x Per sponsalia verò non vacare beneficia,

verius est. ^y Cum nec adeptio beneficii curati, primum vacet, nisi post apprehensam possessionem.

^z Et hæc dicta sint sufficienter circa primam Tractatus nostri partem.

Valentiæ Allobrogum ultima Octob. 1547.

S O L I E R.

I *Veluti homicidium, simoniam, & perjurium.* Ita

cauto lectore indigent, nam simplex homicidium & perjurium non inducunt privationem

ipso jure, sed per sententiam, ut de homicidio subdit auctor & de perjurio tradit Rebuff. in

tract. de possess. n. mihi 268. & tenent omnes,

& è contra assecutione & matrimonio vacatio

cet per adeptio- nem digni- tatis.

⁹ *Matrimo- nio vacans benefi- cia.*

10

Animi destina- tio in nuptiis attendi- tur.

11

Sponsa- libus non va- cant be- neficia.

ipso jure inducitur, cap. de multa, de præb. Gloss. Hostien. & Bellam. in cap. 1. de cleric. conjugat. adepta scilicet pacifica possessione secundi beneficii, cap. commissa de elect. in 6. Clem. gratiæ de rescript. & matrimonio per verba de præsentis contracto, Sanchez de matrim. lib. 7. disput. 42. nisi matrimonium contrahens, sit in sacris constitutus, is enim non privatur ipso jure, sed privandus venit Sanchez ibid. disput. 43. n. 4. & ad hoc adducit text. in cap. 1. de cleric. conjugat. Petrus de Murga de benefic. q. 3. n. 833. cæterum non placet quod auctor ait homicidam insidiosum non privari ipso jure, cum non differat ab assassino, qui ipso jure privatur, cap. 1. de homic. in 6.

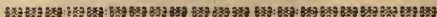
- 5 *Solus autem titulus hanc penam non irrogat.*
Non vacat beneficium per privationem, vel incapacitatem provisi ante adeptam possessionem quod, maxime obtinet in resignatione conditionali, in qua beneficium frustra impetraretur ex cap. resignatarii antequam possessione resignantem ejecerit; etiamsi resignatio fuerit simoniaca, Molin. ad regul. de infirmis n. 206. vel sit facta in Curia Romana aperta regalia Brodel. ad Louetium lit. B. cap. 13. n. 14. & 16. propter conditionem & non alias, aliter, nec alio modo.

PARAPHRASIS

in tractatum Sacerdotiorum.

PARS SECUNDA.

QUI POSSINT CONFERRE BENEFICIA,
& primùm de Romano Pontifice ejusque vicegerente.

SUMMÆ RERUM.

1 Papa in beneficiis summa potestas.	batia veniat.
2 Papa sine causa non privat beneficio.	11 Reservatio beneficii odiosa est.
3 Papa pastor, non princeps.	12 Electiva beneficia qua dicantur.
4 Assentatores taxantur.	13 Litigiosum beneficium, est reservatum.
5 Papa non potest quodlibet.	14 Reservatio inutilis, non afficit.
6 Papa quando non parendum.	15 Gallicana Ecclesia recepit pragmaticam.
7 Papa concurrit cum ordinario.	16 Commenda, an inducat reservationem.
8 Patronata an sint de reservatis.	17 Vicegerens Papa an conferat,
9 Electiva dignitates non vacant in curia.	
10 Ecclesia verbo, an Episcop. & ab-	

CAPUT I.

UNC tractamus personas quæ de beneficiis providere possunt, & constat imprimis Romanum Pontificem, (qui in plenitudinem Ecclesiasticæ potestatis, assumptus, ^a liberrimam habet Sacerdotiorum

¹ Papa in beneficiis potestas.

a c ad honorem de auctor. pall.

dispositionem ^b quæcunque orbis beneficia conferre posse. ^c Non tantum purè, sed ad tempus, ^d & sub conditione, ^e etiam tribuens jus in vacaturis. ^f Cujus ut tandem finiant Canonistæ, in adimendis, nedum conferendis beneficiis voluntatem pro ratione esse volunt. ^g Adeo quidem ut scripserint, posse Papam etiam sine causa, suo clericum privare beneficio. ^h Absurda sanè sententia, & à Christianorum dignitate aliena. Ita enim non pasceret Petri vicarius oves suas, sed degluberet, necaret, & perderet. ⁱ Cum tamen Christus Petrum non tyrannum, non, inquit Theophilactus, dominum, non regem aut principem fecerit, sed fidum pastorem jussit esse. ^k Tertio etiam repetita interrogatione, ut tanta diligentia, futurorum Pontificum animis præclaram hanc sententiam inculcarer. ^l Exorituros non ignorans, qui amoris Jesu obliti, populi Christiani curam susciperent, vel arriperent potius. Pro pastoribus, tyrannos, prædones, & rapaces lupos agentes. Restringenda est igitur sub ratione Papæ potestas, ^m & cum peccandi licentiam non habeat, ⁿ negandum cum Leone Pontifice, Petri durare privilegium, ubi iniquè fertur judicium, ^o quam enim auctoritatem habet, à Christo optimo habet. ^p Christum autem tam iniquæ potestatis authorem fuisse, ^q verisimile non est. ^r Ut explodendos merito dicat Cardinal. ^s Perniciosos illos assentatores, qui alicujus auctoritatis aucupandæ gratia, per fas nefasque Romani Pontificis auctoritatem extollunt. Eorum namque opera factum est, ut errores permulti irrepererint tam alius defixi radicibus, ut non nisi maxima

c. ij. de præben. in vj.
b cle. j. in fi. ut lit. pend.
c c. cuncta per mundum ix. q. iij.
d c. veniens de fi. presb.
e c. pastoralis. vij. q. j.
f d. c. ij. glo. c. fi. ix. q. iij.

g Glo. c. si gratiose. de resci. ip. in vj.

h Glo. c. fi. ix. q. iij. doc. c. quæ in Eccle. de consili.

i Panor. c. fi. col. pen. de conscri. uti. Card. consi. cxi.

k Joan. xxj.

l c. significasti. de elect.

m c. illa. xj. q. iij.
n c. non nos. xl. dist.

o c. manet. xxiiij. q. j.

p c. quamvis. xxi. dist. c. omnes. xxij. dist.

q Bart. l. fin. c. si contra jus.

r Car. tracta. de unio. Eccles.

Papa pastor nō princeps.

Assentatores tentantur.

Errores unde fluunt.

vi divelli posse videantur. Neque creden-
 dum est inquit, Papam posse quodlibet, sed
 quod licet. Unde ei nonnihil injustum præ-
 cipienti, parendum non est. ^f Veluti si pro
 clerico in dignitate inexcusabili notorie indig-
 no, rescribat. Aut pro eo qui moribus
 est adeo turpibus, ut sine populi scandalo,
 promoveri nequeat. ^t Deo enim ne malè aga-
 mus imperanti, magis quàm Romano Ponti-
 fici, obedire nos oportet. ^u Concurrit ergo
 Papa (ut ad rem redeamus,) in collatione
 beneficiorum, cum quolibet ordinario. ^x inter
 quos ideo præventioni locus erit. ^y Si non
 obstat proviso à Papa, regida verisimilis no-
 titiæ, ^z de qua paulo infra dicam. Aut non
 impediatur ordinariarum, reservatio vel expres-
 sa, ^a vel in corpore juris clausa. Ut ob liti-
 gium, ^b aut respectu beneficiorum vacantium
 in Curia, locisve vicinis Curia. Quo-
 rum collationem Roma. Pontif. privativè (ut
 aiunt) sibi reservavit. ^c Quomodocunque
 eorum contingat vacatio. ^d sub qua tamen
 constitutione, patronata laïcorum beneficia
 non continentur. ^e De iis enim licet Papa
 disponere possit, ^f velle tamen non præsumit-
 ur. ^g quod & alibi plena manu Felyn. ostendit.
^h Non comprehenduntur præterea Epif-
 copatus, ⁱ Abbatia, ^k & aliæ dignitates elec-
 tivæ. ^l Digna quippè sunt hæc speciali no-
 ta, quæ ideo non expressa, neglecta intelli-
 guntur. ^m Nec generali sermone continen-
 tur cathedrales Ecclesiæ, ⁿ atque ideo nec
 regulares illis comparatæ, ^o nec obstat quod
 loquatur summus Pont. in hac reservatione de
 Ecclesiis, dignitatibus, & beneficiis, in
 quibus etiam per electionem providetur. ^{io}

f. c. julianus c. qui rescri-
 bit. xj. q. iij.

t. c. si quando. de rescri.
 c. cum teneamur. & u-
 trobique Pan. de præ-
 ben.

u. c. si dominus. & c. si is
 qui præst. §. is qui xj.
 q. ij. Inno. c. inquisi-
 tioni. de sen. excom.
 x. d. c. cum cta. ix. q. iij. gl.
 §. neque. de colla. in
 prag.

y. c. dudum. §. nos igitur.
 de præb. in vj. glo.
 c. j. de offi. leg. eo. lib.
 z. Reg. Cancell. xxvij.
 a. c. cui nostrum de app.
 c. si eo tempore. de
 elect. in vj.

b. c. ij. ut lit. pend. in vj.
 c. c. ij. c. præsen. de
 præben. in vj. cle. j. ut
 lit. pend.

d. c. si. de elect. in extra.
 e. c. cum in illis. §. cum
 autem. de præb. in vj.
 f. c. cum dilectus. de ju-
 re patro.

g. Glo. cle. per literas de
 præben.

h. Fel. tracta. quand. lit.
 Apostol.

i. Glo. d. c. ij.

k. Jo. monac. c. inquisi-
 tores. de hære. in vj.

l. Gl. c. licet §. statuit de
 elect. in prag.

m. Licet §. hoc dictum.
 ff. de injur. c. si de off.
 vic. in vj.

n. c. quamvis de præ-
 ben. in vj.

o. ca. ne pro defectu. de
 elec. c. si postquam. co.
 titu. in vj.

Papa
 cum or-
 dinario
 concurr-
 rit.

Præ-
 ventis.

8
 Vacare
 in curia
 que be-
 neficia
 dicantur.

9

10

p. Ecclesiarum autem & dignitatum verbo, p d. c. ij.
 Episcopatus, ^q & Abbatia, ^r veniunt. Hæc q c cum clericis de ver. bo. signifi.
 enim in favorabilibus, & iis constitutionibus r c. in demeritatibus. de elec. in vj.
 quæ jus antiquum non lædunt, prorsus ob-

11 sd. c. quamvis.
 sorbentibus. ^r Quibus reservatio nostra an- t And. Gemi & alij. c. avaritiæ. de elec. in vj.
 numerari meritò debet. ^t Utpote, qua ordi- u c. pervenit. xj. q. iij.
 nariæ potestati naturali, & favorabili, admo-
 dum præjudicetur. ^u Quod verò ad illa ver-

ⁱ ¹² Electiva beneficia.
 ba, (per electionem,) atinet, sciendum, non
 omnia beneficia electiva dici, in quibus per
 electionem proceditur, sed ea tantum, ad
 quæ solenniter ^x quis eligitur, mox à supe- x c. quia propter. de elec.

13 y filosof. sicut s & cum humane de elect. pra. & d. s statuit.
 casu ordinarius Papam prævenire, in benefi-
 ciis videlicet litigiosis quorum collatio Sedi
 Apostolicæ à lege nominatim reservatur.

Referwatia inutilis.
^z Idemque in commendatis. ^a Iis enim vide-
 tur Papa dando commendatarium, manum
 apponere. ^b Et multo minus dicendum, ubi
 specialiter Rom. Pontif. Collationi suæ re-
 servat aliquod beneficium, id posse ab ordi- z c. si. ut lit. pend. in vj. a Roma consi. eccl. Bertrand cò. lcccxxj. volu. iij. b Cassiod. decis. xxxij. in reg. Cancell.

Manus Papalis appositio.
 14 ^c Propter manus Papæ (ut di-
 cunt) appositionem, ^d quæ tametsi inutiliter
 facta, afficit beneficium, ^e nisi invaliditas illa
 appositionis manus Papalis, ex defectu po-
 testatis ejusdem insurgeret. ^f Veluti hodie ex c capi. si eo tempore. de elec. in vj. d. c. ut nost. u. de app. c Innocen. e inter dilectos. de ea ces. prala.

Gallorum Ecclesia Pragmaticam recepit.
 15 Concil. Basiliensi, quod licet aliæ Provinciæ
 respuerint, Ecclesia Gallicana recepit, ^g Eo
 autem omnes Roman. Pontif. reservationes,
 tam speciales, quam generales, velut Eccle-
 siis onerosæ, abolentur. ^h Solis reservatio-
 nibus in juris corpore clausis, & quæ in ter-
 ris Romanæ Ecclesiæ fiunt exceptis. Huic
 autem decreto quia fraus fieri posset, si Papa f c. ne captivæ de cõ. ces. præben in vj. Ro. d. consi cccxxx. n. r. g s. j de reserva. in pra. Sel. iij parte questio. xxxij. in fi.

16 non in titulum, sed in commendam conce- h s. ipsas de reserva. in prag.

j Gloss. c. licet de elec.
in Prag.

k Aureol. addi. ad Gu-
liel. de Mont. Laud e.
nemo. de elec. in vj.
prob. e. præsenti colum.
xiiij. de offi. leg. in vj.
ll. j. c. de offi. ejus qui
vic. alter ger.
m c. pe. ubi doct. de
offi. vicar.

a Lap. alleg. lxxxiiij.

deret beneficia: ⁱ dicerem, per commendam
in Gallia, non induci tacitam reservationem.
Ideoque liberè ab ordinario, post commen-
datarii mortem, conferri. Quod & à novis-
simis annotatum post hæc scripta comperi-
mus. ^k Vicegerens quoque hoc est vicarius,
quem Roma, Ponti. in urbe reliquit. Quo-
niam omnia quæ ad jurisdictionem Papæ per-
tinent, in civitate Romana. potest: ^l omnia
beneficia confert. ^m Exceptis consistoriali-
bus: hoc est Episcopatibus, Abbatibus & Mo-
nasteriis de quibus in consistorio coram Car-
dinalibus, ore Papæ pronuntiatur. ⁿ

Com-
menda-
an re-
serva-
tionem
inducat.

17
Vicegerens Pa-
pa.

SOLIER.

*Absurda sane sententia & à Christianorum dig-
nitate aliena.*) Contra quam est textus expres-
sus in cap. 1. de caus. poss. & propriet. ubi
summus Pontifex fateatur se non posse pro-
cedere contra aliquem in auditum neque cum
spoliare, cap. 1. de causa possess. & propriet.
& auferre beneficium sine causa est iniquè
agere cujus nulla est potestas nam peccare,
infirmari, deficere non est posse, sed non
posse, cap. ult. in fine de pœnit. dist. 2. unde
jure merito illam improbant Bald. in cap. 1.
versic. etiam est argumentum, de natura feud.
Innoc. in cap. nisi cum pridem versic. nos
dicimus de renunciat. Philipp. Probus ad
Joan. Monachum in cap. 2. de præb. in 6.
Rebuff. in praxi, tit. de non tollend. jus al-
teri quæsit. gloss. 6. n. 16. & Felin. in
cap. quæ in Ecclesiarum, de constit. n.
40. ubi multos refert pro adversa parte.
Potentiam tamen hanc Papa præ mode-
ratione

deratione numquam ad actum reducit, & neminem sine causa privat, unde non est cur auctor irabundus exardescat circa hoc, & in amara verba prorumpat.

9 *Non comprehenduntur praterea Episcopatus, Abbatia & alia dignitates electiva.* Vult Corasius quod hæc majora beneficia non vacent in curia, & quod in eis non habeat locum, cap. 2. de præb. in 6. ex eo quod dictum capitulum loquatur de dignitatibus, quæ in generali fermone Episcopatus, Abbatias & dignitates electivas maximè in odiosis non comprehendunt, nec Episcopatus dicitur dignitas, sed culmen, dignitatum secularium, & Abbatia regularium ut in subito casu ait probus ad Gloss. Pragm. cap. licet. s. statuit in verb. obstaculo, addit. 1. de elect. post Joannem Monach. in cap. in generali de regul. juris in 6. nec sub nomine dignitatum veniunt electivæ, illæ præsertim, per quarum vacationem Ecclesia dicitur viduata, sed certè cavillari videtur textus d. capituli 2. qui de Ecclesiis & dignitatibus electivis expresse loquitur, quæ sunt apta comprehendere Episcopatus cap. cum clericis, de verb. signif. & in consequens Abbatias cum Ecclesiæ Cathedrales & regulares æquiparentur, cap. si postquam de elect. negat tamen Glossa Pragm. ubi supra, dignitates propriè electivas vacare in curia cum aliis non paucis, & ego huic sententiæ cum auctore nostro subscriberem nisi aliud in concordato haberetur, ubi Papa sibi & successoribus provisionem Episcopatum & Abbatiarum absque Regis nominatione, duobus casibus reservavit. Primò, ubi Rex intra novem menses Episcopum, vel Abbatem debite qualifica-

tum non nominaret. Secundò, quoties Ecclesiæ huiusmodi Cathedralis, scilicet vel Abbatiales de quibus erat sermo in curia Romana per obitum vacarent, ut habetur in textu de Regia ad Prælat. nomin. §. r.

13 *Quorum collatio sedi Apostolica à lege nominatim reservatur.* Parcitur huic reservationi Corasius, quia litigiosorum collatio Papæ reservatur per capitulum 2. ut lite pendente in 6. sed aliam in Gallia non agnoscimus reservationem, quam quæ ex vacatione per obitum in curia seu apud Sedem insurgit, ut dixi ad Flamin. de resignat. lib. 7. q. 27. nullibique servari capitulum hoc testatur Molin. ad illud & docet praxis.

17 *Omnia qua ad jurisdictionem Papæ pertinent in civitate Romana potest: omnia beneficia conferre.* Imò sunt non pauca ordinarii munera quæ in generali deputatione vicarii Urbis & Diœcesis Romanæ venire non solent: utpote, inquisitio, correctio, punitio, à beneficiis amotio, ac ipsorum beneficiorum collatio. Quamobrem solent Pontifices hæc eidem vicario, præterquam beneficiorum collationem indulto, suæ facultatis in specie concedere, sed collationes beneficiorum non concedunt, ut tradit Octavian. Vestrius de officialibus Romanæ curiæ tit. de vicario urbis pag. mihi 25.

DE CONCILIO.

SUMMÆ RERUM.

- 1 Concilium generale an conferat. *præst.*
 2 Papa est supra Concilium. *4 Cardinalium Collegium non con-*
 3 Concilium non est, nisi Papa *fert.*

CAPUT II.

I *Concili-
um an
conferat be-
nefici-
um.* **N** autem Concilium generale beneficia conferre possit? verus est quæstio In qua breviter puto quod sic. Non qua putant nonnulli ratione, quia supra Papam sit Concilium: (hoc enim fallum est, traditumque verius Papam supra Concilium esse. ^a Præterquam in concernentibus fide- ^b dem, ^c extirpationem schismatis, ^e aut generalem reformationem Ecclesiæ Dei, in capite & in membris.) ^d Sed quia Concilium legitimum non est, nisi Papa præsit: ^e à quo potestatem, roburque Concilium accipit. ^f Papa autem à Christo, non à Concilio. ^g Si igitur solus Papa quæcumque beneficia confert: ^h Multo magis Concilium, Romani Pontif. præsentia, autoritatèque fultum, & illustratum. ⁱ Collegium autem Cardinalium, ad futuri Pontificis electionem sede vacante congregatum, beneficia conferre non posse, manifestum est. ^k Cum alia quàm electionis negotia, tractare eis prohibitum sit. ^l Et in simili dicamus, capitulum Ecclesiæ inferioris, sede vacante non conferre beneficia. ^m

*Concili-
um an
supra
Papam.*

*Cardi-
nallium
Colle-
gium an
conferat.*

a c. significasti. de ele.
 b c. concil. §. j. xvij. dist.
 c. si Papa xl. dist. Gl. c.
 Anastasius. xix. dist.
 c. e. si duo. lxxix. dist.
 d. c. ij. ubi Glo plenè de
 autho. sac. Concil. & in
 §. j. de colla. in prag.
 e. c. multis. xvij. dist. c.
 dudum. iij. q. ix.
 f. d. c. significasti Pan.
 c. super quibusdam de
 verbo. signifi.
 g. c. quavis. xxj. dist.
 c. omnes. xxij. dist.
 h. c. ij. de p. x. b. in. vj.
 i. cap. cum in eundis in
 prin. de elect.
 k. Cl. ne Romani. §. j.
 de elect.
 l. c. ubi periculum. §.
 iidem de elect. in. vj.
 m. c. j. c. illa ne sede
 vacant.

SOLIER.

I *Breviter puto quod sic.* Mihi verò, inquit Nicol. Garc. de benefic. p. 5. cap. 2. n. 7. absolutè dicendum videtur, Concilium non posse beneficia conferre nisi Papa id ei specialiter permittat, non enim ad id congregantur concilia, nec de jure habent talem potestatem. Posset siquidem Papa si vellet in Concilio facere provisiones beneficiorum, sicut fecit Beatus Petrus in electione B. Matthiæ, & ita tenet super ipsamet quæst. n. 34. hæc Garc. & benè contra Joan. Deselva de benefic. p. 2. q. 2. & Corassium nostrum, quare Concilium Constantiense post depositionem Benedicti decimi, scilicet Petri de Luna, & Joan. XXIII. is est Baltazar Cossa, cessionem Gregorii XII. aliàs Angeli de Corrario noluit ad electionem novi Pontificis procedere ex defectu potestatis, quamvis Molin. ad regul. de infirmis n. 355. & seqq. totis viribus oppositum contendat, cui obsistit Raimundus Ruffus in sua pro summo Pontifice defensione.

DE LEGATO A LATERE.

SUMMÆ RERUM.

1 Legati à latere.	8 Regul. de verisimili, an in ordinatio.
2 Legati missi.	9 Reg. de verisimili, quando cesset.
3 Legati nati.	10 Legatus Cardinalis quando non conferat.
4 Legati Cardinales, conferunt beneficia.	11 Legatus non derogat patrono laico.
5 Ordinarii tres concurrunt in collocatione.	12 Laicus à socio clerico non damnificatur.
6 Præventioni quando sit locus.	
7 Hora inducit prioritatem.	

13 *Iuripatronatus quandoque non non cognoscit.*
favetur.

14 *Legatus de specialiter commissis* 15 *Nominatis an legatus praju-*
dicet.

CAPUT III.

1 *Legati à latere qui.*

PROXIMI Pontificiæ potesta-
 ti sunt legati à latere. ^a Sic vo-
 cantur Cardinales, qui à Papæ
 latere, in certam Provinciam
 destinantur. ^b Reliqui verò, qui

^a c. mandata de præsump-
 tum.

^b e. ad eminentiam de
 sent. excom.

2 *Legati missi.*

à sede Apostolica mittuntur, non ex princi-
 pis latere assumpti, missi appellantur ab inter-
 pretibus, incognito legislatori vocabulo, qui

^c Tot. tit. de offi. leg.
^d c. j. de offi. leg. in vj.
^e c. j. de appellat.
^f c. j. de offi. leg.

3 hos non missos, sed Legatos simpliciter vo-
 cat. ^c Sunt & alii, qui suarum prætextu Ec-
 clesiarum, legatione funguntur. ^d Ut Ebo-
 racen. Archiepiscopus, ^e & Cantuarien. ^f quos
 ideo Hostien. & cæteri, novo vocabulo, na-
 tos vocant, quia legati nascuntur, dum illis

^g Jo. Mona. c. j. de off.
 leg. in vj.

4 *Legati à latere conferunt beneficia.*

4 Ecclesiis præficiuntur. ^g Sed ad Cardinales
 Legatos redeamus, qui ex privilegio, quæ-
 cunque suæ provinciæ beneficia conferunt.
^h Spectantia etiam ad patroni clerici, præ-
 sentationem, ⁱ aut exemptorum collatio-
 nem. ^k Et tamen eorum collatio sit ad se-
 dem Apost. devoluta. ^l Vacaturaque suæ col-
 lationi reservant. ^m In eis licet, præfens jus
 dare non possint. ⁿ Quæ omnia potest Lega-
 tus Cardinalis, existens etiam extra provin-
 ciana sibi commissam. ^o Alii vero legati si-
 ve missi, sive nati conferendi beneficia, ab-
 que speciali mandato, ^p nullam habent po-
 testatem. ^q Ex his patet, tres in beneficii
 collatione concurrere posse. Papam videli-
 cet, legatum Cardinaliæ, & ordinariæ.

^h c. d. c. j. de offic. leg. in.
 vj.

ⁱ c. cum dilectus de ju-
 re patr. c. dilectus de
 offi. leg.

^k c. j. de verb. sig. in. vj.

^l c. penal. de præben.
^m c. præfensi de offic.
 leg. in. vj.

ⁿ c. dilectus. j. de præb.

^o Glo. c. nemo de offi.
 legat. Archid. c. si. co.
 tit. in. vj.

^p c. literas de sup. ne-
 glig. prælat.
^q c. j. de offi. leg. in. vj.

^r Gl. d. c. j. & in. §. neque
 de collat. in. prag.

5 *Legati missi, & nati non concurrunt in collatione.*

5 dare non possint. ⁿ Quæ omnia potest Lega-
 tus Cardinalis, existens etiam extra provin-
 ciana sibi commissam. ^o Alii vero legati si-
 ve missi, sive nati conferendi beneficia, ab-
 que speciali mandato, ^p nullam habent po-
 testatem. ^q Ex his patet, tres in beneficii
 collatione concurrere posse. Papam videli-
 cet, legatum Cardinaliæ, & ordinariæ.

6 *Inter quos ideo, sicut inter plures iudices,*

fl. si quis postea. ff. de
jud. c. pe. de for comp.
t c. pe. de elect. in vj. c.
si duo de proc. eod. lib.
u Gloss d. c. j. & dict §.
neque.

x Glo. e. pe. de rescript.
in vj. & in c. si à sede
de prabend. eod. libr.
y Accurs. h. si ex pluri-
bus. §. fin. ff. de solut.
z Gloss d. c. penult.

a Gloss d. c. j.
b c. fin. ut lit pend. in
vj. & c. ut nostrum. de
appel.

c Reg. cancell. xxviii.
d Extra c. detestanda
& c. seq. de concef. prab-
end in vj.

e Gloss d. §. neque.
f c. quia intantum. & c.
cum jamdudum. de
prab.

g Glo. d. §. neque Rip. c.
ij. in fin. de rescript.
h Dec. consil. cccxviii.
in fin.

i Gl. d. §. neque Sel. iij.
parte. q. xlvj. Rubuff §.
declarantes. de mand.
apost.

k Gomes. in d. regul.
xxviii.

l Rubuff. tract. no. q.
xviii

m Glof. e. j. de offi. leg.
in vj.

n c. ij. de praben. in vj.

o ca. deliberatione. de
offic. leg. in vj.

p Gl. cleam. per literas.

f & procuratores in solidum constitutos, locus 7
erit preventionis. Ratione etiam horæ, aut mo- 7
menti, si hoc vel scripto, vel testibus, probari 7
possit. x Nam & tam modici temporis priori- 7
tas, omni lege attenditur. y Quamvis ex curiæ 7
Romanæ stylo, hora literis non inferatur. 7
z Cessat autem hæc præventio, in beneficiis 7
reservatis, quæ legatum etiam à latere impe- 7
diunt. a Multoque magis (ut jam dictum 7
est) ordinarium. b Aut ubi provisioni veri- 8
similis notitiæ regula obstat. c Quæ tametsi 8
de Papa tantum loquatur, quia tamen ex juris 8
communis visceribus excerpta est, d & ut 8
obviatur fraudibus ædita. e Per illamque 8
detestatum ambitionis vitium f coercetur: 8
dicendum, eam in ordinario quoque lo- 8
cum habere. g Et ita in supremo Delphina- 8
tus senatu judicatum, Decius alibi refert, 8
h ubi igitur fraus omnis verisimiliter cessaret, 8
à regula meritò recederemus. Veluti si im- 8
petraretur beneficium, per renuntiationem,
cum clausula (aut alias quovismodo) & pri-
die renuntiationis admittæ, renuntians pro-
cul Roma mortuus esset. i Quo jure in reg-
no utimur, licet in Rota lis ahuc sub iudice
pendere videatur. k Nec huic regulæ per
Papam in regno derogatur. l Certis porro
casibus, (ut in viam revertamur,) legato fa-
cultas conferendi beneficia denegatur. Ve-
luti si in curia vacaverint. m Quorum colla-
tionem diximus Apostolicæ sedi reservatam.
n Aut si sint cathedralium, regularium, col-
legialiumve Ecclesiarum beneficia, vel dig-
nitates, post Episcopatum majores electivæ.
o Aut si eorum præsentatio ad patronum laï-
cum spectaret. p Idemque si simul ad patroni

8
Regula
de veri-
simili
notitia.

Regula
de veri-
simili
non de-
rogatur.

io
Legatus
quibus
casibus
non con-
fert.

ii

clerici, & laici, præsentationem pertineret.

¶ Nec enim æquum est, ex socio clerico, laicum damnificari. ¶ Sed magis ex privilegio, &

12
Communionis
utilitas.

persona laici, socium clericum commodum sentire. ¶ Sic enim è contra dicimus, tempus semest-

re, quod habet Ecclesia ad præsentandum: laico

(quadrimestre tantum suo jure habenti) ratione

communione competere, ¶ Juris laicorum præ-

terea, legatus à latere non derogat, ne hoc

nomine ab Ecclesiarum fundatione, laici retrahantur. ¶ Quæ ratio cessat in jure patronatus, quod laicus non ex dotatione, aut fundati-

13
14
15
16
Iuri patronatus quædamque laicus derogat.

one habet, sed ex præscriptione, & privilegio: cui ideo legatus Cardinalis præjudicat.

¶ Quod autem de privilegio diximus, de generali accipiendum est: nam si jure speciali, & expresse privilegio, certorum beneficiorum aliquis collationem habeat, ad ea legati potestas non extendetur. ¶ Cum enim præ-

polleat specialis provisio generali, & de his quæ alteri specialiter sunt commissæ, legatus non se interponit. ¶ Postremo adversus nonnullos putaverim, legatum Cardinalem, (præventionis jure,) beneficia nominatis vel graduatis debita, conferre non posse. Cum respectu graduatorum, vel nominatorum, præventio. Papæ reservetur. ¶ Et in reservatis Roma. Pontif. Legatus nihil possit. ¶

Nominatis legatus non præjudicat.

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

S O L I E R.

2 *Missi appellantur ab interpretibus incogniti legislatori vocabulo.* Missi tamen dicuntur absque alio differentie termino in cap. i. de offic. Legati. in 6. nam à sede Apostolica mittuntur specialiter, Cardinalatus tamen honore non fulgent, sunt tamen prælati & viri experti. Exemplum est in Nuntiis Franciæ, Hispaniæ,

de præbend.

q Panor. c. fin. in fin. de jur. patr. & in d. c. dilectus. de offic.

r c. sacris. d: sepult.

fl. si communem. ff. quem adm. fer. amit. ff. is qui duos. ff. de lib. leg.

c Glo. c. un. §. fi. de jur. patron. in vj.

u Glof. c. cum dilectus de jur. patron.

x Panor. c. dilectus. in fin. de offic. leg. Card. d. cle. per literas. iij. q.

y Panor. d. c. dilectus in fi.

z c. j. de rescrip. c. adudum de præb. in vj.

a Studuisti. de offic. leg.

b Gl §. ut verò de colla. prag.

c §. declarantes de mandat. aposto.

d c. quod translatio. nem de offic. lega.

Poloniæ, Venetiarum, Neapoli, Sabaudia, & Florentiæ. Nati verò sunt nedum Eboracen. Archiepiscopus & Cantuarien. in Anglia, sed etiam Salisburgen in Germania & Remensis in Gallia; isti autem nihil ultra dignitatem habent, quæ neque jurisdictionem, neque potestatem auget. Nota marginalis ad Joan. de Selva p. 3. q. 66. Legati Cardinales similiter dicuntur missi, sed specialiter de latere cum sint pars corporis Papæ, can. Ecclesia Senatum habet. 16. q. 1. Flamin. de resignat. lib. 7. q. 13. n. 4.

13 *Cui idè Legatus Cardinalis præjudicat.* Vult igitur Corasius quod Legatus à latere juripatronatur laicis non ex dotatione aut fundatione, sed ex privilegio, vel præscriptione competenti derogare possit, sed Molineus ad regul. de infirmis n. 47. non abs re etiam de ipso Papa denegat, contra Felin. in tract. quando literæ Apostolicæ noceant patrono, & Philip. Detium consil. 17. n. 2. & Consil. 124. in fine, rationem non adducit, sed ea est quia jus pat. Laico quoquo modo quæsitum, inter bona ipsius domanialia computatur quibus Papa non præjudicat.

16 *Legatum Cardinalem præventionis jure beneficia nominatis, vel graduatis debita conferre non posse.* Legatus à latere non prævenit ordinarios in præjudicium graduatorum, alioquin appellaretur ab usu, Molin. ad regul. de infirmis n. 139. & 140. Fevret de abusu lib. 2. cap. 7. n. 4. derogat tamen de regulæ infirmis, in præjudicium eorundem, Molin. ibid. n. 141. sed tantum abest quod Legatus possit prævenire ordinarios in mensibus graduatis affectis, ut ne quidem possit conferre graduatis simplicibus

cibus quantumvis qualificatis, quia non habet gratificationem, sed ordinarius cui nominatim hoc jus gratificandi datum est à Pragm. & concord. Molin. ibid. n. 449.

DE INFERIORIBUS ORDINARIIS.

SUMMÆ RERUM.

1 Ordinarius quis.	8 Episcopus an sine coadjutore conferat.
2 Cathedralis provvisio, ad quem.	9 Coadjutor solus quandoque confert.
3 Confirmatio quo ordine fit.	10 Alienatio voluntaria, & necessaria.
4 Episcopus an solus consecrat beneficia.	11 Episcopus accusatus an consecrat.
5 Hostiensis opinio probata.	12 Episcopus depositus Episcopi jura exercet.
6 Consuetudo in provvisione spectatur.	
7 Episcopus ante administrat. confert.	

CAPUT IV.

I
Ordina-
rius
quis.

Ed jam de inferioribus ordinariis (ordinarios voco qui suo jure conferre possunt: ^a) tamen non habeant ordinariam jurisdictionem ^b aliqua dicenda veniunt. Et

2
Cathedralium
provvisio
ad quem
spectet.

scire cum primis oportet, Ecclesiarum Cathedralium provvisionem, quæ olim Papæ reservata erat, ^c simulatque inferiorum collegialium, de quibus ex primaria lege Episcopi disponebant: ^d collegiis quibuscunque, fuisse concessam. ^e Ut ab iis digni moribus, & atate, vacantique Ecclesiæ magis utiles, eligerentur. ^f Solæ confirmatione, superiori conservata, hoc videlicet ordine, ut electus Abbas, ab Episcopo: ^g Episcopus, à Metro-

3
Confir-
matio
electio-
nis à
quibus
fiat.

a c. d. iudicibus. ij. q. vj. glo. c. ordinarii de c. si. ordi. in. vj.
b Gl. de. j. ut lit. pend.

c Glo. e. quarquam. de elec. in. vj.
d Paror. c. cum Ecclesia vult. de elect.
e c. cum Ecclesia ad fin. de cons. posses.
f c. j. e. in cunctis. e. ne pro defectu & ca. quia propter de elect. c. si. xv. q. vij.
g ca. hoc tantum x. vij. quæsto. ij.

h e. cum dilectus de
electo.
i e. antiqua de privile.
k e. renovantes. xxij.
dist. d. e. ant.
l e. nunc autem. xxj.
dist.

m e. postulas de cler.
excom. Gl. & Panor. d.
e. cum Ecclesia vulte-
rana.
n e. nulli. §. si. xij. q. j.
o lán concedendo. ff.
de aqua plu. arcen.
p e. ad huc in fi. de off.
Arcidia.

q e. novit & c. quanto
de iis quæ sunt à prel.
r e. illa ne sed. vacan.

f e. un. in prin. co. titu.
in vj.

t e. ea noscitur de iis
quæ fi. à prel.
u d. c. quanto ubi Pan.
x d. c. novit. ubi Panor.

y Pa. d. c. cum Ecclesia

z e. cum ex iuncto. §.
fi. de hæret. c. omnes
basilicæ. c. nullus. xvj.
q. vij. d. c. novit.
a e. Abbate sancti de
ver. sig. d. e. noscitur
l d. c. cum Ecclesia
vulterana.

politano. ^h Metropolitanus, à proprio Pa-
triarcha ⁱ: Hic autem, à Roma Pontifice,
confirmaretur. Cum non alius extet supe-
rior. ^l Præbendarum, verò, & dignitatum ⁴
Ecclesiæ Cathedralis, collationem ad Epif-
copum, & capitulum simul pertinere, com-
muniter existimatum est. ^m Cum enim ex
bonis communibus institutæ præsumantur,
ⁿ eorum de collegio, nedùm Episcopi con-
sensum exquiri consequens est, ^o cum & so-
leat vulgo dici, ab omnibus probandum esse,
quod tangit universos. ^p Ego verò magis ⁵
probo, ut cum Hostien. dicamus, ubi præla-
ri, & capituli bona, quod regulariter contin-
git, distincta sunt, ad solum Episcopum, cum
consilio tamen capituli, præbendarum Ec-
clesiæ Cathedralis collationem pertinere.

^q Et quia vacante sede negat Honorius, us-
quam cautum inveniri, capitulum præben-
das conferre. ^r Cum tamen constet eo casu,
quo ad Episcopum & capitulum simul præ-
bendarum collatio pertinet, ^s capitulum pos-
se vacantes conferre præbendas. Cæterum
minora inferiorum Ecclesiarum beneficia
(communi sententia non reclamante,) sine
consilio etiam capituli, Episcopus confert.
^t Licet in majoribus capitulum consulere de-
beat, ^u & ita conferre. ^x Aut si sint Ec-
clesiæ collegiatæ, conservata eis præsentatione,
& ^y Et ita verum est, ad eum
jure communi, spectare institutionem, &
destitutionem beneficiorum. ^z Nisi tamen
prædictis obstaret consuetudo, aut privile-
gium, ^a quæ nonnunquam efficiunt, ut elec-
tio canonici, ad solum Episcopum, vel solum
capitulum, pertineat. ^b Aut ad canonicos,

Collatio
benefi-
ciorum
ad quem
pertin-
eat.

Hostien.
opinio
contra
ceteros
probata.

Episco-
pus so-
lus con-
fert.

7
Conse-
tudo in
colla-
tione
benefi-
ciorum
multum
potest.

singulares, vice & autoritate capituli. ^c Vel etiam ad prælatum alterius Ecclesiæ. ^d Verum enimvero, non habet potestatem capitulum, aut Episcopo inferior, conferendi beneficia, Episcopo excluso. ^e Nisi ex privilegio, aut alio jure speciali. ^f Conferat autem & instituit Episcopus, tametsi nondum decreta sit, ei administratio: modo tamen electus sit, & confirmatus. ^g Per electionem enim jus administrandi, & per confirmationem, ejus juris exercitium consequitur. ^h Conferat item Episcopus, etiam si propter senectutem, aut ægritudinem, datus sit ei coadjutor. ⁱ Hæc enim corporis vitia, plærumque cordis virtutem augent, faciuntque ut fervor spiritus in sublimiora conscendat. ^k Secus ergo si ei mente capto, de coadjutore sit provisorum. Quo casu, non ipse, sed coadjutor, plenam habens sicuti furiosi curator, ^l administrationem, ^m beneficia conferet. ⁿ Nec obstat, quod habenti liberam administrationem, alienatio sit interdicta: ^o Nam hoc in voluntaria accipiendum est, non item in necessaria. ^p Qualis est collatio beneficii, ob impendens grave, ex diutina vacatione periculum. ^q Conferat præterea Episcopus, licet reus criminis etiam gravissimi, ^r (puta Hæresis, quo jure ipso privatur Episcopus,) ^s & accusatus. ^t Privatio enim hæc occulta est, unde ex quo toleratur in officio, rata esse debent, quæ ab eo interim geruntur. ^u Nec debet accusatus, sacerdotii sui possessione privari. ^x Quinimo nec depositus, si provocavit, prohibetur Episcopalia jura exercere. ^y Cum enim non censeatur damnatus qui provocavit: ^z manet integer

c. fi. de præb. in vj.

d. c. fi. de institutio.

e. d. c. cum ex injuncto.

§. n. d. c. omnes & dict.

c. nullus.

Fe. nulla ubi Panor. vj. no. de concess. præb.

g. c. nosti. c. transmissam & c. qualiter de elect.

h. Gl. c. quæto. lxxij. dist.

i. Glo. c. cui rei de coll. pragma.

k. c. j. c. nisi. §. alia verò de renuntia.

l. l. inter bonorum. ff. de admini. tuto.

m. c. grandi de sup. neg.

c. un. de cler. ægr. in vi.

n. Old. consi. xliij. glo.

d. c. cui rei.

o. c. is. cur. de elec. in vj.

p. l. alienationes. ff. de fa. c. r. l.

l. aliam. ff. de novatio.

q. c. ne pro defectu in prin. de elect.

r. Panor. c. nihil. no. xij. de elect.

s. c. cum secundum de hæret. in vj. c. quo jure viij. dist.

t. c. nonne. viij. q. iij.

u. l. Barbarius. ff. de off. prætor. l. j. c. de test.

x. c. ij. ut lit. pend.

y. Gl. c. sæpè de appel. l. fur. §. j. ff. de infra.

z. ij. §. h. ff. de pan.

Episcopus ante decretum administrationem conferat.

Coadjutor non conferat.

Administrationes quando alienantur.

Alienatio voluntaria & necessaria.

Episcopus accusatus an conferat.

Depositus beneficia conferat.

a. l. un. §. pen. ff. nil. no.
appel. ge.

status ejus, ut interim dignitatis suæ honoribus fungatur. ^a

S O L I E R.

- 5 *Vbi prælati & capituli bona, quod regulariter contingit, distincta sunt.* Tunc ad solum Episcopum & cum consilio tamen capituli præbendarum Ecclesiæ Cathedralis collatio pertinet, ut vult auctor ex cap. novit. & cap. quanto, de iis quæ fiunt à prælat. sine consen. capit. propter magnam communionem quam habet Episcopus cum suo capitulo, cum quo facit unum corpus. Sed hæc ratio non placet Lottero liv. 2. q. 21. n. 15. quia procedit, inquit, ex suppositione connexionis Episcopi cum capitulo, quæ formatur ex natura subjectæ materiæ, atque ita ex hac argumentatione petitur principium difficultatis, an in potestate conferendi canones connectant Episcopum & capitulum, neque enim textus in dicto cap. novit, connexionem hanc facit respectu potestatis conferendi, sed tantum respectu participationis consilii, ex suppositione quod bona & administratio eorum sint inter Episcopum & capitulum discreta, atque ita aliam rationem assignat, videlicet quod præbendæ in Ecclesia Cathedrali præsumantur institutæ de bonis communibus Episcopi & capituli. Idem de aliis beneficiis præbendalibus, quales sunt dignitates & personatus, Gloss. in cap. 1. in verb. disponit dist. 25. Cujac. ad rubricam de præb. sed quid dicendum de scholastria canonicatu Doctorali, Theologali & tandem etiam, ex dispositione Concilii Tridentini, sess. 24. cap. 8. canonicatus & poenitentiaria? hi canonicatus seclusa consuetudine, aut alio jure

speciali non providentur simul per Episcopum & capitulum, sed Episcopus eligit personam, præbenda autem confertur per quem antea conferebatur Garc. de benefic. p. 5. cap. 4. ex n. 137. & 145. & ex n. 162. In collegiatis verò inferioribus jus præsentandi, sive eligendi, capitulo competit, jus autem instituendi, sive confirmandi ad Episcopum pertinet, Lotter. lib. 2. q. 21. n. 135.

6 *Negat Honorius usquam cautum inveniri capitulum præbendas conferre.* Præbenda non solum accipitur pro præbenda canonicali nempe canonicatui connexa, quæ dicitur proprie & strictè præbenda, & est spiritualis ratione canonicatus, cap. dilecto, de præb. & pro præbenda mere temporali quæ datur pro labore & officio temporali: sed etiam largè pro omni beneficio, Felin. in cap. postulasti de rescript. Gonzalez Gloss. 5. s. 1. & in hoc ultimo significato capi debet in cap. illa ne se de vac.

13 *Ex quo toleratur in officio, rata esse debent.* Videtur quod communis error non faciat jus in spiritualibus, & hoc tenent Bald. in l. mutat, cod. de liberali causa Abb. in cap. si verò circa finem, de sent. excom. Felin. in cap. Rodulfus col. 2. de rescript. contradicit Flamin. de resig. lib. 7. q. 24. n. 47. quia nullam ait esse differentiam quoad hoc inter spiritualia & temporalia, Innoc. in cap. de schism. Gloss. in cap. dudum 2. de elect. & quod dicunt Baldus & alii procedere in sacramentalibus, & hæc est veritas. Circa materiam legis, Barbarius Philippus, notandum quod communis error non juvat ubi deest auctoritas superiori, nam lex Barbarus fundat se super communi errore & super

auctoritate superioris, Panorm. in cap. nihil n. 11. de elect. ob stare videntur cap. quere- lam eod. tit. & cap. consultationibus, de iure pat. in quibus patet quod sufficit sola posses- sio ad validitatem actus. Sed iura illa loquun- tur quando jus non resistit possessioni, ibid.

DE QUASI POSSESSORE CONFERENDI.
SUMMÆ RERUM.

1 Quasi possessio conferendi.	fructus.
2 Fructus possessorem sequuntur.	6 Scientia necessaria in incorpora-
libus.
3 Vnus actus quando tribuat pos-
sessionem.	7 Possessio ultima attenditur.
4 Mala fides an posses. querat.	8 Possessio secunda an injusta pra-
sumatur.
5 Possessor male fidei non lucratur	

CAPUT V.

UFFICIT autem cum qui
confert beneficium, esse in quasi
possessione conferendi: licet
apud eum non sit proprietas.

a c. cum olim. de cau.
pos.
b c. querelam. de elect.
c c. consultationibus, &
e. ex literis. de iure pa-
tron.
d Panor. d. c. consulta-
tionibus. in fin.
e Glos. c. cum olim. de
major. & obed.
f h. bonæ fidei. ff. de ac-
quir. rer. do. § si quis ad
non domino. de re divi.
g l. j. §. questum. ff. de
aqua quoti. c. cum de
beneficio. de præb. in
vj. glos. e. cum Ecclēsia.
de causa. posses.
h Innoc. c. ij. de in inte.
restit.
i Pan. c. cum olim. iij.
vot. de caus. poss.

a Sic enim dicitur in electio-
ne b & præsentatione. c Aded quidem, ut
provisus à possessore, præferatur ei, qui à ve-
ro collatore jus habet. d Annumeratur enim
fructibus collatio. e Fructus autem posses-
sorem sequuntur, non dominum. f Sanè
cum simus in actibus, qui familiaritatis jure
concedi non solent: unico actu conferendi,
quæritur hæc quasi possessio. g si tamen ef-
fectum habuit collatio: h Alioquin diceretur
labia suatantum possidere. i Nec oberit pos-
sidenti mala fides: cum qua etiam incorpo-

Quasi
possessione
conferendi.

Fructus
possessionem
sequuntur

Vnicus
actus
quæritur
quasi
possessionem.

3

Mala fides quaerit possessor male fidei non lucratur fructus.

alibus, quasi possessio acquiritur. ^k Licet ad effectum collationis, aut alterius actus, bona fides desideretur. ^l Hoc est, ut credat qui confert, se id jus habere. ^m Neque enim facit fructus suos malæ fidei possessor. ⁿ Scientiæque & patientia, eorum quorum interest, requiritur. ^o Sine quibus, in incorporalibus, non acquiritur quasi possessio. ^p Ultima autem & immediata collatio spectatur. ^q Actus enim medius possessionem interrumpet. ^r Nec nos moverit, quod secunda possessio, in dubio clandestina præsumatur, & injusta: ^s ideoque vincat cæteris paribus in interdicto retinendæ, qui antiquiorem possessionem probat. ^t Nam hæc præsumptio cessat, ubi constaret, veterem possessorem, posterioris scientiæ habuisse, nec contradixisse. ^u Ex hoc enim videtur prior possessio interrupta. ^x

^k Inno. d. e. cum Ecclesia.
^l Panor. d. c. consultationibus & d. c. cum Ecclesia. num. xxvj.
^m cap. si virgo. xxxiii q. j
ⁿ c. gravis. de resti. spo.
^o Inn oc. d. c. ij Decius cxxvj in fin.
^p l. ij. c. de ser. & aqu.
^q l. si mater C. ne de sta. defun. d. c. cum Ecclesia Old. cccij.
^r d. c. cum olim. ubi Panor. iij. not.
^s cap. licet causam. de prob.
^t Bart. l. si duo. col. ij. ff. uti possid.
^u Bald. non ignorabit. C. ad exhib.
^x l. clam. §. qui ad nundinas. ff. de acqui. poss.

Possessio secunda quando clandestina.

S O L I E R.

ⁱ *Ut provisus à possessore præferatur ei qui à vero collatore jus habet.* Ex unica collatione sortita effectum acquiritur possessio conferendi, gloss. in cap. cum Ecclesia de caus. poss. & propriet. in verb. trium, Flamin. de resig. lib. 7 q. 23. n. 41. Louet. & Brodel. lit. p. n. 20. modo ad sit bona fides, cum scientiâ & tolerantia proprietarii, Joan. Deselva p. 2. q. 7. ex n. 3. Pastor lib. 1 tit. 18. n. 17. nisi verus collator possessorem in conferendo prævenit, aut ambo eodem tempore contulerint Pastor dicto lit. I. tit. 9. n. 7. & 9. Et si enim per unum collationis actum possessionem amisit, proprietatē tamen non amisit, atque ita in possessionem amissam debet redintegrari.
² *Si tamen effectum habuit collator* Si tamen constet de collatione præsumitur effectum sortita, nisi contrarium probetur, sicut præsu-

mitur consumptio tunc eo ipso quod ex ad-
verso docetur de collatione facta, quamvis
non doceatur de effectuazione, Gonzalez ad
regul. 8. Gloss. 45. n. 22.

DE SEQUESTRO.

SUMMÆ RERUM.

- 1 *Sequester an conferat beneficia.* 4 *Expositum. c. cum Bertoldus.*
2 *Sequestri finis.* 5 *Laii non tractant spiritua-*
3 *Sequester omnis confers.* *lia.*

CAPUT. VI.

ED cur sequester qui non possi-
det: ^a beneficia conferat? ^b Quia
inquirunt prælaturæ fructus per-
cipit: quibus sæpè diximus colla-
tiones annumerari. ^c Quæ ra-
tio nonnullis displicet, cum

*Seques-
ter an
benefi-
cia con-
ferat.

Seques-
tri finis.*

a *linteresse. ff. de acqu.
posset.*

b *Innocen. c. examina-
ra de judi.*

c *Gloss. c. cum alini. de
majo. & obed.*

d *ca. cum Bertoldus. de
re judi.*

ee *cum contra. de pig.
c. j. de usur.*

*Panor. ca. ex literis. de
jur. patr.*

g *ca. j. & ij. de seq. poss.
& fruct.*

h *Scl. q. ix. part. ij.*

i *l. licet ff. de pos.*

k *Glo. s. item voluit. de
colla. in prag.*

l *Glo. c. j. de seq. pos.
in d. l. interesse.*

hi fructus alieno nomine percipiuntur: ^d Et
alterius nomine collecti fructus restitui de-
beant. ^e non cadat autem restitutio, in præ-
terita beneficii collatione, ^f Et quia fieret ²
contra finem sequestri, ad hoc ordinati, ne
discipentur fructus, sed futuro victori con-
ferrentur. ^g Alii non fat bene, ut mea fert
opinio, voluntarium sequestrem à necessario
distingunt. ^h Nos breviter putamus non
tantum sequestrem voluntarium, hoc est si-
multanea partium voluntate electum, con-
ferre posse: cum non possit, ⁱ sed etiam ne-
cessarium, id est iudicis auctoritate datum.
^k Cum omnia beneficii iura exercere pos-
sit, ^l & licet non possideat, ^m fructus tamen
colligit

*3 •
Seques-
ter vo-
lunta-
rius &
necessa-
rius.*

colligit. Nec potest verus dominus, propter
dubium litis eventum conferre. Et interest

4 Ecclesiæ vacanti, de clerico quàm citissi-
mè provideri. Quo fit ut non obstat Inno.

tertii constitutio. ⁿ In qua ideo non præsen-
tat creditor, pignoris nomine tenens jus pa-
tronatus: quia subest persona legitima, nem-
pè verus dominus, quæ præsentet, quod &

n d. c. cum Bertoldus.

5 alibi attigimus. ^o Hæc autem ita accipi vo-
lumus, si sequester juris conferendi sit capax,
quia clericus. Namque laïci, spiritualia trac-
tare omnimodo prohibentur. ^p Et ideo laï-
cum sequestrem, nullo casu conferre posse,
verius est.

o Lib. iij. Miscel. c. ij.

Laïcus
spiri-
tualia
non at-
tingit.

p c. decernimus de ju-
di. c. causamque de
præscript.

SOLIER.

2 *Ne dissipentur fructus, sed futuro victori con-
serventur.* Licet fructus à sequestro servari
debeant, cap. 1. & 2. de sequest. possess. &
fruct. si tamen servando servari non possunt:
quia tempore consumuntur, seu corrumpun-
tur debent vendi & pretium servari, l. is cui
s. qui servandorum, ff. ut in possessionem le-
gatorum, l. litibus, cod. de agri & cens. & l.
ult. ff. de requir. reis. Unde cum fructus præ-
sentationis tempore consumatur, quia infra
quadrimestre vel semestrem est facienda præ-
sentatio, servari non potest, debet ergo colli-
gi & vendi & pretium servari, id est debet
bene exerceri actus præsentationis & securè
servabitur pro cautela vincentis, ita Lambert. de
jurepar. lib. 1. p. 2. q. 9. art. 3. n. 8. non dicitur
tamen sequester præsentare nomine proprio,
sed nomine & pro parte vincentis ut subdit
in fine.

4 *Quia subest persona legitima.* Non est ergo
sequester omnino similis creditori pignoris;

nam pignus certum dominum habet secus vero sequestrum quapropter creditori pignoris non conceditur beneficia providere, quia est dominus certus qui providere possit; & conceditur sequestri, quia non est certus dominus, sed dubius; sunt & aliæ rationes quare juspatronatus non transeat ad creditorem cum villa pignorata, ut in cap. cum Bertoldus de re judic. videlicet, quia creditor tenetur restituere omnes fructus, vel quasi quos percepit ex pignore, & si fructus consumpsit, tenetur illos computare in sortem, cap. ad nostram, de jurejur. & l. 1. & 2. cod. de pignorat. act. sed si juspat. transiret ad creditorem non posset restitui quasi fructus illius juris, nec posset dari æstimatio, quia est inæstimabilis tanquam res spiritualis, vel annexa, cap. hoc jure, de jurepat. Unde Felin. in dicto cap. Bertoldus dicit quod capitulum ex literis de jurep. non procedit quando universitas bonorum transit in eum, qui habet restituere fructus, vel eos computare in sortem, prout & creditor pignoris, tum commodum & incommodum pignoris ad debitorem pertinet, non ad creditorem, l. si inter. §. quidquid, ff. de pignorib. ergo non ad hunc, sed ad illum spectabit præsentatio.

DE CAPITULO SEDE VACANTE.

SUMMÆ RERUM.

1 Collatio beneficii est donatio.	4 Capitulum sede vacante com-
2 Capitulum sede vacante non con-	mendat.
fert.	5 Mandatario fit collatio necessa-
3 Capitulum succedit in necessariis.	ria.

CAPUT VII.

MERUM enim verò, quoniam collatio beneficiorum, fructibus annumeratur, ^a quos futuro successori reservandos, constat: ^b Et donatio quædam est, ^c utitur quippè liberalitate prælatus, in cui vult conferendo: ^d donare autem prohibetur is, cui libera bonorum administratio conceditur: ^e capitulum sede vacante, licet in his quæ sunt jurisdictionis, plenè succedat: ^f ubi ea jure communi Episcopo competunt. ^g Conferre tamen beneficia non poterit. ^h Quamvis beneficiorum collatio, ad Episcopum pertineat, jure devoluto. ⁱ Cum utrobique sit eadem ratio, & hic casus, expressus in jure non legatur. Negat autem Honorius Pontifex, ^k capitulum dare beneficia sede vacante: præterquam ubi nominatim à lege cautum est. Ut cum ad Episcopum & capitulum simul spectet collatio. ^l Verum licet non succedat in collatione capitulum: ^m electos tamen confirmare poterit, ⁿ & instituere præsentatos. ^o Licet enim collatio, actus sit voluntariæ jurisdictionis, atque ideo extra territorium

^a Glos. e. cum olim. de majo. & obed
^b c. cum vqs de off. ordi c. h. eo. rit. in vj.
^c c. si. de off. vica. in vj.
^d c. relatum ubi glos. de præb. c. post electionem in prin de cõces. præb. c. l. contra s. si filius. ff. pac. l. hiius. s. j. ff. de don. f. c. his quæ. c. cum olim de majo. & obed.
^e Panor. c. verum nu. 9. de foro compe.
^f c. illa ne sed. vacan.

ⁱ Panor. d. c. cum olim;

^k d. c. illa.

^l c. un. in prin. ne sede vacan. in. vj.
^m d. c. illa.
ⁿ d. c. cum olim;
^o c. j. de institutio. in vj.

Capitulum quando conferat

p Gloss. §. item circa de
colla prag.
q l. ij ff. d. offi. procon.
gl. c. novit de offi. legat.

r c. nobis & tot. tit. de
jur. patr. c. decernimus.
xvj. q. vij.

s Gl. cle. un. §. j. de here.
t c. cum nullus vtrsi.
Epise. de temp. ord. in.
vj.

u c. un. de majo. & obe.
eo lib.

x l. rem legatam. ff. de
adi. leg.

y Hoitien, & Imo. d. c.
illa.

z c. cum vos de offi. or.
di. Panor. c. cum nobis
ulti. not. de elect.

a c. bonæ ubi Panor. nu.
14. de appel. c. fi. de stat.
monacho.

b c. is cui de elect. in. vj.
juncto. c. ne pro defectu
co. tit. in Ant.

c c. nemo deinceps de
elect. in. vj.

d Rebuff. §. si quis verò
de colla. in concord. &
trac. nomina q. 8. & 14.

e d. c. illa.

fc. si soli de concess.
præben. in. vj.

g c. eam te de rescrip.

h Glo. cle. j. §. j. de hz.
ret.

etiam Romæ, & possit exerceri: q instituire
tamen, confirmare, & cætera id genus, ne-
cessitatis sunt. Tenetur quippè superior elec-
tum, & præsentatum, non indignos confir-
mare, vel instituire. ³ succedit autem capi-
tulum ferè semper, in iis quæ necessariæ sunt
jurisdictionis. ⁴ Ut & in licentia ordinandor-
um, ⁵ & absolutione excommunicatorum ^u &
similibus. Cum tunc liberalitas nulla exer-
ceri dicatur. ^x Ideòque nullius præjudicii exis-
timentur. ^y Qua ratione & capitulum, quod
dare beneficia non potest: œconomum ta-
men, & administratorem, Ecclesiæ vacanti
præficiet. ^z Et commendare Ecclesiam po-
terit, donec fuerit provisum de pastore. ^a Hoc
enim necessarium est propter moræ, & diuti-
næ vacationis periculum. ^b Nec futuro suc-
cessori damnum irrogatur, qui liberè po-
terit commendatarium, nedum œcono-
mum, revocare. ^c Adduntque alii eadem
ratione, collationes beneficiorum necessa-
rias, capitulum sede vacante facere pos-
se. Ut quæ nominatis fieri debent. ^d Cui
sententiæ, non invitus me opposuerim. Cum
hic casus lege expressus non sit. Et in col-
latione beneficiorum, nunquam ut diximus,
vacante sede succedat capitulum, nisi ubi le-
ge nominatim cavetur. ^e Præterea, quia col-
latio quæ fit mandatario, necessaria vi-
detur, ubi præsertim mandato insertum est
decretum, aut præcessit inhibitiio execu-
toris. ^f Et tamen eam sede vacante, capitulum
facere nequit. ^g Nec ab hac mea sententia,
Pontificiæ legis Glossarii abhorrere mihi
videntur. ^h

Capitu-
lum in
necessa-
riis suc-
cedit.

4
Capitu-
lum ad-
minif-
trato-
rem cõf-
tituit.

5
Manda-
tario
collatio
fit ne-
cessaria.

2 *Licet in his que sunt jurisdictionis plenè succedat.* Atqui in collatione beneficiorum non succedit, cap. illa, ne sede vac. collatio igitur non est jurisdictionis quod est verissimum ut scitè deducit Lotterius de re benefic. lib. 1. q. 21. & lib. 2. q. 2. à n. 4. quia facultas conferendi, Episcopo jure magistratus non competit; sed speciali legis concessione, pleraque enim expedit, veluti sibi à sacris Canonibus mandata, citra Imperium, aut jurisdictionem aliquam cujusmodi sunt collationes beneficiorum suæ diocæsis, can. omnes Basilicæ 16. q. 7. consecrationes & ordinationes, can. interdiximus. 16. q. 1. hæc enim tria expediuntur per Episcopum ex officio, præterquam si proponantur per modum actionis, cap. 2. de offic. ordin. quapropter licet hæc facultas eodem tēpore cum jurisdictionalibus Episcopo oriatur, non tamen etiam cum eisdem transit in capitulum sede vacante, cap. 2. ne sede vac. quia non jurisdictionis Episcopalis, Abbas in cap. cum olim, de majorit. & obed. sed bene transit jus instituendi & confirmandi, quia est de mera justitia & inter jurisdictionalia reputatur, Gambar. de offic. legat. lib. 3. n. 222.

2 *Licet enim collatio actus sit voluntaria jurisdictionis, atque ita extra territorium possit exerceri.* Distinctionem illam quam facit Gloss. in l. ult. in verb. non paretur ff. de jurisd. omn. jud. inter voluntariam & contentiosam jurisdictionem ad effectum exercitii extra territorium rejicit Lotterius, lib. 2. q. 2. n. 6. post Decium Consil. 557. n. 10. & 11. & exemplum manumissionis & adoptionis [quo visus est moveri Accursius, refertur ad jus singulare procon-

sularis imperii, ut advertit Cujac. lib. 1 Pauli ad edictum in interpretatione dictæ legis ultimæ, vera igitur ratio cur Episcopus extra diocesim conferre possit est, quia collatio non est actus jurisdictionis contentiosæ, vel voluntariæ: alias indistinctè non posset exerceri extra territorium dicta l. ult. ubi Gloss. cap. novit ubi præcipuè Abbas de offic. legat.

- 4 *Vt quæ nominatis fieri debent cui sententia non inuitus me opposuerim.* Capitulum sede vacante non succedit Episcopo nisi in casibus à jure expressis, textus est notabilis quem omnes ibi ponderant in cap. ne sede vac. ibi cum nusquam inveniatur cautum in jure quod capitulum vacante sede fungatur vice Episcopi in collationibus præbendarum, nec sufficit esse expressa generaliter in jure ea, in quibus capitulum succedit Episcopo, quasi includantur sub regulis expressis, sed necesse est quod expresse de qualibet re fiat mentio & ideo expressum fuit de institutione, cap. 1. de instit. in 6. quæ alias non transivisset ad capitulum & tamen est jurisdictionis, cap. transmissa de elect. & cap. ex frequentibus, de instit. Item visitate est jurisdictionis Gloss. in Clem. 1. de hæreticis & tamen dicta Gloss. argumentatur hoc modo; non reperitur expressum in jure de visitatione, ergo non succedit; cum igitur non reperiat expresse, quod capitulum conferre possit expectantibus, dicendum est conferre non posse, accedit quod ait Gloss. pragm. §. item voluit in verb. absentia de collat. nominationes non posse insinuari capitulo sede vacante, cum non sit ordinarius collator, & in verb. vicario, eod. §. vicarium generalem ex sua generali potestate non posse conferre

nominatis, nec etiam mandatariis cum hoc non reperiatur à jure expressum. Idem firmat Rebuff. tract. nominat. n. 7. & Joan. de Selva p. 2. q. 14. Lotterius l. 2. q. 2. n. 29. & 30. vult non alia ratione impediri capitulum conferre beneficium Graduatis, quam quia hoc semper est conferre & providere, quod non pertinet ad legem jurisdictionis, imò, nec etiam est ex lege dioecesana, sed ex quadam tertia potestate Episcopo à lege concessa, quæ non transit in capitulum, tum quia non est in jure expressum, tum etiam quia censetur electa à lege industria personæ. Sed quicquid sit de jure, praxis & communis observantia, capitulo sede vacante potestatem facit conferendi, nedum nominatis, sed etiam Graduatis simplicibus, juxta sententiam Rebuff. in §. si quis verò in verb. disposuerit, de collar. in concord. probi. ad Gloss. Prag. §. item insuper in verb. absentia addit. 4. cod. tit. Garc. de benefic. p. 5. cap. 7. n. 81. & aliorum quamvis contrarium velint Matheus Pacus de mandatis Apostolicis, p. 4. n. 40. Gloss. Pragm. d. §. & Bengueus, pag. mihi 363. n. 63.

DE VICARIO EPISCOPI.

SUMMÆ RERUM.

1 Vicarius qua sunt gratia non explicat.	5 Auditor confert beneficium.
2 Vicarius non confert beneficia.	6 Vicarius non confert Episcopo.
3 Vicarius an extra diœcesim conferat.	7 Devolutio non fit de vicario, ad Episcopum.
4 Beneficii verbo majora veniunt.	8 Vicarius vicarii vicario confert.
	9 Revocationem ignorans si conferat.

CAPUT VIII.

Is consentanea sunt, quæ de vicario Episcopi legimus, ut tamen quæ sunt meræ gratiæ, expedire non possit: atque ideo sine speciali mandato non con-

a c. si. de off. vica. in. vj.
 b c. relatum de præben.
 cap. post electionem de
 concess. præb.
 c. l. contra §. si filius. ff.
 de pac. l. filius, §. j. ff. de
 dona.
 d. Gloss. §. item voluit
 de colla. præg.
 e c. cum nullus. vers.
 Episc. de temp. ord. in.
 vj.
 f c. in. de mayo. & obe-
 dien. in. vj.
 g c. ex frequentibus de
 insti. glo. d. c. si.
 h d. c. ex frequentibus
 Roma. sing. 601.
 i Gemitin. d. c. fina. de
 off. vica.
 k Rot. xliij. in Ant.
 l. unum. §. j. ff. de leg. ij.
 m de. j. de rer. permu-

ferat beneficia: ^a Cum collatio sit donatio ^b quæ non venit in generali concessione. ^c Quæ tamen sunt iustitiæ, & necessitatis, explicet ^d ut dare licentiam ordinandis, ^e absolvere excommunicatos, ^f confirmare electos, ^g instituere præsentatos, ^h & conferre beneficia, ex causa permutationis resignata, si potestatem recipiendi renuntiationes, ab Episcopo habeat. ⁱ Quam sententiam, tamen contradicat Rota, ^k ego verissimam puto. Cum tunc collatio non sit voluntatis. ^l Neque enim possunt huiusmodi beneficia, nisi permutantibus conferri. ^m Et communis usus receperit, ut eodem contextu, quo admittitur utriusque renuntiatio, utriusque collatio pariter fiat. Unde cum hæc non recipiant ullum temporis intervallum, concessione unius, alterum quoque demandatum, necessariò dici debet,

² Vicarius qua beneficia conferat.

debet, n. Porro autem vicarius speciale mandatum habens, beneficia procul dubio confert. ^o Etiam extra diocesim, p. cum collatio sit actus voluntariæ jurisdictionis: q. quæ extra territorium exerceri potest. ^r Et vicarius sicut Episcopus ordinarius sit: Ordinarius autem, ubique etiam extra dioccesim, conferre valeat. ^t Quam sententiam usu servari, docti viri testantur. ^v Nec obstat Gregor. X. ^z constitutio, quæ in casu speciali nempe in beneficiis vacantibus in curia, loquitur. ^y I oterit quoque vicarius, mandatum habens ad conferenda beneficia, dignitates conferre. ^z beneficii namque verbo, (ut alibi dictum est,) in tractatu favorabili, omnia in universum beneficia, etiam suprema continentur. ^a Eadem ratione dicamus, auditorem, à Papa in curia Romana deputatum, (cui potestas est post sententiam conferendi beneficium: ^b) dignitatem quoque, si de ea controversia fuerit, iure conferre. ^c Ipsi tamen Episcopo nullum poterit vicarius conferre beneficium. ^d Cum enim censeantur unum corpus, ^e idèoque de vicario ad Episcopum, non fiat devolutio: ^f Sed suæ facilitati debeat Episcopus imputare. ^g Qui tam imprudentem vicarium eligit. ^h Sicut nec sibiipso, ita nec Episcopo, conferre beneficium poterit Vicarius. ⁱ Quamvis delegatus à vicario, habente potestatem substituendi possit vicario conferri. ^j Cum substitutus hic, ab Episcopo potestatem capiat, non à vicario, ^k Unde iure Episcopi non vicarij substituentis, conferre videatur. ^l Enimvero si à vicario revocationem ignorante ⁸ collatum fuerit beneficium, tenet collatio.

n. l. ij. §. fin. ff. de pen. leg. l. veteres. ff. de itin. l. ij. ff. de iurisd. c. praxitea. c. suspensionis. de offic. deleg. o. d. c. fin. de offic. vic. in vj.
 p. c. l. ij. §. item voluit. de collat. prag. q. e. post electio nem. de concess. prag. r. l. ij. ff. de offic. proc. s. l. an. c. duobus. de re judic. t. Gl. c. novit. de off. leg. v. Boc. d. eccl. xxx. x. c. statutum. de i. prag. in vj.
 y. Gemini. d. c. fin. z. Rot. ccc. xxvij.
 a. e. j. de maled. cap. ii. de prag. in vj.
 b. Cle. auditor. de re. c. Glof. d. clem. auditor. d. R. p. resp. xxij. tit. de rescript. c. e. ij. de consue. in vj. c. Romana. in prin. de appell. cod. lib. f. Rebuff. tract. r. no. q. xiiij. nt m. lxxij. g. §. praxitea. qui. med. re. cent. obli. §. fina. de sciet. h. c. fin. de inf. t. e. per nostras. de iur. par. i. Rebuff. l. bi. sup. & in §. pra. farique ordinarij. de coll. prag. h. e. j. c. m. not. de offic. vicar. in vj. l. l. i. c. m. §. de evocatione. ff. qui d. cu. uq. e. univ. verli.

Vicarius extra diocesim conserit.

Beneficij verbo beneficio veniunt.

Auditoris potestas.

Vicarius non conferit Episcopo.

Revocationem ignorans.

m. l. si forte. ff. de offic.
 p. ead. Innoc. c. ex con
 q. v. lio. ac. de rest. spol.
 n. cap. Ecclesia. ij. v. l. it.
 pen. l. en. cap. audita. de
 restit. spoliat.
 o. cap. ex parte Decan.
 de rescript. clem. un. de
 re iur. a.

^m Ut enim jurisdictionem non acquirit vicarius, priusquam sciat, ita nec ignorans ademp-
 tam fuisse, illa non amittit. ⁿ Nec impedit,
 renunciationis aut alterius actus effectum, re-
 vocatio procuratoris non intimata. °

SOLIER.

I *De vicario Episcopi.* Intellige de vicario ge-
 nerali qui sicut Episcopus ordinarius est, glos.
 in cap. 2. de officio vicar. in 6. & facit unum
 consultoriū seu tribunal cum Episcopo, habens
 generale. n. commissionē per totam diocesim
 & dicitur principalis, Clem. & si principalis
 ubi gloss. de rescript. & ideo ab eo non potest
 appellari ad Episcopū, cap. Romana, de appel-
 lat. & potest esse Delegatus Apostolicus, tan-
 quam habens dignitatem d. Clem. etsi prin-
 cipalis & ibi Gloss. & DD. Secus de Fora-
 neo, ad certos actus vel causas in aliqua parte
 diocesis constitutus; nam iste dicitur delega-
 tus, nec facit unum consultorium cum Epif-
 copo, unde à tali vicario appellatur Episcopus,
 vel vicarius generalis, dicta Gloss. in verb.
 Foraneo. An autem vicarius sine speciali
 mandato possit conferri graduatis, dicitur in-
 fra p. 4. cap. 4. n. 13.

*Eod. que sunt mera gratie expedire non pos-
 sit.* Ergo ex generali mandato dispensare non
 potest, Rebuff. in praxi tit. forma vicariatus
 à n. 44. Cuchis in tit. lib. 2. tit. 8. n. 111:
 Garc. p. 5. cap. 8. n. 47. & sic in terminis
 Concil. Trid. sess. 24. cap. 6. de reform. non
 potest vicarius generalis Episcopi dispensare
 in irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto
 occulto provenientius, quamvis Episcopus
 possit: non requiritur tamen quod sit vicarius

ad id specialiter deputatus, sed sufficit in genere dare facultatem dispensandi. Item non poterit denunciations matrimonii remittere, & si in mandato exprimitur aliquid requirens mandatum speciale adjecta clausula generali, & ad omnia alia etiam si mandatum exigans speciale, poterit vicarius etiam alia facere quae requirunt mandatum speciale, cap. qui ad agendum de procurat. in 6. & ibi DD. & multo minus poterit conferre beneficia sine speciali mandato, cap. fin. de offic. vicar. in 6. aut praesentare, Lambertin. de jurepat. p. 3. lib. 2. q. 1. art. 5. n. 2. in ò data potestate conferendi, non potest praesentare, cum sint diversa, cap. cum in illis, de praeb. in 6. quavis contrarium velit Lambertin. p. 1. lib. 2. q. 4. art. 4. & Azor. lib. 3. cap. 44. q. 10. hxc Garc. quem vide p. 5. cap. 7. usque ad n. 87.

- 3 *Et vicarius sicut Episcopus ordinarius sit.* Hoc non est absolute verum in collatione beneficiorum, de qua hic, cum non veniat in generali mandato ut contra Corasium nostrum advertit Garc. ubi supra, n. 129. sed cum nulla congrua ratio possit assignari quominus liceat vicario sicut Episcopo extra territorium conferre, non refert quoad hoc sit ordinarius vel delegatus, ex quo jurisdicctio voluntaria etiam delegata, seu concessa ab inferiore potest extra territorium exerceri. Idem dicendum de institutione & confirmatione si fiat absque strepitu iudicii & non adsit contradictor, alias secus, Garc. ibid. n. 138. & seqq.

DE EXECUTORE.

SUMMÆ RERUM.

1 *Executor quando conferat.* 2 *Executor non reservat.*

CAPUT IX:

UOD verò ad executorem per-
tinet, siquidem is ad compellen-
dum duntaxat datus sit, benefi-
cii conferendi non habent po-
testatem. ¹ Ad providendum

*Execu-
tor quã-
do con-
ferat.*

^a cap. si soli d: concess.
præb. ad. in vj.

verò deputatus, non tantum confert, sed
etiam collationem ei ad quem spectat iure
communi, interdicit. Et sicut legatus de la-
tere, collationi suæ reservat. ^b Licet de be-
neficio nondum vacante, providere nequeat.

^b c. ii. c. si capitulo,
cod. tit. in vj.

^c et propositis de concess.
præb. in Ant.
d e executor. cod. titul.
in vj.

Aut reservationem beneficiorum facere ge-
neralem. ^d Et hæc in hanc partem, qua de
personis collatorum egimus compendiosè,
dicta volui. Valentia. viij. Novembris.

²
*Execu-
tor non
reser-
vat.*

1546.

SOLIER.

*Siquidem is ad compellendum duntaxat
datus sit. Alias mandata Apostolica de pro-
videndo, dum pro tempore vigerent tres litera-
rum species seu formulas continebant; primò
monitorias, secundò præceptorias, tertio exe-
cutorias, de quibus ad nauseam tractant Aucto-
res Classici, & quæ jamdiu ab aula recesserunt.
una cum mandatis hujusmodi, à Concil. Trid.
sess. 24. c. 19 de reformat feliciter sublatis; nul-
lus igitur hîc sermo habendus de executore
literarum ad vacatura, sed tantum de execu-
tore literarum seu gratiarum de beneficiis va-*

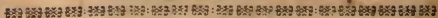
cantibus notabiliora attingam. & 1. requiritur receptio & præsentatio literarum, ut executor possit procedere, cap. super eod. de appellat. 2. Directas vicario seu officiali. Episcopus non potest exequi; nam delegatio seu commissio facta vicario non censetur ab Episcopo, Garc. p. 6. cap. 1. n. 19. sicut è converso non potest vicarius se intromittere in causa seu jurisdictione Episcopo delegata, ibid. n. 22. ubi n. 26. respondet ad text. cap. eam te de rescript. 3. Jurisdictio delegata vicario per ejus obitum vel remotionem ab officio expirat & non transit ad successorem, quia dignitas vicarij extinguitur, & sic dignitatem non reperit quæ delegationem sustineat ut in dignitatibus perpetuis Bart. in l. more majorum in fine & alij ff. de jurisd. omnium judic. Contraria tamen sententia est æquior & usu recepta, Panor. in cap. quin Abbas n. 10. & 11. Garc. d. loco. n. 34. 4. Vicarius capituli sede vacante non potest exequi literas in forma dignum, & dispensationes directas officiali seu non vicario Episcopi, cum sit vicarius Episcopi sed jurisdictionis Episcopalis, Gloss. in Clem. etsi principalis, & ibi DD. de rescript. quamvis contrarium velint Molin. ad Regul. de infirmis n. 271. Flamin. de resig. lib. 3. q. 11. n. 19. Pastor de benefic. lib. 2. tit. 13. n. 3. præter alios quos citat Garc. ubi sup. n. 42. 5. executores literarum in forma dignum possunt alteri committere vices suas, etiam quoad examen non obstante clausula, super quo conscientiam tuam oneramus, quia per eam non censetur electa industria personæ, nec prohibita subdelegatio, sed potius sonat in monitionem & excitationem Abb. in cap. ult. §. 1. de offic. delegat.

PARAPHRASIS

in tractatum Sacerdotiorum.

PARS TERTIA.

QUALES EOS ESSE OPORTEAT, QUIBUS
beneficia conferuntur de Clericatu.

SUMMÆ RERUM.

1 <i>Tonsura confert ordinem.</i>	4 <i>Clericatus non prasumitur.</i>
2 <i>Sanctimonia supplet defectum.</i>	5 <i>Clericatus scripto probandus.</i>
3 <i>Probitas regulas juris mutat.</i>	6 <i>Presbyteratus litera ordines non probant.</i>

CAPUT I.

a e. cum adeò. de refer.
c. ex literis. de transact.
b e. decernimus. de
jud. c. causamque de
prescri.
c d e. ex literis. ubi Pa-
nor. iij. not.
d e. cum contingat. de
retat. & qualit.
e l. ex eo. ff. de milit.
testa.
f Panor. & alii. c. ij. de
insti. & in d. cap. cum
adeò.

FFERT sese nunc tractanda, ¹
personæ qualitas, cui de benefi- ^{Tonsura}
ficio, provideri debet. Et in ^{confert}
primis constat, sacris eam initia- ^{ordi-}
tam esse oportere. ^{nem.} ^a Cum lai-
cus, spiritualium jurium capax non sit, ^b adeò
quidem, ut licet satis sit promovendum, pri-
mam habere tonsuram: ^c cum per eam con-
feratur clericalis ordo: ^d non tamen sufficiat
animi destinatio, ^e concurrente etiam habitu
clericali. ^f Etiam si esset regularis conversus,
qui licet Innocent. Secundi privilegio ⁸ frua-

tar, ^h spiritualis tamen non est, unde beneficia, aut alia spiritualia jura, quæ non nisi spiritualibus sunt committenda personis, ante tonsuram, habere non potest. ^k Nec enim sola voluntate, personæ, sicuti nec res spirituales fiunt. ^l Quando non soleat pro perfecto destinatum haberi, ^m idque Bonifac. viij. in persona nepotis sui, servasse canonistæ referunt. ⁿ Ob eximiam tamen vitæ sanctimoniam, & singularem viri probitatem, etiam ad Episcopatum, laicum evehi posse, plerique putant. Nicolai, Severi, & Ambrosii exemplo adducti. Hic enim, nondum ex aqua baptismi, spiritualiter renatus: illi verò ex lanificio assumpti, in Episcopos sunt electi. ^o Nec est novum propter insignem vitæ integritatem, contra juris regulas, aliqua constitui. ^p Licet enim consanguineorum, familiariumque judicium & testimonium, suspectum sit: ^q nec soleat subornationis metu, post publicata testimonia recipi testes: ^r notæ tamen probitatis homo, & judex, & testis, in cognatorum atque adeò fratrum negotiis poterit esse. ^s Nec publicatis licet atestationibus, in ejus causa, testes recipi prohibentur. ^t Quando non sit verisimile, integræ, & exploratæ fidei hominem, testes seduxisse aut subornasse, ^v quod & aliis multis Jason comprobat, ^x doctorum autoritatibus duntaxat pro more suffultus, quæ tamen nec satis fundatæ sunt nec ut arbitror, in judiciis reciperentur. Et quæ ex historia, de Nicolao, Severo, & Ambrosio prodidimus, ^y per Dei de Nicolao, revelationem, aut subitam columbæ super Severi caput quiescentis terræque pro Cathedra. Ambrosio exurgens.

g cap. si quis suadente. xvij. q. iij.
h cap. non dubium. ubi gloss. de sent. excom.
i c. decernimus. de ju.
k Innoc. Panor. & ceteri. d. c. ij.
l l. iij. c. de furt.
m l. cetera. §. sed & si. ff. de legat. j.
n Archid. c. nulli xij. q. j. doct. d. c. cum adco.

o c. statuimus. §. his omnibus. lxj. dist.

p l. si à bonæ fidei. ff. de re. vend. c. in literis. de testib.
q. l. qui jurisdictioni. ff. de jurisd. l. idonei. cum vulg. ff. de testib.
r Aut. at qui semel. c. de prob. ele. si. de testib.

s Specu. titu. de jud. de leg. §. superest. unol. c. cum R. de offic. deleg.

t Bald. c. præterea de test. cog.

v l. non omnes. §. à barbaris. ff. de re mil. d. l. si à

x Jaf. l. jubemus. c. de jud.

y d. c. statuimus, §. his omnibus.

Vita
sancti-
tas.

Integri-
tas vitæ
juris re-
gulas
immu-
tas.

Delira-
cula.

z Archid. d. § his omnibus.

a c fi §. fi. in fi. iij. questio. iij.

b Innoc. c. super his de accusa.

c l. si per alium §. fi. ff. ne quis eum. doc. c. si iudex laicus de sen. exc. in vj.

d l. si qua. c. de epis. & cleri.

e Guid. pap. q. 582.

f c. ij. & iij. de cler. peregr. doct. d. l. si qua.

g Ba'd & Felyn. c. licet universi. de testibus

Boer. q. clxxj.

h Bar. lillud. ff. de ac. qui hæred.

i Inno. & Fely. d. c. super his. Chass. iii. des justices. §. vj.

k Bur. c. de cle. peregr.

l Præpos. c. sollicitudo.

lij. dist.

tis visionem contigerunt. ^z Unde divina sunt, & admiranda quædam miracula, quæ in humanæ actionis exemplum produci non debent. ^a Clericatus autem qualitatem non præsumi, cum non à natura, sed extrinsecus veniat manifestum est. ^b Proindeque allegatam probare oportebit. ^c Non quidem testibus, jure civili, sed literis Episcopi, ^d quas testimoniales vocant. ^e Licet Pontificia lege sit receptum, Clericatum testibus, ^f atque adeo unico teste, ^g probari posse. Sed nec satis esset Sacerdotii, seu presbyteratus proferre literas, ^h nisi priores omnes ordines, nempe, tonsura, subdiaconatus & diaconatus à proprio Antistite, aut ab alieno cum literis dimissorii, suscepti quoque probentur. ⁱ Alioqui per saltum promotus præsumetur, ^k quo casu non valet provisio ei facta, quomodocunque de beneficio. ^l

S O L I E R.

¹ *Ante tonsuram habere non potest.* Sed num saltem præsentari poterit proxime clericandus? Negant Duarenus de benefic. lib. 4. cap. 6. Rosinia. de benefic. cap. 39. & 40. & alii omnes. Valet tamen præsentatio de eo qui tempore ipsius præsentationis factæ, coram ordinario est Clericus, licet tempore factæ nominationis seu scripturæ præsentationis, non esset Clericus, quia præsentatio intelligitur tantum, quando fit superiori, alioquin dicitur magis nominatio, & sic licet patronus præsentandum nominet, & tradat nominato instrumentum præsentationis, tamen antequam sit præsentatum superiori, non habet jus in re, nec ad rem, nec ullum jus acquirit ex nominatione ante actualem præsentationem, Gomez

Littera
testimo-
niale.

5

6

mes. ad regul. de non toll. q. 1. & consequenter poterit patronus, etiam Ecclesiasticus, variare & revocare literas presentationis, ut notat Gloss. in cap. 1. de jurep. in 6. ad finem, Garc. p. 7. cap. 1. à n. 32. Clericus tamen ordinatus & non confirmatus Sacramento Chrismatis, validè nihilominus dicitur ordinatus Lotter. lib. 3. q. 36. n. 47. post Sayr. de Sacram. lib. 4. cap. 3. q. 1. n. 4. quamvis Concil. Trid. sess. 23. cap. 4. prohibeat, ut prima tonsura initiarentur qui sacramentum Confirmationis non susceperint.

3 *Columba.* Columbam hanc olim advolantem & assumendi præfulis capiti insidentem, longius advolasse fugatam per corvum aut noctuam, & amplius non redituram exclamat Ioan. Andreas in cap. quia propter, de elect. ideoque rara est hodie ne dicam nulla per inspirationem electio.

4 *Non quidem testibus jure Civili, sed literis Episcopi.* Ordinatio probatur per sigillum Episcopi, si notum sit. cap. extraneo dist. 71. l. Si quæ per calumniam in fine cod. de Episc. & Cleric. & si quis perdiderit literas, probet amissionem & tenorem ipsarum, & quod sine vitio fuerint, cap. cum olim in fine de privileg. vel per testes cap. tuæ fraternitatis de Cleric. peregrinis. Inò si quis longo tempore reputatus Clericus existens in quasi possessione beneficii etiam curati, habet fundam intentionem, licet non habeat literas ordinum quia præsumitur ordinatus, Hostien. Anton. de Butrio Abbas & communiter in cap. illud, de præsumpt. Flam. de refig. lib. 13. q. 5. n. 111. & diu habuit pro Sacerdote, præsumitur ad Sacerdotium ordinatus, Irnoc. in cap. fin.

de eo qui furtivè ordin. recep. Lambertin. de iurepat. p. I. lib. I. q. 2. art. 7. n. 7. ad hæc tonsura probatur enunciatione facta in literis ordinum, ob fidem debitam ordinanti pastor de benefic. lib. 3. tit. 21. in fine. vel in arresto in quo dicatur ysa tonsuræ litera, Duclos. ad Flam. lib. 7. q. 29. n. 5. nisi collusio iudicio datum sit. idem subdit ut ubi tamen ageretur de beneficio aut alia re magni momenti in qua versaretur grave præiudicium non posset tonsura, nisi scripto probari, juxta ordinationem Molinen. art. 55.

DE SPURIIS NON PROMOVENDIS.

SUMMÆ RERUM.

- 1 *Illegitimi beneficiorum incapaces.* 4 *Monachismus omne vitium purgat.*
 2 *Spurius quandoque Papa creatur.* 5 *Episcopus ap. cum illegitimis dispenset.*
 3 *Gratianus ex adulterio natus.*

CAPUT II.

m c. tanta. qui fil. sine legit.

n §. si. quib. mo. nat. effi. sui. coll. vij.

o Gl. §. inter eos de n. ame. & quali. Cardin.

prag.

p l. generaliter. §. spurius. & l. spurius. ff. de decuri.

q. c. innovit de elect. c. j. & illij. dist.

r. c. de fil. presb. in vj. s. c. j. eo. tit. in ant.

t c. inter dilectos de ex. ceis. prela.

u c. Ecclesia. j. q. iij.

EX his patet, spurios, & alios I non ex justis nuptiis natos, per sequens matrimonium, ^{Spurii non promovendi} aut Papam, ^{non legitimatos}, o secularium dignitatum quantumvis capaces; P ab Ecclesiasticis tamen beneficiis repelli. q Cum nec ad sacros ordines, etiam minores, citra dispensationem, t promoveantur. s Tum ob ordinis prærogativam, & excellentiam, quam indignum nimis esset, turpiter natis conferre, t tum in detestationem paternæ incontinentiæ, u cujus exemplum

in filiis, lex non sine causa timet. ^x Recepto vulgo diverbio.

x l. quisquis. §. filii. c. ad l. jul. maie.

Sape solet similis filius esse patri. ^y

y Gl. c. si de fil. præsb. in vj.

2 Tanta fateor potest esse morum honestas,

Spurius quondamque Patreatur.

& vitæ sanctimonia, ut non tantum sacris initiari, ad Ecclesiasticumque beneficium promoveri, & verumetiam ad supremam Papatus dignitatem, spurius evehi possit. ^a Idque Gratianus, (qui & ipse ex adulterio natus perhibetur:) multis confirmat exemplis. ^b Spurius præterea, qui Monachismum, aut regularem ordinem proficitur, jure sacris iniatur. ^c Cum abstergat humanam omnem maculam Monachalis vita. ^d Adeo quidem, ut per eam ingratitudinis vitium deleri, à Gratiano, ex novella proditum sit. ^e Quo nomine, Gratianus Monachus, in Monachorum causa plerisque suspectus est. ^f Cum nullum in novella Justinianiale caput legatur. Sed potest utrumque defendi, Gratiani sententia, ex jam dicta Justiniani constitutione. ^g Denique cum illegitimè natis Episcopus dispensat, ^h Præterquam in Episcopatu ⁱ & Ecclesia paterna. ^k Ad quæ ex solius Romani Pontificis dispensatione, spurius promovetur. ^l

z c. literas. c. ti. in ant.

a c. Ofus. lvi. dist.

b d. c. Ofus.

Grat. a. ni n. i. i. itas.

Monachismus abstergit omnem maculã.

c. c. j. de fil. præb. c. ij. lvi. dist.

d §. j. in princ. de mona. col. j.

e c. si. xix. q. iij.

f Alciar. Paterg. iij. c. xxij.

g d. §. j. de Monach.

h c. v. c. i. ex transmissa. de fil. præb. gl.

d. c. ij. lvi. dist.

i c. innovat de elect.

k c. dilectus de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

l. Gl. d. c. j. & d. c. dilectus. Honor. c. si. de fil. præb.

SOLIER.

4 Cum abstergat omnem maculam monachalis vota. Quoad ordines non etiam quoad beneficia cap. 1. de filiis præsb. it.

Eod. Cum nullum in novella Justiniani tale caput legatur. Hoc caput expresse habetur apud Julianum antecessorem nouvel. 123. cap. 59. in quo aliqui Gratianum reprehenderunt, qui hanc Juliani epitomen non viderunt, ut notatur in calce dicti cap. ult. 19. q. 3.

5 Cum illegitimè natis Episcopus dispensat.

præterquam in Episcopatu & Ecclesia paterna.
 Quin imò dicendum est Episcopum dispensare non posse cum illegitimis nisi ad ordines minores & beneficium unicum simplex, cap. 1. de filiis Presbyter in (6. quamvis & in ipsis jus dispensandi Episcopis denegat pastor de benefic. lib. 3. tit. 25. n. 6. sed male, ut ibi dixi.) Ut ad dimidiam portionem in cathedrali. Flamin. de resignat. lib. 2. q. 1. n. 117. & ad Canonicatum in collegiata, Belletus in disquisit. Clericali p. 1. tit. 1. §. 3. n. 27. verum potestas Episcopi vix potest extendi, quando dispensandus est illegitimus ex conjugata, Episcopo vel religioso, ut vult Rebuff. conf. 3. sed cum textus in d. cap. 1. sit collocatus sub titulo de filiis Presbyterorum, & aliis illegitimè natis, indistinctè intelligendus est, prout jacet, de quocumque defectu, sive sit spurius, sive adulterinus, sive naturalis, unde licet id sit de stylo explicandum, non tamen reddit difficiliorem dispensationem, cum ad illius concessionem solummodo consideretur, quod si omnes æque vitio alieno laborent, ac propterea æquè venia digni sunt. Sayrus, de censuris, lib. 6. cap. 11. n. 8. Corrad. in praxi dispens. apost. lib. 3. cap. 1. n. 19. contrarium tamen scripsit Pastor de benefic. d. lib. 3. tit. 25. n. 7. ubi ad validitatem dispensationis, expressionem qualitatis partus requirit, quod satis placet.

Eod. Et Ecclesia paterna. Quamvis filius egeat dispensatione apostolica ad obtinendum beneficium patris, pater tamen potest obtinere beneficium filii absque ulla prorsus dispensatione, sive mediatè sive immediatè, sive legitimus sit, sive illegitimus, quoniam titulus de

filiis presbyt. & Concil. Trid. sess. 25. c. 15. de reformat. loquuntur de filiis & non de patribus, & cum simus in exorbitantibus à jure & pœnalibus, non debet fieri extensio, gloss. in cap. Apostolica. 8. q. 1. Garc. de benefic. p. 7. cap. 5. n. 28. nam parentes ad bona liberorum ratio miserationis admittit turbato mortalitatis ordine liberos, verò, ad successionem parentum vocat ordo naturæ & parentum commune votum, l. scripto §. non sic ff. unde liberi.

DE ÆTATE BENEFICIANDORUM.

SUMMÆ RERUM.

1 Ætas legitima, in beneficiariis.	6 Presbyteri ætas.
2 Impubes, non est Canonicus.	7 Abbatis, & abbatissæ ætas.
3 Impubes, quando capax prima ratione.	8 Prioratus Conventualis qui.
4 Cathedralis, & collegiata, Ecclesia.	9 Episcoporum ætas.
5 Canonicus, quæ ætate suffragium ferat.	10 Inquisitor quadragenarius.
	11 Christiana admonitio.*
	12 Hæreticorum judices quales.

CAPUT III.

Ætas idonea beneficiarium.

ORRO non satis est, quem ex justis nuptiis editum esse, nisi legitimæ sit ætatis. Neque enim pueri cum judicio careant, nec stabilem habeant mentem, c ut

a e. cum in cunctis de elec. cle. j. de æta. & qual.
b l. cum prætor §. pen. ff. de jua.
c l. si. C. de rest. mili.
d c. firmissimè. xv. q. j.

2 pote rationis expertes, d idonei sunt ad beneficia obtinenda, quibus deservire non possunt. e Indecorum esset quippè ut Alex. iij. dicebat, eos Ecclesiis præficere, qui non novissent gubernare seipos. Quæ ratio, cum in simplicibus quoque beneficiis, nilhet, cano-

e c. super inordinata de præben.
f c. iij. de æta. & quali.

Pupilli non sunt capaces beneficiorum.

g Card. Alexan. c. de
his xviiij. di.
h Glo. c. si eo tempore
de rescrip. in vj. d. c.
super inordinata.

i c. statutum in princ. de
rescrip. in vj. d. c. cum in
cunctis §. inferiora.
k l. ij. §. si. ff. de iur.
immuniã.

l c. ex eo de elec. in vj.

m Panor. d. c. super in-
ordinata.

n Gl. cum M. de consti-
tit.

o c. si. de temp. ord. in
vj.

p c. in singulis. 77. dist.

q c. 3 multis. ubi Pan.
de zta & quali.

r c. pueri. j. q. j. cle. si.
de zta & quali

s Reg. Capcell. xvij.

t c. novit. c. quanto de
ijs quæ si à pxiel

u c. ij. de stat monacho.

x Card. ele. ij. col. iij. de
zta & quali.

y l. j. ff. quod cuiuscum-
que univer

z c. significavit de app.
b Fely c. accedentes ad

prin. de pxieli. glo. c.
neut §. quibus de elec.

prag.
c c. indecorum de zta
& quali.

d Gl. cle. fin. de zta. &
quali.

e c. cum in cunctis. §.
inferiora de electi.

nis præsertim, (ad quas promoveri debent, ² qui Ecclesiis consulere possint: s) adversus plerosque, ^h verius existimo, impuberes canonicatum, cæterorumque beneficiorum simplicium, nedum curatorum, jure profus incapaces esse. Canonice enim, & curata beneficia dignitatem redolent: impuberes autem, ad honores admittendos non esse, tamen cogat necessitas jamdiu receptum est. ^k Nisi tamen ex Papæ dispensatione, ⁱ aut si talia sint beneficia, quæ nullam consilii maturitatem exigant. Ut minora, pro servitio aliquo temporali ordinata, ^m quæ idcirco laicis, ³ (ut suo loco dictum est) assignari possunt. ⁿ Nec obstat quod impuberes post septennium primam tonsuram recipiant, ^o & ad minores ordines promoveantur: ^p cum enim ordinari omni ex parte non possint ut pote prohibiti, ad sacros veluti subdiaconatum, diaconatum & presbyteratum, ^q promoveri, ^r hoc necessario nihil infert, quamquam non me fugit, canonicatum Ecclesiæ Collegiæ, non Cathedralis, ex Reg. Cancellariæ: pueros, decem annorum capaces esse. Cathedralis autem Ecclesia, & si de jure omnis collegiata sit: ^t ut & regularis: ^u non tamen omnis collegiata est Cathedralis. ^x Sed ea dicitur, in qua est collegium canonicorum, arcem, ^y tractatumque communem, ^z & commune sigillum, ^a habentium. ^b Puberes verò quæcumque simplicia beneficia, licet rectoriæ sint, statim post xiiij. ⁵ annum obtinere jure possunt. ^c Licet hodie Canonicatum adepti, suffragium seu ut dicunt vocem, non habeant in capitulo, ^d nisi post xvij. annum; Curata verò beneficia, ante xxv. annum haberi nequeunt. ^e Cum curam anima-

Cathe-
dralis
Ecclesia.

4
Colle-
giata
Ecclesia.

3
Tonsura
impubes
capax
est.

rum non exerceat, nisi presbyter. ^f Et ad presbyteratus ordinem. xxv. annum dumtaxat nactus, promoveatur. ^g Idque hodie gratiose indultum est. Nam novella lege ^h Justiniani xxxv. annis minores ad sacerdotium ordinari prohibebantur. Ex Bonifacii vero constitutione, saltem xxx. annorum eos esse oportuit. ⁱ Et olim. xl. ^k Idemque in Archidiaconatu, Decanatu, præpositura, aliisque inferioribus ministeriis Ecclesiasticis traditum est. ^l Quibus cum abbatis connumeretur, consequens est in abbate xxv. annum sufficere. ^m Tamen si in abbatissa, quam olim virginem sexagenariam esse oportebat, ⁿ tricesimus annus exigatur. ^o At hoc ad abbatem nihil infert. Cum enim exemplo turpissimum Pompo. dicat, ^p foeminino vocabulo masculos contineri: credendum non est, legem de abbatissa loquentem, ad abbates extendi. ^q In prioratibus quoque conventualibus, hoc est in quibus plures collegialiter intersunt, ^r quamvis non eligant, ^s quia forte est prioratus manualis, xxv. annus desideratur. ^t Licet in curatis non conventualibus, vicesimus sufficiat. ^u Sed & in illis per concordata. xxxiiij. completum esse sufficit. Ut per Regem Romano Pontifici, nominatio fieri possit. ^x At vero in Episcopatu, superioribusque dignitatibus Pontificæ leges, annum tricesimum exigunt. ^y Cum & ea ætate Christus baptizatus fuerit, & cœperit prædicare, ^z cujus legatione Episcopi funguntur. ^a Sanè in inquisitoribus hæreticæ pravitatis, quadagesimum desiderant. ^b Quod mirum plerisque non injuria visum est, cum xxx. anni in Episcopo sufficiant: ^c qui tamen & ipse inquisitor est. ^d Nec aliud posse dici video, quàm quod

f c. licet canon. de elec. in vj.

g cle. fi. de xia. & qual. h §. clericos de sanctif. episco. colla. ix.

i c. j. cum seq. lxxviij. dist.

k Theophil. §. proponebant de ju. natur.

l d. §. inferiora.

m Panor. de c. cum in cunctis, in prin.

n c. juvenetas. xx. q. j.

o ca. indemnitas. de elect. in vj

p l. fi. ita. scriptum ff. de leg. ij.

q Cle. attendentes cum Glo. de sta. mona.

r ca. nobis. cum glos. de jure patro.

s Old. cons. eclxxxj.

t Clem. j. §. ceterum. de stat. mona.

u d. §. ceterum.

x §. monasteriis. de reg. ad præla. no. fac. in concord.

y d. c. cum in cunctis & §. j. de nu. Card. prag.

z c. presby. lxxviij. dist.

a c. in noyo xxj. dist. ca. omnis. vij. q. j.

b Cle. noscetes. de hære.

c d. c. cum in cunctis. d. cap. per hoc de hære. in vj.

d cap. per hoc de hære. in vj.

Presbyteri a. las.

7 Abbatis a. las.

8 Prioratus conventualis.

9 Episcopi a. las.

10 Inquisitorum a. las.

e d. c. cum in cunctis.

Panor. e censuit, Episcopum solenniter eligi, magna que cum rerum omnium disquisitione, apud Romanum Pontificem, in Cardinalium Collegio promoveri. Cujus fides, & gravitas, sic explorata, nemini suspecta esse aliqua ex parte debet. f Inquisitores verò quoniam causa non tam exactè cognita, sed tumultuariè quodammodo creantur, ætate maturiores lex esse voluit, quò intelligant omnes, non temerè, non iracundè, non inexploratè in insimulatos hæresis irrumpendum, sed sapienter, & cum summa animi prudentia, tractandum esse tale negotium. g Quanto enim majus est periculum, tanto cautiore & prudentiores judices, esse oportet: h ne (quod nonnumquam fieri vidimus,) specioso hujus criminis pretextu, à sycophantis, & nequissimis hominibus, pios & innocentes viros, opprimi contingat: i ut & alibi admonui. k

Hæresicorum
judices.

fl. vn. in fin. ff. de offic. præfec. prætor.

g Cle. j. de hæret. 7

h e. ubi periculum. de elec.

i d. cle. j.
k lib. v. Miscel. ca. xviii.
& xix.

S O L I E R.

Qua nullam concilii maturitatem exigant.

- 2 Quales sunt capellaniæ seu missarum commissiones, quæ ad eò apud nos septem tantum annos desiderant, Louet. ad regul. de public. resig. n. 327. & prioratus seculares simplices, Bengeus de benefi. ad verb. militia cap. 4. s. 29. in histamen, le Prestre centur. 2. cap. 73. & Melch. Pastor de benefi. lib. 3. tit. 22. n. 3. & n. 5 quatuordecim annos requirunt, cum ob curam & administrationem rerum temporalium, tum quia sonant in nomen rectoriæ, & ita sentit auctor noster hic n. 4.

- 3 *Canonicatum Ecclesiæ collegiatæ.* In Gallia ubi Canonicatus Ecclesiæ Cathedralis nullum habent sacrum ordinem annexum, prout nec de jure communi ad illos obtinendos

dos in Cathedrali sufficit annus decimus quartus, in collegiata verò decimus completi juxta regul. cancel. 18. quæ ibi servatur multis firmata Senatusconsultis, Loüet & ejus scholasticæ, litt. E. n. 2. quin in d. Rex jure regaliam confert impuberi præbendas Ecclesiæ Cathedralis, Ruseus in tract. regaliam privil. 24. quem improbat, Rebuff. in tract. de pacific. possess. n. 215 & refellit, desiderius Heraldus, lib. 1. de rerum judic. aucto. cap. 19. Canonicus tamen pœnitentiarius debet esse quadragenarius, Conc. Trid. cap. 8. de reform.

5 *Vocem non habeant in capitulo nisi post 17. annum.* Miror auctorem non advertisse ad Clem. 2. eod. tit. de ætat. & qualit. in qua Canonicus Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatae secularis, vel regularis cujuscumque sit ætatis, vocem non habet in capitulo, etiamsi ab aliis hoc sibi libere concedatur, nisi saltem in Subdiaconatus ordine fuerit constitutus, & sic sacer ordo & non certa ætas ad hoc desideratur.

6 *Idemque in Archidiaconatu, Decanatu præpositura.* Ad dignitates curam animarum habentes requiritur annus 25. inceptus ex Conc. Trid. sess. 24. cap. 12. de reformat. in aliis sine cura sufficit annus 22. d. cap. 12. inchoatus, Petrus de Murga post alios quos citat in tract. de benefic. q. 3. n. 691.

7 *Consequens est in Abbate 25. annum sufficere.* De jure communi, Abbas debet attigisse 25. annum, sed jure nostro sufficit vicimus tertius inceptus §. Monasteria, & ibi Rebuff. de Regia ad prælat. nominat. in concord. quamvis in abbatisa hodie requiratur quadragesimus, vel saltem trigessimus quæ

annis octo, aut ad minus quinque, post expressam professionem laudabiliter vixerit, Concil. Trid. sess. 25. cap. 7.

8 *Licet in curatis non conventualibus vicefimus sufficiat.* De prioratibus habitu tantum & non actu curatis intellige: alias ante 25. annum obtineri non possent, ut notat Gloss. in §. Cæterum Clem. 1. de statu Monach.

9 *At verò in Episcopatu Pontificia leges annum tricesimum exigunt.* Sed concordatum de 27. anno incepto contentatur. §. 1. de Regia ad prælat. nomin. ætas verò ad cardinalatum est triginta annorum. Concil. Trid. sess. 2. cap. 1. de reform.

DE CONJUGATIS, ET BIGAMIS.

SUMMÆ RERUM.

- 1 *Conjugati non tenent beneficia.* 4 *Vxorem adulteram cognoscens, an bigamus.*
 2 *Bigamus beneficiorum incapax.* 5 *Castimonia præsumitur.*
 3 *Bigamus quis.* 6 *Deus ignorantes non punit.*

CAPUT IV.

SINE uxore præterea eum esse oportet, cui de beneficio providetur. ^a Ideoque conjugati, qui ordinari prohibentur, ^b beneficiorum sunt incapaces: ^c obtinentque ante nuptias beneficia dimittere coguntur, ^d pariterque bigant: hoc est (ut compositum ex proprio, & peregrino, vocabulum indicat,) qui secundas nuptias interunt, cum ad factos ordines

a e. diversis de cler. conjug.
 b e. præterea. 13. dist.

c e. ij. e. eum decorem de cler. conjug.
 d ea. l. c. diversis eod. tit.

Conjugati non habent beneficia.

2 promoveri summa ratione non possint, e ex
Episcopi etiam dispensatione, f meréque laï-
ci existimentur: & beneficia Ecclesiastica,
tenere nequeunt. h Illi.m autem propriè,
3 & verè bigamum dici con stat, qui duas ux-
ores, diversis temporibus habitas cognovit:

Bigamus
quid.
Monogamus,
trigamus.

i quasi binæ uxoris maritum. k Sic enim Mo-
nogamum unius uxoris virum dicimus. l Et
trigamum, qui tres: octogamum, qui octo
habuit uxores. m Ca teru n legis interpreta-

Uxorē
adulte-
ram co-
gnoscens
biga-
mus.

tione, is quoque bigamus intelligitur, qui
viduam à priore marito cognitam, n aut puel-
lam vitiatam, o uxorem duxit, quique secun-
dum matrimonium de facto contraxit: p vel
uxorem adulteram cognovit, q etiam igno-
rante, ut Doctor. existimant. Cum hic non
agatur de vitio ordinandi, in quo scientia
requiritur, sed de Sacramenti defectu, quem
quicumque licet ignorans pati potest: proinde
Hott. non sine periculo promoveri conjuga-
tum dicit, quando paucæ sint admodum mu-
lieres, quæ ab injuria turpium libidinum li-
beræ sint Illud Ovidianum citans.

Mulie-
res caste
rara.

Casta est, quam nemo rogavit.

At hæc præsumptio non tantum sinistra est,
atque ideo fugienda: s sed etiam, contra le-
gem, quæ præsumit quemcunque castum, so-
brium: & bonum, in omni (ut dicunt) boni-
tate naturali, cum qua videlicet homines nas-
cuntur, t nisi evidentissimis argumentis con-
trarium demonstratur. v Unde à communi
sententia facilè recesserim. Cum nec privet
Deus suis Sacramentis nisi scienter delin-
quentes: x cessentque hîc rationes, Bigami
promotionem impediētes, quas alibi Do-
cto. y Accuratè scriptas reliquerunt.

Densig-
nantes non
punit.

e c. i. c. ij. c. maritū.
t. di. gl. in summa. xxvj.
di.

f c. ij. ubi gl. & Paror.
de biga.

g c. un. de biga. in vj.
h d. c. un. de biga. in
vj.

i c. dei. de. xxvj. dist.
k c. aperiant. xxx. q. i.
l c. unius. xxvj. dist.

m d. c. aperiant.

n c. feriatim. xxxij. dist.
o c. precipimus. xxxiiij.
dist.

p c. ruper. de biga.
q capit h. ejus. ca. fi-
cut. xxxiiij. dist.

r Paror. & alii. c. ij.
col. fi. de biga.

s l. merito. ff. pro soc.

t c. un. ubi Pan. de
serm. c. si forte. ubi glof.
de elec. in vj.

v c. dudum de præsum.
x c. ex literis de co-
qui consang. ux.

y Gl. in summa xxvj.
distin. Panor. rub. de
big. & in c. sanc. de
elec. conjuga.

SOLIER.

¹ *Pariterque bigami.* Triplex bigamiæ species distinguitur, vera, interpretativa, & similitudinaria, ille verè dicitur bigamus, qui successivè duas habuit uxores, cap. deinde, & cap. Acacius dist. 26. interpretativè dicitur bigamus, qui viduam à marito defuncto cognitam, aut meretricè duxit in uxorem, cap. maritum, dist. 33. cap. debitum de bigamis: dicitur autem interpretativa, quia fictione juris interpretatur duo contraxisse matrimonia, Petrus de Murga q. 3. n. 842. bigamia interpretativa contrahitur etiam quando quis uxorem suam adulteram cognovit, etiam ignoranter cap. si cujus, cap. Si laici, dist. 34. similitudinaria denique est quæ contrahitur ex matrimonio contracto & consummato, per astrictum ordine sacro, aut voto solemni castitatis, cap. nuper de bigamis cap. quotquot 27. q. 1.

² *Promoveri summa ratione non possint.* Duplex assignatur ratio. Prima, quia bigami sunt suspecti incontinentiæ. Altera eaque præcipua ne violetur symbolum sacramenti Matrimonii, quo nobis repræsentatur unitas Christi cum Ecclesia, quod symbolum in bigamo repræsentari non potest, quia carnem suam divisit in plures, in propria, seu vera bigamia caro dividitur ex parte mariti cum pluribus uxoribus: & in bigamia interpretativa caro dividitur ex capite uxoris, cum pluribus viris. Tamen maritus adulterando cum aliis non fit irregularis, cap. quia, de bigamis, quia carnem suam non dividit in figura matrimonii.

Eod. Ex Episcopi etiam dispensatione. Etiam in minoribus ordinibus, aut quoad usum susceptorum nequit Episcopus cum bigamo vero,

vel interpretativo dispensare, contra cap. unic. de bigamis in 6. & Concil. Trid. sess. 23. cap. 17. quamvis ignoranter uxorem adulteram cognoverit, aut viduam duxerit, aut ab alio corruptam, juxta communem Doctorum sententiam, à qua male recedit auctor, ex quo non privat Deus suis Sacramentis, nisi scienter delinquentes, quia non agitur de irregularitate ob culpam seu delictum inducta, sed ob defectum Sacramenti. Quare à Garcia p. 7. cap. 6. n. 17. & Petro de Murga, q. 3. n. 843. reprehenditur. In bigamia verò similitudinaria dispensant Episcopi, cap. de Diacono. 1. qui Clerici vel voventes, ubi Gloss. in verb. dispensativè, & pariter Abbates cum suis subditis etiam quoad majores ordines exercendos, vel suscipiendos, Petrus de Murga d. q. 3. n. 847. & insuper differt à vera, & interpretativa, quia ortum non habet ex defectu significationis, sed ex delicto, cap. nuper de bigamis nec est in veritate bigamia, quia verum non est matrimonium, punitur tamen reus tanquam verus bigamus, propter affectum contrahendi matrimonium, cum opere subsecuto, d. cap. nuper.

DE SCIENTIA.

SUMMÆ RERUM.

1 Scientia in promovendo necessaria.	9 Oriundus cur in beneficio praefertendus.
2 Monachi imperiti.	10 Patria dulcis amor.
3 Collatio illiteratis fit nulliter.	11 Impetrans originem exprimit.
4 Papa contra Dei legem nihil potest.	12 Exterus in Gallia non habet beneficium.
5 Scientia quæ in Clericis exigatur.	13 Regularis quando secularibus praeficiatur.
6 Iurisdictionem qui Clerici habeant.	14 Monachus creatur Episcopus.
7 Eminens scientia quæ.	15 Mendicantes quando incapaces beneficiorum.
8 Papa omnium doctissimus.	

CAPUT V.

a c. nisi. §. pro defectu. de renunt.

b cap. cum in eunctis. in prin. de elect.

c c. cum ex eo. de elect. in vj.

d Io. Monz. c. si. de verbo. sing. in vj. & in d. c. cum ex eo.

e cap. illiteratos. xxxvj. distinct.

f Glor. c. legi. xvj. q. j. g. e. generalit. xvj. q. j.

h Panor. c. cum illorū. eol. pen. de sen. excom.

i e. ex multa. de vot. & vot.

k c. fin. de temp. ordin. in vj.

l c. precipi. nus. xxxiiij. dist. c. promittentes.

lv. dist. & d. c. fin.

SCIENTIA deinde, quæ in spiritualium administratione ^I <sup>Imperi-
ti ab Ec-
clesiis
arceadi.</sup> ² <sup>Monachi
im-
periti.</sup> ³ <sup>illite-
rati non
habent
benefi-
cia.</sup> ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²

ferantur imperitis beneficia, nulla sit ipso jure collatio. ⁿ Cum & jam promotos inexcusabilis ignorantia dejiciat. ^o Idque divinæ legis autoritate. ^p At enim dominus, ^q

Conticuit populus meus, eo quod non habuerit scientiam, quia tu scientiam repulisti, repellam te, ne Sacerdotio fungaris mihi. Et alibi. ^r Attende lectioni, exhortationi, doctrinæ, his verbis Timotheo injungens, ut sacris literis vacet: quibus universos rem omnem edoceat, ad salutem consequendam spectantem. Quo facile

intelligimus, Papam (qui contra legem Dei nihil potest) ^s dispensare non posse, ut prorsus illiteratus promoveatur, alii licet contra.

^t Multoque minus Episcopus, nisi in promovendo, egregia indole prædito, magna futuræ diligentæ spes subesset. ^x Eruditos autem Clericos esse oportet, non improbatæ lectionis studiis, ut Magicorum, Ariolorum, Mathematicorum, Alchymistarum, Astrologorum, hoc est, eorum qui prognosticis suis, omnia turbant. Non item in figmentis Poëtarum, aut secularibus disciplinis, nisi quatenus, ad usum sacrorum librorum conducunt, ^y sed in lege Domini, ^z (quam qui ignorat, Christum utique ignorat:)

^a & Pontificum constitutionibus, si tales sint Clerici, qui jus dicere debeant. Ut Episcopi, ^b & Archidiaconi, præpositique jurisdictionem habentes. ^c Cum enim secundum quod Canones censent, judicare eos oporteat: ^d in causis præsertim matrimonii, & aliis spirituales, ita ut Canonum ignorare non debent.

^e Neque verò putandum est, exigi in eis eminentem scientiam, ^f hoc est, ut cæteris ex-

m d. e. cum in cunctis.
d. e. illiteratos.

n Innoc. & Panorm. e. cum nostris. de concess. præb. Fely. c. per tuas. de simon.

o c. fin. de rat. & qual.

p e. omnes. in fin. xxxvii distinct.

q Osee iiiij.

r i. Timoth. iiiij.

s c. sunt quidam. xxv. quæst. j.

t Felyn. c. si quando. col. pen. de rescript.

Inno & Host. d. e. cum in cunctis.

x l. incl. cl. j. de rat. & qualit.

y c. legimus. j. e. turbat. cap. relatum. & c. ideo. xxxvij. distinct.

z c. qui Episcop. xxij. dist. cap. si quis artem. xxxvij. distinct.

a cap. si juxta. xxxvij. distinct.

b e. de persona. xj. q. j. c. Innoc. Panor. & alii.

d. c. cum in cunctis.

d c. j. de offic. ordin.

e c. l. de consang. & aff.

f c. nisi s. pro dicto. de renunc.

4
Papa nō dispensat cum illiterato.

5
Artes quas calere debent clericis.

6
Jurisditionem quæ clericis habent.

7
Scientia eminentis.

cellant, peritioresque habeantur : (quomodo placet mihi, scientiam eminentem describere, non cum vulgo, s ut ea sit, qua instructus propositas omnes quaestiones, ex tempore dissolvit, absque ulla librorum revolutione.)

g Innoc. Panor. & ceteri. d. c. cum in cui etis.

h d s pro defectu.

i Panor. d. c. cum in cunctis.

k Panor. ibidem.

l e. licet de vitanda de election.

m e j. de constit. in vj.

n e. praeterea. xxij. dist. c. fin. xxx. q. iij.

o c. fin de cler. peregr. c. clericum. lxxij. dist. p e. ad decorem. de instit.

q l. in Ecclesiis. C. de epif. & cler. c. nec emeritis c. nullus. lxx. dist.

r Panor. d. c. ad decorem. in fin.

s l qui habebar. ff. de leg. ij. Accurf. l. fin. C. si ser. expor.

t Senec. lib. ix. Epistol. v Ovid. de ponto.

x Regul. Cancel. xv. & xix.

y cap. quoniam cum ibi not. de offic. ordi.

Sed competentem, h quam is habere dicitur, qui commode potest, quæ officio suo incumbunt explicare. i Doctissimus autem omnium esse debet Roman. Pontif. Cui universæ reipublicæ Christianæ, cura demandata est, k quod postea quàm legitimè creatus est, & electus, in dubio præsumimus, l quum & ab eo tempore omnia iura in scrinio pectoris habere censeatur. m Licet eum nonnunquam capiat oblivio. n Verum enimvero, quamvis clerico literato, undequaque originem ducat, (ejus tamen Episcopo concedente,) o possit conferri beneficium : p si tamen sit doctrinæ, & alterius idoneitatis paritas inter plures Clericos, debet qui est ex loco beneficii præferri.

q Tum ob residentiam, ad quam dulcedine patriæ allecti, facilius indigenæ, quàm exteri, inducuntur : (propria siquidem patria, major cuique videtur, suavior, & præstantior alia. s Non quia magna, ut Seneca t dicebat, sed quia sua.) Unde Ovid. v

Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit, & immemores non finit esse sui.

Tum propter linguæ, & idiomatis similitudinem, x qua mores conformari putantur. y Etenim expedit Clericum idioma loci Ecclesiæ intelligere, illudque intelligenter loqui quo plebeculam edocere possit, quæ ad salutem animæ pertinent. Quibus rationibus factum putamus, ut data paritate impetrationum, indigena beneficii, aut ut dicunt, oriundus,

Papa
omnium
doctissi-
mus esse
debet.

o
Oriun-
dus in
benefi-
cio pra-
feren-
dus.

IO
Patria
dulcis
amr.

II
Impe-
tratis
originis
mentio-
nem fa-
cere de-
bet.

dus,

duſ, extero præferatur. ^z Et gratia ſurrepti-
tia cenſeatur, qua forenſis inſpetrans, ſuæ
originis mentionem non fecit. ^a Hoc enim
expreſſum. Papam retardare potuiſſet, ^b quem
credendum non eſt, extraneos præficere vel-
le, quamdiu indigene idonei reperiuntur. ^c

12 Ad hæc noſtrum Galliarum regem privilegio
ſubnixum ferunt, ne poſſit quiſpiam extra-
neus, in regno, eo non concedente, & ſine
literis (ut vocant) naturalibus, aſſequi bene-
ficium. ^d Ad verò quoniam indecorum eſt,
diſparis conditionis homines Eccleſiis præfi-
cere, ^e aut in eodem collegio ſociari, ^f non
poterit Monachus, quantumlibet doctus in

Regis
Galliarum
privilegium.
Litera
nata

13 Eccleſia collegiata ſeculari Canonatum, aut
aliud ſimplex obtinere beneficium. ^g Etiam
ut Cald. ^h dicebat, ex Epifcopi diſpenſatione.
Regularia enim regularibus, ut antea di-
ximus, & ſecularia ſecularibus conferri de-
bent. ⁱ Niſi tamen urgeat neceſſitas, quia for-
tè ſeculares idonei non reperiuntur. ^k Ad Ec-
cleſias verò curatas poteſt quicumque regula-
ris, ad concionandum idoneus, & aptus, ſin-
gulari prædicationis favore promoveri. ^l Tam-
enſi eæ Cathedralis, id eſt, Epifcopalis ſint. ^m

Regula-
ris quidam
ſecularia be-
neficia
neat.

14 Poſſunt ſiquidem, in tantæ dignitatis
gratiam, ⁿ & ne periculum aliquod ex diu-
tina vacatione contingat, ^o ad id dignitatum
culmen, Monachi, aut alij regulares evchi,
P etiam ſi Abbates ſint. ^q Vel etiam mendi-
cantes, ut Dominicani, Franciſcani, & Au-
guſtiniani. ^r Quos tamen aliorum quorum-
cunque beneficiorum ſecularium, ut tempo-
ralium rerum etiam ex diſpenſatione Papæ, ^t
incapaces eſſe conſtat. ^u Cum enim hi om-
nes elegi poſſint, ^x idonei cenſeri debent. ^y

Monachis
an
ſit
Epifcopi.

Attend-
conies
quando
capaces
benif-
ciorum.

^z Regul. Cancell. xv.

^a Gloſſ. & Pancrum. c. ſi
proponente. de reſcri.
^b c. poſtulaſti. eod. tit

^c c. bonz. ij. ad fin. de
poſtul. prælat. c. hoſta-
mur. lxxj. diſtin. c. nul-
lus. lxxj. diſtinct.

^d Gloſſ. ſ. non Eccle-
ſiarum. præ. præg.

^e Clem. j. de electio.
ſ. c. in nova. xvj. q. xij.

^g c. ſuper eo. de regul.
^h Ca. d. cap. que d. U. i.
de ſtat. Monach.

ⁱ c. cum de beneficio.
de præb. in vj.
^x ca. inter quatuor. de
ſtat. Monac.

^l c. in Parochia. ubi gl.
xvj. q. j. de ca. quod Dei
ubi Panor. & alii
^m Clem. vij. de elect.
ⁿ Panor. de e. quod Dei.
^o Card. d. cle. j. col. pen.
^p c. ſtatutum. xvij. q. j.
d. cle. j.
^q c. ſi abbatem. de elec.
in vj.

^r c. quorundam eo. ut.
^s cle. c. vi. de verbi fig.
^t c. cum ad Monach. in
fin. de ſtat. Monach.
^u Bo. edic. lat. c. Ray-
nuius. verbo & uxore.
non. c. xxvij. d. teſta-
^x c. ſi reſcriptus. de ele.
in vj. d. c. ſi abbatem.
^y c. quorundam
y c. fin. de poſtul. præl.
c. innotuit. de elect.

- 3 *Si conferantur imperitis beneficia nulla sit ipso iure collatio.* Esse nullam ipso iure tenet post Innoc. & Abb. in cap. cum in nostris de concess. præb. Molin. ad regul. de idiotate n. 146. sed hoc de penitus illiteratis intelligi debet, ita quod nesciant legere, Garc. p. 7. cap. 7. n. 15. licet enim, inquit, defectus scientiæ competentis reddat collationem injustam, non tamen nullam si non reddat prorsus illiteratum: facit cap. ult. de ætate & qualit. Concil. Trident. sess. 7. cap. 3. de reformat. ibi irritetur.
- 4 *Papam, qui contra legem Dei nihil potest, dispensare non posse.* Corasius improbando hic sententiam Felini ei adstipulatur, per hæc verba nisi in promovendo egregia indole prædito, magna futuræ diligentæ spes subesset: ergo Papa saltem cum causa dispensare potest.
- 7 *Neque vero putandum est exigi in eis eminentem scientiam.* Flaminus tamen de resign. lib. 4. q. 11. a n. 24. videtur assignare Episcopis eminentem scientiam, curatis mediocrem, sufficientem, simplicia obtinentibus, sed in omnibus sufficientia consideratur arbitrio boni veri, Innocent. in cap. cum in cunctis, in. 1.
- 8 *Licet eum nonnumquam capiat oblivio.* Unde Alexander III. in cap. eam te, de rescript. scribens Episcopo Tornacensi in proprii facti relatione ea utitur verborum cautela, si bene meminimus: eadem protestatione utitur Nicolaus Papa, nisi nos fallat oblivio in cap. præterea, dist. 23. itaque cum princeps dicitur habere omnia jura in scrinio pectoris, ut in l. omnium, cod. de testam. morali modo debet intelligi ut omnia jura scire præsuma-

tur quæ pertinent ad rationem & æquitatem, sed hinc non sequitur cum certarum legum obliuisci non posse pro ut accidit Urbano secundo in cap. fin. 30. q. 4. ubi ait non inueniri prohibitum quod uxor cum marito in baptismo simul debeat suscipere puerum quod tamen à Leone prædecessore fuerat prohibitum, ut habetur in cap. non plures, de consecrat. dist. 6. sic Alexander III. in cap. ex parte tua, de offic. deleg. postquam rationabiles exceptiones pronunciavit admittendas subdit: nisi exprimatur in literis nostris, quod nullæ debeant exceptiones admitti, quod nec nos, nec antecessores nostros credimus unquam expressisse, & tamen expressum reperitur in cap. Lator 2. q. 7. cap. placuit 21. q. 2. cap. si homo esses 27. q. 1. & certe memoria labilis, l. peregrè ff. de acquir. possess. & omnium meminisse, ac in nullo penitus errare potius diuinitatis quam mortalitatis est, l. 2. §. si quid autem, cod. de veteri iure enucl.

14. *Ad Ecclesias uero curatas potest quicumque regularis ad concionandum idoneus promoveri.* Capitulum quod Dei timorem de statu Monach. ab auctore inductum pro fundamento hujus dicti distinguit Canonicos regulares à Monachis illos uult ad Parrochiales admitti, quia regulæ inserviunt laxiori: istos uero contra quamuis alias possent favore prædicationis id prohibente Concilio Lateranensi relato in cap. Monachi eod. tit. de Monachis tantum disponente à quibus Canonici regulares in pluribus differunt 1. enim Canonici regulares regulæ inserviunt laxiori, ut habetur in d. cap. quod Dei. 2. Monachi præfici non possunt Parrochialibus Ecclesiis secularibus propter

prohibitionem Concilii Lateranensis: Canonici regulares secus, quia cum inserviant regulæ laxiori in prædicta prohibitionem non includuntur, ut dicitur in eod. cap. 3. quia Monachus Parrochiali Ecclesiæ præfectus tenetur habere socios sui ordinis, ut in d. cap. Monachi, & cap. fin. de capel. Morsach. 4. Monachi fundatores habent Benedictum & Basilium, quorum regulam profitentur, cap. perniciosam. 18. q. 2: sed Canonici regulares fuerunt ab initio nascentis Ecclesiæ, ut patet ex constitut. Benedicti 12. quæ incipit ad decorem Ecclesiæ; eos enim Alexandriæ Sanctus Marcus instituit, atque ita omnes alios regulares in processibus & aliis actibus præcedere debent ex constitutione Pii V. incipiente cum ex ordinum 10. Kal. Jan. 1570. at hodie nec ipsi Canonici regulares assumi possunt ad regimen Parrochialium secularium etiam cum socio absque dispensatione Romani Pontificis ex decreto Gregorii XIII. Fagnam ad d. cap. quod Dei timorem.

DE CORPORIS ET ANIMI VITIIS.

SUMMÆ RERUM.

1 Clericus vitiis carere debet.	15 Homicida an resignare possit.
2 Vitiatur corpore quis.	16 Parricida privatur ipso jure.
3 Homicida dicitur, & qui non occidit.	17 Hæreticus ipso jure privatur.
4 Matthæi locus expositus.	18 Schismaticus quis.
5 Deformitas quando promotionem impediatur.	19 Schismaticus omnibus beneficiis privatur.
6 Epilepticus cur non promoveatur.	20 Simoniacus quando hæreticus dicatur.
7 Infirmitas non privat clericum beneficio.	21 Simoniacus incapax beneficii.
8 Coadjutor qualis dandus.	22 Apostata inhabilis ad beneficia.
9 Accusatio non privat quem honoribus.	23 Falsarius literarum Papa.
10 Histiones & mimi, arcentur beneficiis.	24 Usurarius est infamis.
11 Perjurus beneficiorum incapax.	25 Sacrilegus beneficii incapax.
12 Perjurium non privat ipso facto.	26 Sacrilegorum diversa pœna.
13 Crimina qua privant ipso jure.	27 Concubinarij beneficiis arcenti.
14 Homicida ipso jure non privatur.	28 Concubinarius celebrans, irregularis.
	29 Suspendus ab officio quando à beneficio.

CAPUT VI.

I PORTET denique promovendum, neque corporis maculis, ^a neque alicujus infamiæ nota confertum esse. ^b Neque enim confertur possunt beneficia nisi valido, integroque corpore clericis, ^c & bene moratis, ^d non item corpore vitiatis, ^e aut infamis. ^f Quibus portæ dignitatum patere non debent. ^g Corpore autem vitiati significanter dicuntur, qui pro-

Infames arcentur beneficiis.

Vitiatus corpore quis.

a c. ij. de cler. xgrot.
 Levit xxj.
 b c. fin. de furt. c. laici.
 xxxij. dist.
 c c. hinc etenim. xlix.
 dist.
 d c. cum in cunctis de
 elec.
 e Tot. ti. de corp. vitia.
 f d. c. fi. de furt.
 g l. ij. de dignit. lib. xij.
 C. c. infamis de reg.
 jur. in vj.

li c. penitentes. lv. dist.

i c. significavit de corp. vitia. c. his qui. lv. distin.

k c. maritum. xxxij. dist.

l c. si quis absciderit. lv. dist.

m c. si lxxxvij. dist.

n Matthæi. 19.

o d. c. significavit.

p Hebræo. 10.

q d. c. significavit.

r c. ex parte j. de corp. vitia. c. Eunuchus. lv. distin.

s c. ex parte. ij. de corp. vitia. c. si quis. ij. dist. & iij. c. qui partem cum seq. lv. dist.

t c. ij. & c. fin. de corp. vitia.

u c. presbyterum de cler. xgro. c. j. de corp. vi.

x d. c. ij. de corp. vitia.

y c. exposuisti de corp. vitia.

z c. à multis de pta. & quali.

a c. licet canon. de elec.

pria voluntate abscissi sunt. ^b ut qui pudenda ultro sibi execuerunt, licet credentes obsequium præstare Deo. ⁱ Aut iusto etiam timore superati. ⁴ Sunt enim sui ipsius huiusmodi homines homicidæ, ¹ non quia jam mors sequeuta sit: sed quoniam viri lium sectione mortis periculum constari putatur. ^m Nec Matthæi locus ⁿ Eunuchos esse dicens, qui se castraverunt propter regnum cælorum, de iis accipiendus est, qui verenda sibiipsis amputant (maladictum enim hoc.) Sed de iis, qui continententes sunt, ob amorémque Christi affectum veneris devitant. Hinc autem ^o admonendi sunt obiter iudices, tam seculares, quàm Ecclesiastici ne temerè in iudicium sanguinis prorumpant, neque enim iudices huiusmodi sanguinarij, tametsi credentes hoc nomine se gratificari, & obsequium præstare Deo coram Deo vivente (in cuius manus horrendum est incidere. ^p) Ullatenus excusabuntur. ^q Qui verò non sua sponte, sed casu, aut per vim, seu insidias hominum (quibus non malè, seetos in cunabulis, comparaverim. ^r) Vel à medicis diffecantur, promoveri possunt, & in clero reperti non abjiciuntur. ^s Idémque generaliter dicendum in iis qui casu, quocumque modo percussi sunt, si non insignis inde contingat deformitas ^t nec immineat scandalum. ^u Quarum rerum iudicium, promoventis arbitrio, lex committit. ^x Constat igitur, ⁵ eos qui corpore insigniter deformati sunt, aut sibi sua sponte ferrum injecerunt, cum sacris ordinibus ornari nequeant, beneficia obtinere non posse, quæ sacrum ordinem requirunt ut Abbatis: ^y Episcopatus, ^z & quæcumque Curata beneficia. ^a Cùmque Epilep-

3 Homicida quædoque dicitur qui non occidit.

4 Matthæi locus enarratus.

Iudices sanguinarij ad monentur.

Deformitas quædo impediat promotionem.

6 *Epileptici cur non promoventur.*
 sia, hoc est comitiali, seu caduco morbo laborantes, valido corpore non sint, nec sine scandalo ob subitariam totius corporis convulsionem, divinis possint deservire: ^b Dicendum ad ejusmodi beneficia Epilepticos promoveri non posse, ^c licet ob eam aut gravio- rem ægritudinem supervenientem non debeat ^d clericus suo privari beneficio, quando injusti sit tam gravem afflicto afflictionem addere, ^e ut ob molestiam corporis, suo pellatur honore, ^f Quamvis si tam gravis, & vehemens sit ægritudo, ut clericum divinis inservire impediatur, paralypsi fortasse, nodosa podagra, aut alio perpetuo morbo laborantem. ^g Aut affectus morbo Clericus, sine horrore, & abominatione populi, templum ingredi non possit, ei coadjutorem dari oporteat, virum providum & honestum, per quem Ecclesiæ consulatur, ut ita non honoris sui titulis, sed ejusdem dumtaxat exercitio, clericus priveatur. ^h Denique diximus, oportere clericum cujus opinio vacillare non debet, ⁱ nulla criminis, aut infamiæ nota: neque juris, neque facti respersum esse. ^k Si enim ad seculares honores famosis, aut notatis hominibus, non pateat aditus, ^l accusatione præsertim criminis pendente, ^m multominus ad Ecclesiastica ministeria, ⁿ quæ majorem promovendi dignitatem exigunt. ^o Itaque licet officii, aut beneficii honoribus, exercitio accusatione pendente. Et quod amplius est sequuta sententia, (si sit provocatum, ^p) reus non privetur. ^q Commoditate tamen novæ dignitatis obtinendæ, accusationis pendenti delatum privat. ^r Ex prædictis, permulta specialius inferri possunt. In primis mimos, histrio-

7 *Ægritudo non privatur, quem beneficium.*

8 *Coadjutor quilibet dari debet.*

9 *Accusationis pendenti quibus honoribus arceat.*

10 *Histiones & mimi.*

in vj. c. præterea de etate & quali.

b c. in literis. vij. q. ij.

c c. cum inter canonicos de elect.

d c. j. de ele. x. qrot c. scripsit c. cum percussio. cum seq. vij. q. j. e l. divus. ff. de of. p. r. f. l. j. § casum. ff. de postu. l. Cajus. ff. de jud. c. indicas. iij. q. ix. d. c. scripsit.

g c. fi. de cler. x. qrot c. eo. rit. in vj. glo. c. fi. quis in infirmitate. l. v. distin.

h c. de raptoribus. c. tua c. pe. & c. fi. de ele. x. qrot i c. laici. xxxij. dist.

k c. fi. de furt. Panor. c. super co. de electio.

l l. ij. de digni. lib. xij. c. inter dilectos de excess. prelato. m l. reus. ff. de munet. n c. fi. de restib. c. omni potens de accusa. o c. miramur in fi. lxj. dist. c. per venerabilem ad princ. qui fil. sunt legi.

p l. un. §. pen. ff. nil no. appel. pend.

q Gl. c. sape de app.

r d. l. reus. d. c. fi. & d. c. omnipotens.

a. l. j. ff. de infa.
 t. d. cum in cunctis.
 u. e. pe. de vit. & hono.
 cler. d. c. h. de furt. d. e.
 laici.
 x. l. m. m. C. de episc.
 aud. §. h. de sanct. episc.
 coll. ix.
 y. e. querelā de iurejur.
 z. e. tua nos de iurejur.
 a. e. ij. de refer. p. e. acce.
 dens de accusatio.
 b. d. e. querelam.
 e. d. e. tua nos.
 d. e. cum non ab homi.
 ne de iud.
 e. Inno. c. inter dilectos
 de excell. praelat.
 f. e. miror. §. o. dist. doc. e.
 sicut digni de homic.
 g. e. clericis. ne cler. vel
 monach. e. ex literis. de
 excell. praelat.
 h. §. sin. autem. de non
 eligen. secum nub. coll.
 j. l. at si quis §. divus.
 ff. de reli.
 i. e. cum secundum. de
 hæret. in vj. e. quo iure
 ubi gloss. vij. distinct.
 x. cap. ordinationes. j. q.
 j. Panor. c. cum clerici.
 de pact. Fely. c. insinua.
 tum. de Simo. c. fin. ubi
 Cardin. xxix. distinct.
 l. e. fin. ad prin. de pæ.
 in vj.
 m. Cle. multorū. eo. tit.
 n. e. cum qui. de præb.
 in vj.
 o. d. e. clericis. Inno. c.
 cum nostris de concef.
 præbend.
 p. Præpos. c. studeas l.
 distinct.
 q. l. qui d. latronibus §.
 fin. ff. de testa. d. l. uni.
 §. pen. nil. no.
 r. Rebuff. de pa. postnu.
 cclxij.
 s. cap. in quibusdam de
 prep.
 t. e. j. de homicid. in vj. quia puta

nes, cæterosque artis ludicre caussa, in scenam procedentes, quoniam infames sunt, atque moribus commendabiles non existunt, Ecclesiastica beneficia obtinere non posse. Cum & clericorum vestibus, illis uti lex restrictè prohibeat. x Perjuros item qui Ecclesias rege e non merentur, y non tantum obtinendorum beneficiorum incapaces esse, z sed & obtentis privari constat, a nec iis duntaxat, in quibus pejerarunt, b sed etiam cæteris quibuscunque. c Nam & ob perjurium Clericus deponi debet, d ipso facto autem, non privari perjurum verius est, e cum crimen quantumvis execrandum, & detestabile, (ut homicidium insidiosum, super quo vix Papa dispensat; f) privationem, ipso iure non inducat, g & privationis pœna, nisi lege nominatim caveatur, imponi non debeat. h Crimina autem quæ ipso facto clericum suis privant beneficiis, atque aded Episcopatu, sunt hæc: hæresis; i simoniæ labes, quæ in collatione aut alia provisione beneficii intervenit, k violenta manus iniectio in Cardinalem, l (idèmq; si in Clericum fiat, ut suo renuntiet beneficio, aut citatus ad Romanam Curiam non accedat: m) denique violenta beneficii apprehensio. n Solum verò homicidium, ratione qua diximus, non privat quem ipso iure beneficio. o Unde poterit, etiam post sententiam resignari, p si præsertim ab ea fuerit appellatum. q Et ita iudicatum in supremo consil. Rebuff. noster refert. r Quæ tamen ita accipi debent, si non fuerit homicidium (ut vocant) qualificatum. hoc est, si non ex circumstantiis factum sit enormiter gravissimum, s accipi debent, si non fuerit homicidium. t quia puta assassinatus sit, u aut parricidium.

11
 Perjuri
 benefici
 orum
 incapaces.

12
 Perju
 rium nō
 privat
 ipso fac.
 to.

13
 Crimina
 qua pri
 vant ip
 so iure.

14
 Homici
 dia non
 privant
 ipso iure
 benefi
 cio.

15
 Homici
 dium
 qualifi
 catum.

16 u Sanè homicida, qui nec ad ordines promoveri potest, x & antiè promotus, sacris ministrare prohibetur, y beneficium, z quod propter officium datur obtinere nequit. a Virum enim sanguinum & bellatorem abominabitur Dominus, b à quo domum suam neque ædificari, neque habitari vult. c Hæreticorum quoque sacrificia Deus odit, & à se projicit. d Unde si obtentorum quemadmodum diximus beneficiorum, titulo, & possessione, ipso jure privantur: e multòque magis facultate obtinendorum, f cum facilius quis obtinendo, quàm obtento repellatur. g Nec videtur hoc quicquam habere dubitationis: quandoquidem hæretici non modò infames sunt, h sed & excommunicati. i Quibus beneficia conferri non posse, exploratissimum est. k Qui autem propriè hæretici dicantur, & de hæreticorum poenis, alibi diximus, l eadèmq; ratione dicendum, schismaticos (quo nomine vocantur qui se ab unitate Romanæ Ecclesiæ separant, antipapæ adhærentes,) cum ab hæreticis parum absint. m & excommunicati sint, n si non probabilis error eos excusat. o Nec conferre beneficia, p nec obtinere, tametsi ad Ecclesiæ unitatem redierint, citra dispersionem posse. q Simoniaci itidem, hoc est, qui de spiritualibus negotiantur, r licet hæretici propriè non sint nisi gratiam Spiritu-Sancti pretio quæri posse credant: s propter tamen hujus criminis inmanitatem, quæ tanta est, ut cætera delicta ad simoniæ comparationem pro nihilo reputentur: t hæreticis annumerantur: u unde infames sunt, x infamajuris, y & beneficiis per Simoniam obtentis, quàmvis ignoranter, non tantum pri-

u Fely. ca. ii quintio-
is de accusat.
x c. fin. de ten. ord. c.
de extero. de homicid.
y c. fina. de cler. pug.
in ducl. ca. suscepimus
de homicid.
z c. fi. de rescript. in vj.
o c. ij. & cadaveris de
cler. conjug. c. con. se-
cundum de p. ab in vj.
b Psalm. xxy & liij.
c Paralipo. xxvij.
d c. Odit. j. q. j.
e d. c. cum secundum
& d. c. quo jure.
f c. ij. § hæretici de
hæret. in vj.
g c. super his de accu.

h e. infames. vj. q. j.

i ca. excommunicamus
de hæret.
k cap. postulasti de cler.
excommu.

lij. Miscell. c. viij.

m c. inter hæresim. 24.
quæst. ij.

n ca. licet de vitanda de
elect. ca. firmissime de
hæ.

o Par. tub. de schisma.

p ca. j. & fi. illo tit.

q cap. quia diligenti de

elect. c. nos autè xij. dist.

r c. salvator. §. j. q. ij.

s c. adveniens in fi.

j. q. vij. Inno. Par. or.

ca. quoties de simo.

t c. sius de simo. c. fin. j.

q. vij.

u d. c. quoties ca. cum

liqueat ca. eos qui c. fer-

tur j. q. gl. c. si quis pec-

uniam lxxix. dist.

x c. fi. j. q. ij. glo. c. j.

de iustis in vj.

y c. sane xv. q. ij. Par.

c. ex diligenti de simo.

17
hæretici
ipso jure
privan-
tur.

18
schis-
matici.

20
simo-
niaci.

21

z c. pen. de elect. c. infir-
 ra. cum e. ex infirmario
 ne. & c. seq. de simo-
 a c. cum clerici de pad.
 l. Gl. d. c. ex diligenti.

c. c. infames. vj. q. j.

d. c. si. de aposta. c. pe-
 nul. & si. 50. dist.
 c. ca. ad falsariosum. de
 cri. fals.

f. e. quamquam de usu.
 in vj.

g. e. de pet. xlvij. dist.

h. c. tin. de furt. d. c. in-
 famet.

i. cap. si quis presbyter.
 50. distin.

k. ca. conquestus de fo-
 ro compet.

l. ca. cum pro causa de
 sen. excom. c. si quis fua-
 dente xij. q. iij.

m. e. non minus de im-
 muni. eed. c. conquesti.
 de sen. excommu. e. ca-
 nonica. xj. q. iij.

n. Panor. & alii d. c. con-
 questus.

o. c. nullus & c. sequen.
 xxxij. dist.

p. c. si qui sunt. lxxj. dist.
 q. c. p. xter. xxxij. dist.

r. c. j. de re jud. in vj. c. j.
 s. h. de sen. excommu.

f. c. si. de rescri. in vj.
 e. Panor. ca. veitra de
 cohab. cler.

u. c. pastoralis. §. si. de
 appel. Gl. ele. si. de poen.
 x. §. scenon. de concub.

Prag.
 y. c. q. iustitum de temp.
 ordi.

z. §. & nihilominus de
 concub. prag. §. j. de pub.
 concub. concord.

a. Pet. Rebuff. exten. c.
 in titu. de pa. possessio.
 nu. 174.

vantur, z sed etiam ad alia quæcumque bene-
 22
 ficia, redduntur inhabiles. a Nisi cum eis
 fuerit dispensatum. b Nec diversum in aposta-
 23
 tis dicendum, cum & hi infames sint, c Sa-

crumque ordinem, & clericatum recipere
 prohibeantur. d Quibus pœnis pariter affi-
 ciuntur falsarii literarum Papæ, e & foenerato-
 24
 res, seu usurarii manifesti, qui & infamia

notantur, f & prohibentur ad sacros ordines
 promoveri. g Multoque magis sacrilegi, quos
 25
 non tantum infamia conspectos, h & ad sacros
 ordines prohibitos promoveri, constat: i sed

& anathemate feriendos. k Quin si in perso-
 nam Ecclesiasticam, l aut Ecclesiam ipsam, m
 26
 cum violentia deliquerint, ipso iure Anathe-
 matis vinculo subiecti, ab omnium consortio
 fidelium eliminantur. Quod Docto. alibi ple-
 nius disputant. n Scortatores verò manifesti,

seu ut vocant publici concubinarij, quia ab
 officio (quod ab eis audire prohibitum est, o
 28
 cum convertatur eorum benedictio in male-
 dictionem, & oratio in peccatum. p) suspen-
 si sunt. q Atque ideo divina exequentes, con-
 trahant irregularitate, r beneficio quod prop-
 ter officium datur, s suspensi quoque intelligi
 debent. t Ubi enim ex magna causa Ecclesiæ
 communio denegatur, Ecclesiastici proven-
 tus sunt meritò subtrahendi. u Et si ab Epif-
 29
 copo moniti scortatores clerici concubinam

non dimitunt, omnibus beneficiis privari de-
 bent: x & ad futura quæcumque inhabiles effi-
 ciuntur. y Nisi post manifestam vitæ emenda-
 tionem, cum illis fuerit humaniter dispensa-
 tum. z Nec ignoro, alios casus à recentiori-
 bus a memorari, quibus clericus beneficium
 sit incapax: At ego lectorem jam explevisse

29
 Suspendi-
 tus ab
 officio,
 quando
 à benefi-
 cio sus-
 penda-
 tur.

29
 Suspendi-
 tus ab
 officio,
 quando
 à benefi-
 cio sus-
 penda-
 tur.

29
 Suspendi-
 tus ab
 officio,
 quando
 à benefi-
 cio sus-
 penda-
 tur.

29
 Suspendi-
 tus ab
 officio,
 quando
 à benefi-
 cio sus-
 penda-
 tur.

29
 Suspendi-
 tus ab
 officio,
 quando
 à benefi-
 cio sus-
 penda-
 tur.

29
 Suspendi-
 tus ab
 officio,
 quando
 à benefi-
 cio sus-
 penda-
 tur.

29
 Suspendi-
 tus ab
 officio,
 quando
 à benefi-
 cio sus-
 penda-
 tur.

mihî videor: cum cæteri omnes, ex superioribus decidi, terminarique possint: atque hæc quidem hætenus.

Valentiæ xvij. Novembris 1547.

S O L I T R.

2 *Qui puaenda ultrò sibi excecuerunt.* Idem si partem membri sibi amputarunt, etiam si non sit notoria eorum culpa, gloss. in cap. ult. de corpore viciatis, cap. qui partem dist. 55. & cap. 1. d. tit. aut qui morbo venereo illud amiserunt, Manuel. Rodrig. in sum ma, tom. 1. cap. 158. n. 7. licet alii contra relati per Garc. p. 7. cap. 12. n. 17. vel in adulterio deprehensi à marito abscissi, hostien in cap. fin. de corpore viciatis, Navar. in man. cap. 27. n. 198. quamvis contrarium velit Garc. ibid. n. 10.

5 *Qui corpore insigniter deformati sunt.* Etiam qui sine sua culpa incidit in irregularitatem, quæ nascitur ex defectu ad usum unius ordinis, & non alterius jam suscepti potest dari beneficium non requirens majorem usum, & consequenter in casu capituli 2. de corpore viciat. ei qui duos digitos & dimidium palmæ amisit sine sua culpa potest conferri beneficium non requirens celebrationem, Navarrus in manuali, cap. 27. n. 249. sed deformati antequam, ordinentur non solum ad sacros ordines & beneficia quæ sacrum ordinem requirunt, ut hic, inquit Corrasius, sed nec ad minores & primam tonsuram, nec ad ullum prorsus beneficium promoveri possunt, quia absolutè sunt irregulares cap. 1. cap. pœnitentes, cap. hi qui, & ferè per totam distinct. 55. & toto tit. de corp. viciat. & satis probatur ex cap. non confidat dist. 50. Ubi Gelasius Papa absolutè prohibet corpo-

re vitiatos divinis applicare ministeriis.

- 10 *Commoditate tamen novæ dignitatis obtinenda accusationis pendente delatum privat.*
 Si accusatus non est infamatus apud bonos & graves homines, accusatio non impedit promotionem, abbas & Felin. in cap. omnipotens, de accusationib. nisi ob delictum esset de jure inhabilis ad beneficia obtinenda, gloss. in Clem. 1. in verb. obtinenda, de pœnis, hostien. in cap. meminimus n.2. de accusat. regulariter tamen pendente accusatione non potest accusatus ad dignitates promoveri Ecclesiasticas d. cap. omnipotens, vel seculares l. 1. cod. de reis postul. nec ad ordines, cap. tantis, Daniel dist. 81. dummodo crimen de quo agitur sit grave ut probat litera in d. cap. omnipotens, ibi; de quo tanta & talia nunciantur, nam verbum tanta exponitur, id est gravia, qualia sunt homicidium, sacrilegium, adulterium, fornicatio, falsum, testimonium, rapina, furtum, longa iracundia, ebrietas assidua, & alia de quibus in cap. unum orarium, §. alias, dist. 25. secus si crimina sint levia quæ quavis probata promotionem non impedirent Faigan in d. cap. omnipotens.

- 12 *Homicidium infiliorum super quo, vix Papa dispensat, privationem ipso jure non inducit* Rationem subdit auctor, quia privatio non inducitur nisi in casibus à jure expressis, gloss. ult. in cap. fin. de jurepat. quod aded verum in subjecta materia, ut nec ex homicidio qualificato resultet vacatio beneficii ipso jure, nisi quatenus expressum reperiat in jure, ita quod text. in cap. 1. de homic. in 6. non sit extendendus extra suos terminos, Rebuff. de possess. n. 263. & Flamin. lib. 3. q. 16. n. 32.

ubi cum Hieron. Gabril. tenet quod beneficium non vacat ipso jure ob crimen parricidii, nec per consequens matricidii, fratricidii, aut infanticidii: secus autumo in homicidio insidioso contra auctorem, & in omni homicidio consuleto, & ex industria perpetrato: quia non est extentio, sed dispositio dicti cap. 1.

15 *Quia puta assassinatus sit aut parricidium:* Ubi scilicet animus occidendi præcesserit: secus videtur si citra intentionem occisionis ex subito iracundiæ impetu casus evenerit, tunc enim diram assassinatus qualitatem non induit, in quo tantum disponit cap. 1. de homicid. in 6.

17 *Beneficiorum titulo & possessione ipso jure privantur.* Sunt tamen qui sentiant hæreticos non esse beneficiis privatos ipso jure, sed privandos per sententiam, ut Alphons. à Castro in tit. de justa hæretic. punit. cap. 9. Jacob. Simach. de Cathol. institution. cap. 46. n. 72. Zerola in praxi Episc. p. 1. in verb. privatio & quædam alii apud Sanchez super decalog. lib. 2. cap. 26 à n. 5. ea ratione, quia privatio ipso jure numquam inducitur nisi in jure expresse caveatur, ut diximus supra. Contraria tamen est communis Canonistarum sententia per motiva satis levia à Fagnano adducta ad cap. ad abolendam, de hereticis à n. 29. cuius est adhærendum extante maximè constitutione 2. Nicolai 2. quæ incipit, noverit universitas, in qua, privatio beneficiorum adversus hæreticos ipso jure incurrenda disertè exprimitur.

21 *Beneficium per Simoniam obtentis quamvis ignoranter privantur.* Distinguendæ sunt quatuor, simoniæ species sua quæque animadversione perstringenda: videlicet conventiona-

lis, realis, similitudinaria, & mentalis, simonia conventionalis est quæ sola conventionione constat neutra ex parte seu ex altera tantum executioni demandata privat reum ipso jure beneficio, super quo & privandum efficit obtentis ante simoniam, cap. cum super de confessis & inhabilitat ad obtinenda, constitutione Pii V. incipiente, cum primum, relata per Flamin de resignat. lib. 14. q. 2. modo ad executionem deventum sit, saltem quoad resignationem, aut provisionem beneficii: alias secus. Garcias de benefic. p. 8. cap. 1. n. 71. sed excommunicatio non incurritur, quia extravag. cum detestabile de simon. communi Doctorum calculo de simonia reali intelligitur, reluctante tamen Duareno, de beneficiis, lib. 8. cap. 6. simonia verò realis committitur quoties id quod in pactum fuit deductum hinc & inde fuit præstitum, & hæc privat indistinctè obtentis & obtinendis & excommunicationem ipso jure inducit d. extravag. cum detestabile. Similitudinaria seu interpretativa ea est per quam datur res spiritualis pro spirituali, Pastor de benefic. lib. 3. tit. 18. n. 12. aut conditio, modus, aut pactum illicitum, in collatione, præsentatione, aut resignatione intervenit, gloss. in cap. ex parte 1. in verb. dimittere, de offic. delegat. Flamin. de confid. q. 3. n. 9. aut quando super lite beneficiaria initur transactio absque beneplacito & confirmatione apostolica, cap. constitutus, de transact. & per hanc simoniæ speciem nulla pœna præter nullitatem actus incurritur, abb. per illum textum in d. cap. constitutus & ibi gloss. & Molin. in verb. audiat, Duareno lib. 6. cap. 2. Garc. p. 8. cap. 1.

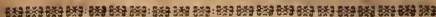
Sacerd. Paraphr. Parte III. 119
n. 38. Pastorubi supra n. 21. n. entalis derique, quæ citra ullum pactum expressum, nec tacitum mente tantum concipitur, nulli prius pœnæ in hoc mundo subjicitur, ne quidem actus nullitati, per pœnitentiam coram Deo remittenda venit, cap. ult. de simon. de simoniacè proviso non simoniaco vid. à nobis notata infra. cap. proximo n. 3.

PARAPHRASIS

in Tractatum Sacerdotiorum.

PARS QUARTA.

QUIBUS MODIS BENEFICIA Clericis concedantur.

De Collatione.

SUMMÆ RERUM.

1 Provisio verbum generale.	6 Collatio intra sex menses faci-
cienda.
2 Collatio quid.	7 Clandestini actus suspecti.
3 Collatio simoniaca, nulla ipso
jure.	8 Collatio occultè facta, valet.
4 Preces quando simoniam indu-
cant.	9 Collatio coram testibus fieri debet.
5 Collatio sub conditione an fiat.	10 Patroni consensus in collatione
necessarius.

- 11 Ordinarius collator quis.
 12 Devolutio ad quem fiat.
 13 Collatio nulla an confirmetur.
 14 Ius ad rem, & in re, quando queratur.
 15 Institutio quid.
 16 Investitura propria, & abusiva.
 17 Intrusus quis dicatur.
 18 Signatura an ad possess. sufficiat.
- 19 Possessio apprehenditur per signaturam.
 20 Signatura perficit gratiam.
 21 Gratia quando dicatur informis.
 22 Executor quando habeat iurisdic. exercitium.
 23 Reg. Cancell. de non iudicando declarata.
 24 Expositum. c. primum de elec. in Extravag.

CAPUT I.

DE beneficio, variis, multisque modis provideri potest, sed his præcipuè, collatione, postulatione, electione, præsentatione, nominatione, & gratia: ^{Provisio variis modi.} a

a c. cum in illis §. cum autem de præben. in vj.

b Gl. ele. fi. de elect.

qui omnes, uno provisionis verbo continentur, ^{Collatio quid.} b collatio autem quantum ad rem nostram pertinet, sic mea sententia finiri potest, Ut sit gratuita quædam beneficii vacantis assignatio, ab habente potestatem, idoneo Clerico legitime facta. Gratuitam imprimis eam esse oportet, hoc est sine præmio, non mercenariam, c non precio, precibus, ³ d pactio- nibus, e obsequiis aliâque humana gratia factam. f Alioqui simonia contraheretur, qua nulla redditur ipso jure collatio. & Nisi simoniam ignoraret provifus, ⁴ h Quo tamen casu, oportebit eum abdicare se beneficio, quamprimum simoniæ labem contractam cognoverit. i Nec prædictis obstat, quod dici solet preces simoniam non inducere; ⁴ k hoc enim in precibus, ex honesto aliquo affectu procedentibus, ex merito puta promovendi, recipiendum

e ca. si quis c. ego. j. q. vj.
 d ca. ordinationes i. q. j.
 e c. cum pridem. c. fin. de pac. e. quædam pio j. q. ij.
 f c. Moyses. viij. q. j.
 g d. c. ordinationes. Pan.
 c. cum clerici de pact.
 h Fely. c. infirmatam de simo.

i ca. Mathæus c. nobis eo ritu.

x ca. cum M. ubi Doct. de const. ca. tua nos de simo. c. si motu, de præben. in vj.

3 Simonia
ca colla-
tio nul-
la.

4 Preces
a: inda-
cant Si-
moniam.

recipiendum est: secus si ex carnali affectu, ratione videlicet consanguinitatis, amicitiae, aut lucri gratia. ^l A besseque à collatione beneficii diminutio, ^m per reservationem pensionis, aut alium modum facta. ⁿ Et omnis surreptio debet, ut gratuita dicatur. ^o Nam & indignum nimis esset & exemplo perniciosum per surreptionis astutiam, ad sacerdotium promoveri. ^p Debet item fieri purè collatio, non sub conditione, ^q nec alternativè, ut Titio, vel Mævio assignetur, ^r nec copulativè, ^s hoc ideo casu, quia duos in eadem Ecclesia intitulari (ut dicunt) vetitum est, ^t illis verò, quia per conditionem, & alternativam, collatoris voluntas incerta redditur & dubia, cum tamen oporteat, beneficii provisionem expuro conferentis consensu procedere ^u à solo Romano Pontif. facta, ad tempus sub conditione, ^v alternativam, aut conjunctam, ^z beneficii collatio, ex suprema quam habet in beneficiis potestate, defenditur, sed & sub conditione, quæ de jure inest, puta (si vacat beneficium,) ab Episcopo, & quocumque ordinario, collatio fieri potest, ^a licet collationem uterque, & collator, & provisus ignoret. ^b Hæc enim adjectio si vacat, admonitionem in se magis, quam conditionem, habere videtur, ^c & dici vulgò solet, conditiones extrinsecus non venientes, id est quæ tacitè insunt, expressas nihil operari. ^d Non potest præterea beneficium, nisi vacans, (quod supra declaratum extitit) & intra sex menses conferri, ^e nisi ex causa permutationis resignatum sit, ad cujus collationem, tempus præstitutum non est. ^f Sicuti nec in hospitalibus, ^g si ordinarius præterea lateranense con-

Collatio sub conditione.

Collatio intra sex menses.

^l Gl. c. tuam de xrat. & qual. & in d. c. ordinationes.
^m c. un. §. pe. ut Eccl. benef.
ⁿ c. extirpandæ §. si de præben.
^o c. cum olim de re judi. c. sententiâ xxxv. questio ix.
^p c. eû dilectus de elec. q. c. ij. de elect. in vi. r. Archid. c. pastoralis vij. q. j.
^t Ely c. ij. col. h. de ap. t. c. heur septima q. j.

u d. c. ij. de elect. in vij x c. venies de sil. presb y d. c. pastoralis ubi Archid. Fcl. d. c. ij. de app. z c. ij. de præb. in vj. cle. h. ut lit. pend.

a Gloss. d. c. ij. de elect. in vj.

b Io. Mona. c. si tibi absentii de præ. eo lib.

c L. muto §. j. ff. de tutel.

d L. iij. ff. de leg. j. l. aliquando ff. de condi. & demon gl. & Pan. c. significati de elect.

e c. ij. de concess. præben.

f Paul. Leaza. de. j. de re permut.

g Fred. r. §. permut. q. xxix.

h d c. ij. de concess. preb.
i c. sanè de off. deleg.
c. si. xciij. dist.
k Gl. e. si de benefici-
cio de preb. & s. item
c. de colla. prag.
l l. no. i existimo. ff. de
admin. tut.
m c. consuluit de off. de
leg. gl. l. j. C. de interd.
mat.

n c. quia propter s. fide
el. ct.
o c. un. s. j. ut eccl. be-
nef.

p non minorem C. de
transact.

q Panor. c. j. de cland.
despon.

r c. n. tantum vj. q. ij.
f. Rot. 22. & 348. no.

t e post cessionem de
probat. c. ij. de offic.
ordi. in vj.
u e illud de jur. patr. c.
deceimus xvj. q. vii.
x Panor. Felon. & alii
c. cum Bertholdus de
re judic.

y c. ij. e. si à sede de pre-
bend. in vj.
z c. j. de offic. leg. in vj.
a c. omnes basilic. xvj.
q. vij.
b c. licet ubi Panor. de
sup. neg. prel. at.

c à iudicibus ij. q. vj.
Gl. s. item quod om-
nia de collat. pragm.
d c. ordinarij. cum gl. of.
de offic. ord. in vj.
e c. eum in cunctis s. si.
de electio.

cilium loquitur. b Unde executor, qui Papæ
vice fungitur, i semestri tempore non arctat-
tur ad conferendum. k Sed an palam collatio
fieri debeat quæstionis est. Et quoniam pro
iis quæ palam fiunt, & apertè lex præsumit, l
contraque actus clandestini, suspecti sunt. m

n Tutiùs est non in occulto conferre beneficium.
o Neque enim clancularia collatio suspitio-
ne caret, q quæ licet mero jure defendatur, p
accidentibus tamen aliis adminiculis infirma-
ri facillè potest. q Ubi præsertim alteri dam-
num irrogaretur. r Qua ratione stylus curiæ
Romanæ introduxit, s & usus Gallorum com-
probavit, ne in impetrantis, aut alterius præ-
judicium factæ sine testibus collationes reci-
pianur, licet alioqui stetur omnino literis au-
tentico sigillo annotatis, in iis quæ ad offi-
cium sigillantis pertinent. t Præter hæc fieri
debet de patroni consensu collatio, si bene-
ficium sit patronatum. u Quod à d. etoribus
alibi plenissimè disputatum, x loco magis ido-
neo, paulo infra tractabimus. Oportet deni-
que & eum qui confert, & eum cui confertur,
ut suprâ accuratè probavimus, capaces
esse. Eum qui confert, scilicet conferendi
potestatem habere, quia sit Papa, y Legatus,
Cardinalis, z Episcopus, a aut alius ordina-
rius collator, cujus potestas non sit ad supe-
riorem devoluta. b Ordinarii autem nomine
continentur, quicumque suo jure conferunt,
sive id lege communi, sive ex privilegio ha-
beant, c licet Episcopo inferiores. d Qui si
indignis conferant beneficia, aut intra præ-
scriptum à lege tempus negligent conferre pro
ea vice, potestate conferendi privantur, e
facta ejus facultatis, de prælato ad capitulum, f

7

8

9

Collatio
coram
testibus
fieri de-
bet.

Patroni
in colle-
ctione
consen-
sus.

10

II
Ordina-
rii col-
lator.

Devota-
tio ad
quem
fiat.

12

ob magnam quæ est inter eos communio-
nem, ^f aut ad proximum superiorem devolu-
tione, ^s facta autem collatio nulliter, ex-
communicato puta, ^h aut aliter incapaci, ⁱ per se-
quentem absolutionem, aut dispensationem
supervenientem, in foro saltem contentioso,
non convalescit. ^k Neque enim firmatur ex
postfacto, quod initio nullum fuit. ^l Ubi verò
collatio, omni ex parte legitimè facta est,
jus ad rem, id est ad beneficium, clerico tri-
buit. ^m Sicuti electio, electo, ⁿ præsentatio,
præsentato & gratia expectativa præbendæ,
recepto in canonicum. ^p Postquam verò ac-
ceptaverit Clericus, jus in re acquirit, ^q etiam
ante adeptam possessionem, ^r quam præcede-
re debet institutio corporalis, hoc est appro-
batio, & confirmatio collati tituli, ^s usitatio-
re paulò vocabulo, investitura dicta, facta
siquidem verbali collatione investitur clericus
de beneficio per annuli, pilei, calami, aut
alterius cujuscvis rei traditionem, ^t ab Archi-
diacono, qui jure communi hanc facultatem
habet, ^u cum autem verbalis hæc investitura,
impropria sit, & abusiva, non in possessionis
substantia, sed in signo, & quodam præam-
bulo dumtaxat consistens, ^x possessionem non
transfert, ^y tamen si possessor consentiat: ^z Ni-
si fortè in rei, hoc est beneficii, ab alio non
possessi, conspectu, & præsentia facta sit. ^a
Aut diversum receperit consuetudo. ^b Itaque
missione in possessionem corporali opus erit. ^c
Quam adipisci ex Cancel. Reg. ^d intra sex
menses oportet. Licet jus commune, certum
tempus non diffiniverit. ^e Missione verò ne-
glecta beneficii possessionem Clericus appre-
hendere non potest, ^f alioqui diceretur intru-

f. requisisti de testa.
g ca. licet de sup. negl.
præc. ij. de conc. præ-
bend & d. 5. fin.
h c. postulatis de cler.
excommun.
i d. c. cum in cunctis.

k Arch. c. nullus huij.
dis. Felj. c. cum dilectus
col. ij. de accus.
l c. auditis de elec. si
eo tempore de rescrip.
in vj.
m Glos. c. fin. de con-
c. præb in vj.
n c. fin de trans. episc.
o c. dilectus. de offi leg.
p c. si postquã de præb.
in vj.
q c. h tibi absenti co.
titul.
r d. c. si. de conce. præb.
s cad hæc de offic. ord.

t c. cum olim. de re ju.
c. ex ore. de iis quæ fi.
j prælat.
u c. ad hæc c. ut nostru
de offic. Archid.
x c. j. ubi Bald. quid sit
invest. in feud.
y Non statim ff. de pec-
cul. c. per tuas de dona.
z Innoc. d. c. ex ore.
a. l. clavibus ff. de cont.
empl. j. si jussim, &
l. quod meo §. si vendi-
torem ff. de acq. poll.
b c. ij. de consuet.
c Gloss. c. pro illorum
de præb. & c. auctori-
tate de instit.
d Reg. Cancell. xxxijj.
e Auriol. c. tam te. nu-
ccixvj. de rescrip.
f c. pastoralis de privi.

Collat. a
nulla an
convale-
scat.

Jus ad
rem in
do qua-
ritur.

Institu-
tio.

Investi-
tura.

Abusiva
investi-
tura.

g e. eum qui de præben in vj.
h e. ad aures de exceſ. præl. c. quæ diverſitate de conceſ. præben

i Felyn. c. veniens de acculat.
k d e. eum qui. l. cap. j. de elect. in extr. 10.

m Rot. cclviiiij.

n Bellam. deci ccccccix. Gomeſ. reg. de non jud. juxt. for. ſupp.

o Bellame. cōſ. xxiiiij.

p Gomeſ. d. reg. de non jud. juxt. for. ſupp. q. v. q. Reb. de pa. poſ. mu. 51. r c. relatum de jur. patronat.

s d. e. ad aures de eum qui gl. c. niſi 5. j. de renungta.

t e. veniens de accuſa. Cald. conſ. xiiij. de verbo ſign.

u e. ſi. de exceſ. prælad. c. quæ diverſitatem.

x c. ij. de in integ. reſt. c. ex frequentibus de inſtitutio

ſus. § Sic enim jus Pontificium eum appellat qui ſuo ſenſu, ſp̄reta ſuperioris authoritate, beneficii poſſeſſionem invadit, h licet, ut plerique omnes exiſtimant, titulum habeat clericus. Adeò quidem, ut crebro traditum ſit clericum, qui cum ſimplici ſignatura, non levatis, (ut dicunt) bullis poſſeſſionem beneficii nactus eſt, intruſum, & violentum eſſe. i Ideòque omne jus amittere. k Idque Bonifacii conſtitutione l expreſſum nonnulli putant, quos etiam juverit ratio. Ante confectionem quippe literarum nondum videtur perfecta gratia, cum executor, literis non confectis, eam exequi prohibeatur. m Et quoniam poteſt contingere, ſuper tali ſignatura, non expediri literas, aut ſub aliis clauſulis, ob inſolitas in ſupplicatione expreſſas. n Nam & alioqui fruſtra, & otioſè nimis, tot officiales Cancellariæ præpoſuiſſet Roma. Pont. certam illis formam præſtituens, literas expediendi, ſi ſola ſupplicatio, ſine bullis ſufficeret. o Aliis verò hæc ſententia merito diſplicuit, verius exiſtimantibus, poſſeſſionem ex ſimplici ſignatura, jure ad præhendi poſſe, nullumque ex hac poſſeſſione, intruſionis vitium contrahi. p Idque in Gallorum moribus eſſe docti viri teſtantur. q Et huic ſententiæ nos adſtipulamur. Intruſus quippè dicitur, qui non per oſtium intrat, ſed aliunde concendit: r ut qui ſine titulo, vel colore, ſua authoritate beneficium occupat ſ aut cum titulo injuſto, & non canonico, t obtento puta à ſuperiore ſuſpenſo, excommunicato u aut alia ratione, poteſtatem conferendi non habente: x quibus caſibus, non omnino effugit intruſionem clericus. Licet ſuperioris autho-

Intruſus
quis dicitur.

18

Signa-
tura ad
ſufficit
ad poſſ.

19

poſſeſ-
ſionem
ex ſim-
plici ſig-
natura
apprehē-
dere ſi-
cet.

Intruſus

Signatura per
fiscigra-
tium.

titas intercedat. ^y Atqui supplicatio, seu signatura, titulus est, ^z gratiamque perficit: nam eo ipso ut Calde. ^a dicebat, quod Papa dicit fiat, non expectato alio literarum adminiculo, gratia facta est. Neque enim literæ ad esse, sed ad probationem requiruntur. ^b Idque vel eo constat, quia non expirat gratia, tametsi moriatur Papa ante literarum expeditionem. ^c Sed à successore expediendæ sunt literæ, in forma rationi congruit. ^d Et vacat beneficium per mortem impetrantis, solam signaturam

20

Possessionem
intrare
cum signatura.

habentis. ^e Et à sola signatura dispensatio ad duo incompatibilia effectum accipit. ^f Quamvis Regu. Cancell. ^g dicat, dispensationem non suffragari, nisi literis expeditis, cum itaque clericus signaturam habens, titulum canonicum saltem coloratum habere dicatur, poterit cum sola supplicatione, beneficii possessionem obtinere. ^h Neque enim de substantia gratiæ sunt literæ, sed ad probationem tantum desiderantur. ⁱ Unde quod Rota dicebat, ^k gratiam informem esse, & imperfectam, ante literarum expeditionem: in executoribus de quibus agit, sanè recipiendum est: qui jurisdictionis exercitium sine literis non habent. Cum omnis eorum autoritas à literarum forma pendeat. ^l Quocirca licet jurisdictionem acquirant, à tempore datæ, illam tamen ante receptas literas non exercent.

21

Gratia
in jor-
mis.

^m Nec etiam me moverit cancell. Regula, De non judicando secundum tenorem supplicationis, quam Rota semper intellexit, in petitorio, & adjudicatione tituli, non ubi de possessorio agitur. ⁿ Denique non obstat Bonifac. Constitutio, ^o quæ in Abbatis, Episcopatus, aliisque majoribus dignitatibus, ob

23

Regula
de non
judican-
do.

24

y Glo. c. cum supet de
causs. possessio & pro-
p. res.
z Cassiodo deci. vi. de
resp. spo.
a Cal. ca. quisquis de
elect.
b c. institutionis xxv.
quæst. ij.

c Panorm. c. in nostra.
col. fi. de referi. Archi.
proc. sexr.
d Reg. Cancell. s. Bald.
l. humanum in fin. C.
de legib.
e Rota 882. in ant.
f Glo. Reg. Cancell.
xij. col. fi. Gomef. re-
gu. de non jud. jux. for.
sup. q. 5.
g Reg. Cancell. liij.

h Cassiod. d. decis. ult
i l. j. C. de mand. princ.
Panor. d. e. in nostra.
k Rota d. decis. 458.

l c. pastoralis. §. fin. de
rescrip.

m c. super eo. ij. de ap-
pel. Ioan. and. c. cam-
te in fi. de rescrip.

n Cassiodo, d. decis. vi.
Comes. d. quæst. v.
o c. j. de elect. in extra.
10.

p c. ubi periculum de
elect. in vj. & d. c. j. in
prin.
q l. maritus C. de Proc
cur.

gravitatem impendentis periculi, p specialiter
loquitur. Quare in minoribus beneficiis di-
versum constitutum, intelligi debet. 9

S O L I E R.

3 *Qui omnes uno provisionis verbo continentur.*

Idem videtur dicendum de collatione, ut com-
prehendat omnes providendi modos sicut cer-
nere est in rubro & nigro tituli, ut beneficia
Eccles. sine diminut. conferantur, & in Clem.
unica, & ibi gloss. in verb. conferantur, de
rerum permut. & ibi dd. & tamen contrarium
probat textus in cap. cum in illis s. cum au-
tem de præb. in 6. ubi dicitur magnam esse
differentiam inter collationem & præsentatio-
nem, pro concordia dicitur primam sententiam
habere locum quando verbum collatio profertur
à lege in qua non datur ambitio, nec res-
tringendi occasio; textum vero s. cum autem
procedere quando profertur in rescriptis de
quibus textus loquitur, quæ tanquam ambitio-
sa sunt restringenda cap. quamvis de præb. in
6. ita distinguit gloss. penult. in fine in d.
Clem. unic. de rerum permut.

3 *Nisi simoniam ignoraret provisus.* Provisus
simoniacè non simoniacus, cum scilicet eo
in scio simonia ab alio commissa est, in nul-
lam simoniacorum pœnam incidit, excepta
provisionis nullitate, quam non effugiet etiam
si habita simoniæ scientia beneficium illicè
demiserit, ad quod nihilominus pro illa vice
inhabilis remanebit, cap. nobis de simonia:
quod si scienter beneficium retinuerit censetur
omnem tractatum approbare, ita ut à principio
videatur commississe: ignorans autem per
triennium juvabitur regula de triennali, Gome-
mes. ad eandem regul. q. 12. Flamin. de cons.

fid. q. 21. n. 37. nisi per resignantem recipiendo pecuniam simonia fuerit commissa, ut volunt Gomez. & Flamin ibid.

5 *Debes item fieri purè collatio non sub conditione, nec alternativè. Quamvis cap. 2. de elect. in 6. loquens de electione habeat locum etiam in collatione & provisione, ut notat. gloss. communiter approbata, ibi in verb. incerta, in præsentatione tamen non procedit ille textus, sed præsentatio non solum alternativa, sed etiam conditionalis, incerta, dubia & obscura valebit, dummodo infra tempus datum ad præsentandum conditio purificetur, incertitudo dubietas & obscuritas certificetur, ut argum. Clem. plures §. finali, de jurep. docet Lambertin. de jurep. p. 2. lib. 2. q. 3. art. 5. n. 5. & art. 9. Garc. p. 8. cap. 2. n. 3. quod procedit etiam in patrono Ecclesiastico, Rebuff. in forma mandati in verb. innodatus existit ad fin. in concord.*

6 *Sicuti nec in hospitalibus. Idem dicendum de præstimoniiis seu capellis laicalibus, ut in eis non habeat locum devolutio per negligentiam patronorum, quia nulla omnino jura canonica in hujusmodi sacellis servari vult Molin. ad regul. de infirm. n. 417. & seqq. contrarium mihi probatur cum apud nos ad instar beneficiorum regulentur, & usu receptum sit illa quotidie impetrari jure devoluto, & non abs re, alias piæ testantium voluntates facile eluderentur, & tandem cum auctoribus sepultæ. & quasi extinctæ jacerent.*

9 *Nec in impetrantis, aut alterius præjudicium facta sine testibus collationes recipiantur. Iis que non domesticis, nec consanguineis, vel affinis in secundo gradu collatoris, vel col-*

latarii, ut cavetur edicto Regio, seu declaratione insinuationum noncupata de anno 1646. art. 9. quia dictum huiusmodi testium non reputatur integrum, ut de domestico habetur in l. etiam cod. de testibus, de consanguineo in cap. consanguinei 3. q. 5. de affini. in cap. similiter eadem causa & quæst. nisi haberent contestem habilem, Lambert. de jurepat. lib. 1. q. 1. art. 6. n. 21. sed an secretarius qui expedit literas collationis debeat esse Notarius maximè, ubi adest suspicio antidatæ, affirmant Puteus lib. 2. decis. 324. Gonzales ad regul. 8. s. 3. proemiali à n. 147. Garc. de benefic. p. 8. cap. 4. n. 55. sed apud nos negativa est vera modo interveniant & subscribant, si literas norint, duo testes omni exceptione majores d. art. 9.

19 *Et huic sententia nos adstipulamur.* Censet auctor cum Gomezio & Rebuffo possessionem beneficii ex simplici signatura absque executore capi posse, quod alii limitant, ubi alius non est in possessione: alias secus, quia esset illum spoliare propria auctoritate quod non licet, ita Panorm. in cap. transmissam, de elect. nisi collator conferendo collatarium investierit per traditionem pilei, vel calami, quia hæc investitura dat facultatem ingrediendi propria auctoritate, Rebuff. in praxi titu de missione. in possess. n. 6. sed rejice fuitiles distinctiones huiusmodi, ut teneas omni casu necessariam esse possessionis apprehensionem, non per seipsum & propria auctoritate, sed per executorem à collatore ad id deputatum, ut clarè probatur in cap. eum qui, de præb. in 6. ubi intrusus pronunciat qui vi vel injuste beneficium occupat licet cum justo titulo

titulo prout vel ex eo convincitur quod secus agendo textus privat illum omni jure si quod haberet in beneficio, vel, ad illud atqui jus in beneficio non acquiritur nisi per collationem, aut alium canonicum titulum, cap. ult. de concess. præb. in 6. non sufficit ergo titulus ad capiendam beneficii possessionem, absque superiore vel alio per eum deputato, quod etiam liquet ex cap. licet Episcopus de præb. in 6. adde communem observantiam & consuetudinem quæ pro lege habetur cap. 2. de consuet. Ita tenent Dynus ad regul. beneficium n. 25. Archidiaconus in d. cap. cum qui, de præb. in 6. Gloss. pragm. de pacific. possess. in princ. in verb. non violentus & alii quos refert & improbat Garc. p.4. cap.2. à n. 4. An autem institutio, investitura & in possessionem inductio sint distinctæ species, vel idem significantes? esse distinctas tradit Dynus ubi supra, n. 17. & 18. ubi ait per institutionem quam vocat verbalem tribui jus proprietatis, per investituram declarari & confirmari illius juris collationem, & per inductionem in possessionem, tribui jus possessionis & administrationis, cap. ad hæc §. in quædam cap. ut nostrum, de offic. Archidiac. sed apud nos investitura abijt in consuetudinem.

DE POSTULATIONE.

SUMMÆ RERUM.

1 Electivis beneficiis, tripliciter
providetur.	11 Clericus, cum Ecclesia, non
contrahit.
2 Postulatio quid.	12 Cardinalis, an postuletur.
3 Postulare qui possint.	13 Cardinales, pars corporis Papa.
4 Indigni ad postulandum.	14 Abbas eligi potest.
5 Postulantium concordia, qualis.	15 Postulantes indignum, an pri-
vati ipso jure.
6 Majorem partem consentire, quan-
doque non satis est.	16 Argumentum de elect. ad postu-
lationem.
7 Gratiam, an capitulum faciat.	17 Postulationem, quis admittat.
8 Postulantes, quando variant.	18 Confirmatio, in postulatione,
non necessaria.
9 Postulari, qui prohibeantur.	19 Postulatio, innititur gratia.
10 Nuptiæ, inter Episcopum, &
Ecclesiam.	20 Postulatio, non solemnis.

CAPUT II.

ER collationem de qua mox I
diximus, collativis beneficiis <sup>Electi-
v's be-
neficiis</sup>
providerur. <sup>quando
provi-
deatur.</sup> ² Electivis verò, tri-
plici via. Postulatione videlicet,
electione, & nominatione. <sup>Postu-
latio.</sup>

^a Glo. de. quia contin-
git §. ut autem de reli-
gio. do.
^b c. bonx j. in fi. de post-
tul. præla.

^c c. innotuit §. habito
de elect. c. honx ij. &
c. fi. de postul. præla.

Nihil aliud autem est postulatio, quam sup-
plex quædam petitio, personæ (non propter
virium,) eligi prohibitæ, per Capitulum, ad
prælaturam vacantem, apud superiorem una-
nimiter facta. Quæ finitio demonstrat, in
postulatione, tres personas considerandas esse,
quibus totus hic tractatus continetur, & clau-
ditur postulantis, postulati, & ejus apud quem
fit postulatio. Postulare, eos imprimis posse, 3

*Post
laxe qui
possit.*

certum est, qui eligendi facultatem habent.
Ut Canonicos, & alias Collegiales personas,
quibus jus eligendi futurum prælaturam, jure
communi competit. ^e Et eos per contrarium,

d d. c. bonz ij. §. cze-
rum.

e c. fin. xvj. q. vij.

*Indignus
ad pos-
tuland.*

4 indigni ad eligendum. ^f Cum enim per postu-
lationem, ut videtur creditum est, ad electio-
nem deveniatur: quibus interdicta est electio
inhibita quoque postulatio intelligi debet. ^g

f Glo. fin. & Bal. c. j. de
restit. spol.

g Loratio. ff. de spo.

5 Postulantes autem concordēs, & unanimes
esse oportet, ^h hoc est quemadmodum pleri-
que omnes interpretantur, ut nemo dissideat,
nemo discrepet: sed omnes in unum consen-
tiant. ⁱ Id enim propriè dicitur concorditer,

h d. c. bonz ij. & d. c.
fide de postul. praela.

*Unani-
miter
quid
fiat.*

& unanimiter fieri. ^k Et actus est gratiæ pos-
tulatio, ^l in actibus autem voluntariis & gra-
tiosis, non sufficit factum à majori parte ca-
pituli, sed omnes ad unum nemine, (ut di-
cunt) discrepante, consentire oportet. ^m Nec

i p. c. bonz ubi Paner.
j. not.

k c. cū dilecti de elect.
Gloss. e. cupientes §. ad

hæc co titu. in vj. & in
cle. ne Romani eo tit.

l c. i. bonz j. & ca. pe.
de postu. praela d. c. cu-
pientes §. pe.

m Gl. c. eum omnes de
constit.

n Hostien. & Goff. in
summa.

o d. c. bonz j.
p c. scriptum de elect.

6 alias ut Hostiensis & alii ⁿ restantur consuevit
Ecclesia Romana, postulationem recipere:
^o sed hæc sententia ex professo Innocentii
constitutioni ^p repugnat, ut ab ea meritò dis-
cedendum putem. Quodque fit à majori &
saniori parte capituli, (Si tamen pars illa sit
duplo major) attendendum. ^q Constans enim
est in actibus universitatis regula, ut omnes

q d. c. bonz e. in Gene-
fi & c. scriptu de elect.

*Factum
à majo-
ri parte
attendē-
dam.*

egisse videantur, quod major pars efficit, ^r
etiam (ut plerisque visum est, ^s si actus illi
gratiæ essent, & meræ voluntatis: quibus ta-
men non annumeraverim postulationem, nisi
respectu superioris, apud quem fit petitio. ^t

r l. quod major. ff. ad
municip. c. j. & fi. de
iis quæ fi. à majo.

s Card. Panor. & doct.
d. c. cum omnes.

7 Unde quamvis verum sit, ^u gratiam à capitu-
lo concedendam, nemine repugnante: nihil
obstat hoc enim accipiendum est, ubi colle-
gium gratiam faceret, non etiam quando pe-

t d. c. pe. de postu. prae-
la. & cap. cupientes §.
penult.

u Gl. d. c. cum omnes.

*Gratiā
quomo-
do capi-
tulum
facit.*

o sed hæc sententia ex professo Innocentii
constitutioni ^p repugnat, ut ab ea meritò dis-
cedendum putem. Quodque fit à majori &
saniori parte capituli, (Si tamen pars illa sit
duplo major) attendendum. ^q Constans enim
est in actibus universitatis regula, ut omnes
egisse videantur, quod major pars efficit, ^r
etiam (ut plerisque visum est, ^s si actus illi
gratiæ essent, & meræ voluntatis: quibus ta-
men non annumeraverim postulationem, nisi
respectu superioris, apud quem fit petitio. ^t

7 Unde quamvis verum sit, ^u gratiam à capitu-
lo concedendam, nemine repugnante: nihil
obstat hoc enim accipiendum est, ubi colle-
gium gratiam faceret, non etiam quando pe-

x d. c. pe. & d. s. deni-
que.

y d. c. bonz ij. de pos-
tu. praela.

z c. in causis in fi. ubi
gl. & doct. de electi.

a Panor. ca. publicato
col. pe. de elect.

b Panor. rub. de postu.
prael.

c d. c. publicato c. fin.
vij. q. ij.

d c. fin. de trans. epif.
Glo. c. quāto lxxij. dist.

e Cle. cam illaño. de
renūtia.

f l. ne no potest. ff. de
regu. jur. c. mutare eo.

g c. h. de postu. praela.
c. un. illo tit. in vj.

h c. dudum j. de elec. c.
præterea de æta. &
quali.

i d. c. cupientes s. de-
nique.

k c. un. de postu. prae-
la. in extra lo.

l c. innovat de elec.

m d. c. bonz ij. & d. c.
fi de postu. praela.

n c. pen. devit. & hone.
cle. c. femine xxx. q. v.

o l. cum qui duas C. de
adult. Roma. vij.

q c. sic vj. q. j.

r c. fin. de trans. epif. &
nuptiarum. xxvij. q. j.

(Glof. d. c. h. de trans.
la. epif.

t ca. si abbate. de
elect. in vj.

u c. Ecclesia ij. de elect.

x panor. c. ij. de cleri.
non re fid.

teret, ut in postulatione contingit, ¹ quam si
semel superiori præsentaverint, non possunt
variare postulantes. Licet ante præsentationem,
publicato quavis scrutinio, liberum sit illis retrocedere, y si non obiter fides præ-
stita compromisso. ² Cum postulantes non
propriè dicantur consentire, sed declarare, &
tractare, ^a votum suum, in superiorem diri-
gendo. ^b Nec ullum jus postulato, (cùm sit
inhabilis,) ex sola postulatione quæritur, qui
ideo conqueri non potest, Secus igitur in elec-
tione, publicato scrutinio, cùm per eam jus
acquirat electus. ^d Mutare autem consilium in
alterius injuriam, Ecclesiasticis præsertim
personis ^e non licet: ^f postulari verò possunt
ii, qui eligi, (non propter vitium) prohi-
bentur, ^g ut nondum sacris initiatus ordini-
bus, ^h non iustæ ætatis clericus, ⁱ attingens
tamen. xxvij. annum, ^k illegitimè natus, ^l
& alteri Ecclesiæ Cathedrali alligatus, ^m ut
Episcopus, inter quem & Ecclesiam, cùm
matrimonium contractum intelligatur, ⁿ ob
idque annulum gestare ei sit concessum, ^o si-
cuti non potest maritus constantibus primis
nuptiis, secundam uxorem superinducere: p
ita nec alteri Ecclesiæ præfici Episcopus, nisi
prioris vinculo dissoluto. ^q Sic enim de car-
nali matrimonio, ad spirituale ratiocinari li-
cet, ^r cumque non tanta sit conjunctio inter
alios prælatos, & Ecclesiam, atque ideo in so-
lis Episcopis propriè, & strictè, matrimo-
nium spirituale consideretur, ^s poterit Abbas
& quicumque prælatus præter Episcopum eli-
gi, ^t etiam Card; ^u Nec obstat quod Cardi-
nales pars sunt corporis Papæ, ^x eisque non
liceat Curiam Romanam deserere, sine Ro-

Postula-
tes an
variant.

Electi-
res non
variant.

Postula-
ri qui
possunt.

IO
Vxores
duas ne-
mo ha-
bet.

II
Matr-
monium
spiritua-
le.

12
13
Cardi-

nam
digni.
103.

mani Pontif. autoritate, y & ideo videantur, Episcoporum exemplo, Ecclesiæ alligati, postulari non eligi posse: z Hoc enim

y cap. cum non liceat; d. præscript.

14 nihil infert, quandoquidem nec Abbas monasterio sine licentia superioris migrare possit, a & tamen jure eligatur. b Dicendum igitur, cardinalem, presbyterum, vel diaconum, eligi posse, cæ electioni de se factæ, nisi jubente Papa, consensum præbere non posse. Sicuti nec monachus electus, sine Abbatis auctoritate. d Cardinalis verò Episcopus postulari debet, e cum eligi prohibeatur, non quia Cardinalis, sed quia Episcopus. f Cæterum

z cap. bonæ ij. de postul. prælat.

a ca. cum venerabilis de consue.
b d. c. si Abbatem.
c d. c. Ecclesiâ ij.

d c. si religiosus de electio. in vj.
e c. bonæ j. de post. præf.
f d. ca. si. de transf. episc.

15 qui propter crimen eligi non possunt, postulari quoque prohibentur. g Adeò ut postulantes, pro ea vice postulandi, seu eligendi priuentur potestate. h Non quidem ipso jure, ut

g cap. j. & c. si. de postula. prælat.
h ca. scriptum in fin de ele. c. j. & c. ij. de postula. prælat.

Postu-
lantes
indignii.

16 Panormi. & alii existimant. Hoc enim in electione constitutum; cum sit pœnale: & ingens differentiæ ratio subsit, ad postulationem trahi non debet. i Gravius quippe delinquent eligentes, qui tribuunt jus electo, l quàm postulantes, qui nec jus conferre, nec propriè consentire dicuntur. m Et hanc nostram sententiam, Innocentii III. n verba ubique confirmant. Nec obstat, quòd cum per postulationem ad electionem ut dici solet perveniatur eadem utriusque debeat esse prohibitio. o Id enim demus, licet negandum est, pœnam electionis, in postulatione locum habere. p Nam nec excommunicatis eligentibus, ij. excommunicati censentur, qui in scrutinio ferunt suffragium: q quamvis actus ille, ad electionem præparatorius sit. r Nec pœna contrahenti matrimonium in dicta, ad contrahentes sponsalia extenditur, s tamen si his casibus

i cum in cunctis s. fin. de elect.

k Panor. c. ij. de testa.
l c. si. de transf. episc.

m ca. pe. de postul. prælat.
n d. c. scriptum & d. c. j.

o Loratio. ff. de sponsa.

p Panor. d. c. ij.

q Bald. l. un. ad si. Ca. si rest. pro,
r c. quia propter de ele.

s Glo. ele. un. de consue. sang. & affi.

¶ d. l. oratio.

u Bal. d. l. unica.

x c. j. cum simi. de post. praela.

y Gl. c. indemnitati- bus de elect. in vj. Pa- nor. d. c. j. col. fi.

z Glof. c. fi. in princi. de elect. in vj.

a c. bonz ij. §. fin. de postu. praela.

b c. in nomine domini. 23. distin.

c cap. in cauffis §. fin. de elect. c. post. translatio- nem §. si de renun.

d d. c. post. translatio- nem

e l. Dominus ff. de condi. indeb.

f c. ne pro defectu & c. quia propter de elect.

g c. innotuit eo. tit.

h Io. mona. c. j. de postu. praela. in iij.

i c. pen. de postu. praela. §. c. sicut §. non de- rogando de elect. in prag.

k Panor. c. j. colum. fin. de postul. praela. & in d. c. quia propter ij. q.

l c. si. religiosus de electio in vj.

m d. c. j. cum vulg. de postu. praela.

n c. si. illo tit.

o c. si. illo tit.

p c. si. illo tit.

q c. si. illo tit.

r c. si. illo tit.

s c. si. illo tit.

t c. si. illo tit.

u c. si. illo tit.

v c. si. illo tit.

w c. si. illo tit.

x c. si. illo tit.

y c. si. illo tit.

z c. si. illo tit.

sponsalia inhibeantur, quibus nuptiæ; et ut 17

merito responsum sit, in pœnis Ulpiani re- 18

gulam cessare: u verum enimvero postulatio- 19

nem admittit superior, x qui super electionis

impedimento valeat dispensare: y factaque ab

eo postulationis comprobatio, electionis con-

firmatæ plenum habet effectum. z Nec alia

expectatur confirmatio. a Ut nec in electione

Romani Pontificis. b Sed simulatque postula-

tus admissus est, sit ei potestas, ad Ecclesias

postulantium transeundi, c quod cum jure

verum sit, d falluntur interpretes existiman-

tes id ex stylo Romanæ curiæ dumtaxat in-

troductum, ut vitato omni circuitu, e Ec-

clesiarum dispendiis quàm citissimè occur-

ratur: f lege autem per postulationem, elec-

tionis tantum, capacem postulatam fieri, g

quod nullibi probatur. Unde nec verum

est quod dicunt, per postulationem ad elec-

tionem deveniri. Licet verum sit, per postu-

lationem perveniri ad provisionem, ex gra-

tia superioris, h cui, ut sæpe diximus, pos-

tulatio innittitur. i Sed nec illis assentior

postulationem nescio quam non solemnem

effingentibus. x Quam ab eo peti dicunt,

qui dispensare non potest. Cujus tamen

consensus, propter autoritatem quam in

postulatum habet, exigitur. Veluti ab ab-

bate, aut patre, si monachus, vel filius-

familias postuletur eligendus. j Hæc enim

deliramenta sunt: cum abbatis, & patris

authoritas, respectu postulari dumtaxat con-

siderari possit: postulario autem, non nisi

apud superiorem postulantium fiat. m Et hi

tantum postulari possint qui eligi prohibentur.

n Monachum autem eligi posse constat, licet

Postu-
latione
quis ad-
mittat.

Stylus
curiæ
Roma-
næ.

20
Postula-
tio non
solemnis.

electioni sine abbate consensum præstare nequeat, ° de filiofamilias quoque ambigere neminem puto, cum in spiritualibus sui juris censeatur. P

o c. si religiosus de electio in vj.
p c. si. de jud. in vj.

SOLIER.

2 *Non propter vitium.* Nam criminosi nec eligi nec postulari possunt, cap. 2. de postular. prælat. nisi criminibus objectis ad meliorem frugem transferint, abbas in cap. etsi unanimiter, eod. tit. qui autem postulant quem possent eligere nihil agunt, nisi de benignitate audiantur, Innoc. in cap. 1. eod. tit. & postulare possunt omnes qui possunt eligere ut hic ait auctor ex cap. bonæ memoriæ 2. §. cæterum dicto tit. potestque postulationem admittere qui confirmare electionem potest, dummodo impedimentum removere possit quod obstat electioni, abbas in cap. fin. n. 10. eod.

8 *Quam si semel superiori presentaverint non possunt variare postulantes.* Non ex eo quod hinc aliquod jus sit quæsitum postulato cum nullum quæri certum sit, donec admissa sit postulatio, ne illudatur superiori, abbas in d. cap. bonæ memoriæ, Silvester in verb. postulatio q. 9. unde consentiente superiore possunt à postulatione recedere, ut iidem adiungunt.

11. *Poteris abbas & quicumque prelati præter Episcopum eligi, etiam cardinalis.* Cardinale esse postulandum & non eligendum in Episcopum tenent hostien. & Abbas senior relati à panorm. in d. cap. bonæ memoriæ 2. n. 5. quos & ipse visus est sequi ibid. & in cap. etsi unanimiter, n. 8. d.

tit. & optimè probatur in cap. bonæ memoriæ lepremier, eod. ubi cardinalis presbyter fuit postulatus, sed improprie ibi jacet hoc verbum cum in contrarium extet. textus apertus in cap. Ecclesia vestra 2. de elect. ubi panormitanus palinodiam canit.

20. *Sed nec illis assentior postulationem nescio quam non solemnem effingentibus.* Non video cur auctor improbare debeat postulationem simplicem quæ à collegio seu capitulo fit, illi sine cuius consensu promoveri iis, non potest, quem capitulum sibi dari optat: nam si verbi gratia sit monachus non poterit promoveri sine licentia abbatis, cap. si religiosus de elect. in 6. quæ imprimis postulari debet & quam ipse petere non potest propter vitium ambitionis, Clem. ult. & ibi gloss. de elect. debet ergo per capitulum ab abbate postulari, & hæc postulatio dicitur simplex ad differentiam solemnis, nec fictitia est, sed realis & necessaria à Doctoribus agnita, quæ apud superiorem fit postulati: solemnis, vero apud superiorem postulantium.

DE ELECTIONE.

SUMMÆ RERUM.

1 Electio quid.	18 Electio an sit ordinis.
2 Dignitas Ecclesiastica.	19 Eligendo delinquentes quando priventur.
3 Papa non major Episcopo.	20 Electio per abusum secularis potestatis.
4 Prior conventualis habet dignitatem.	21 Eligi qui prohibeantur.
5 Archidiaconus an habeat dignitatem.	22 Excommunicatus non potest eligi.
6 Primicerius an dignitas.	23 Ignorantia electorum quando proficit electo.
7 Personatus.	24 Electio an fiat sub conditione.
8 Officium.	25 Christum Petrum sub conditione elegit.
9 Electionum solennia.	26 Electio clandestina an valeat.
10 Columba spiritus sancti occisa.	27 Electio non tantum juris, quàm collocatio, tribuit.
11 Collegii consensus communiter præstandus.	28 Major pars electioni consentiat.
12 Eligere quis possit.	29 Major pars qua dicatur.
13 Electio quando per procuratorem.	30 Præsentatio a majori parte patronorum.
14 Eligere qui prohibeantur.	
15 Monialis pubes eligit.	
16 Excommunicatus an eligat.	
17 Suspendus non eligit.	

CAPUT III.

1
Electio
quid.

ED jam de electione dicendum quæ nihil aliud est, quàm idoneæ personæ, ad dignitatem Ecclesiæ vacantem, solennis

2
Dignitas
Eccle.
sacra.

evocatio. ^a Est autem dignitas Ecclesiastica, quæ jure communi Ecclesiasticæ rei administrationem cum jurisdictione habet: ^b ut Episcopus.

^a ca. cum in curiis in prin. de elect. c. j. & ij. de elec. prab. c. Ofus. s. fi. lxj. dist. b Honor. e de multa. de prab. Archi. c. j. de consue. in vj.

c c. penul. de præb.
d c. de his de conse.
di v.
c. c. in novo. xxj. dist.
f. e. ij. de jud. c. si quis
deinceps xvj. q. vij.
g. c. docteri de rescript.

h c. quanto de offi. ord.
i c. nisi essent. de præb.

k Glos. cle. j. de sup. ne-
g. i. prælat.

l c. statutum in princ.
de rescript. in vj.
m Clem. & si princi-
pali cod. titul.
n c. j. ad hanc de offi.
Archi. gl. c. j. de off. leg.
iu vj.

o Archi. d. c. j. Arc. con-
sil. xxij. in princ.
p Alex. consil. lxxvij.
volam. ij
q c. ed. n. accessissent de
cõst. Aret d. conf. xxxij.
r c. perlectis § ad pri-
micerium xxv. distin.

f d. c. cum accessissent.

t c. j. ubi Doct. de con-
suetud.
u In l. j. ff. de stat. ho-
min.
xd. c. j.
y c. j. de offi. sacrist. c.
salvator j. q. iij.
z c. cum oli n. de con-
sue. c. consuetudo xij.
dist. Aret. d. conf. xxxij.

copatus, qui cæteris honoribus Ecclesiasticis eminentior est & sublimior, e ideoque Episcopi dicuntur summi Pontifices, d quibus ne Papa quidem ordine maior est. e Abbas præterea dignitatem habet, f ei enim rerum monasterii administratio commissa est, g concessa etiam in Monachos jurisdictione, h ejsusque exemplo, prior conventualis, cui in abbatis modum aliquorum religiosorum collegio prælatus est. k Cui ideo causæ sedis Apostolicæ, (quæ constitutis tantum in dignitate committuntur: l) delegari possunt. m Archidiaconus item dignitatem habere dicitur, cum tenear vicem Episcopi, & habeat jure communi jurisdictionem. n Quod licet immutari consuetudo, quia nulla fortè in Ecclesia utatur jurisdictione Archidiaconus. Si tamen prærogativa in choro & capitulo fungatur, in dignitate nihilominus dicitur esse. o Primiceriatum denique adversus alios, p dignitatem esse autumo. q Cum in clericos delinquentes habeat jurisdictionem, r licet quandoque ab honore, in quo personam constituit personatus, & ab officio quod exercet, inunctoque munere, nonnunquam officium dicatur. r Est autem personatus, honor & præcellentia quædam in Ecclesia, quæ canonicum aliis etiam antè receptis, tamen choro, quàm in capitulo præfert. t Nam & persona præter vulgarem significationem, qualitatem in homine notat, qua alius ab alio differt, ut alibi posui. u Officium verò, est Ecclesiasticarum rerum administratio, sine præ eminentia & jurisdictione. x Ut sacristia, y quæ omnia recipi volo, nisi diversum habeat consuetudo. z Sed jam satis huic digressioni datum :

3
Episcopo
rum dig-
nitas.

4
Prior
convent.
ualis.

5
Archi-
diaconus.

6
Primi-
ceriatum
an sit di-
gnitas.

7
Personatus.

8
Officium.

redeanus ad electionem. Solenniter in Episcopatus, Abbatis, & aliis prælaturis, quæ mortuo pastore viduatæ dicuntur, triplici via fieri potest electio, per scrutinium videlicet, compromissum & inspirationem. ^a Inspirationisque via dupliciter. ^b Per inspirationem veram quæ fit Deo optimo maximo miraculosè revelante, ^c & quasi inspirationem, cum electores, nullo tractatu præcedente, omnes uno ore in unum consentiunt. ^d

^a c. quia propter de election.
^b Glof. c. sicut §. & cum humanæ de elect. in pragm.
^c c. statumus §. fin. lxj. distinct.
^d d. c. quia propter.

Columba spiritus sancti occisa.

Sed neutrum hodie in usu esse argumento est, quòd columba quæ spiritum sanctum asserre solebat, à Corvo jamdiu, ut Canonistæ dicunt, enecata sit. ^e Quæ formæ ab aliis copiosissimè tractantur. ^f In electionibus verò inferiorum dignitatum, hoc tantum est solenne, ut singulorum consensus, in communi, id est, collegialiter præstetur. ^g Nam & in quibuscunque actibus collegii, & universitatis perpetuum est, ut singulos separatim consentire non satis sit: sed convocati communiter consensum præstare debeant. ^h Quod alibi scriptores copiosè tractant. ⁱ Eligere potest qui est de collegio Ecclesiæ vacantis, ^k nec per se tantum, sed etiam per alium: si vel præsens ægrotet vel absens justo impedimento detineatur, ^l & procuratorem sacris initium, ^m eundemque collegam ⁿ constituat. Alioqui electionis negotium, cum in eo delecta censeatur personæ industria, ^o per procuratorem explicari non potest, ^p tamen in cæteris universitatis negotiis, procurator etiam à non impeditis rectè constituatur. ^q Eligere nonnulli prohibentur, & imprimis impuberes, ^r cum judicio cereant, & discretionem. ^s Hodieque puberes, nisi duodevigintiimum annum at-

^e Hostien. c. qualiter de elect. Glof. d. §. & cum humanæ.
^f Specul. tit. de ele Pa-nor. d. c. quia propter.

Consensus collegialiter præstant.

11

ut singulorum consensus, in communi, id est, collegialiter præstetur. ^g Nam & in quibuscunque actibus collegii, & universitatis perpetuum est, ut singulos separatim consentire non satis sit: sed convocati communiter consensum præstare debeant. ^h Quod alibi scriptores copiosè tractant. ⁱ Eligere potest qui est de collegio Ecclesiæ vacantis, ^k nec per se tantum, sed etiam per alium: si vel præsens ægrotet vel absens justo impedimento detineatur, ^l & procuratorem sacris initium, ^m eundemque collegam ⁿ constituat. Alioqui electionis negotium, cum in eo delecta censeatur personæ industria, ^o per procuratorem explicari non potest, ^p tamen in cæteris universitatis negotiis, procurator etiam à non impeditis rectè constituatur. ^q Eligere nonnulli prohibentur, & imprimis impuberes, ^r cum judicio cereant, & discretionem. ^s Hodieque puberes, nisi duodevigintiimum annum at-

^g cap. in Genf. §. de elect. cap. sicut eod. tit. iij. vj.

Eligere quis potest.

12

eligere potest qui est de collegio Ecclesiæ vacantis, nec per se tantum, sed etiam per alium: si vel præsens ægrotet vel absens justo impedimento detineatur, & procuratorem sacris initium, eundemque collegam constituat. Alioqui electionis negotium, cum in eo delecta censeatur personæ industria, per procuratorem explicari non potest, tamen in cæteris universitatis negotiis, procurator etiam à non impeditis rectè constituatur. Eligere nonnulli prohibentur, & imprimis impuberes, cum judicio cereant, & discretionem. Hodieque puberes, nisi duodevigintiimum annum at-

^h l. ij. de decur. lib. x. gl. c. cum omnes de cont.
ⁱ Bart. l. omnes populi ff. de iustit. & jur. glof. d. §. & cum humanæ. doct. d. c. cum omnes.
^k c. à nobis de jur. par. c. fin. xvj. q. vij.
^l d. c. quia propter §. illud & c. pen. de elect. in vj.
^m Clement. ut hi qui de stat. & qualic. n. d. cap. quia propter §. illud.
^o c. is cui de offic. leg. in vj.
^p d. §. illud.
^q c. constitutus ubi doct. de app. Pan. d. §. illud.
^r c. ex co. de elect. in vj. ff. de jud. §. præterea quib. non est penult.

Procurator à quo recedè cõstituitur.

14

eligere nonnulli prohibentur, & imprimis impuberes, cum judicio cereant, & discretionem. Hodieque puberes, nisi duodevigintiimum annum at-

Eligere quis prohibentur.

r Cle. pe. & fin de zeta.
& qualis.
u d. Clem. ut hi qui.
x c. nova. de poenit. gl.
c. diaconisfam. xxvij.
qu. xlt. j.
y c. indemnitateburde
elect. in vij
z c. is qui s. h. de sent.
excom. in vij.
a c. j. de postul. prel. c.
cum inter R. de elect.
b c. postulasit. de cler.
excom. c. venerabilem.
de elect.
c c. illa de electio.
d c. ij. de except.
e c. h. cler. excom.
f c. quia diversitatem.
de concess. prel.
g c. cum dilectus. s.
quia vero. de consue. d.
c. cum inter R.
h c. cum Vintonensis
iusto. c. cum in cunctis.
s. h. de elect.
i c. fin. de cler. excom.
k Gloss. Cle. h. de poe.
Panor. d. c. cum dilectus.
Felyn. c. apostolica.
de excep.
l Gloss. c. transmissam.
de elect.
m. Gl. Pan. d. c. cum
dilectus.
n d. c. h. de cler. excom.
o c. h. xvj. q. vij.
p c. cum contingat. de
for. compet.
q Host. in summa. de
elect.
r c. cum Paulus. j. q. j.
s c. ne pro defectu. de
elect.
t d. c. cum in cunctis. s.
fin. & d. c. cum vintonien-
sis.
v c. quia propter. s. qui
vero de elect.
x cap. quisquis. de elec-
tion.
y c. quonia. j. xvj. q. vij.
z cap. eum terra. & cap.
Mallana. de elect.

tingerint, cum ante non possint sacris ordi-
nibus initiari. Et non existens in sacris ne-
queat ferre suffragium, nisi suapte natura sit
ordinum incapax. Ut monialis, quæ simu-
latque duodecimum annum nata est, in elec-
tione vocem habet. Irregulares præterea in-
terdicti, a excommunicati, (majori tamen
excommunicatione, c minori namque cen-
sura ligati, sacramentorum tantum participa-
tione removentur, d non eligendi facultate,
aut his quæ sunt jurisdictionis. e) Suspensi
quoque, nec conferre beneficia nec eligere,
g possunt, nisi à beneficio tantum, aut minori
essent suspensione i suspensi. Quod inter-
pretes k alibi copiosissime disputant. Nec præ-
dictis obstat quod jurisdictionis magis quam
ordinis, electio videatur. l Et quæ sunt ordi-
nis tantummodo tollat suspensio. m Nam
proprie jurisdictionis non est electio, n cum
canonicis comperat, o qui jure communi ju-
risdictionem non habent: p sed officii dici de-
bet. q A quo suspensus, jure etiam eligendi
suspensus ideo censetur. r Qui postremo in
electione deliquerunt, eligere impediuntur.
Sed non uno modo, nam quandoque una vi-
ce tantum, ut qui intra trimestre, in Eccle-
sia Cathedrali, vel regulari, non elegerunt.
s Aut elegerunt, sed indignum scienter, vel
contra præscriptas electionum formas: u non-
nunquam ad tempus puta trium annorum si
per abusum secularis potestatis, electio facta
sit, x convocatis puta per electores personis
laicis, y aut in laicorum voluntatem electio-
ne collata. z Nec me clam est, eo quoque
casu per potestatis secularis abusum, fieri
electionem, quo per vim, & impressionem

15
Monialis
ispuella
feri suf-
fragiū.

16
Excom-
municati
quando
electione
arceantur.

17
Suspendi
non
eligiti.

18
Electio
an sit or-
dini.

19
Electio-
ne pre-
ventur
delin-
quentes.

20
Electio
per abu-
sum se-
cularium.

Principis secularis, canonici coacti elegerunt.

^a At tunc, ulla poena electores afficiendi non

21 sunt. ^b Eligi vero prohibentur, qui aliqua in-

*Eligi
qui pro-
hibean-
tur.*

famiae nota conspersi, ^c aut notabili corporis

macula, vitiati sunt, ^d sicuti & indocti, aut

qui natalium, ætatisve defectum patiuntur. ^e

22 Quæ omnia in superiore hujus operis parte

*Suspen-
sus non
eligitur.*

accurratè tractata fuerunt. Suspensi ^f præterea,

interdicti, ^g irregulares, ^h & excommunicati,

tam majori, quàm minori excommunicatione,

& quamvis ut doctores existimant, eligentes hoc ignorent inutiliter eliguntur. ⁱ

Neque enim potest electorum ignorantia, incapacem,

idoneum facere. ^k Quod in ligato minori excommunicatione,

veluti Gregorii verbis ^l repugnans, rejiciendum censeo, nec

me moverit, quòd respectu natalium, non

23 profit electo ignorantia hujusmodi. ^m Hic enim defectus multò

*Electio-
rum ig-
norantia
quando
profit
electo.*

gravior est, (cum super eo, in curatis beneficiis & quibuscum-

que dignitatibus, Papa solus dispenset. ⁿ)

quàm minor censura quæ per Episcopum vel proprium sacerdotem tolli potest, ^o his quoque

casibus irrita fit electio, quibus non constare collationem diximus. Quamvis in duobus

doctores, non parum discriminis constituent, nam sub conditione quæ tacitè inest, ^p & clanculum

9 factam collationem, licet mero jure valere dictum sit: tamen electiones ita celebratas, nullius putant esse momenti. ^r Ego

24 verò nec his casibus, differentiam constituendam arbitror, verius in primis existimans

*Electio
facta sub
condi-
tione ex-
vultat.*

factam sub conditione, si vacat, aut simili electionem non vitari. ^s Sicuti nec collationem,

^t admonitio enim quædam non conditio, hac adjectione continetur. ^u Nec solent

a c. nullus. lxij. distio.

Innoc. d. c. qui quis

b d. c. cù Vincenien. de

elect. glo. de. quisquis.

c c. laici. xx. ij. dist. d.

c. cum in cunctis.

d e. ij. c. tua. de cle. xgr.

c. sine etenim. xlix. distio.

cap. cum inter canonicos. de elect.

e c. cum in cunctis. de elect.

f c. cum dilectus. §. quia

vero. de consue. c. cum

inter R. de elect.

g c. j. de postu. prælat.

h c. is qui. §. fin. de sent. excom. in fin.

i c. venerabilis. de elect.

c. fin. cum glof. de cler. excomm.

k c. innotuit. de elect.

l d. c. fin. de cler. excom.

m d. c. innotuit.

n c. unic. de fil. presby. in vj. Panor. c. h. c. tit.

o c. nuper. de sen. excom.

p gl. c. ij. de elec. in vj.

q c. un. ut eccl. benefi.

r c. quis propter §. fi. de elect. d. c. ij. & utrobique doct.

s c. significasti. de elec.

t Glo. d. c. ij.

u Lmuro. §. j. ff. de tute.

ideo conditiones eiusmodi actum suspendere.

x l. iij. ff. de leg. j. l. aliquando ff. de condi. & demonst.

y l. cum ad præfens ff. de reb. cred.

z Ioan. ult. d. c. significasti.

a Archi. & alii d. c. ii.

b d. l. cum ad præfens.

c Io. Mona. d. c. ij.

d Gl & doc. c. quia propter §. fi. de elect. & in d. c. un. ut eccl. benefi. c. d. c. quia propter §. fi.

f l. non dubium C. de legib. c. quæ contra de reg. jur. in vj.

g d. c. un. ut eccl. benefi. h Panor. d. c. quia propter §. fi.

i c. fi. de transla. episc. x d. c. quia propter §. fi. l. Panor. d. c. un. & d. §. fina.

m c. in Genesi de elec. c. sicut & utrobique gl. & doc. eo tit. in vj. n Bonifa. vital. ele. ne Romani §. porro, de elect.

o l. hæredes palam. §. fi. ff. de testa.

p c. licet in fin. c. coram c. quia propter c. Cumana & c. congregato de elect.

Quia ratione idem dici, nec improbabiler potest: in aliis quibuscumque conditionibus, quæ ad præfens, aut præteritum tempus referuntur, y ut eligo si possum, eligo Titium si vivit, aut si legitime natus est. Nam & Christus cum ovium curam Petro committeret, non dissimili conditione usus est, dicens, si diligis me, pasce oves meas. z Licet alii generaliter doceant, electioni nec quidem dictionem adjici posse, quæ conditionem signet.

Quorum sententiam haud dubiè probaverim in conditionibus de futuro, b quamvis tacite insint. Veluti. Eligo Titium, si major pars canonicorum consensentiet, aut si electus intra tempus juris, se fecerit consecrari. c Quod autem ad clandestinam electionem pertinet nec illis, d assentior, qui eam ipso jure nullam absolutè docent: tamen si Innocen. Papæ responso fulciri videantur. e Quod clancularias electiones improbens, eas ipso jure nullas reddere intelligitur. f Nam cum collatio quæ plenum justribuit, vimque electionis & confirmationis habet, clandestinate mero jure non corrumpat. § Minus multo electio: h qua non tantum juris præstat, i Nec eos juverit Innocentii constitutio, k quæ ut nonnulli l rectè interpretati sunt, in electione Ecclesiæ viduatæ cathedralis, puta, aut regularis collegiatæ, cui hæc forma data est, dumtaxat loquitur.

Non etiam in aliis quæ præscriptam formam non habent. Et in quibus solus canonicorum consensus, collegialiter, m & uno contextu, n testamenti exemplo, o præstitus sufficit. Si tamen major, & sanior pars capituli, consenserit. p In his enim quæ ad plures ut universos

25
Christi
sub con-
ditione
Petro
curam
commisit.

26
Clandestina
electio.

27
Collatio
plus ju-
ris quàm
electio
tribuit.

28

Majoris
partis
volun-
tas spec-
tatur.

29
Major
pars
qua.

30
Patro-
norum
major
pars pre-
sentat.

pertinent, attenditur factum majoris q̄ partis, & sanioris. r̄ Majorem autem partem intelligo, respectu totius universitatis, & capituli, non partium comparatione minorum. f̄ Cum enim universitas sit imaginarium quoddam corpus, per singulares collegii personas representatum.

Major pars universitatis tunc dumtaxat face-
re dicitur, cum totius corporis major pars con-
sentit. u Nec obstat, quod efficax sit facta à
majori parte patronorum præsentatio, licet
major pars omnium non concurrat: hoc enim
ideo, quia patroni ut singuli presentant. Secus
igitur, ubi ab aliis, tanquam à collegio fieret
præsentatio. y Et hæc sunt electionum vitia,
quæ animadversione digna mihi visa sunt. Cæ-
tera verò quæ ab aliis, z copiosissimè alibi
tractantur, hic infercire supervacaneum duxi:
quod præsertim intelligam, novella hujus reg-
ni lege, a electionibus prorsus abrogatum esse.

q̄ l. quod major. ff. ad
Munici. glo. c. j. de reb.
eccle. non alie. in vj. c. j.
de iis quæ s̄ à majo.
r c. Ecclesia vestra de
elec. c. si cui. eod. titu.
in vj.
fl. mortuo. ff. de fide-
jusso.
t Pan. d. c. Ecclesia.

u ca. quoniam de jure
patro.

y d. c. Ecclesia Panor.
Ioan. and & Panor. d.
c. quoniam.
z Roffre in tit. de cau.
propt. quæ vicia elect.
Rebus. in §. fi. de reg.
ad præla. no. fac. in con-
cor.
a c. un. de elect. derog.
in concord.

SOLIER.

2

Vt Episcopatus. Episcopatus non dicitur dignitas, sed culmen dignitatum, cap. venerabilis & cap. cum olim de præb. gloss. in cap. 2. in verb. dignitatum, eod. tit. in 6. si cut & abbatia dicitur culmen dignitatum regularium; abbas enim dicitur constitutus in primo gradu dignitatis, Episcopali non inferioris Lapus allegat. 84. n. 11. Francus in cap. 2. de præb. in 6. Gomef. ad regul. de annuali q. 11. n. 4. & in jurisdictione abbatia & Episcopatus æquiparantur, cap. ne pro defectu 5. statuimus, ubi glossi in verb. regularis, caputque omnium Ecclesiarum regularium dicitur, & omnium monasteriorum potestas ab ea dependere, cap. nullam potestatem 18:

q. 2. cap. cum ad monasterium, de statu monachor.

5 *Archidiaconus item dignitatem habere dicitur.* Archidiaconatus & Archipresbyteratus improprie appellantur hodie dignitates; sunt enim referendi inter personatus cum nuda & simplici præminetia: quia Episcopi omnem illorum jurisdictionem præscripserunt, Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 16. n. 108 & 109. tamen cum de præcedentia agitur, consideratur etiam solus habitus, ideoque Archidiaconatus de jure communi censetur prima post pontificalem dignitas, Boer. decis. 286. n. 5. & cum Archidiaconus initiatus est sacro presbyteratus ordine, nihil est quin etiam in divinis & celebratione Missæ si vult ipse celebrare, Archipresbytero præferatur, Lotter. ibid. à n. 112. dicitur oculus Episcopi, & major est post Episcopum, cap. ad hæc §. Archidiaconus, & 6. item Epistola de offic. Archid. & debet esse magister in Theologia, aut doctor, vel licentiatius in jure canonico, Conc. Trid. sess. 24. cap. 12. de reform. & ordinatione Regia de anno 1606. art. 31. Bengues & Pinson. de benef. pag. 32. n. 10.

33 *Procuratorem sacris initiatum eundemque collegam constituat.* Adde & constituens in tali loco sit electionis tempore, unde absentes pro electionibus sunt vocandi, cap. quia propter §. illud de elect. nec sufficeret impedimentum tempore constitutionis si non subesset tempore electionis, Innoc. & hostien. in cap. quia propter. 6. illud, de elect. mandagot. in practica electionum, p. 1. cap. 10. à quo autem loco sint citandi absentes? varii varia, sed tutior pars est servare consuetudinem

Ecclesiæ

Ecclesiæ cap. in Genesi de elect. & ibi dd. ubi dicitur quod de consuetudine Franciæ vocantur absentes de toto Regno, si autem non confet de consuetudine, ultra duas dietas remoti non sunt vocandi, secundum Innoc. in d. 5. illud hostien. verò vult quod ubicumque sint absentes semper sint vocandi dummodo id possit fieri commode ac sine periculo in cap. quod sicut 5. si autem, & in d. cap. quia propter in verb. commode quod arbitrio iudicis remittitur, hostien. in summa tit. de elect. 5. qualiter versicul. quidquid dicant, nec est habenda ratio an quis sit in provincia, vel extra per ea quæ deducit Petrus de Biaxio in tract. de elect. p. 3. cap. 8.

14 *Nisi duodevigesimalium annorum ætate cum ante non possint sacris ordinibus initiari.* Hodie ex Concilio Trid. sess. 23. cap. 12. & constitutione Blesensi art. 19. annus vigesimalium secundus inceptus ad subdiaconatum desideratur, & in consequens vocem in capitulo prius habere non potest, Clem. ut hi qui de ætate & qualitate ætas quoque monialium ad professionem emittendam necessaria immutata à Concilio Trid. sess. 25. cap. 15. de regular. cui consonat constitutio prædicta art. 28. ubi statuitur quod in quacumque religione tam virorum quam mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum: cum autem non nisi professa ad eligendum abbatisam aut priorissam eum aliis admittatur cap. indemnitatibus in princ. de elect. in 6. non poterit ante 16. ætatis annum expletum in electione suffragium ferre.

24 *Factam sub conditione si vacat aut simili electionem non vitari.* Pace auctoris dixerim.

non est à communi sententia recedendum lege & ratione suffulta, improbatur enim quavis conditio in electione, cap. 2. de elect. in 6. quamvis admittatur in collatione ubi de jure inest, gloss. & dd. ibid. in verbo incerta, quia inquit Molin. ad regulam de public. resignat. n. 180. in electionibus ob decretum futurum facilius interponendum requiritur major simplicitas & rotunditas: sed præcipue propter incertitudinem, nam licet conditio de præsentis vel de præterito non sit proprie conditio ex quo actum non suspendit l. itaque ff. si certum petatur, l. conditio, ff. de condit. instituen. §. conditiones instit. de verb. obligat. factum tamen conditionis est incertum, aut tale cantatur in electione: necessaria igitur erit cognitio an sit ita & sic, habet incertitudinem quæ viciat electionem, prius ergo inquirent & postea eligant, Archid. Geminian. & Franc. in d. cap. 2. de elect. in 6.

DE NOMINATIONE.

SUMMÆ RERUM.

1 <i>Nominatio, in quo differat à postulatione.</i>	20 <i>Villa murata qua.</i>
2 <i>Nominatio, quando jus tribuat.</i>	21 <i>Parrochialis Ecclesia.</i>
3 <i>Rex Gallia, ad pralaturas nominat.</i>	22 <i>Baptismalis Ecclesia.</i>
4 <i>Episcopus, cujus ætatis esse debeat.</i>	23 <i>Mandatarius omnibus præfertur.</i>
5 <i>Nominandus à rege, debet habere gradum.</i>	24 <i>Beneficia comprehensa mandatis.</i>
6 <i>Mendicantes, possunt nominari.</i>	25 <i>Specialia duo, an concurrant.</i>
7 <i>Nominatio, ad vacatura.</i>	26 <i>Conferre dicitur qui per alium confert.</i>
8 <i>Nominatio quid.</i>	27 <i>Nominare qui possint.</i>
9 <i>Nominationes sunt gratiæ.</i>	28 <i>Vniuersitas, cur nominet.</i>
10 <i>Nominatio, an tribuat jus ad rem.</i>	29 <i>Vniuersitates, qua nominant.</i>
11 <i>Gratia ante vacationem, conditionalis.</i>	30 <i>Vniuersitas noua, an nominet.</i>
12 <i>Ius ad rem, affectivum.</i>	31 <i>Facultas, non nominat.</i>
13 <i>Nominatus, an vicarium requirat.</i>	32 <i>Vniuersitas ordinaria potestate utitur.</i>
14 <i>Vicarij recusatio, non devoluit.</i>	33 <i>Nominationibus, qui grauentur.</i>
15 <i>Nominatus, intra quod tempus petat beneficium.</i>	34 <i>Cardinalium indultum.</i>
16 <i>Deolutio fit cum onere.</i>	35 <i>Capitulum, nominatione grauat.</i>
17 <i>Negligens, an beneficium accipiet.</i>	36 <i>Clausula, communiter, vel diuisim.</i>
18 <i>Tempus nominatis, & graduatis, datum.</i>	37 <i>Capitulo non fit nominationis insinuatio.</i>
19 <i>Theologalis præbenda, cui debita.</i>	38 <i>Collatio facta nominato, an necessaria.</i>
	39 <i>Vniuersitas, an nominationem revocet.</i>
	40 <i>Nominari qui possint.</i>
	41 <i>Tempus legitimum studii.</i>

- 42 Attestationam, & nominationum necessaria.
- 43 Nobilium prerogativa.
- 44 Matricula an necessaria.
- 45 Valor beneficii an in nominat. exprimendus.
- 46 Penſo, an exprimi debeat.
- 47 Beneficia, in nominationibus exprimenda.
- 48 Beneficium, non poſſeſſum, an debeat exprimi.
- 49 Spoliatio, non aufert titulum.
- 50 Beneficium, non pacificum.
- 51 Recredentiam habens, non poſidet.
- 52 Valor beneficii, exprimendus.
- 53 Annata quid.
- 54 Galli non exprimunt verum valorem.
- 55 Burſales conſtitutiones Galli rejiciunt.
- 56 Qualitas beneficii, an exprimenda.
- 57 Qualitates jura communi inherentes.
- 58 Qualitates beneficiorum exprimenda.
- 59 Correctio, quando vitanda.
- 60 Inſinuatio nominata, quomodo fiat.
- 61 Litera duplicata.
- 62 Gratificationi, quando locus.
- 63 Papa cum quocumque concurrat.
- 64 Collatio prior, an poſterioſem impediatur.
- 65 Devolutio, annullat collationem.
- 66 Nominatio, ad qua beneficia trahatur.
- 67 Mandatario, beneficium reſignatum debetur.

CAPUT IV.

O TEST per nominationem quoque, electivo beneficio provideri, ^a quæ à postulatione, hoc tantum nomine differt, quod de uno postulatione, de pluribus nominatio fiat.

Nominatio in quo à postulatione differet.

a c. bonz j. in fi. de postu. przla.

b Host. & Panor. d. c. bonz.

c c. bonz ij. ad fi. de postu. przla.

d Gof. & Host. in sum.

e d. c. bonz ij §. fi. gl. c.

fi. de elec. in vj.

f c. quod sicut in prin. de elec.

b ideoque superiori præsentata, ad instar postulationis ^c efficit, ne possint variare nominantes. ^d Et à superiore comprobata, absque ² alia confirmatione, plenum jus nominato tribuit. ^e Neque obstat quod alibi dicitur nominatione nihil juris quæri. ^f Idem enim obstat in nominatione, quæ fit per modum

Nominatio quando jus tribuat.

tractatus ab electoribus, & cum nec quidem in scrutinio facta, jus conferat nominato, nisi post scrutinii publicationem, i quo casu magis electio dici debet: * hodie vero in Gallia cessant electio, postulatio, & col-

3 legii nominatio. Solus namque princeps noster, ad praelaturas nominare potest, l non quidem quoscumque pro captu suo, sed tanto munere dignos: m aetate videlicet doctrina, gradu, & moribus idoneos. n Aetate, ut xxvij.

Rex Gal
lia ad
praelatu-
ras nomi-
nat.

4 annum attigerint. o Licet olim non posset Episcopus eligi, nisi qui xxx. annum exegisset. p Doctrina & gradu, nec enim satis est nominandum a Rege, peritum esse, nisi in-

Episcopi
atas ho-
die.

5 fulis quoque, vel licentiæ, vel docturæ, in altero jurium insignitus sit, aut magisterio in Theologia ornatus. q Præterquam in regis consanguineis, ac sublimibus personis. r At-

Atendi-
cantium
nominatio.

6 que etiam in Franciscanis, quos observantes vocat, cæterisque mendicantibus, qui ex regulæ instituto, similibus titulis nequeunt decorari. s Sanè præter has nominationes, de quibus hæcenus dictum est, & quæ ad vac-

7 cantia beneficia referuntur, t est & alia quædam nominatio vacatura respiciens, ut quæ à celebri aliqua Gallorum Academia procedit, in alumnorum suorum gratiam. u Hac enim ratione, & ut majore præmiorum spe, ad studia accenderentur homines, x universitatésque regni honestissimè foverentur, hoc nominationum genus, Ecclesia Gallicana recepit. y Potest autem sic non malè nominatio finiri. Ut sit gratiosa quædam concessio facultatis petendi, & acceptandi beneficium, præfinito tempore vacans, ab universitate Gallix celebri, Gallo suæ disciplinæ alunx

Nomi-
natio
que fit
ad va-
catura.

Nomi-
natio
quid.

g Gl. c. quæto lxxij. dif. h c. perpetuò de elect. in vj. ca. si tibi absenti de præb. eo. lib. i c. publicatio de elect. c. contra xvj. q. vij. k c. cum olim de re ju. glo. §. volens de collat. in prag. l §. j. de reg. ad præl. no. fac in concord.

m cap. qui Episcopus xxij. distin. n c. cum in cunctis de elect. & d. §. j. o c. un. de postul. præl. in extra eo. & d. n. j. p d. c. cum in cunctis c. presbyt. lxxvij. d. ff.

q c. convenientibus §. item Constantinus j. qo. vij. & d. §. i. r ca. de multa in fin. de prob. & d. §. j.

s d. §. j. vers. consanguineis, & ubique plene Rebuff.

t Glo §. volens de col. in prag.

u §. insuper cum sequen. co. tiii.

x l. quicquid C. de advoca. divers. jud.

y §. item placuit de colla. in prag.

no, legitime facta. Quæ finitio, quia totam hanc quæstionem continet, accuratè nobis est exponenda. Dico imprimis, gratiosa concessio: sunt enim nominationes gratiæ, & cum à mera universitatis pendeant voluntate. ⁹ Ad quartum ideo concessionem, academiæ cogi non possunt. ^b Licet non jure faciant, doctis, & bene meritis graduatis, eas denegantes. ^c Gratiæ autem verbo, quæcumque gratiosa concessio continetur, sive à Romano pontifice; sive ab alio procedente, ^d hinc putant recentiores, ^e per nominationem legitime insinuatam, jus saltem ad rem quæri nominato, cum non tantum præsentatio, ^f reservatio, ^g & privilegium, ^h tale jus tribuant: Sed etiam quæcumque gratia expectiva. ⁱ Et quoniam decreti irritantis clausula: qua beneficium affici constat, ^k nominationes adjuvantur. ^l Ubi autem affectum est beneficium, jus ad rem acquiritur: ^m veteres tamen aliter censuerunt, ⁿ per nominationem scilicet nec quidem jus ad rem, nominato quæri. Quorum sententia, justior mihi videtur, ante vacationem beneficii, cum eo tempore gratia conditionalis fit. ^o Cujus effectus, cum omnino pendeat ex futuro eventu, ^p non est considerabilis. ^q Ut eorum ^r sententiam merito probem, qui volunt literas gratiæ, aut mandatum de providendo, non tribuere jus ad rem, sed jus tantum implorandi officium superioris, ut vacante beneficio, diffinito (à lege) tempore, nominato mandatariove, provideat: nisi post receptionem, seu collationem Canonici. ^s Quod & ad quemcumque titulum, habilem de futuro, novissimi nec injuria extendunt. ^t Nec urget desumpta ex præsentatione argu-

^a §. volens. de colla. in prag. glo. §. item quod ad dictas eo. cir.

^a §. præfati eodem titu. in concord.

^b c. pen. de postu. præla.

^c præcarie x. q. ij.

^e Gloss. d. §. item quod ad dictas.

^d Glo. de gratiæ de ref.

^e Rebuff. iracta. nomi. q. iiii.

^f c. dilectus de off. leg.

^g c. si. de concess. præben. in vj.

^h c. dudum versicu. nos igitur de præb. eo. lib. i. c. un. de off. deleg. extra eo. glof. c. quamvis de rescrip. in vj.

^k c. tibi qui de rescri. in vj. c. j. & c. si soli de concess. præb. eo. lib.

^l §. si quis verò de colla. in concord.

^m capit. si postquam de præb. in vj.

ⁿ Gl. §. volens & §. quid si quis de coll. in prag.

^o Ægid. Bella decisi. c. clviij.

^p l. cedere si de verb. signifi.

^q l. si ita scriptum §. i. ff. deleg. ij. l. post emancipationem ff. de lib. le. r. Gl. c. veniens de renun.

^r l. cedere si de verb. signifi.

^s d. cap. si postquam. de præben. in vj. & d. c. si.

^t Gomez. in reg. de non toll. jus quæsitum.

⁹ Nominationes ius gratia.

Gratia.

IO
Ius ad rem an quaratur nominatione.

II
Gratia conditio nalis ante vacationem.

mentatio, cum enim fiat ad certum, & vacans beneficium, præsentatio: jus ad rem merito confert. ^a At nominatio ad incerta & vacatura beneficia dirigitur, ut merito diversum dici debeat, tum propter incertitudinem, ^x tum ne contingat, duos in eadem Ecclesia, uno tempore jus habere, ^y in locumque titularii viventis, alterum irrepere. ^z Data verò vacatione beneficii, jus ad rem per gratiam, atque aded per nominationem acquiri puto,

I2 *Jus ad rem affectivum.*
 a sequuta præsertim acceptatione, propter probabilem spem de præsentati. ^b Et non tantum jus ad rem simplex, sed & affectivum, ut vocant, hoc est, manus ordinarii ligans, si vel decreti clausula interveniat, vel receptio in canonicum, vel inhibitiio executoris. ^c Ut in proposito, cum collationes beneficiorum, factas aliis quàm nominatis volentibus, & prosequentibus, ipso jure nullas, novella lex decernat. ^d Petendi & acceptandi ab ordinario collatore, non etiam ab ejus vicario, ^e cum enim is non possit sine speciali mandato conferre beneficia, ^f frustra ab eo peteretur collatio beneficii. ^g Unde nec ejus refutatio, potestatem ad superiorem devolveret, ^h cum ibi nulla mora fieri intelligatur, ubi nulla petitio est. ⁱ Idemque censendum, si vicarius ex mandato Episcopi conferendi beneficia potestatem haberet, & epif. præsens esset, ^k Cum Episcopo præsentate cesset, & quiescat, vicarii potestas. Porro autem, licet expectanti apostolico, cum clausula acceptandi mensis ad acceptandum præfinitus sit: ^l nullum tamen nominato præscriptum tempus legimus, ad petendum beneficium, quod ideo jus dicentis arbitrio relictum intelligi debet. ^m Ar-

I3 *Vicarius an à nominato requiratur.*
 d §. si quis vero & §. fi. de colla. in concord.
 e Glo. §. item voluit eo. tit.
 f c. fi. de offi. vica. in vj.
 g c. quod autem de jur. patro.
 h Glo. d. §. item voluit.
 i l. lecta ff. de reb. ere.
 l si pupillus ff. de ver. obliga.

I4 *Vicarius recusatio non devolvit.*
I5 *Tempus datum nominato.*
 l Cle. un. de concess. præben.
 m l. j. ff. de jur. delib

u d. c. dilectus de off. leg.

x Pan. ca. si sacerdos in fi. de offi. ord.

y l. si ut certo §. si duobus ff. commod.

z c. j. ij. & ij. de concess. præben. v. audivimus ij. q. ij.

a Cle. auditor de resc. gl. c. quamvis eo tit. in vj.

b l. inde Neratius §. idem lul. ff. ad l. aquil. Bar. d. l. post emancip. §. j.

c c. si capitulo & c. si soli de concess. præben. in vj. Imol. c. dilectus ij. colum. vj. de preb.

d §. si quis vero & §. fi. de colla. in concord.

e Glo. §. item voluit eo. tit.

f c. fi. de offi. vica. in vj.

g c. quod autem de jur. patro.

h Glo. d. §. item voluit.

i l. lecta ff. de reb. ere.

l si pupillus ff. de ver. obliga.

k Rebus. trac. no. q. 17.

c. si clericus de præben. in vj.

n. c. ij. de con. de præben. o. c. licet. de sup. negli. prælat.

p. c. un. de jur. pa. in vi. q. c. si de elec. e. quia diversitatem de concess. præben.

r. Gl. s. item quod omnia de poll. in prag.

s. d. c. ij. de con. præben.

t. Gl. s. ite circa de colla. in prag. Imol. cle. si de bene. de præben.

v. Cle. un. de sup. negli. prælat.

x. s. quod si quis vij. de colla. prag. s. si quis verò eo tit. in concord.

y. Gloss. d. s. item quod omnia.

z. c. si tibi absentis de præben. in vj. gl. c. si clericus eo tit.

a. l. mancipiorum. ff. de opt. leg.

b. Gloss. d. s. item quod omnia.

c. s. præfati. de colla. in concord.

d. d. s. j. de regu. facul. j. mens. in concord. d. n. præfati.

e. G. d. s. item placuit de colla. in prag.

f. c. q. uia nonnullis. s. sanè & c. fin. de magi.

c. oportet. & c. licet ergo. viij. q. j.

g. cap. j. & s. præfati. j. ubi gl. de colun. cōcor.

bitrari tamen ita iudicem oportebit, ut semel-
tre ad conferendum ordinariis, tam jure præ-
bentio, "quàm devolutio, ° aut ad præsentan-
dum patronis clericis p datum, nominatus,
citra justum impedimentum q non prætergre-
diatur. r Habet enim suam vim Lateranensis
concilii decretum, s etiam in negligente pe-
tere beneficium. t Unde licet cessante nomi-
nati negligentia, superior, (ad quem bene-
ficia cum prima qualitate devolvuntur:)" facta
devolutione, sicut inferior, nominato con-
ferre teneatur. x Si tamen negligens fuit no-
minatus, non poterit à superiore, nomina-
tione non gravato, petere beneficium, nec-
dum etiam alteri collatum. y Nam quod dicitur,
eum qui neglexit petere beneficium, illud
quandiu alteri collatum non est, nihilominus
acceptare posse. z Tunc duntaxat obtinet,
cum omnia in integro sunt. a Quia
nec ab ordinario conferendi potestas abdicata
est, nec beneficium alteri collatum. b Benefi-
cium præfinito tempore vacans. Non satis est
vacare beneficium, ut illud nominatus petere
possit: nisi illud diffinito à novella lege tem-
pore vacet, c tempus autem in nominatis gra-
duatis, est mensium Januarii, & Julii. In
graduatis verò simplicibus, Aprilis & Octo-
bris, d illis providentissimè dicatum, ut om-
nis prætextus, & occasio litium, præscinderetur,
quæ antea ob incertitudinem tertiarum
partis, ex concilio Basiliensi decretæ, oriebantur,
ortæque in immensum crescebant, e
Præbentia porro Theologalis, hoc est Theo-
logo idoneo in Ecclesia Cathedrali debita, f
quocumque tempore vacet, Theologo debetur,
g idemque in Ecclesia parochiali, sita
in

16
Devolutio fit cum morte,

17
negligentiæ beneficium possit acceptare.

18
Tempus graduationis & nominationis præscriptum.

19
Theologalis præbentia

- 20 in civitate, aut villa murata.^b Hoc est (ut Gal-
Villa murata lorum loquendi communis usus interpreta-
 tur,) pago quocumque mœnibus clauso,
 murisve circumdato, in quo frequens populus
 habitat. ⁱ Parochialem autem Ecclesiam ap-
 pello, ædem sacram certis distinctam limiti-
 bus, ^k intra quos homines constituti, ad tem-
 plum illud conveniunt, sanctum & spiritale
 viaticum percepturi, ^l quæ & baptismalis,
 quandoque appellatur. ^m Quia jure commu-
 ni, baptisteria solis concessa sunt parrochiis.
ⁿ Sanè non possunt parochiales Ecclesiæ; in
 civitatibus, seu villis muratis existentes, aliis
 quàm graduatis, aut qui saltem per tres annos
 in Theologia, vel altero jurium studuerint,
 conferti. ^o Nisi in vim mandati cum benefi-
 ciorum quocumque aut quomodocumque qua-
 lificatorum, atque adè in villis muratis sito-
 rum, liberam collationem, præventionis jure
 Romani Pontif. sibi reservaverit. ^p Et perpetu-
 um sit, Apostolicum licet in data poste-
 riore, graduatis, vel nominatis, sicuti &
 omnibus antea receptis, etiam legati autho-
 ritate, præferendum. ^q Nec nos moverint re-
 centiorum ^r argumenta, non in primis quòd
 ex concordati verbis, beneficia sub illis com-
 prehensa considerant: fateor enim aliqua esse
 beneficia, quæ mandatis minimè continen-
 tur: veluti dignitates electivas. ^s beneficia novè
 creata ^t vacantia in curia ^u Romana, ^v sup-
 pressa, ^x & id genus quæ suo loco diffusè me-
 morabo, de quibus concordatum ^y loqui con-
 jicio, non item ut illi putant de villis muratis.
 Non obstat rursus quod aliqui adversus juris
 regulas, ^z duo specialia inducamus, ut scili-
 cet mandatarius, nominatis & graduatis præ

^h §. statuius ij. eo. tit.

ⁱ Glo. §. in Ecclef. de collat. in pragm.

^k c. super eo de paroch. c. Ecclesias xiiij. q. j. l. c. ij. de paroch. clem. dudum. §. verum de sepult.

^m c. j. de no. oper. nunt. c. plures xvj. q. j. n. c. his que de major. & obed. c. ij. de capel monachor.

^o d. §. in Ecclesiis & d. §. statuius.

^p §. declarantes de mandat. apost. in concord.

^q c. cum cui c. si d. sede & c. hi qui de præb. in vj. gl. §. non tamen in fin. de collat. prag. r. Rebut. in d. §. declarantes.

^s c. cum in illis §. j. de præb. in vj.

^t Clem. fin. de rescript. u. c. ij. de præb. in vj. x. cap. cum accessissent. ubi Felyn. de constit. y. d. §. declarantes.

^z l. j. C. de dot. promif.

feratur, habeatque beneficia, quorum ex lege saltem concordati, est incapax: nam hoc falsum est, quum hæc qualitas, nulla lege in mandatario desideretur, concordatum enim

ad §. Statuimus.

b l. fin. C. ad Velleyan.

c Libr. de iuris civilis

arte j. cap. xiiij. & in l.

si is qui ff. de usucap.

d l. singularia ff. de re-

bus cred. §. ii ab hostib.

quib. mod. jus pat. pot.

Bal. l. j. in fi. C. quam

li. ab empr. disce.

e gl. c. duobus de referi.

in vj. & in c. cum cui,

& cap. si postquam de

præb. eod. lib.

f d §. declarantes.

g l. cum prætor. ff. de

jud. cap. ad audien-

tiam de deci.

h c. hi qui in fi. de præ-

bend. in vj.

i l. pater in fine ff. de

ma. vind. Panorm. c. in

causis col. ij. de elect.

k Glo. c. un. de cap. mo.

in vj.

l §. in Ecclesiis de colla-

ta. in prægñ. §. statu-

mus. ij. eo. tit. in con-

cord.

m Glo. d. §. in Eccle-

siis Rebuff. d. §. statu-

mus & in tracta no. q.

xvj.

n §. item quod ad dic-

tas & §. ita tamen ubi

glo. de collat. in prægñ.

o l. quidquid C. de ad-

vo. diver. jud.

p c. cum ex eo. de elect.

in vj.

q §. Insuper cum seq.

q. de collat. in prægñ.

prohibens, ne tales villæ muratæ aliis personis quàm ibidem designatis conferantur, ordinarios tantum & eorum auctoritatem impedit: & quod de concursu duorum specialium, offerri vulgo solet, periculosum est; b

ut fufius alibi demonstravi. c Præterea ubi verum esset, eorum tamen concursum admitti constat, ubi utrumque jure communi inducitur: & alterum ex altero fluit. d Denique non pugnat, quòd aliud sit conferre, aliud mandare collationem ab altero fieri: e unde quia Papa sibi successoribusque suis reservat

ut beneficia quæcunque & quomodocunque qualificata conferre possit, f non videtur hoc mandati executoribus permisisse. g Etenim respondeo, tunc Papam censeri conferre: cum exequutor Apostolicus, in vim mandati confert: h is enim facere dicitur,

qui alteri faciendum mandat. i Sicuti & is ab Episcopo destitutus intelligitur, qui à vicario mandatum habente, removeretur. k Aliis multis modis novellam legem, l de parochialibus Ecclesiis villisque muratis loquentem, Doctores m ampliant, restringunt, & interpretantur, quæ apud illos legenda relinquo.

Ab universitate Galliæ celebri. Solis concessum est universitatibus, ut alumnos suos nominare possint, n cum enim in studiorum gratiam, o & ut Ecclesiis de viris doctis provideatur p nominationes introductæ sunt, q

Academiis hanc facultatem concedi oportuit, quorum antecessores, studiosorum qualita-

25

Specia-
lia plura
an con-
currant.

26

Papa
quando
dicatur
conferre.

27

Nomi-
natio
cur in-
troduc-
ta.

28

tem, perspectam verisimiliter, & cognitam habent. Quosque præsumendum est, illorum tantum nomen adituros, quos tanto mu-

r l. nemini C. de advo. divers. judic.

29

*Univer-
sitates
que pos-
sunt nomi-
nare.*

nere dignos existimant. Neque verò putandum, omnibus id permissum universitati-
bus, sed Gallicanis tantum, & Delphinatis,
& iis quidem celebribus, seu ut dicunt fa-
mosis, in quibus videlicet, multi nominis
interpretes jura publicè profitentur, modo
tamen suspensæ non sint, temporè que
duntaxat quadragesimæ, (ut Gallorum rece-
pit usus,) ea liberalitate utantur, & ad be-
neficià extra regnum sita, nominationes non
protendant: cum autem unitæ provinciæ
jus, naturam, & privilegia sortiantur, cui

fl. ij. C. de offic. civil. jud. c. in vestra de pro- cur. c. nisi de præb.

e Proc. Concord. §. j. de reg. ad præl. no. & ali- bi sæpè.

u §. præterea de collat. in concord.

x §. nonemus. cod. tit.

y Glo §. statuit de coll. in pragm.

z Rebuff q. vj. tracta. nomina.

a l. si convenerit. §. si nuda ff. de pign. actio. ubi Liart.

b l. præditi §. qui do- num. & l. uxorem §. le- gaverat ff. de leg. iij.

c cap. cum olim. de ex. nuct.

d §. præfati. j. de collat. in concord.

e Gloss §. ita tamen in. fin. eod. tit. in pragm.

f §. præfati ij. de colla. in concord.

g Bal. auth. habita. C. ne fil. pro patr.

30

*Taurini
na. uni-
versitas.*

adjunctæ sunt: crediderim, Taurini uni-
versitatem paucis abhinc annis regno Gallo-
rum additam nominare posse. Nam, & si
novè in Gallia universitas erigeretur, eisdem
quibus veteres prærogativis, & privilegiis
frueretur. Cum autem nominandi potestas
Academiis peculiariter tributa sit, palam est,
solas juris Theologiæ, aut alterius disciplinæ
facultates, nominare minimè posse. Sed

31

*Facultes
non no-
minat.*

nec literas temporis studii, (si summo jure
utamur:) cum eæ ab universitate manare,
pariter, & procedere debeant, non consue-
tur autem universitas, ex facultatibus separa-
tis: quod tamen strictum jus, Parisiensis
Academia non recepit. In qua quælibet fa-
cultas, tam gradus, quàm temporis studii li-
teras, ejusdem facultatis scribæ non universi-
tatis manu signitas, concedit supremo senatu,
ut docti viri referunt, id comprobante, por-
rò autem quoniam concedendarum nomina-
tionum facultatem universitatibus lex deserta

h Rebuff. d. §. præfati.

i §. item quod ad dic-
tas & §. ita tamen de
coll. in pragm.
x l. & quia ff. de iurif.
omn. iudic.

1 §. declarātes de man.
Apost. in concord.
m l. pater in fine ff. de
ma. vind. Fel. in c. post
cessionem ad fi. de pro-
bation.

n c. à iudicibus ij. q. vj.
Gl. c. ordinarii de off.
ordi. in vj.

o §. j. §. p. xterea & tot.
tit. de colla. in concord.
p d. §. p. xiat j. & d. §.
p. xterea.

q §. volumus de collat.
in concord.

r §. quod si quisq. co. tit.
prag. §. si quis verò co.
tit. concor.

f Rebuff. q. viij. tract.
nomi.

t §. j. de fir. & itro. stab.
concord.

u c. j. de probatio. c. post
ea. c. xxv. q. ij.

x d. §. p. xlati vij.

y c. eam te de refcri. c.
fi. c. de concef. p. xlaten.
in vj.

z d. §. p. xlati j.

a c. fi. de p. xzb. in vj.

b d. c. fi. ubi glo. & doc.
gio. §. statuit de colla.
prag.

c c. cum in illis §. fin.
de p. xzb. in vj.

d Inoc. c. ij. de institu.

i putaverim, universitates ea in re ordinaria
uti potestate. ^k Nam etsi ex Romani Pontifi-
cis delegatione, id facerent, consequens esset,
ut ab Acalemis non ninati, Apostolicis im-
petrantibus, in data posterioribus, præfer-
rentur adversus concordati legem. 1 Quan-
doquidem à Papa nominati, censeri debent,
quos ejus delegatus nominavit. ^m Oportet au-
tem ordinariis collatoribus, hoc est qui legis,
aut Romani Pontificis concessione, benefi-
cia conferunt, ⁿ vel Ecclesiasticis Patronis, ab
universitatibus, nominat. dirigi. ^o Quicumque
tamen fuerint ordinarii, gravari poterunt
sive Regulares, sive seculares, ^q & tam ma-
jores, ut Cardinales, legati, Archiepiscopi
& Episcopi, ^r licet privilegio (quod indul-
tum vocant) suffulti, ne sua ab aliis beneficia
conferantur, ^t cum vim contractus habeat
concordatum. ^u Cui idè Romanus Pontif. in
præjudicium Gallorum, quibus jam jus quæ-
situm est derogare nequit: ^v quàm minores,
ut abbates, & alii inferiores collatores. ^x
Adèd quidem, ut collegium, seu capitulum
Ecclesiæ, collationem beneficiorum, habens
sicut mandatis; ^y ita nominationibus gravari
possunt. ^z Eidèmq; directa nominatio, sin-
gulares canonicos, vice capituli conferentes,
comprehendat. ^a Licet secus, si ratione dig-
nitatis conferant. Tamen si adjecta esset clau-
sula, communiter, vel divisim, ^b Cùm lite-
ræ capitulo directæ, palam faciant, noluisse
nominantes, dignitatem extra capitulum gra-
vare. ^c Ex quo ratione dignitatis, de capitulo,
collator non existit. ^d Operabitur ergo hæc
adjectio, communiter, vel divisim, ut anti-
quior canonicus, ex fundatione beneficii col-

32
Univer-
sitatez no-
minan-
do ordi-
naria
utiuntur
potestate.

33
Nomi-
nationi-
bus qui
grava-
tur.

34
Indultū
Cardi-
naliū.

35

36
Clauſula
commu-
niter vel
divisim.

lationem habens, cum ratione canonicatus

de capitulo sit, per nominationem, sicuti per

mandatum, gravatus intelligatur. ^e Non poterunt tamen, capitulo à quo beneficia, nec

quidem nominatis conferri possunt: sede vacante, nominationes insinuari. ^f Cùm non

fit ordinarius collator. ^g Nec obstat, quòd crebrò existimatum sit, in collationibus necessariis, (qualem dicunt quæ fit nominato:)

capitulum Episcopo succedere. ^h Nam hoc factum, ex Alexan. iij. ⁱ constitutione, & Honorii in hæsripto, * paulò ante evicimus.

Nec admodum tutum mihi videtur, asserere collationem quæ fit nominatis, necessariam esse: quando concurrentibus pluribus ejusdem anni nominatis, possit Episcopus cui vult gratificare. ¹ Quo casu liberalitatem exercere dicitur, saltem in cui vult conferendo. ^m Sed an universitas nominationem re integra revocare possit, queritur? Et creditum est posse. ⁿ Cum per eam nullum jus quæratu nominato, ut antè probatum est. Et postulantes re integra, à postulatione resiliant. ^o Ego verò contrà. Si non subsit ingratitude, aut alia justa causa revocandi. ^p Et quoniam Episcopus nominandi facultatem, in Ecclesia habens, non variat, si semel nominavit. ^q Nec dispensationem à se factam, inferior à Principe revocat. ^r

Gallo sua discipline alumno.

Nominari verò non possunt, nisi clerici, ^f natalibus, ætate, & moribus idonei, ^t & ii

quidem non exteri, sed Galli. Quibus peculiariter hoc indultum est, ^u si post navatam per statutum tempus studiis operam, ^x universitate celebri, quæ nominationem con-

e d. c. eam te & d. c. fin. in fi.

f Glo. § item voluit de colla. in prag. g. c. illa ne sed. vac.

h Rebu. q. xiiij. au. 78. i d. c. eam te rescrip. k d. cap. illa.

l §. statuimus j. de colla. in concord.

m Gl. c. relatum de præbend.

n Glo. §. item quod ad dictas de coll. in prag.

o c. bonz ij. de postul. præb.

p cle. j. de renuntia. c. pastoralis de jur. pat.

q l. apud Ausidium ff. de opt. leg. Rot. xxij. & xxxv. in Ant. r c. ex tua de fil. presb. gl. cum ex eo de elec. in vj.

f c. cum adeo de rescri. c. ex literis de transac. t c. cum in cunctis de elec.

u §. nam Ecclesiarum ubi gl. in proce. prag. x §. præterea de colla. in concord.

37 Insinuari an possint capitulo nominationes.

39 Universitas an revocet nominationem.

40 Nominari qui possunt.

y §. itē quod ad dictas
eo. ti. in prag. §. volu-
mus eo. ti. in concord.
z §. item placuit & §.
insuper eo in prag. §.
teneantur eo. in con-
cord.

a l. nemo C. de advo.
de jud.

b §. monemus de colla.
in concor.

c Io. fab. §. responsa de
jur. nar. l. so. l. si quis
major. C. de transac.

d §. volumus de colla.
in concord.

e d. §. præterea & d.
§. insuper.

f §. præfati j. & ij. de
colla. in concord.

g d. §. præfati ij. in fi.

h §. statuimus j. de col-
la. in concord.

i c. fi. de consue. in vj.
c. fi. xvij. diff.

k d. §. præfati. ij.
ll. ij. l. ubi numerus

ff. de testib.

m c. veniens ij. in fi. de
testib.

n l. jurisjurandi C. eo.
c. nris eo. rit.

o d. §. præterea.

p c. bonz. j. de elec.
q l. non tantum §. ff.
de excusa. tuto.

fert, y aliquo gradu legitimè sint decorati. z

Et ita non per saltum, a recepto puta licent-

tiæ gradu ante baccalaureatum, vel docturæ,

ante licentiam. b Nec per bullam, seu scri-

ptum principis. c Denique beneficia non

habentes, usque ad valorem ducentorum flo-

renorum, aut ducatorum auri, de camera. d

Tempus autem legitimum est in Theologiæ

gradu decennium. Præterquam respectu bac-

calaureorum, ut vocant, simplicium, in qui-

bus sex anni sufficient. In doctoribus vero,

& licentiatīs, in altero jurium, aut medici-

na, septennium. In baccalaureis, juris ca-

nonici, aut civilis (si non ex utroque paren-

te nobiles sint, quos per tres annos in altero

jurium studuisse, satis est) quinquennium ut

& magistris, & licentiatīs artium, cum ri-

gore examinis. e Quemadmodum autem in

nominationibus desideratur scriptura f scribæ

universitatis, (quem alii Secretarium, alii

bidellum vocant :) manu ob signata, & auten-

tico ejusdem Academiæ sigillo, annorata, g

quæ diem, mensem, & annum contineat,

tum ut constet, an extra permissum tempus,

nempe quadragesimæ, nominatio concessa

sit : tum ut appareat ex pluribus nominatis,

quis antiquior existat. h Hoc est, primò no-

minatus i similiter, hæc omnia in attestatiōni-

bus temporis studii desiderantur. k Et præte-

rea duo testes, integræ fidei, l ejusdemque

cum eo de cujus studio deponunt professionis.

m qui jurati, n de perfecto studii tempore, non

domi, sed in celebri aliqua universitate, o nec

singulariter, sed concorditer, p deponant.

Sanè quoniam nobiles ex utroque parente,

(quibus non tantum in profanis, q sed etiam

41
Tempus
studii.

42
Nomi-
nationū
substan-
tialia.

43
Nobili-
tatis
præ-
gative.

in spiritualibus, ubi generis claritatem, virtutum dignitas comitatur, & pleraque peculiariter lex indulgit:) & studii tempus brevius multò quàm aliis diffinitum est, & rem quoque, ne via fraudibus pateret, diligentius inquirendam, Concordatum censuit, ut scilicet quatuor testibus, (jam dictæ qualitatis,) in judicio coram magistratu ordinario loci, in quo natus est, qui nobilitatem allegat deponentibus, perquisitæ rei veritas elucescat.

44 *Dispositio an necessaria.*
 u Præter superiora, sunt qui putant illud quoque necessarium, ut literæ studii testentur cum quo de agitur, in scolasticorum numerum quondam relatum, hoc est matriculatum fuisse. x Quandoquidem scolarium, ut nec militum privilegiis minimè fruatur, qui in matricula, hoc est libro, in quo certæ conditionis homines describuntur, y relati non sunt: z sed cum hoc neque Pragmatica, neque concordatum requirat, capit conjectura potest, eam novellæ legis mentem non fuisse, a idque frequentissimo Gallorum usu, comprobatum scimus, & Rebuffus noster b testatur. Ut scilicet, matricula non desideretur, sed probatio temporis studii sufficiat.

45 *Valor in nominatione expressus.*
 Legitimè facta. Præter superiora, ut suis partibus nominatio constet beneficiorum, quæ possidet nominatus, & eorum veri valoris c expressio requiritur. Beneficia autem sic accipere debemus, sive majora, sive minora, d & quantuncunque modica, e sive præterea unum, sive plura, f cum harum rerum scientia, & expressio, universitatem à concedendo remorari possit: g qua ratione hospitalia quoque, leprosarum & cætera id genus, (quæ tamen 46 beneficii verbo, non continentur,) h in no-

f c. pe. de præb. c. recur
 rat. §. si. xxxij. q. iij.
 f c. de multa de præb.
 & d. c. penul.
 t d. §. insuper & d. §.
 præterea.

u §. cum veto de colla.
 in concord.

x Gl. §. itē quod ad di-
 ctas de colla. in prag.

y l. iij. de agent. in reb.
 lib. xij. c.
 z l. ex eo. ff. de mil. tes-
 ta. l. Scrienarios C. eo.

a l. de pretio ff. de pu-
 blica.

b Rebuff. q. x. trac. no-
 mina.

c § volumus de colla.
 in concord.

d c ij. de præb. in vj. gl.
 c. j. de reg. jur. eo. li.
 e c. si. proponente de
 rescrip. c. si motu de
 præben. in vj.

f l. iij. §. j. ff. de neg. ges.
 g c. postulasti de rescri.

h Clem. per literas de
 præb.

i cl. §. itē quod univer-
sitates de coll. in prag.
k Gl. d. §. itē quod.
ll. cum pater §. dulcifi-
simis ff. de leg. ij.
m c. ad audientiam de
rescrip. c. quamvis de
præb. in vj.
n d. §. volumus.

o Felyn. e. postulasti
col. vj. de rescrip.
p Gl. reg. Cancel. lxxj.
q d. §. volumus.
r Glo. in c. cum qui de
præben. in vj. & in d.
§. itē quod.
s l. j. §. non querimus
ff. si quis omif. caus.
test.
t l. Servius ff. quod vi
aut clam. d. c. cum qui.
u d. §. volumus.

x Glo. d. §. itē quod.
y Glo. d. §. itē quod.

z c. si de concess. præb.
in vj.
a ca. si tibi absenti co-
titu.
b c. conquerente c. in
litteris de resti. spol. l. si
id quod §. si. ff. de ac-
quis. postest.
c d. c. postulasti.

d d. e. quamvis de præb.
in vj. de cle. per litteras.

e Aut. multomagis. C.
de epif. & cler.

minationibus exprimi debent. ⁱ Idēque de
pensione dicendum puto, ^k & extensa Concor-
dati lege per limitem rationis. ^l Licet enim
pensio beneficii verbo non veniat: ^m legis
tamen mens hoc suadet, quæ scolarium ino-
piæ succurrere voluit. ⁿ Inde palam faciens,
nominations ad literarum justitiæ, (quas
alii in forma pauperum vocant:) naturam
accedere: in quibus non tantum pensionem,
sed & temporale patrimonium, exprimi oportet.
^o A qua sententia, necusus noster ab-
horret: ^p de beneficiis ergo dubium non est,
sive ea de jure possideantur, ^q sive vi, & de
facto occupentur. ^r Nec enim inquirimus,
utrum jure legitimo teneantur: ne, ^s præfer-
tim violentus, melioris conditionis, quàm legi-
timus possessor existat: ^t sed id tantum, an à
nominato possideantur. ^u Per contrarium ve-
ro, subtrahi in nominationibus poterit, ut
doctores putant, collatum quamvis accepta-
tum beneficium, cujus nondum possessionem
nacti sumus. ^x Idēque creditum est in bene-
ficio, quo quis spoliatus & dejectus fuit. ^y At
ego in utroque contra, cum enim per colla-
tionem jus ad rem, ^z acceptatio neque sequi-
ta jus in beneficio quærat: ^a & spoliatio,
nontitulum, sed beneficii possessionem tan-
tummodo auferat: ^b viget quoque his casibus,
ratio legis, quia expressum potuisset univer-
sitate à concedendo retardare. ^c Qua paulò
ante diximus, hospitalia, leprosarías, pensio-
nes, & similia, quæ nec beneficia sunt, nec
beneficii verbo veniunt: ^d exprimenda esse:
multo magis igitur verum & proprium, eadem
ratione vigente, exprimendum erit. ^e Huc
pertinet, quod crebrò & rectè traditum est,
Apostolicum

Pensio
en in no
minationibus
exprimenda.

47
Beneficia qua
nominationibus
exprimi
debet.

48
Spoliatus an
teneatur
exprimere
beneficium.

49
Spoliatio titulum non
auferit.

Apostolicum impetranter, de beneficio quo

spoliatus est, debere mentionem facere. ^fAm-

50

Nominatus non tenetur exprimere beneficia non pacifica.

plius existimatum est, posse nominandum

subdicere beneficia, quæ à se possidentur, non

pacificè, (hoc est non sine lite, & contro-

versia judiciali: ^g) quorum veluti recreden-

tiam habuit, lite tamen adhuc pendente, su-

per pleno, (ut vocant) possessorio: ^h qua

sententia in hoc regno non vera esse non po-

test: cum eo jure utamur, ut obtinens in vin-

diciarum lite, (quam victoriam vulgus recreden-

tiam vocat. ⁱ) nec quidem simpliciter,

possidere dicatur, sed sub manu (sic loquun-

tur pragmatici,) Regis, & curiæ. Exprimere

autem, quòd non ipse per se possidet,

nominandus non obstringitur, ^k nisi in eo jus

certum habeat, & indubitatum, ut de colla-

to, & eo quo quis vi dejectus est, mox ostendi.

Verum quoniam nominationes, univ-

ersitas, & collationem ordinarius, beneficia

redditus ducentorum aureorum de camera ha-

benti, justè denegat, ^l sanctissimè constitutum

est, ut in nominationibus, verus possessorum

beneficiorum valor exprimeretur. ^m Et in

Apostolicis impetrationibus, ex Pontificum.

Verba vj. ⁿ Joân. xxij. ^o & Inno. viij. P

constitutione, & curiæ Romanæ stylo, ^q multò an-

tè tempore receptum erat, nulla tamen Pon-

tifici juris expressa lege iustifragante, ^r sive de

valore obrenti, sive obtinendi beneficii trac-

temus. ^s Et quamvis hoc rationis velamento,

usum Romanæ curiæ scriptores, confirmant.

^t Quoniam potest expressa reddituum benefi-

cii aestimatio, Papam à concedendo retrahere. ^u

^v Galii tamen aliam rationem esse putant. Ne Romanus Pontif. Annata, (hoc

^f Panor. c. in rescrip. de rescrip. & in c. cum tenemur de praz.

^g Gl. cle. un. de sequest. poss.

^h Glo. d. §. item quod.

ⁱ Bud. l. ij. ff. de orig. jur.

^k d. §. volumus.

^l d. §. volumus.

^m d. §. volumus.

ⁿ Rot. cccij. no.
^o Anch. consi. cxxxv. vij.
^p Reg. cancel. lxj.
^q Panor. & Fely. cap. ad aures de rescrip.
^r Glo. cle. j. de praz.

^s Panor. d. c. ad aures.
^t Panor. Fely. & Dec. d. c. ad aures.

^u d. c. postulasti de rescript.

52
Valor in nominatione exprimeretur.

53
Annata.

c. l. fructibus primi anni, sacerdotii vacan-
tis, aut certa eorum parte,) defraudari pos-
sit. * Unde nec hanc veri valoris expressio-

x §. j. de annat. in
prag. & concor.

nem recipiunt, æstimationem 24. ducatorum
de camera, in quibuscumque gratis ad bene-
ficia, cuiuscumque valoris duntaxat expri-
mentes. y Generaliterque constitutiones Pa-

y Gloss. §. fin. de mand.
Aposto. in concor.

pæ Burſales, hoc est ad implendos Romano-
Pontificum loculos æditas, Galli rejiciunt.

Quibus concordati lex, de vero valore in no-
minationibus exprimendo, annumerari non
potest. Cùm nec Papæ, nec universitati, an-
natæ nomine, quicquam præstetur. Quocirca

z Rebus, trac. non. q. ix.
nu. 33.

a Cle. si Romana à
contrario de præb.

b §. item quod univer-
sitates de colla. in prag.

c c. ad aures de refer.

hoc iure etiannum utimur, ut nominationes
verum possessi beneficii valorem expriment. z

In quibus præterea sicut in gratis, a consti-
tuit Basiliense concilium, b ut præsignes &
notabiles beneficiorum qualitates inferentur.

Veluti, An dignitates sint, aut personatus. c

d c. cum in illis in prin-
de præben. in vj. cle. j.
co. titu.

e c. si. de cler. non resi.
f Clavi. de offi. ord.

An curam habeant animarum, d continuam-
ve ex statuto, vel consuetudine residentiam
requirant: e quarum & similibus qualitatibus
expressio, specialis esse debet. f Unde gene-
ralis per hæc veluti verba. Non obstant quod
alia beneficia habeat, etiam si fuerint dignita-
tes, personatus, &c. Non sufficeret: g nam
& hæc universitatem à concedendo, h &
collatorem à conferendo, i retrahere possunt.

g Gloss. d §. item quod
universitates.

h c. quamvis & c. is cui
de præben. in vj.

i Gl. d. §. item quod.

k c. ei cui de præben.
in vj.

l c. super eo. co. tit.

Qua ratione licet de qualitate ordinis annexi,
k aut de beneficio accessorii unito, cum super
eo dispensatio necessaria non sit: l mentionem
fieri non oporteat: ubi tamen Ecclesiæ æquè
principaliter unitæ essent, & annexæ: ita ut
alteri altera non accederet, quia ejusdem po-
testatis, & dignitatis essent, m annexa pariter
foret exprimenda. n Et generaliter, quali-

m l. generaliter ff. de
fidei. c. un. de conf.
Eccle. in vj.

n Cle. j. de præb.

54

55

Burſales
Papæ cō-
stitutiones
Gal-
li reji-
ciunt.

56

Quali-
tatis be-
nificio-
rum ex-
primen-
da.

57

tates insignes, quæ ratione privilegii consuetudinis Ecclesiæ, aut aliter de factis insunt, sine surreptionis vitio taceri non possunt, licet inhærentes de jure communi, necessariò exprimi non debeant. ° Veluti de cura animarum, quam Archidiaconus ipso jure habet. P cum enim princeps omnia jura in pectoris sui scriniis habeat, & deceptus dici non potest, taciturnitate eorum, quæ lege continentur. † Sanè concordati lege, qualitatis expressionem minimè necessariam novissimi credunt, † cum de ea in lege verbum nullum. †

58 *Qualitate. neficii expressio an necessaria.*
 Quorum sententia pragmaticæ correctionem inducens, vix defendi potest. Quod enim non utatur, jure præsertim communi adjutum, † ut stare prohibetur? † Nec me fugit, antiquata esse per Concordatum, pleraque pragmaticæ sanctionis capita: † cæterum hac in parte, ei legi derogatum non legimus. Quin potius ea à Concordato, interpretationem, & confirmationem recepit. † Unde secundum ejus terminos Concordati lex intelligenda. † Nec correctio legis diminutorie induci debet: † aut ad capita separata produci, quæ aliqua ratione salvari possunt. † Porro autem impetrata in hunc modum nominatione, ne justam alieni facti ignorantiam collatores prætendant, † debet nominatus per se, aut per procuratorem, † coram notario, & testibus, † nomen suum, † cognomen, literas gradus, nominationum, & temporis studii, nobilitatisque, (si nobilis fuerit,) ordinariis collatoribus, aut patronis Ecclesiasticis seu eorum vicariis, si illi absentes fuerint, semel in anno, tempore quadragesimæ insinuare, † id est, exhibere, ostendere, & præ-

59 *Correctio legis fugienda.*
 60 *Insumptio quomodo sciunda.*

o Fely. in cap. in nostra caroll. iii. de referip.
 p eadhæc de offi. arch.
 q l. omnium C. de test. c. j. de consti. in vj.
 r Accurf. & Bal. ij. C. si contra jus Fely. d. c. in nostra.
 s Rebus q. ix. nu. 47.
 t l. de pratio ff. de publ.

u Cle. j. cle. si Romanus de præb. c. cum in illis eo. tit. in vj.
 xl. præcipimus in fi. C. de appell.
 y § quod ad ea in proce. concor.

z d. §. quod ad ea juncto §. volumus de colla. in concor.
 a §. pe. de fil. ante dotal. inst. nat. colla. iij.
 b Glof. capi. cupientes §. quod si per xx. de cie. in vj.
 c Glo. §. j. de hæc. e. lib. ab intest. colla. ix.
 d l. si. ff. pro suo.
 e l. j. §. j. c. de bo. mar. f. c. quoniam contra. de proba.
 g §. statuit. de colla. in prag. §. ten. antur. constit. in concor.

h l. Jubemus C. de emancip. lib.

i Cle. causam de elect.
k cap. cum perionz. de
privileg. in vj.

l d. §. teneantur.
m glo. d. §. teneantur.

nd. §. teneantur.

o §. ita tamen de colla.
in pragm.

p §. statuius j. eod. tit.
concord.

q d. §. ita tamen,
rd. §. statuius.
f c. quia nonnulli de
cleric. non resid.
t c. fin. de consue. in vj.

u d. §. ita tamen & d.
§. statuius.

x l. quoties utriusque
ff. de regu. jur. cap. qui
prior. eod. tit. in vj.
y §. quod si quis ubi
glo. de colla. in pragm. §.
si quis vero eo. tit. in
concord.

z cap. cuncta per mun-
dan. ix. iij.
a d. §. si quis vero.

b l. si dari ff. de verbo
oblig. c. non præt. de
reg. jur. in vj.
c e. in. de jur. patr. glo.
§. quod si quis j. de col-
lat. pragm.
d l. nonnunquam ff. de

seruare. i D:bet præterea ordinatis peten-
tibus, k duplicatas literas, hoc est origina-
les, cum exemplo, seu copia, suis sumpti-
bus & expensis l dare: m non quidem, ut am-
bas literas collator retineat, sed ut copia
conservata, authenticam, seu originalem
visam, & perfectam reddat. n Hæc si negle-
xerit facere, nominatus nequit eo anno
quo negligens fuit, vacans etiam diffinito
tempore beneficium in vim, gradus aut nomi-
nationis petere. o Si verò diligenter hæc om-
nia expleverit, occurrente vacatione benefi-
cii, debet collatorem, aut ejus vicarium re-
quirere, ut sibi conferat beneficium. Ille au-
tem graduum, aut nominationum ordinem
sequi, non astringitur, p sed ex graduatis,
vel nominatis quem volet, poterit gratificare,
q non provisum tamen, r vitandæ fraudis gra-
tia, s & ne unus vendicat sibi stipendia pluri-
morum, t nisi nominati diversorum anno-
rum essent. Tunc enim antiquiori, hoc est
primo nominato, u si tamen idoneus sit, &
cessante gradus prærogativa, conferre tenet-
ur. x Locutusque sit antiquæ Juris Regul. Qui
prior est tempore, potior est jure. y Quod
requisitus collator nominato conferre recuset,
adeundus est proximus superior, ad quem fit
devolutio. z Aut Roman. Pontifex, cum quo-
cumque sive proprio, sive devoluto jure con-
ferente, concurrens. a Alligatumque est in-
terim ordinarii os, usque adeo ut si alteri quam
graduato, aut nominato conferat, sit ipso
jure nulla collatio. b Unde cum non præster
impedimentum, quod de jure effectum non
habet: c traditum est, posse collatorem retro-
cedere, nominato cum effectu conferendo. d

61
Litera
duplica-
ta.

62
Gratifi-
cationis
quando
fit locus.

Prior
tempore
potior
jure.

63
Pape est
omnium
concur-
rit.

64 *Collatio secunda quando per primam impeditur.* Nec enim ejus varietatem lex aspernatur qui mutavit in melius consilium. ^o Et quod dici solet, per primam collationem impediri secundam donec prima cassata fuerit, intelligi volunt, nisi prima notoriè nulla sit. ^f Aut non eodem jure, ambæ procedant. ^g Ut in proposito, cum prior voluntatis fuerit, & posterior necessitatis. ^h Sed utcumque, ex æquitate defendi possit hæc sententia, vix est, ut stricto jure recipiatur. Cum ordinarius, qui primo contulit non capaci: officio suo omnino functus, per delictum potestate conferendi privatus sit, ^k factaque mox ad superiorem devolutio, ^l post devolutionem autem facta collatio, nullius est momenti. ^m Illud postremò notandum nominationis vim, ad omnia omnino beneficia non protendi. Neque enim Electiva, ⁿ vacantia ex causa permutationis, ^o patronata laicorum, ^p post datam nominationum creata, ^q regularia in nominationibus secularis, secularia in nominationibus regularis, ^r vacantia in curia, ^s aut aliter reservata, ^t nominationibus continentur. Et generaliter, quæcumque mandatis non comprehenduntur, quæ nos paulò inferius suo loco referemus. Nec tamen ignoro, inter nominationes, & mandata, quantum ad hanc rem pertinet, illud interesse, quod mandatario beneficium simpliciter resignatione vacans de jure, ^u (licet diversum Gallorum mores receperint) debeatur, non item nominato. ^v Sed potest illud per ordinarium liberè cuicumque conferri, nisi in fraudem nominatorum, vel graduatorum, facta probaretur renunciatio. ^w Quæ fraus multifariam, multisque modis detegitur: quos

colla. bene es. magnæ xxij. q. iiii.
e c. post electionem §. quoniam de concess. præben. c. inter dilectos de excels. prælat.

fc. cum terra in fin. de election.
gl. tuorem ff. de iis qui ut indi. c. quia diversitatem de concess. præb. h. glo. d. §. quod si qui. j.

i Panor. c. accedens nu. ij. de præben.
k ca. cum in d. c. iis §. fin. de elect.
l d. §. si quis vero.
m c. licet & cap. fin. de sup. negl. prælat.
n §. monasteriis de reg. ad prælat. not. fa. in concord.
o §. volumus de collat. eod. lib.
p §. præfati j. eod. tit.
q Clem. fin. de rescrip.
r §. volumus de collat. in concord.
s c. ij. de præben. in vj.
t c. execrabilis eod. tit. in extra. Co.

u c. dudum, de præben. vj. c. fin. de renun. c. lib.

x §. item quod omnia, de collat. in pragm.
y d. §. volumus.

z c. ij. de renun. in vj. j.

a In d. 5. volutus.

b Rebuff. in 5. declarantes de mand. apof. in concord. & in tract. nominatio.

topiosè juxta, ac eruditè Rebuff. noster, concessit. Qui alibi præterea, differentias & similitudines multas inter nominationes & mandata, nominationumque materiam, diligentissimè perstrinxit: b ad eum igitur avidum lectorem, cui hac nostra paraphrasi factum satis non videbitur, relego. Ego enim in hoc tractatu plus æquo prolixior mihi fuisse videor.

SOLIER.

2 *Dicitur nominatione nihil juris quari.* Triplex est nominatio ad beneficia, prima electorum, altera patronorum. Tertia universitatum: nominatio electorum est duplex, Solemnis, quando scilicet duo vel tres qui sunt excellentiores in capitulo, vel alibi nominantur Papæ, & petitur per collegium ut Papa provideat Ecclesiæ de aliquo illorum, & per hanc nominationem quodammodo acquiritur jus nominatis, argum. cap. contra sanctorum 16. q. ult. nec possunt variare postquam præsentata fuit superiori, hostien. & Panorm. in cap. bonæ memoriæ le premier, de postulat. prælat. differt tamen re, & nomine à postulatione; est & eorumdem electorum nominatio simplex & non solemnis, quando ante scrutinium fiendum, aliquis nominatur inter canonicos, tanquam bonus & sufficiens, & ista nominatio non tribuit jus nominato, cap. quod sicut, de elect. patronorum verò nominatio ad beneficium vacans absenti collatori facta, quantumvis per nominatum acceptata nullum tribuit jus in re, nec ad rem perfectum nec imperfectum antequam ipsius collatoris, seu instituere habentis aures pulsaverit, Lambertin. de jurepat. p. 1. lib. 2. q. 1. n. 1. gloss. pragm.

§. item circa, in verb. non valeant, de collat. Joan. de Selva, de benefic. p. 3. q. 11. n. 55. Brodel. ad Lovetium lit. p. cap. 25. n. 9. in fine, atque ita non impedit præventionem Papæ, ut subdunt de Selva & Brodel. ibid. nec variationem patroni etiam Ecclesiastici, quia actus est imperfectus, & antequam perficiatur, poterit patronus verti ad alium inchoandam Lambertin. p. 2. lib. 2. q. 7. art. 2. sed hoc non est propriè variare, sed dimittere primum & transire ad secundum, d. art. 2. n. 5. postquam autem fuerit collatori insinuata, præsentatio dicitur, & tribuit jus ad rem, & obest præventioni, ut omnes conveniunt, & tradunt auctores prædicti. Denique nominatio universitatum quantumvis collatori insinuata non dat jus ante vacationem beneficii & requisitionem nominati, postmodum dat jus ad rem & impedit præventionem Papæ, Rebuff. de mandat. Apostol. in verb. jure præventionis §. declarantes in concordato.

- 3 *Solus namque princeps noster ad praelaturas nominare potest.* Multiplici jure Rex ad beneficia nominare potest 1. jure concordatorum ad praelaturas nominat toto de Regia ad praelat. non. in concordat. 2. jure fundationis nominat ad dignitates spiritualem jurisdictionem habentes, sed illas pleno jure confert. Chopin. de sacra polit. lib. 1. tit. 3. n. 18. 3. jure regalix, ad easdem dignitates hodie nominationem exercet (quas antea pleno jure conferebat) juxta novam Regis declarationem. 4. ex privilegio Apostolico collatoribus ordinariis nominat indultariis, de quo vide præcipuè Molin. ad regul. de infirmis à n. 224. 5. ad primam præbendam in qualibet

Ecclesia cathedrali pro iucundo Regni adventu nominandi facultatem habet, de qua scitè differit Bengueus cap. de modis acquirendi benef. §. 5. & cap. de canonicis instit. condit. §. 5. 6. Idem jus sibi competit nominandi ad primam vacaturam cuiilibet Episcopo, Archiepiscopo pro præstito sibi ab eodem antistite fidelitatis sacramento ex programme Regio in magno consilio homologato die 29. aut 30. Aprilis 1599. Chopin. de sacra polit. lib. 1. tit. 3. n. 4. sed hæc duo jura improbat. Senatus Parisien. ut referunt Bordonovius de statu curiarum Ecclesiast. lib. 1. cap. 1. n. 28. & seq. Brodel. ad Louët. lit. p. cap. 6. ubi multa congerunt.

11 *Data verò vacatione beneficii, jus ad rem per gratiam, atque adeo per nominationem acquiri putat.* Nominatio etiam insinuata non tribuit jus ad rem ante vacationem, imò nec post, nisi per requisitionem specificam de certo corpore beneficii, Molin. ad regul. de infirm. n. 238. nam ante vacationem & requisitionem jus nominati dicitur præparatorium, instabile, ventosum, dubium, & non radicatum, gloss. pragm. 6. volens itaque, in verb. nominationes ad inem de collat. post requisitionem autem beneficii vacantis, nec Papa quidem prævenire potest, quia est jus quæsitum, Molin. ibid.

13 *Non etiam ab ejus vicario cum is non possit sine speciali mandato beneficia conferre.* Cum collatio quæ fit graduato vel nominato reputetur necessaria, Rebuff. §. si quis verò in verb. disposuerit de collat. in concord. probus ad gloss. pragm. 6. item insuper, in verb. absentia, add. 4. de collat. Garc. de benefic. p. 5. cap.

cap. 7. n. 81. Fevret. de abusu, lib. 3. cap. 6. n. 6. quamvis contrarium velint Math. Pacus de mandat. apostol. p. 4. n. 40. gloss. pragm. §. quod si quis in verb. tempore collationis de collat. consequens est, ut vicarius Episcopi possit ex generali mandato conferre graduatis simplicibus & nominatis, quandoquidem collationes necessarias valet peragere, cap. ex frequentibus de institutionib. & notatur in cap. fin. de offic. vicar. in §. licet nequeat. sine speciali concessione, voluntarias, cap. fin. eod. tit. & lib. ut de capitulo sede vacante firmavimus supra part. 2. cap. 7. n. 4.

17 *Si tamen negligens fuit nominatus.* Ita ut absque ulla requisitione primo collatori facta passus sit elabi semestre à tempore vacationis non poterit à superiore impetrare jure devoluturo in vim gradus, quia per negligentiam jure suo cecidit pro illa vice, poterit tamen superior illi conferre jure communi, ut cuius alii si nondum fuerit collatum, vel per alium graduatum intra semestre ab ordinario collatore requisitum. Sed pone quod requisitione illi in tempore facta, eoque accusante superiorem adivit, à quo collationem obtinuit, postmodum autem ordinarius alii debite qualificato contulit, quis potior? ad favorem provisi ab ordinario judicatum refert Rebuff. §. si quis verò, n. verb. disposuerit de collat. in concordat. Ego distinguendum puto, apt enim beneficium debetur graduatis simplicibus aut verò nominatis, primo casu non potuit superior jus gratificationis auferre ordinario, qui consequenter potuit conferre in tempore debite qualificato. In secundo casu cum beneficium debeatur antiquiori nominato. Si provisus

à superiore sit antiquior indistinctè prævalebit cæteris paribus, quia per requisitionem & recusationem sine causa, jus fuit devolutum d. §. si quis verò.

22 *Aut qui saltem per tres annos in Theologia, vel altero juriū studuerint.* Non tamen sufficit studium sine gradu ad parrothialem Ecclesiam in villa murata obtinendam, ut cavetur ordinat. Ludovici XII. de anno 1499. & edicto Henrici II. dato Rhemis 9. Martii 1531. & judicatum refert à Senatu Parisiensi. Molin. ad regul. de infirmis, n. 280. ita ut ne Papa quidem non graduato providere possit quicquid hic dicat auctor noster, quia Ecclesie hujusmodi tum concordatis §. statuimus l. 2. de collat. tum ordinatione Henrici II. de mense Martio 1551. sunt graduatis debitæ & affectæ, Fevret de abusu, lib. 3. cap. 4. n. 8.

37 *Non poterunt tamen capitulo vacanti nominationes insinuari.* Cum devolvatur collatio necessaria ad capitulum mortuo Episcopo qualis est quæ debetur graduatis, ut supra diximus, consequens est quod interim insinuatio fieri debeat capitulo, ita tenent gloss. prag. §. item voluit in verb. absentia in fine de collat. Rebuff. in tract. nominat. q. 14. n. 126. & probatur in cap. eam te, de rescript. idem de vicario Episcopi, Rebuff. ibid. n. 100.

46 *Hospitalia leprosariorum, & alia id genus quæ tamen beneficii verbo non continentur in nominationibus exprimi debent.* Contrarium tenent & bene Rebuff. in tract. nomin. q. 9. n. 5. ubi dicit, altaria non spiritualisata non esse in nominationibus exprimenda, & n. 9. & 10. negat hospitalia quæ non dantur in titulum beneficii Ecclesiastici, nec non Leprosarias

exprimi debere, quia beneficia Ecclesiastica tantum sunt exprimenda §. volumus, de collat. in concord. & Louët ad regul. de infirm. n. 47. in fine. His verbis: sed an graduati præfimonias exprimere debeant, & non teneri existimo, cum lege concordatorum beneficia tantum exprimere debeant.

50 *Subticere beneficia quæ à se possidentur non pacificè.* Non vult auctor exprimi in nominationibus beneficia litigiosa. Idem tenet gloss. pragm. §. item quod universitates in verb. possidebunt, de collat. quod uterque ampliat etiam si possessor recredientiam habuerit, contrarium indistinctè tenet Rebuff. in dicto tract. nominat. q. 9. n. 12. cui adhæreo, quia textus concordati dicit tantum possessa: ergo siue fuerint possessa pacificè, siue non, oportet ea exprimere; nam si voluissent tantum beneficia pacifice possessa esse exprimenda, hoc dixissent conditores, cap. audientiam de decimis, & cum indefinita æquipolleat universali, cap. ut circa de elect. in 6. l. si pluribus, ff. de legat. 2. dum dicit possessa debet intelligi quomocumque siue pacificè siue non.

58 *Concordati lege qualitatis expressionem minimè necessariam novissimi credant.* Rebuffus quem allegare videtur Corrasius noster in adversam partem stat tamen ejusdem sententiæ, & asserit qualitates obtentorum esse exprimendas, non quidem ex concordato, ubi de hoc nullà mentio fit, sed cum jex pragmatica Sanctione §. etiam quod universitates in verb. qualitates, de collat. tum ex ordinatione regia rubric. des graduez art. 3.

67 *Similitudines multas inter nominationes &*

mandata. His similitudinibus à Rebusso congestis unam aut alteram scitu dignissimam adjicio, videlicet, quod mandatarius, & nominatus ex quo semel contraxerunt per verba de præfenti, licet postea dissolvatur matrimonium, non possunt habere regressum ad mandatum vel nominationes, quia gratia semel extincta non reviviscit, gloss. & doctores in Clem. gratiæ, in verb. resignaveris de rescript. Math. Pacus de mandatis apost. p. 8. n. 16. similiter homicidium & quævis irregularitas expungit mandata & nominationes, & quævis expectativas & jus ad rem, non autem jus realiter quæsitum, ut vult Molin. ad regul. de infirm. n. 397. ubi etiam dicit quod nominationes non convalescunt per absolutionem Papæ.

DE MANDATIS APOSTOLICIS.

SUMMÆ RERUM.

1	Episcopatum provisio ad quem spectet.	26	Annulatio actus an pœna.
2	Decreti liber quando editus.	27	Clausula anteferri.
3	Mandatorum origo.	28	Celestini Papa imprudentia.
4	Episcoporum carnalis affectus.	29	Clausula motu proprio.
5	Executor duplex.	30	Motus proprius quando nihil operetur.
6	Literarum triplex forma.	31	Motus proprius inferioris.
7	Litera gratia.	32	Motus proprius non prasumitur.
8	Litera justitia.	33	Mandati forma apud Gall.
9	Litera cum secundum.	34	Forma mandati an substantialis.
10	Litera informis communi.	35	Clausula à Gallis non recepta.
11	Litera dignum arbitramur.	36	Mandatum generale esse oportet.
12	Litera facultatis.	37	Exprimenda in mandatis.
13	Literarum facultatis vis.	38	Ignorantia an excuset à surreptione.
14	Litera rationi congruit.	39	Conjectura surreptionis.
15	Litera si neutri.	40	Mandatum an tribuat jus ad rem.
16	Mandatis pluribus Ecclesia non gravatur.	41	Afficitur multis modis beneficium.
17	Clausula, si pro alio.	42	Mandatariis concurrentibus quis preferatur.
18	Numerus pluralis in singularem.	43	Hora inducit prioritatem.
19	Mandatorum gravamen in Gallia.	44	Impetrans posterior, quando preferatur.
20	Gratia tertia quando effectum habeat.	45	Negligentia quando impetrans imputetur.
21	Clausula optionis.	46	Beneficia mandatis non comprehensa.
22	Mandatarius primum vacans acceptat.		
23	Rescripti verba expendenda.		
24	Clausula Decreti.		
25	Pœna contra ignorantes nulla.		

- 47 Beneficia novè creata. 55 Fulminare processum.
 48 Suppressa beneficia. 56 Renuntiatio quando in manu
 49 Monoculum beneficium. superioris.
 50 Relativum aliquo. 57 Renuntiatur tacita gratia.
 51 Regularia regularibus; & ca- 58 Galli mandata generalia reci-
 tera. piunt.
 52 Mandata quando expirent. 59 Mandatarius vacans acceptat.
 53 Papa revocat gratias. 60 Litigiosum beneficium nemo
 54 Mandata an morte Papa revo- acceptare tenetur.
 centur.

CAPUT V.

INITIO nascentis Ecclesiæ, Episcopatum provisio ad so-
 lum Roma. Pontif. a pertinet, qui summa ratione, eam non
 multo post tempore, transtulit in collegia singula Cathedralium Ecclesia-
 rum. b De inferioribus verò sacerdotiis, Epif-
 copi soli disponebant liberè, c quos nec pre-
 mtere, nec gravare in beneficiorum colla-
 tione, veteres pontifices voluerunt. Eccle-
 siasticum ordinem confundi, rati cum sua
 unicuique Episcopo iurisdictio, & authori-
 tas, non servatur. d Unde nec beneficia con-
 ferebant, nec jus tribuebant ad vacatura, tum
 ne Episcopis inferrent injuriam, e tum ne ad
 alterius mortem captandam, hoc prætextu
 ansam præbere viderentur. f Qua in senten-
 tia diutissime permanserunt. Nam anno 1150.
 mandatorum usum prorsus incognitum fuisse,
 conjectura ducimur. Quod in decreti libro
 (quod circiter eum annum à Gratiano mona-
 cho æditum perhibetur:) g nullæ similes gra-
 tiæ legantur. h Excrescente verò hominum
 cupiditate, Pontif. Romani, incundæ

a c. omnes xxij. dist.

b c. fi. xvj. q. vij. Panor.
 c. cum Ecclesia vult-
 rana de elect.

c Glo. c. quamquam de
 elect. in rj.

d c. pervenit xj. q. iij.

e Panor. c. olim in fi. de
 verbo. sig.

f c. j. ij. iij. & cz. post
 electionem de conce-
 pt. ben.

g Gl. c. post appellationem
 §. forma ij. q. vj.
 h Io. and. c. duobus de
 rescript. in vj.

Episco-
 patum
 provisio
 ad quem
 spectat.

Decreti
 liber
 quando
 æditus.

nonnulli putant,)^a rationis studiosi, quæ rem angustam domi juvarent, concedere

^a Poldo de inven. rer. lib. vij. c. ij.

Manda-
torum
origo.

3 mandata cœperunt, taxationes constituentes, per quas & taxatis literis, & æstimatis sacerdotis, quæ ipsi vacantia contulissent, aut promississent vacatura, certum caperetur inde vœtigal. Nos verò aliam rationem originis mandatorum fuisse dicimus: cùm enim

Episco-
porum
cornu^{is}
affectus.

4 Episcopi, consanguineorum aut alio carnali affectu obcæcati (quo morbo veteri, gravi, & periculoso, antistites nostri nondum levati videntur:)ⁱ potestate conferendi beneficia

i Cl. c. pervenit. j. q. iij.

abuterentur, indignos idoneis præferentes, ^k sacrisque ordinibus à se initiatos: injuriosè

k c. grave de præb.

Mento-
ria
114
va.

repellentes, ^l cœpit admonere Papa primum Episcopos, ut idoneos Ecclesiis præficerent, ^m præsertim quos ad sacros ordines, sine titulo promovissent. ⁿ Nonnunquam certam personam exprimens, quam ob insignem virtutem, singularem eruditionem, aut collatum aliquod in Romanam sedem putabat.

l c. accepimus d: xij. & quali.
m c. cum ex eo de elect. in vj
n c. ij & c. Episcopus de præb. d. c. acceptus.

Deinde si cunctabantur ordinarii, scribebat eis summus Pontifex præcipiendo, ut designatæ personæ conferrent, crescentèque Episcoporum

o c. cùm dilectus de elec. non res. l. justiperritos in prin. ff. de adm. l. turo.

Execu-
toria.

5 coporum pervicacia exequutores deputabat, qui vel collatores cogerent, & hi ad compellendum dicti, ^p vel conferrent ipsi, & hi ad providendum appellati, ^q Hòcque colore mandata de providendo quæ apud majores, patresque nostros non fuerunt, in Ecclesiam

p c. si capitulo ubi gl. de concess. præb. in vj.
q c. abbatem. de refer. a proposuit. de concess. præb. d. c. si capitulo.

6 Christianam irrepsisse mihi videntur. ^r Inde tres illæ literarum formulæ, in pontificio jure frequentatæ, monitoriæ, præceptoræ, & exequutoriæ. ^s Ex quibus duæ primæ (præterquam cum pro receptione monialis Papa

r Panor. ca. postulat. l. iij. not. de rescrip.

s c. constitutus. ex insinuatione c. capitulum c. mandatum c. literis de rescrip.

† Panor. d. c. ex infinu-
atione.

u Panor. d. c. constitu-
tus & d. c. capitulum.

x c. tibi qui de referri. c.

† si super gratia de off.
deleg. c. si pluribus &
c. quavis de præb. in
vj. d. c. mandatum.

y Cle. gratia ubi gl. de
rescrip. Panor. c. sedes
eol. ij. eo tir.

z Lap. alleg. lxxix.

a c. ij. & c. Episcopus
de præb.

b z. ad Corinth. 9.

c. cum secundum de
præb.

d Pan. d. c. postulasti.

e c. si pauper. & c. si pro
clericis de præb. in vj.

f d. c. postulasti.

g Rot. cvj. in no. 463.

in Ant.

h Cle. un de offi dele.
cle. j. de concef. præb.

i Rot. 631. in Ant.

k Rebuff. in for. mand.
Apost.

l c. dudum c. quavis
ij. de præb. in vj.

m c. cum aliquibus de
rescrip. in vj. c. si cui.

n dic. si cui. Anch. con.
fi. cxxxj.

o c. ab exordio xxxv.
distin.

p d. c. cum aliquibus.

q c. quavis de præ-
ben. in vj.

r Gl. d. c. cum aliquibus

Panor. c. olim in fi. de
verbo sig.

s

t

u

v

w

x

y

scribit) : ab aula recesserunt, solæque sunt in

usu exequutoria, ⁷ quæ literæ gratiæ dicun-

tur. ⁸ quod ex mera Romani Pontificis gra-

tia, & liberalitate, procedant. y Justitiæ lita-

teræ usm appellatæ, cum pro pauperibus cle-

ricis ab Episcopo sine titulo ordinatis Papa

rescribit, ^z quod & æquum, & justum sit,

sacris iniciatum, & sine certo titulo clericum,

à suo Episcopo beneficium consequi. ^a Eum-
que ut dicit Apostol. ^b Qui altario servit, de

altario vivere. Cum autem in ea constitutio-

ne, quæ incipit, cum secundum, ^c hæc senten-

tia relata sit, factum est, ut hæc literæ in for-

ma cum secundum, interdum appellentur, ^d

nonnunquam verò in forma pauperum, prop-

terea quòd eo modo pro pauperibus duntaxat

clericis rescribantur. ^e Aliquando in forma

communi, ^f & quandoque in forma speciali,

^g ut aulicis placet. Sanè ubi non in paupertate

fundatæ sunt literæ, sed ex mera conce-

dentis gratia profectæ, sub conditione tamen,

si impetrans idoneus repertus sit, ^h vocantur

in forma, Dignum arbitramur, ⁱ cujus in

Gallia nullum esse usum, moderni testantur.

^k Quòd si super beneficiis reservatis, vel alia

ratione ad curiam devolutis, literæ dirigantur.

Ordinariis ut idoneis personis conferre

possint. ^l Literæ facultatis dicuntur. ^m Inter

quas, & superiores, longa est differentia: hæc

enim favorabiles sunt, ⁿ ut quæ Ecclesiam non

gravent, sed magis ad primarium jus Episcopum

restituunt. ^o Quarum virtute ideo receptus,

non apostolica, sed ordinarii authoritate,

admissus intelligitur. ^p Illæ verò ambi-

tiosæ, & odiosæ sunt, ^q Ecclesiam admodum

gravantes. ^r Ex quibus receptus aut authoritate

Apostolica

7
Litera
gratiæ.

8
Litera
justitia.

9
Litera
cum se-
cundum.

10

11

12
Litera
faculta-
tis.

apostolica ascitus intelligitur. ^f Atque ideo data temporis paritate, quia utraque provisio, eadem die facta reperiat, & neutro possidente, Apostolicus impetrans nominato per literas facultatis, sine controversia præferretur.

f. c. hi qui in fi. de praz ben. in vj.

13 Licet ubi nominatio per literas facultatis, apostolicam provisionem præcederet, diversum dici debeat. ^u Expediuntur porrò

e. c. si à sede eod. tit. d. c. hi qui.

14 nonnunquam literæ, in forma, rationi congruit, à Papa successore, de beneficio impetrato à prædecessore, à quo sola signatura fuerat obtenta. ^x Cùm enim sola Papæ voluntas

u Ancha. eonfi. ccxv.

perficiat gratiam: ^y ideoque non expiret, morte Romani Pontifi. ante bullarum, seu

x Reg. Cancell. viij.

y Celd. c. quisquis de elect. in vj.

literarum expeditionem contingente: ^z rationi certè congruit, & honestati, ut successor exequatur, quæ de gratia prædecessoris processerunt. ^a Denique si duo de beneficio contendant, existimètque tertius, nullum

z Parorm. c. in nostra col. fi. de rescrip.

ex his litigatoribus, jus habere in beneficio, à Papa impetrare potest, ut si neutri jus in eo quæsitum sit, sibi conferat. Quæ gratia ideo si neutri, aut (si tres fuerint litigatores,)

a l. cum à matre. C. de rei vend.

Si nulli, appellatur: nobis sanè usitatissima. In qua cùm nõva provisio sit, novum tribuens titulum beneficii qualitas, vacationis modus, & generaliter omnia exprimenda sunt, quæ Papam ad concedendum, vel movere, vel retardare possunt. ^b At vero hæ duæ literarum formæ, Rationi congruit, & si neutri, licet gratiæ sint, ^c non tamen expectati- væ dici possunt: cum de vacante beneficio concedantur. Inter gratias autem ad vacatura, & ad vacantia, plurimum interest. ^d Ne autem collatores ordinarii mandatis de providendo, nimium premerentur, declararunt

b Rot. ce xxxvij in no. Felyn. d. cap. in nostra num. xvij.
c Gl. cle gratiz de rescri. Pan. c. sedes eo. tit.

15

Literæ si neutri.

Inter gratias autem ad vacatura, & ad vacantia, plurimum interest. ^d Ne autem collatores ordinarii mandatis de providendo, nimium premerentur, declararunt

d e. fi. super gratia de off. delegati in vj. glo. & doct. c. cum qui. 8. c. si cui de praz. eod. lib.

e c. mandatum c. literis
& c. abbatem de reier.

f c. ex parte j. de off. de-
leg. d. c. mādaturā in fi-
g. Gemin. c. quamvis
7. de prxb. in vj.
h c. prudentiam §. ad-
jicimus ubi Dec. de
offic. deleg.

i l. Publia §. fin. ff. de
condit. & demonst.

x Cle. gratiæ de rescri.
l c. ad audientiam ij. de
rescrip.
m capi quamvis eo tit.
in vj.

n l. j. §. hæc autem ff.
quod quisque jur. c. re-
latum de elec. non resi.

o §. j. de manda. Apost.
in concord.
p Reb. d. §. j.
q ca. factus vij. q. j. glo.
c. cum nostris de con-
cef. prxben.
r l. si dari ff. de verbo.
obl. ca. non præstat. de
reg. jur. in vj.
f c. j. de concef. prxben.
in vj.

t c. si pluribus de prxb.
in vj.
u c. ij. de renun. eo. lib.

x c. si clericus, & c. man-
dato de prxb. in vj.
y Rot. xxxvij. in Aut.

Roman. Pontifices, se nolle eandem Eccle-
siam pluribus mandatis gravare, c. Ideo solita
inferi gratis clausula. Si pro alio ibidem non
scripsimus. Quæ tametsi adjecta non sit, exau-
dienda est. f Et effectum habet, licet plurali
numero Papa usus sit. Si pro aliis, &c. Et pro
uno tantum eum antea scripsisse constet. g
Cum utrobique sit eadem ratio, h ne videli-
cet duobus mandatis Ecclesia prægraveretur. Et
numerus pluralis, si non sublit rationis diver-
sitas, in singularem resolvatur. i Ergo vim
suam perdit hæc clausula, si primus impetrans,
(citra beneficii assequutionem,) gratia sua
exclusus fuit per ademptionem puta secundi in-
compatibilis, k renuntiationem mandati, l aut
eiusdem factam, à concedente revocationem.
m Cum cesset ratio. Neque enim per primam
gratiam Ecclesia gravata fuit, & verba cum
effectu accipienda sunt. n Quo circa in Gal-
lia crediderim, adversus collatorem ordina-
rium habentem collationem quinquaginta be-
neficiorum, & ultra, qui ex Concordati lege,
duobus tantum mandatis gravari potest, o ter-
tiam gratiam effectum habere, si primæ vires
evanuerint. p Cum priores dici non possint,
q nec impedimentum præstare debeant, quæ
viribus caruerunt. r Adjici quoque solet man-
datis, clausula optionis. Conferas, quod du-
xerit acceptandum. f Quæ efficit, ut manda-
tarius ex pluribus beneficiis, simul vacanti-
bus pinguius eligeret, t & qui primum bene-
ficio, (citra fraudem vacans,) u quantum-
vis exiguum, alioqui acceptare tenebatur, x
non sibi præjudicet, quin omisso primo secun-
dum acceptare possit. y Nisi clausula, certi
temporis determinationem habeat. Veluti,

16

Manda-
tis plu-
ribus
non gra-
vatur
Ecclesia.

17

18

19

Manda-
torum
grava-
men in
Gallia

20

21

22

Manda-
tarius
primo
vacans
accepta-
re cogi-
tur.

conferas beneficium quod intra mensem, à vacationis notitia, duxerit acceptandum. Quo casu, quia ad tempus permissum, post tempus prohibitum intelligitur: z post mensem beneficium adhuc licet vacans, non poterit optare. ^a Si tamen acceptationi, & potestati executoris, ut in specie proposita tempus adjiciatur. ^b Secus si inhibitioni, & decreto, c veluti quia mandetur provideri Titio, de beneficio, quod duxerit acceptandum, inhibendo, ne intra mensem postquam de vacatione ei confiterit, aliquis de illo, quacunque autoritate disponere præsumat. ^d Et ita inspici diligenter oportet rescriptorum verba. e In dubio tamen, si constet de acceptatione, præsumetur intra mensem facta. f Est & clausula Decreti irritantis, mandatis adjici solita. Cujus tanta est vis, & potestas, ut inserta literis à Papa, g aut ab ejus exequutore, h beneficium afficiat, i ligetque collatorem, etiam ignorantem. k Nec tantum inferiorem, l sed etiam Papam ipsum, & ejus exequutores, si non aliud exprimitur. m quantum tamen ad rem ipsam, hoc est beneficium, ut in contrarium facta ejus collatio non teneat, non item quantum ad pœnam, n qua contemnescentes exequi mandatarum affliguntur: o de qua alii p alibi copiosè tractant. Cùm pœna adversus scientes duntaxat parata sint, q nec obstat, quòd annullatio actus, pœna dicatur. r hoc enim larga quadam appellatione recipitur. s Propter autem, irritatio actus non est pœna, t quæ tunc significanter dicitur, cùm corporalis, vel pecuniaria imponitur. u Usitata est præterea mandatis, clausula Anteferri, qua prærogativam consequitur impetrans, ut contra na-

z L si ita quis ff. de vulg.

a Glo. cle. un. de cõf. prax. Rot. 192. in Ant.

b d. cle. un.

c Glo. d. cle. uni.

d geminia. cap. tibi qui col. ij. de rescript. in vj. Glo. d. cle. unie. e e. porio de privi. g.

f Rot. xciiij. in Ant.

g d. e. tibi qui. h e j. s. ex parte & ca. fi. foli ad fin. de concess. prax. in 6. i d. e. tibi qui & d. e. j. k e dudum & cap. pe. de prax. in vj. e. si eo tempore de elect. eo. lib. l d. e. si eo tempore. m ca. pe. ubi Gemi. in fi. de prax. in vj. d. ele. un. de concess. prax. bend. n Glo. ele. nolentes de concess. prax.

o e prudentiam s. adjicimus de offic. deleg. e. dilect. ij. de prax. in vj. p Reb. tract. no q. 19.

q l. si. ff. de decret. r l. senatus ff. de contrahend. emp. o. si religiosus de elect. in vj. s Innocen. e. si vero de sent. excom.

t l. ejus qui ff. de juris. fi.

u Fely. e. ij. de consti. Inno. d. c. si verò.

23 Rescrip-
si verba
pounde-
randa.

24 Clausula
decreti.

Annullatio
actus an
sit pœna.

27 Clausula
anteferri.

x c. capitulum de refer.
 c. cum cui de præb. in
 vj. & d. c. tibi qui.
 y Ro. 640. in Aut.
 z c. si clericus §. verum
 de præb. in vj. Fely. d. c.
 capitulum col. vij.
 a c. quamvis de refer. in
 vj. d. c. pe.
 b c. autoritate de conc.
 ccl. præb. in vj.
 c Gemina d. c. pe. j. q.
 de præb. in vj.
 d Fely. d. c. capitulum
 Card. confi. cxxvij.
 e Cle. si Romanus ubi
 Card. iij. q. de præb.
 f c. si pluri. c. xi. in vj.
 g c. si motu proprio e.
 tit.
 h Glo. cle. per litteras
 de præb.
 i Panor. m. ca. quia circa
 de consang. & affi.
 k Pan. & alii c. causam
 quæ ij. de test.
 l c. quamvis de refer. in
 6. glo. c. cum olim. de
 consuet.
 m Glo. dic. cle. si Rom.
 n c. non potest de præb.
 in vj.
 o Archi. & cæteri d. c.
 si. motu proprio.
 p Gl. §. item quod uni.
 versitates de collat. in
 Prag.
 q Rebuff. in for. man.
 da. xxix. effectu.
 r d. c. si motu d. cle. si
 Romanus.
 s l. cū prætor. ff. de jud.
 e. nonne de præsump.
 t c. si. de offi. leg. in vj.
 cle. si. de off. ordi.
 u Glo. d. cle. si. Panor. c.
 si. quis contra ij. not.
 de foro. compe.
 x d. c. si motu.
 y l. j. de petit. s. o. subl.
 kb. x. C.

turam literarum, ad beneficia x prioribus in
 data, quæ tamen non acceptaverunt, y quibus
 que à Papa, canonicatus collatus non est, z
 præferatur, a non quidem expectantibus au
 thoritate concedentis, sed prædecessorum. b 28
 Et ita adversus imprudentiam Cælestini Papæ
 curiæ Romanæ usus recepit, ut ejusmodi clau
 sulam, contra expectantes autoritate præde
 cessorum, non propria Papa concedat. c De
 qua scriptores alibi plenissimè dicunt. d Solet
 denique inferi mandatis clausula motu pro
 prio, omnem habens virtutem, & effectum, e
 plenissimamque interpretationem recipiens. f
 Respectu tamen eorum, quæ in jure expressa
 leguntur, Veluti: ut impetrandem à surreptione
 excuset. g Nam contra jus commune h aut
 præter, hoc est respectu eorum, quæ lege ex
 pressa non sunt, i clausula motus proprii nihil
 operatur. Unde nec tollit jus tertii, k cui quan
 tumvis modico princeps præjudicare velle non
 præsumitur. l Nec incapacitatis dispensationem
 inducit, m Cùm Papa dispensare non
 credatur, nisi id exprimat nominatim. n Sed
 nec motus proprius inferioris à Romano Pon
 tifice surreptionem aufert. o Etiam legati à la
 tere, p (tamet si novissimi contra.) q Cùm
 jura ubique de motu proprio Papæ loquantur,
 r atque ita reliquos tacendo excludant. s Et
 generaliter traditum sit, taciturnitatem obren
 ti beneficii, legati collationem vitare, t lega
 tique potestas sit extraordinaria, ordinariis
 graviter præjudicans, unde restringenda u
 ad hanc clausulam. Postremò notandum, mo
 tum proprium, literis non expressum, non
 præsumi, x sed magis credendum, ad partis
 postulationem, literas emanasse, y nisi gemi

Celestini
 impru
 dentia.

29
 Clausula
 motu
 proprio;

30
 Motus
 proprius
 quando
 nibi; ope
 retur.

31
 Motus
 proprius
 inferioris
 Papæ.

32
 Motus
 proprius
 non præ
 sumitur.

natae sint, ^z aut impetrantis benemerita praecesserint. ^a aliisque certis casibus, quos alibi docto. plena manu congesserunt. ^b Et haec sunt praecipuae rescriptorum Clausulae, quae ut & aliae infinitae, pro aulicorum captu, & industria excogitatae, varias mandatis dederunt formas. ^c Neque enim certam lex praescripserat, ^d inde autem cum lites passim oborirentur, & jurgia implacabilia: exoratus Leo Papa a Francisco Galliarum Rege, ut obviam litibus iretur, ^e Gallis certam mandati formam concessit. ^f Quae an substantialis sit, ut ab ejus verbis nullatenus discedi possit, an vero exemplaris, diu, anxieque, quaesitum est. Aded quidem, ut principes consulti, diversa responderint: Clemens enim pontifex, ^g exemplarem, Franciscus vero Rex Galliarum ^h substantialem, & necessariam esse voluit. Quo jure nos utimur. Neque enim mandatum, clausulas in mandati forma non expressas, ut optionis, anteferri, & Decreti, irritantis, continens, in Gallia recipitur. ⁱ Idemque si aliud non praescriptum comprehenderet, veluti, quia crearet canonicum, sub expectatione praebendae: cum ex jam dicta forma, de canonicatu & praebenda, aut de alio beneficio vacaturo, mandetur duntaxat provideri, nec canonicatus simpliciter conferatur, sed tantum ad effectum obtinendi dignitatem. ^k Aut si particulare esset mandatum, ad dignitates pura, praebendas, beneficia curata. Aut aliam certam speciem beneficiorum. Mandatum enim generale, ad omnia beneficia, communis Regis & Pontificis praediones esse voluerunt: ^l ut captandae mortis votum tollatur. ^m Quod magis induci constat, ex expressa, &

^z §. & haec vero jubemus ut nul. jud. col. ix. a l. si v. rō §. idem Papi. ff. manda. b Alexan. Jaf. Dec. l. iij. ff. quod quisque jur.

^c Gemi. c. si soli. de consec. praeb. in vj. ^d Ancha cle. j. co. titu

^e §. j. de manda. Apost. in concord. ^f For. mand. Apost. in Concord.

^g Clemens. vij. Anno. iij. Pontificatus vj. id. Januar. ^h Franciscus rex Francorum hanc declarationem fecit xxix. Martii 1517.

ⁱ Ord. Lud. xij. art. 7. in posterioribus.

^k d. forma mandati

^l d. forma mandati. ^m declaratio regis hanc ratione utitur.

33
Mandati forma apud Gallos.

34

35
Clausula in Gallia, non recepta.

36
Mandatum generale esse debet.

particulari beneficiorum distinctione : cum unum vel minimum beneficium , citra fraudem ⁿ primò vacans , mandatario debitum , gratiam extinguat. ^o Nec prædictis obest Clemen. vij. declaratio , cum enim formam hanc dederint communia Regis & Pontificis pacta.

n c. ij. de renun. in vj.
o c. si clericus & c. mādato de præb. in vj.

p d. forma mand.
q c. ij. de probatio.
r l. ab emptione ff. de pact. l. vj. C. quand. lic. ab empr.
se. fin ne prælat. vices suas & d. e. j.
r Felyn. c. in nostra. de referip. Rebuff. in form. mand. versi gl. pro expressis.

u c. postulasti de refer.

x Gemina. e. dudum col. pen. de præb. in vj.
y e. si proponente de referip. c. si motu de præben. in vj.
z c. gratia. ubi doct. de referip. in vj.
a Pan. Felyn. & alij c. super literis de referi.
b c. constitutus eod. tit.

c Doct. d. c. super literis.

f Lap. alleg. lxxxix.

g l. vel uniuersorum ff. de pign. act. l. si seruus plurium §. final. ff. de legat. j.

h Felyn. d. c. super literis Lap. d. alle. lxxxix. i. e. ex literis de consi. c. literis de jur. cal. cap. quam graui de cri. fall.

^p Principesque contractu obligati sint. ^q Non potuit Pontifex sine Rege , à forma data recedere : ^r nec contra actum Leonis prædecessoris legitimum revocare. ^t Quæ verò in mandatis exprimi oporteat , ne gratia surreptitia reddatur , Doctores alibi fidelissimè tractant , nos illud generale non omittimus , quò omnes penè particulares casus continentur. Exprimenda non tantum ea esse , quæ Romanum Pontificem ad concedendam retardare possunt , ^u aut difficiliorem reddere. Sed etiam quæcunque lege nominatim cauentur. Tamen si eorum expressione non valde concedens moveatur , ^x ut beneficium minimum , ^y nisi probabilis ignorantia impetransem excuset , ^z ne alioqui detur prætextus ordinario , modicum beneficium absenti conferendo , mandati vim , & Papæ collationem impedire. ^a Nec obstat , quod ignorantia numeri canonicorum , non iuvet impetransem : ^b hoc enim ideo. Quia præiudicium tertio , nempe canonicis irrogaretur. ^c Quoniam autem jus ipsum non præscripsit qualitates , quibus morosior , & difficilius princeps reddi potest , recurrendum docet Lappus ^f ad conjecturas , quæ vel ex principis consuetudinæ , ^g (an aliàs scilicet , non idem concedere voluerit , aut concesserit , sed diffi-

cultus) vel ex curiæ Romanæ stylo , ^h quem jus facere receptum est , ⁱ desumendæ sunt. aut cui à Papa canonicatus collatus est. Impe-

37
Exprimenda in mandatis

38
Ignorantia excusata surreptione.

39
Conjectura surreptione.

40 *Mandatum nec jus ad rem sibi duntaxat* potestatem implorandi officium executoris, ut occurrente beneficii vacatione provideat, ⁿ aut faciat per ordinarium provideri. ^o Falluntur itaque qui per mandatum, jus ad rem quæri putant, ^p graviusque, cum talem vim nominationibus tribuunt. ^q Quod nos pluribus, suo loco ostendimus. Unde avidus lector, quod etiam ad hanc rem pertinet, se poterit explere. Mandatum præterea non afficit beneficium, nec impedit, quomius facta ab ordinario, alteri quàm impetranti collatio valeat. ^r Licet collator Roma. Pontificis auctoritatem spernens, gravissimis pœnis sit mulctandus, ^s quas recentiores accuratè prosequuntur. Nisi præcedat inhibitio executoris, ^u aut insinuatio executoris dati ad providendum. ^x Multo magis igitur collatoris manus ligarentur, si Papa rectè & expressim, ordinario mandaret, ne alteri conferret beneficium. ^y Si enim facta adversus executoris mandatum collatio nulla est: ^z multò magis contra ipsius Papæ præceptum, ^a & ut gesta contra legem scriptam, nullius momenti sunt, ^b ita contra præceptum principis qui lex animata est in terris. ^c Cujusque placita legis vigorem habent, ^e rursus afficeretur dubio procul beneficium, si inserta esset mandato clausula Decreti. ^g Aut impetrans sub expectatione præbendæ, in canonicum jam receptus esset, ^h vel etiam mandatum ei dirigeretur, qui conferendi beneficia, (nisi in vim hujus gratiæ) potestatem non haberet: ⁱ tumque, quia formam, & tenorem mandati, (cujus

41 *Afficitur multis modis beneficiū.*

k *Glof. c. ad audientiam ij de rescript.*

l *Gl. s. volens itaque de collat in pragm.*

m *c. pen. de præb. in vj c. fi. de concess. præben. eod. lib.*

n *c. postquam de præb. cod. libe*

o *Glof. c. veniens de renunt.*

p *Rebuff. in for. manda Gl. pro expressis.*

q *Rebuff. tracta. no. q. iiij.*

r *c. dilectus ij. de præb.*

s *c. prudentiam s. adjuvicimus de offic. deleg. c. si solum de conceff. præb. in vj.*

t *Rebuff. tracta. no. q. x. u. c. si solum de conceff. præb. in vj.*

x *c. j. s. ex parte eod. tit.*

y *Panor. d. c. dilectus in fin.*

z *d. c. si solum.*

a *Auth. multomagis C. de epif. & cler.*

b *l non dubium. C. de leg.*

c *s. fi. de consul. coll. iiij.*

f *l. i. ff. de consil. princ.*

g *c. ubi qui de rescript. in vj. d. c. j. s. ex parte & d. c. si solum.*

h *c. dudum & d. c. si postquam de præb. in vj. d. c. si solum. in fin.*

i *Panorm. d. c. dilectus*

l. diligenter ff. mand.
dat.

l. c. cum dilecta. de rescript. c. venerabili de offic. deleg.

m. c. cum cui & c. quia saepe. de preb. in vj. c. tibi qui & c. duobus de rescript. eo. lib.

n. Glos. d. c. duobus. o. d. c. tibi qui d. c. eum cui.

p. c. qui prior. de regal. jur. in vj.

q. Accurf. l. si ex pluribus §. fin. ff. de solut.

r. c. quavis de rescript. in vj. c. pen. de preb. eo. lib.

s. c. pen. de concess. preb. in vj.

t. c. ei cui. de prebend. in vj.

u. d. c. quia saepe.

x. cap. super eo. de preb. in vj.

y. c. si clericus de preb. in vj. d. c. tibi qui in fi.

z. Fely. c. capitulum col. iij. de rescript.

a. l. j. ff. de jur. delib. Card. cle. un. §. si. iij. q. de concess. preb.

b. c. mandatum de rescript. Doct. c. dilect. ij. de preb.

fines diligenter custodiendi sunt: ¹ collator negligere, excederéve non potest. ¹ Porro ⁴² autem concurrentibus pluribus mandatariis, ejus causa prævalet, qui primo impetravit, ^m respectu etiam unius momenti vel horæ, si de eo constet. ⁿ Et quanvis impetrans secundus primo præsentaverit, priusquam in canonicum fuerit receptus, ^o ut vera sit regula. Qui prior est tempore, potior est jure. ^p Nam etiam ratione horæ actus altero prior esse dicitur. ^q Sunt fateor certi casus, quibus impetrans secundus præfertur primo. Veluti si clausulam Anteferri, de qua supra satis multa diximus, literæ suæ contineant. ^r Apt ex ⁴⁴ persona terti impetrantis, secundus hoc jus prælationis nactus sit. ^r Vel etiam, si primus ratione ordinis beneficio annexi sit incapax: quia præbenda sacerdotalis vacat, nec in ea ætate primus exiit, qua possit ad sacerdotium promoveri. ^t Idémque si collato à Romano Pontifice, duobus canonicatu, primus ad præbendam, secundus ad præbendam & dignitatem personatum, vel officium mandatam habeat, & præbendam vacare contingat dignitati, personatui, vel officio annexam, ^u ut ratione unionis consequatur, quod principaliter non posset obtinere. ^x Denique si primo impetranti notabilis negligentia imputari possit, præfertur secundus: ^y Et licet certos casus scriptores designent, quibus primus negligens dici potest, ^z magistamen puto id omne, iudicis arbitrio dirimendum. ^a Sed videndum, quæ beneficia sub mandatis de providendo, includantur: & constat omnia, quæ nominatim excepta non reperiuntur, comprehendendi. ^b Cum gratiæ dentur ad beneficia: & benefici

⁴³ Hora in ducit priari. tatem.

⁴⁴ Impetrans secundus quando præferatur.

⁴⁵ Negligens quando impetrans dicitur.

⁴⁶ Beneficia quæ mandatis includantur.

ficii

ficii verbo omnia contineantur. ^e Exceptit autem cum primis lex dignitates electivas, ^d rursus beneficia patronata laicorum. ^e Cum non præsumatur Roman. Pontif. juri patroni laici derogare velle: ^f Quod pluribus Felyn. comprobatur. ^g Idque ne laici à fundatione Ecclesiarum retrahantur. ^h Nec dissimili ratione dici potest, excepta quoque beneficia, creata post datam literarum, ⁱ ne Christiani videlicet à beneficiorum fundatione revocentur: si intelligant ea simulatque creata sunt, impetrantibus deberi. ^k Demum non continentur suppressa aut de Ecclesia legitime sublata, ^l cum morte non vacent, ut suo loco probatum est. Eadèmq; ratione, nec quæ de mensa prælati existunt. ^m Aut præbendæ Ecclesiæ non numeratæ, in quibus similiter non cadit vacatio. ⁿ Deinde non comprehenduntur Monocula, ^o hoc est ad provisionem eorum spectantia, qui unius tantum beneficii collationem habent. ^p Mandatum enim Papa, de beneficio aliquo providendi relativum autem, aliquo, rerum pluralitatem supponit. ^q Præterea non includuntur regularia, sub mandato secularis, aut secularia, sub mandato regularis. ^r Quando ut sæpe dixi, regularia regularibus, & secularia, secularibus, conferri oporteat: ^s non item vacantia in curia, ^t aut ex causa permutationis, cum ea solis permurantibus debeantur. ^u sed nec continentur in Gallia, quæ vacant per simplicem resignationem, ^x aut alio modo, quàm per mortem naturalem, ^y licet de jure contra. ^z Denique beneficia ex consuetudine Ecclesiæ, per antiquiorem canonicum optata, ^a devoluta ad capitulum, per Episcopi negligenti-

c. ij. de præb. in vj. gl. e. j. de reg. jur. eo. lib. d. c. cum in illis §. j. de præb. in vj. e. c. cum dilectus de jure patro. f. Lap. alleg. xvj. g. Fely. trac. quando lit. Apost. h. c. decernimus xvj. q. vij. gl. d. c. cum dilectus. i. Cle. si. de rescrip. k. Glo. d. cle. si. l. c. cum accessissent de const. m. Cle. un. §. quardam etiam de excess. præla. n. c. dilecto de præben. c. ex parte de concess. præben. o. Glo. cle. j. de præben. Rot. ccxvj. in no. p. Rot. cclxj. in Ant. q. Glo. d. cle. j. r. §. volumus de mand. Apost. in Concord. f. c. super eo. de regula. ca. cum de beneficio de præb. in vj. t. c. ij. in fin. de præben. in vj. u. c. un. de re. permut. in vj. x. §. item quod omnia de colla. in prag. §. volumus eo. tit. in concord. y. Rebus. q. xv. trac. no. z. c. ij. de renunt. in vj. c. dudum de præb. eo. lib. a. c. si. de consue. in vj.

47
Beneficia nova creata.

48
Beneficia suppressa.

49
Beneficium monocula.

50
Relativum aliquo.

51

b Cle. si de beneficio de præb. c. ij. & c. ex transmissa de fil. presby. §

d c. quamvis de rescri. in vj. c. si is & c. pe de præben. in vj. c. si de concess. præb. eo. lib.

f d. c. si. ubi Doct.

g c. si super gratia de offic. deleg. in vj. c. si cui nulla de præb. eo. lib. h Ball. mandatum iij. oppos. c. mand.

i For. mand. Apost. in concord.

x l. j. §. si ff. quod quisque iur. gl. §. j. de mand. apost. in concord.

l Glo. §. item voluit. d. colla. in prag.

m Gemi. c. h. cui nulla de præb. in vj.

n c. ad audientiam ij. de rescrip. c. sane c. veniens de accu.

o l. si iudex ff. de mino. l. penul. c. de pact.

p c. admonet. c. si de renun. c. denique vj. q. iij.

q d. c. ad audientiam.

r c. nisi §. verum de renun.

fl. legatus ff. de offic. præfect. c. non oportet. vij. q. j.

t Gl. c. veniens de renun.

u d. c. ad audientiam.

x Cle. gratia de rescri.

tiam, & paternaque beneficia, ne in sacerdotiis successio induci videatur, & mandatis non includuntur. Postremò tractandum, quando mandata finiuntur, & expirent? Et constat imprimis, revocatione concedentis, ^d aut successoris, & gratiam extinguere. Solent autem Roma. Pontifices, in crastinum suæ promotionis, omnes gratias expectativas, à prædecessore concessas revocare. ^f Sola verò concedentis morte non revocantur. Ubi diriguntur, (ut fieri solet) executoribus. ^g Licet tæcus, si collatoribus tantum. ^h Sed nec hoc casu, in regno verum est, mandata morte expirare, cum per vim contractus sub præscripta forma concedantur. ⁱ Quod cum effectu accipiendum est, ^k idque præsertim obtinere debet, ubi ad aliquem actum processum est, tendentem ad effectum mandati. ^l Veluti, si collatus sit canonicatus, aut fulminatus, (ut dicunt) processus, per ostensionem & præsentationem Bullæ executori. ^m Rursus extinguitur mandatum, si mandatarius gratiæ renuntiet. ⁿ Licet enim unicuique ex antiqui juris regula, his quæ pro se, introducta sunt renuntiare. ^o Et cum leges in renuntiatione beneficii, superioris auctoritatem desiderant, ^p de beneficio possesso, aut saltem acceptato, non etiam de obtinendo loquuntur. ^q Illo quippe casu obligatus est clericus beneficio, ^r unde setali vinculo solvere nisi de consensu superioris, nequit. ^s Per literas verò ad beneficia, nullum jus impetranti tribuitur. ^t (Unde superioris, cuius nihil interesse potest) auctoritas, necessaria non est. ^u Sanè non tantum expressè, sed etiam tacitè, mandato quis renuntiare potest, ^x veluti per contractum matrimonii,

52
Mandatum quomodo expiret,

53
Papa revocat gratias.

54

55
Fulminare processum.

56
Auctoritas superioris in qua renuntiatione necessaria.

57
Renuntiatione circa beneficium.

7 aut alium actum clericatus professioni repugnantem, 2 per assencionem pacificæ professionis beneficii incompatibilis, cum impetrato. a Pacificamque possessionem is habuisse videtur, per quem stetit quominus haberet. b Id autem cum in gratia, ad dignitatem, beneficium curatum, aut aliam certam beneficiorum speciem recipi necessario debeat: c quando in mandato generali, ad quæcunque beneficia, simplicis beneficii, cum

y c. j. c. diversis de clerici conjug. 23. q. 2. c. ex transmissa de renuntia c. cum renuntiat xxxij. q. j. a c. de multa de præb. & d. cle. gratiz.

b c. commissæ de elect. in vj. c. licet Episcopus de præb. eo lib.

c Glo. §. quod si quis ij. de colla. in prag.

58 alio incompatibilis vacatio occurrere possit: consequens est, apud Gallos, qui generales duntaxat ex Concordati lege^d gratias admittunt: Clementis constitutioni, e locum non esse. Deinde si mandatarius beneficium primo loco vacans non acceptet, gratia expirat.

Gallegnerales tantum gratias admittunt.

d Forma mand. Apost. in concord. c d. cle. gratiz.

59 Mandatarius primo vacans acceptare debet.

f Nisi in fraudem impetrantis contingeret vacatio, quia tenui beneficio renuntiatum sit, ne pingue & opulentum moribundi sacerdotium, impetrans consequatur. g Tumque ne hoc calliditatis commento, principis liberalitas eludatur. h Similiter nec beneficium ab alio occupatum, aut litigiosum, impetrans acceptare tenetur: i nec inculpandus est, qui se litibus noluit implicare. k Et hæc ad mandatorum introductionem dicta sufficient, quæ sic tradita putamus, ut horum vestigijs reliqua, quantumvis recondita venari liceat.

f c. si clericus de præb. in vj.

g c. ij. de tenen. eo lib.

h l. filix ff. solu. mat. l. iij. c. de repud.

i Rot. 608. in Ant.

k l. quia poterat. ff. ad Trebellia.

60 Litigiosum beneficium non tenetur quis acceptare.

SOLIER.

1 Anno 1150. mandatorum usum prorsus incognitum fuisse. Nec mirum quandoquidem Adrianus IV. qui ad sedem Apostolicam fuit euectus anno Domini 1154. his mandatis initium dedit, primò rogando, & postmodum præcipiendo; nam Avens Hugonem cancellarium Franciæ gratia donari Apostolica sic

scripsit Episcopo Parisiensi Epistol. 13. fraternitatem tuam pro his qui nobis chari sunt, rogare non dubitamus, & à Cancellarius Regis Franciæ Romanæ Ecclesiæ, & nobis quantum devotus sit & fidelis, prudentiam tuam non credimus ignorare. Inde est quod illum fraternitati tuæ duximus plurimum commendandum, rogantes attentius quatenus pro beati Petri & nostrarum reverentia literarum, primum personatum, vel honorem qui in tua vacabit Ecclesia ei concedas; ut & ipse nostras sibi preces sentiat fructuosas, & nos de nostrarum precum admittance gratiarum tibi exolvere debeamus actiones, Episcopo Parisiensi de medio sublato & præpositura Ecclesiæ Parisiensis vacante, idem Pontifex mandavit capitulo, ut de illam cancellarium prædictum provideret Epistola 24. quæ sic habet, universitati vestræ præcipiendo per Apostolica scripta mandamus, & mandando præcipimus, quatenus præposituram quæ in Parisiensi Ecclesia & domos quæ in claustris ejusdem Ecclesiæ deinceps primum vacaverint ei concedatis, ab eo tempore commendatitiæ Papatum literæ non tam prece quam jussione conceptæ sunt, sed quia ordinarii plerumque tardiores in explendis summi Pontificis mandatis hujusmodi se exhibebant, ut videre est in Epist. 109. Stephani Tornacensis, in qua Papam Lucium pro quodam Subdiacono sic alloquitur. Scripsit pro eo Alexander, scripsistis & vos primo & secundo, sed neque preces neque præceptum vestrum, quamvis tres præbendæ vacarent voluerunt audire. Absit pater ut inanes sint præces vestræ, contemptibilis auctoritas, elusorium præceptum,

& nunc demum tanta si placet virtute intonet super eos majestas vestra, ut qui blanditiis juvari non potuerunt imperio discant vinci. Superadditæ sunt literæ executoriales, quibus Papa dabat executores, ut ordinarium compellerent, & nisi intra certum tempus mandatario conferret ipsimet conferrent unde factum est, ut tria paria literarum mandata hujusmodi de providendo nuncupata continerent, monitorias scilicet quæ nihil aliud sunt quam ipsum mandatum, præceptorias & executoriales. Has tres literarum species commemorat Innocentius III. regist. 15. Epist. 95. & Corasius hic n. 6.

10 *Vocantur in forma dignum cujus in Gallia nullum esse usum moderni testantur.* Mandatum de providendo differt à mandato in forma dignum: illud jus non tribuit ante ejus executionem, quia mandatum de providendo non habet vim provisionis, Pureus lib. I. decis. 256. & non ligat manus ordinarii collatoris quominus provisio per eum postea facta valeat Staphil. de mandar. de provid. §. prima igitur forma, n. 2. provisiones autem in forma dignum sunt gratiæ perfectæ quarum vigore, constituto de idoneitate tribuunt, jus ita quod de potestate ordinaria alteri conferri non potest & purificata gratia per examen perinde est ac si tempore datæ fuisset facta collatio, Joa. Francisc. Leo in Thesauro fori Ecclesiast. p. 2. cap. 2. n. 2. & seqq. porro mandatum in forma dignum de vacante in Gallia nullum esse usum refert auctor; hodie est apud nos usu frequentissimum, & quæ alias in viridi observantia vigeabant mandata ad vacatura jamdiu profuis exularunt penitus antiquata à Concilio

Tridentino sess. 24. cap. 19. de reform.

- 15 *Omnia exprimenda sunt qua Papam ad concedendum vel movere vel retardare possunt.* Circa veri reticentiam & falsi assertionem notandæ sunt tres regulæ ad elidendam obreptionis, vel subreptionis exceptionem, prima quæ Papam movere possunt ad facilius concedendum non veniunt necessario exprimenda, cap. ex literis & ibi Felin. n. 8. de rescript. secunda regula. Subreptio non dicitur nisi in casibus à jure expressis gloss. in Clem. 1. de præb. in verb. vel alteri Garc. post eos quos citat. p. 8. cap. 3. n. 19. & seqq. Tertia assertio falsi in non substantialibus gratiæ non viciat da qua vid. Lotter. lib. 2. q. 54. n. 15. & seqq.

- 28 *Et ita adversus imprudentiam Celestini Papæ Curia Romana usus recepit.* Is est Celestinus V. qui ab here no ad summum Pontificatus apicem evectus mandatum de providendo cum clausula anteferri concessit non adjecta limitatione, ad expectantes auctoritate prædecessorum, & non sua ut moris erat, cap. penult. de concess. præb. Sed Joan. Andreas ibi dicit quod excusari potuit Celestinus, quia in principio Pontificatus sui sciat se pro nullo scripsisse, vel quod de stylo Romanæ Curie parum erat expertus & ideo paulò post Pontificatum abdicavit, cap. 1. de renunciat. in 6.

- 31 *Sed nec motus proprius inferioris à Romano Pontifice surreptionem aufert.* Certum tamen est collationem ordinarii surreptioni non subiacere, Clem. 2. de offic. ordin. quia dicitur providere motu proprio, & Ecclesiis non personis Cardin. in d. Clem. 2. abb. in cap. cum nostris, n. 19. de concess. præb. Felin. in cap.

atures n. 15. & in cap. in nostra Corallar. 29. de rescript. quod procedit non solum in gratia beneficii, sed etiam in qualibet alia, ut apparet ex citatis aliisque per Garc. adductis p. 8. cap. 3. n. 3. & seq. unde infertur quod quælibet licentia ab ordinario per surreptionem seu deceptionem obteuta erit valida quamvis obtinens decipiendo peccet, Garc. ibid. n. 7. sed quamvis collatio ordinarii non subsit surreptioni, quia surreptio introducta est contra provisiones Papæ vel Legati, d. Clem. 2. subest tamen rationi & dispositioni juris communis, Molin. ad regul. de infirm. n. 376.

- 35 *Sed tantum ad effectum obtinendi dignitatem.* Ex generali consuetudine Galliæ dignitates, personatus & officia omnium fere Ecclesiarum Cathedralium & Collegiatarum conferri debent uni de gremio capituli ipsarum Ecclesiarum, ut dixi ad Pastorem de benefic. lib. 1. tit. 3. alias nulla est collatio etiam Papæ, Ruseus de mandat. apost. p. 1. n. 23. pag. mihi 9. Joan. Deselva de benefic. p. 3. q. 49. & alii omnes nostri. Non requiritur tamen in proviso seu providendo Canonicatus realis & præbendatus, sed sufficit Canonicatus in herba & ventosus quem Papa creare posse indictis Ecclesiis absque expectatione præbendæ ad effectum obtinendi dignitates, personatus & officia hujusmodi sibi reservavit, ut habetur in concordato, §. in cathedra lib. de reservat. sublat. Tamen licet quis non possit assequi dignitatem ex statuto Ecclesiæ nisi fuerit in eadem Ecclesia Canonicus, nihilominus non prohibetur postmodum suum Canonicatum resignare retenta dignitate: quia statutum requirit dictam qualitatem ad hoc, ut dignitas

conferatur personis magis dignis, & sic parum refert quod postea deficiat illa qualitas canonicalis ex qua oritur præsumptio meritorum cum ista præsumptio remaneat, Pyrrhus Corrad. in praxi benefic. lib. 2. cap. 6. à n. 47. nam qualitas semel appositâ dispositionem implet, licet postea cesset de quo est gloss. notabilis in cap. statutum in verb. Canonicus, de rescript. in 6. Gigas in responsis, resp. 12. n. 2. & n. 13. facit factum legitimè, de regul. juris in 6.

Expressenda non tantum ea esse quæ Romanum pontificem ad concedendum retardare possunt, sed etiam, &c. Non omnia quæ collatorem difficiliorem reddere possunt sunt exprimenda, sed illa dumtaxat quæ invehunt juris impedimentum: difficultas ex impedimento juris non ex affectâ privato collatoris est æstima-
 manda, Melch. Pastor lib. 2. tit. 4. n. 5. nam ut ait Molin. ad regul. de infirm. n. 365. in jure causarumque decisione, non quod Papa vel legatus facit, vel facturus erat, sed quod facere debebat considerandum est juxta text. in l. sed licet is, de officio præsid. cap. grave nimis de præb. in 6.

42 *Concurrentibus pluribus mandataris ejus causa pravalet qui primò impetravit.* Cum sint ejusdem datæ, tunc enim solum dicuntur concurrere certò sciri non potest quis primus fuerit impetrans, atque ideo recurrendum est ad conjecturas, vel circumstantias de quibus hîc auctor, sed cum indagatio hæc sit hodie vana & inutilis quoad mandata, quæ jamdiu in desuetudinem abierunt proderit in duobus provisio ejusdem diei de eodem beneficio. A diversis collatoribus potentior itaque præsumptio ad conjiciendam alterutrius provisionis prioritatem.

prioritatem desumitur ex prioritate apprehensæ possessionis, ita ut prior in possessione præferatur alteri cap. si à sede apostolica, de præb. in 6. etiamsi capta non sit eadem die provisionis, quia textus indistinctè loquitur, nec se restringit ad possessionem captam eadem die, Gonzales ad regul. 8. §. 3. præm. à n. 69. Petrus de Murga de benef. q. 3. n. 160. modo si agatur de canonicatu tradita fuerit per capitulum more consueto congregatum: alioquin censetur nullius momenti, Cassadorus decis. 8. de causa possess. & propriet. & decis. 5. de jure pat. Gonzalez ubi supra n. 81. si verò neuter possideat, ille præferendus est qui horam habet in data, alias præfertur provisos apostolicus d. cap. si à sede, Gonzalez d. 6. 3. præm. n. 62. & seqq. Pastor de benefic. lib. 2. tit. 17. n. 4. & notandum quod virtus possessionis non subintrat in successore cujus decessor non fuit in possessione, quia possessio successoris venit ad suum titulum, non ad titulum decessoris de quo tantum quæritur in d. cap. si à sede, Cassador. decis. 15. de præb. Quod si unus haberet possessionem, & alter horam ille esset præferendus eo quod virtus possessionis potentior est horæ, & uti talis ponitur in d. cap. si à sede, Gonzal. d. 5. 3. n. 62. & seqq. utroque autem possidente præferri debet qui habet horam dici captæ possessionis Gonzal. & Petri de Murga ubi supra.

cod. *Et quamvis impetrans secundus primò præsentaverit.* Secus autem est in Indultariis Curia Parisiensis, quorum insinuationis ea est virtus, ut ex pluribus nominatis qui primus ordinatio insinuaverit præferatur licet in literarum data posterior; teste Louetio ad

44 *Aut ex persona tertii impetrantis secundus hoc jus pralationis nactus sit.* Sic nominati Regii propter jucundum regni adventum, aut prælitum fidelitatis sacramentum, qui postponuntur provisus ab ordinario ante ipsorum scilicet nominatorum requisitionem, licet prius debite insinuaverint, si tamen concurrant cum graduato excludunt provisum ordinarii, non proprio jure, sed ex capite graduati qui cum habeat decretum irritans ex concordato irritat collationem ordinarii, & viam aperit nominato Regio qui graduatis præfertur. Et hæc est praxis magni consilii.

59 *Deinde si mandatarius beneficium primò vacans non acceptet gratia expirat.* Adde vel si in irregularitatem incidat, quæ omnes expectativas extinguit, ut supra cap. proximo n. ult. monuimus.

DE JURE PATRONATUS.

SUMMÆ RERUM.

1. Patronus quis.	12 Fundare quid.
2 Jus patronatus.	13 Acquisitio juris patronatus.
3 Juris patronatus acquisitio.	14 Patroni plures eodem jure fruuntur.
4 Jus patronatus quid.	15 Mulier querit jus patronatus.
5 Jus patronatus spiritali annexum.	16 Vxor an præferatur marito in præsentando.
6 Laicus cur tenet jus patronatus.	17 Tutor non præfertur pupillo in præsentando.
7 Patronus ab Ecclesia alendus.	18 Præsentatio non fit de absente.
8 Patronus laicus & Ecclesiasticus.	19 Pater an filium præsentet.
9 Tempus ad præsentandum.	20 Pater & filius, una persona.
10 Variare quando possit patronus.	
11 Modi querendi jus patronatus.	

21 Patria potestas quando non spectetur.	29 Permutationi siue patrono, an Episcop. auctoretur.
22 Collatio fructus.	30 Negligentia patroni.
23 Electio fructus.	31 Presentatio indigni.
24 Presentatio fructus.	32 Patronatus laico Papa an deroget.
25 Institutio spreto patrono nulla.	33 Legatus an deroget patrono laico.
26 Consensus an sufficiat ex post facto.	34 Papa non presumitur laicis derogare.
27 Taciturnitas quando habeatur pro consensu.	35 Peroratio.
28 Scientia & patientia, quando pro consensu.	

CAPUT VI.

EX TREMUM est, ut de jure patronatus dicamus: non quidem libertorum, quod quidem manumissione servorum, Domini sibi quaerunt, sed de eo jure quod habent patroni, (sic in jure Pontificio dicuntur, qui alicujus Ecclesiae extruendae, aut alterius cujuscunque foundationis Ecclesiasticae auctores fuerunt) praesentandi videlicet, & offerendi clericum quem Ecclesiae vacanti praesse, & in eam collatis redditibus frui velit. Acquirunt autem hoc jus, qui de Episcopi consensu, vel fundant Ecclesiam, hoc est locum in quo templum extruatur assignant, b vel Ecclesiam aedificant, c vel etiam constructas Ecclesias, ante consecrationem dotant. d Ut non valde sit obscurum, jus patronatus quo de agimus finire, jus esse praesentandi clericum ad Ecclesiam vacantem, ex gratia ei concessum, qui consentiente Episcopo, vel fundavit, vel construxit, vel dotavit Ecclesiam.

a c. liberti. cap. octava. xij. q. ij. & tot. tit. ff. de jur. patro.

b ca. iij. e. nobis de jur. patro.
c. c. monasterium xvj: q. vij. d. c. nobis.
d e. cum abbatem xvij: q. ij. c. piz mentis, & e. filius xvj. q. vij.

1 Patronus quis.

Ius patronatus.

3 Invispatronatus acquisitio.

4 Ius patronatus quid.

e d. c. piz mentis. l

¶ c. quod elam de elect.

g c. j. de jur. pat. c. filius xvj. q. vij.

h c. decernimus de judi. c. causam de præc. i c. j. de præbend.

k c. quanto de jud. c. de jure de jur. pat.

l c. ex literis c. cum feculum de jur. pat.

m c. nemini xvj. q. vij. & d. c. de jure.

n c. querelam de Simo. o c. quæsitum de rerum permuta.

p l. cum actum ff. de neg. ge. l. c. translatio de comiti.

q d. c. quanto d. ca. de jure.

r Panor. c. consulere de Simo. & in d. c. quanto.

s l. quæ religiosis ff. de re. vend. d. c. quæsitum.

t d. c. decernimus d. c. causam.

u Panor. c. j. de præb. x c. quod autem ubi Panor. de jure patro.

y Gl. c. nobis & c. cum dilectus eo. tir.

z c. cum in officiis de testa. c. ita nos in fine xxv. q. ij.

a c. quicumque xvj. q. vij.

b d. c. nobis de jur. patrona.

c l. sed & si quid. §. j. ff. de usufr.

d c. si ad si. xxv. q. ij. gl. d. c. quicumque.

e c. filius xvj. q. vij.

¶ Dico imprimis jus esse non quidem merè spirituale, cum à laicis possideatur, & in hæredesque transeat. & Et spiritualia nec à laicis tractentur, nec in eos successionis consanguinitatisve jure descendant, sed temporale potius spirituali tamen causæ conjunctum annexumque. Unde nec nisi cum universitate vendi potest. alioqui contraheretur simonia, quæ non tantum inducitur; si pactiones super spiritualibus fiant: sed etiam si super annexis. Ut annexorum eadem sit ratio, idemque judicium. Dicitur autem jus patronatus ideo annexum spirituali: quia propter Ecclesiam producitur, & ad ejus institutionem, vsûmque sacrum ordinatur. Quoniam autem spiritualibus annexa, spiritualium naturam reddent: laicus juris cujuscumque spiritualis profusus incapax, non potest summo jure possidere jus patronatus. Cæterum gratiose laicis quoque id lex concessit, tum ut cæteri ad Ecclesiarum constructionem invitentur, tum ne illis beneficium peritisse videretur, qui in factum usum aliquid contulissent. Unde ut perpetua quædam memoria, & gratitudo, extet, habent & hoc prærogativæ, foundationum Ecclesiasticarum auctores, ut si forte premiantur inopia ipsi, vel eorum filii, ex redditibus Ecclesiæ ali debeant, moderate tamen, ut non tam videlicet qualitatis personæ facultatumque, habeatur ratio, quam Ecclesiæ. Ut ministris qui deserviunt, aliquid superfit. Vicissim tamen, hoc oneris incumbit patronis, eorumque liberis, ut solerter animadvertant, ne res suæ foundationis dilapidentur. Neque verò putandum, solos laicos juris patronatus capaces esse: quando-

Jus patronatus spirituale annexum.

Laicus cur tenet jus patronatus.

Patronus ab Ecclesia alienus.

quidem Ecclesiasticæ personæ id quoque ju-

8 ris habere possunt. ^f Quæ si ratione proprii

*Patro-
nus lai-
cus &
Eccle-
siasticus.*

patrimonii illud nactæ fuerint, patronis laicis

nihilominus annumerantur, ^g nam patroni

Ecclesiastici, ⁱⁱ tantum dici debent, qui rati-

one Ecclesiæ quam tenent, eo jure fruuntur,

^h inter quos, & laicos patronos discrimi-

nis plurimum lex Pontificia constituit: nam

sicut collator ad conferendum sex menses ha-

bet: ⁱ ita Ecclesia, ad præsentandum, cum

*9
Tempus
datum
patronis
ad præ-
sentan-
dum.*

tamen laicus quadrimestre tantum habeat: ^k

huic verò minus tempus indulgetur, quia licet

indignum præsentet, non tamen privatur po-

testate præsentandi, ^l præterea variare potest

ante institutionem Episcopi, alium præsen-

*10
Variare,
quando
possi pa-
tronus.*

tando, ^m non ut à primo prorsus recedat, sed

ut posteriore, priori accumulato, magis ido-

neum Episcopus eligere possit. ⁿ Cum tamen

Ecclesiasticum patronum, judicio majore,

ac solidiore, esse oporteat. ^o Indignum siqui-

dem præsentans, præsentandi pro ea vice,

potestatem amittit, ^p nec variare potest secun-

dum, licet accumulativè præsentando. ^q Un-

de sit quædam sicuti Pontificii dicunt, com-

pensatio, ut onerati in tempore laici in cæte-

ris sublevantur, contrâque sublevati in tem-

pore clerici in cæteris onerentur. ^r Acquirunt

*11
Modi
quibus
jus pa-
tronatus
quæritur.*

autem hoc jus patronatus tam laici, quàm cle-

rici, tribus modis potissimum. Fundatione

videlicet, extructione, & dotatione. ^f Non

quidem ut putandum sit, uno ex his tantum

quæri jus istiusmodi, nisi & alii intercedant. ^t

*12
Fundare
quid.*

Fundare Ecclesiam propriè dicitur qui fun-

dum assignat, in quo de Episcopi voluntate ^u

templum extruatur. Quamvis & vulgo funda-

tores Ecclesiarum dici soleant, qui construxe-

^f c. cum autem & c. il-
lud djur. patro.

^g cap. cum dilectus ubi
Panor. eo. tit.

^h Panor. ep. eam te in
fi. illo tit.

ⁱ c. ij. de concef. præb.
^k c. un. §. verum de
jur. patro.

^l c. cum vos ubi gloss.
de offi. ord.
^m c. quod autem c. cum
autem pastoralis & c.
fi. de jur. patro.

ⁿ c. cum autem ubi Pa-
nor. eo. titu. Io. and. c.
in re communi de reg.
jur. in vi.
^o Cle. cum illufo. de
renuntia.

^p c. cum in cunctis §.
fi de elec. gloss. d. c.
cum vos.

^q Glo. d. cum vos Card.
cle. un. xij. q. de re-
rum permuta.

^r l. eam qui ff. de jure-
jur. gl. d. c. cum vos.

^f Gloss. c. piz mentis
xvj. q. vij.
^t Panor. consi. evj. col.
ij. volu. ij.

^u §. j. de Monac. coll.
j. §. i. ut null. fab. orat.
do coll. v.

^x c. nobis de jur. patr.
cap. Abbatem ij. xvij. q.
ij.

y e. iij. ubi Joan. And.
de testa.

z Panor. d. confi. cvj.

a e. ad audientiam ij. de
Eccle. ædificand.

b Panor. ubi supra.

cd. s. j. ut null. fab.

d e. mortisterium xvj. q.
vij. gl. d. c. piz mentis.

e Gl. e. quicumque xvj.
q. vij.

f c. filiis xvj. q. vij. glo.
d. c. piz mentis.

g e. ad audientiam j.
ubi Panor. iij. not. de
Eccle. ædifi.

h Gl. in sum. lxij. dist.
i Panor. in rub. de jur.
patro. ad fi.

k l. si quis ff. de iurisd.
l. j. ff. de verba. sig.

l e. si de concess. præben.
c. ex literis & utrobi-
que Pan. de jur. patro.

m Rot. eccexxij. in no.

n l. doce ancillam C. de
rei vend.

o Rot. ubi supra d. c. fi.

p l. in rebus C. de jur.
dot.

q d. l. doce ancillam.

r l. si pater mulieris in
fin. ff. de jur. dot. c. fa-
lubriter de usur.

runt Ecclesias, nec sic pro subjecta materia, respuenda hæc interpretatio, & existimandum enim non est, ut mox attigimus, sola fundatione, hoc est fundi assignatione, jus patronatus quæri. z Ne sequatur absurdum, quem dici patronum Ecclesiæ quæ nondum est, fortèque numquam est futura. a Sed ita, si sequatur operis extractio, dotatióque, vel ab ipso fundatore, vel ab aliis. b Unde quod præterea diximus ab his quoque jus patronatus acquiri, qui de Episcopi consensu, c suis impendis, & sumptibus, in assignato fundo, Ecclesiam ædificant: d accipiendum est, si ipsi, aut alii, congruam Ecclesiæ dotem assignent. e Ex qua dotatione acquiri quoque constat jus patronatus. f Non tantum uni, sed (etiam si plures dotem constituerint,) pluribus, g Et iis quidem æqualiter, licet alii aliis minus contulerint. h Quod & in fundatione, constructioneque, observandum est. i Cum autem masculinus sermo foeminiuum contineat, k dubium non est, quin hoc jus præsentandi foemina quoque acquirere possit. l Ampliusque traditum est, ut si maritus, (cui villa fortè in dotem data fuit, in qua est jus patronatus) & uxor, in præsentando dissentiant, præsentatus ab uxore, præferatur. m Licet enim maritus, tanquàm rei dotalis Dominus, n si non contra dicat uxor præsentare possit: o quia tamen uxor naturalis est, & vera dotis Domina, p imaginariúmque duntaxat dominium maritus habet, q nec eidem rei dotalis administratio, fructusque, nisi propter onera matrimonii conceduntur: r fructum autem quo nupriatum oneribus succurratur, ex præsentatione, non potest maritus conse-

13
Acqui-
silo ju-
rispat.

14
Patroni
plures
eodem
jure-
fructur.

15
Mulier
querit
jus pa-
trona-
tus.

16
Uxor au-
præfer-
tur ma-
rito in
præsen-
tando.

qui probabilius videtur, uxoti hoc jus præsentandi conservare. ^f Nec dissimile est, in-
 17 ^{Tutor} quiunt, quod de pupillo, tutoræque, legimus, ^f Rot. d. q. ccccxxij.
 non præ-
 fertur
 pupillo
 in præ-
 sentiâo.
 ut præsentatus à pupillo, septennium egresso
 præferatur præsentato per tutorem. ^e Verùm
 hic casus propter lubricum ætatis, ^u dubitabi-
 lior mihi videtur. ^x Quapropter in eo, ampli-
 us deliberandum reor.

t Glo. & Gemi. in c. ex
 co de elec. in vj.
 u l. cum prætor. §. pe.
 ff. de jud. §. præterea
 quib. non est permiff.
 x Frede. Conf. xliij.

Porro autem præsentari debet clericus ido-
 18 ^{Præsen-} neus, hoc est ipsi Episcopo offerri, & exhiberi. ^y Unde de absente, non jure fit præsentatio, ^z nisi fortè perspecta esset, & cognita Episcopo qualitas absentis clericus. ^a Cùm enim rei demonstratæ frustra adjiciatur demonstratio: ^b nihil prohibet, que minus possit præsentari clericus absens, cujus qualitates superior notas habet, ^c nam ea ratione video, absentis posse conferri beneficium. ^d Sed an pater filium præsentare possit, plerique dubitant, cùm patronus seipsum non præsentet. ^e Et Justinian. dicat vocem patris, tanquam vocem filii esse. ^f Alioque loco, patrem & filium eandem personam penè esse. ^g Et rursus alibi, filium esse partem quodammodo corporis paterni. Ut ubi sit pater, videatur & filius esse. ^h Deinde, quoniam quicquid acquirit ⁱ filius, patri quærit etiam hodie, saltem respectu usufructus. ^k Verùm contraria sententia, & meritò obtinuit. ^l Cùm ex Pomponii sententia, Ulpian. ^m responderit, suffragium patris, filio prodesse, & econtra. Quod autem pater eadem persona cum filio intelligatur, humana legis interpretatione, & per fictionem, non etiam secundum veritatem, constitutum est. ⁿ At nos veritatem in spiritualibus, magis quàm fictionem, sequi-

y Panor. c. cum parati.
 de appella.
 z Glo. ele. dudum §.
 statuimus de sepult.
 a Pan. c. ea noscitur de
 iis quæ s. à prælat.

b l. j. ff. de in inte. resti.

c Pan. d. c. ea noscitur.
 d e. accedens de præb.
 e. s. tibi absentis eod.
 tit. in vj.

e c. per nostras de jur.
 patron.

f §. ei verò de inut. sibi
 pulat.
 g l. fin. C. de impub.

h l. cum scimus de agr.
 & cen. lib. xj.
 i l. j. ff. s. à parent.
 k l. cum oportet & l.
 fin. c. d. bon. qua lib.
 l Glo. & Pan. in c. con-
 suluit de jur. patr.
 m l. illud ff. quod cujus-
 que univ. l.

n d. l. fin. & d. l. cetera
 scimus.

18
^{Præsen-}
 tatio nõ
 fit de
 absente.

19
^{Pater}
 an filiũ
 præsen-
 tet.

20
^{Pater}
 & filius
 una per-
 sona.

• Arch. cap. un de vot. in vj.

p c. fin. de jud. in vj.

q Glos. c. cum olim. de major. & obed.

r Innoc. c. literis de restit. spol.

s Glos. c. cum Bartholdus de re jud.

t c. illud in fin. de jur. patron.

u cap. decernimus xvj. quæst. vij.

x d. c. cum Bertholdus ubi Panor. num. xiiij.

y doct. d. cap. cum Bertholdus.

z Hosti. in summa de jur. patro.

a §. j. ut null. fab. oratio. coll. v.

b Rot. 873. Ant.

c c. auditis de elect.

d c. cura. de jur. patro.

e l. fin. c. ad Macedon. fl. si vero §. si post. ff. manda.

g l. si quis mihi §. jussum ff. de acqu. hæred.

h l. obligatio §. pen. ff. de auth. tut. §. tutor. eo. tit. i Bart. & aliud. §. jussum.

k cap. ex ore de iis quæ sunt à major.

l Felyn. post multos c. cum Bertholdus col. iiij. de re judic.

m l. penul. ff. de furt.

n l. filius fam. §. invitus ff. de procur. l. qui vas §. vetare ff. de furt.

mur. • In quibus etiam vim patriæ potestatis non attendimus. Atque ideo nihil acquirit patri, sed totum sibi filius vendicat. ¶ Hujus ergo juris patronatus, quo de agimus hæc est vis, & potestas, ut jus habeat patronus præsentandi & offerendi clericum, quem præesse Ecclesiæ velit, sicuti enim collatio fructus est Episcopatus q & electio, fructus canonicatus: ita præsentatio, fructus & effectus, juris patronatus. ¶ Unde non potest alium Episcopus, spreto patrono, instituere, & procedensque de facto, absque patroni consensu institutio nulla est ipso jure. ¶ Etiam si credebatur Episcopus, alium verum patronum esse. ¶ Patrono tamen conquerente, & institutionem ob sui contemptum impugnante, ¶ potest siquidem patronus, institutioni absque suo consensu, ab Episcopo factæ postmodum consentire. ¶ Sic enim dicimus, consensum Episcopi, qui in constructione Ecclesiæ necessarius est: a postea intervenire posse. b Et generaliter proditum legitimus, ubi consensus alterius requiritur, si non peccat actus in substantia, c non referre, an præcedat, vel sequatur actum, d in continenti, vel ex intervallo. e Licet in mandato, f jussu, g & auctoritate diversum obtinuerit. h Quia de re Doctores i alibi plenissimè. An autem habeatur pro consensu, patroni præsentia, & taciturnitas quæstionis est? Et nisi intercessissent actus, tacitè approbativi collationis, k plerique putant, l patronum non videri consentire, sed magis contradicere. m Cùm invitus, & repugnans, in damnosis dicatur, non tantum qui contradicit, sed etiam qui consensisse non probatur. n Consensisse autem non videtur patronus, & si sciente eo beneficium

21

Patria potestas in spiritualibus non attenditur.

22

Collatio fructus.

23

24

25

Institutio spreto patrono quando nulla.

26

Consensus quando sufficiens ex possessione.

27

Taciturnitas an habeatur pro consensu.

alteri contulerit Episcopus. Cum nemo juri suo renuntiasset. Et ideo potius verisimile sit passum patronum se presentate, conferri beneficium, ex pudore quodam, & magna verecundia. p Quod præsertim sciret, usque ad quadrimestre, vel semestre tem-

pus, & contradicendi jus sibi salvum esse. 2 Ego

Scientia
& patientia
quando
pro consensu.

verò contra, nam præterquam quod dici solet scientiam, & patientiam, ejus qui prohibere potest, haberi pro consensu: tractamus hic de actu publicè utili: nempe, ut celesterrimè vacanti Ecclesiæ provideatur. 3 Non solum autem, quoties de commodis agitur, tacens habetur pro consentiente: sed etiam ubi tacentis damnum versatur, si materia favorabilis sit Reipublicæ, is videtur consensisse, qui nominatim non contradixit, nec ob verecundiam, aut nimiam Episcopi reverentiam, patronus præsumitur in dubio tacuisse, nisi alia probentur, 2 aut non tacendo, irrogaretur superiori infamia. 2 Verum enim verò, quod diximus Episcopum non posse, sine patroni consensu, conferre beneficium, b Doctor intellexerunt, 4 in collatione voluntaria, non etiam in necessaria. Ut quæ sit, ex causa permutationis cui dicunt. d Episcopum posse authorari, patrono etiam non vocato. Ego verò, in effectu parum discriminis esse video, quandoquidem omnes admittunt, patrono contradicente, & de contemptu postmodum agente, retractandam permutationem. 5 Sunt

29
Permutationi
an auctorizetur
Episcopus
prestitis
patroni.

& alii certiores quidem casus, quibus facta sine patroni præsentatione, institutio consistit. Veluti si patronus, intra præfinitum à lege 6 tempus in præsentando, negligens fuerit, 8 Quo casu potestas conferendi devolvitur

30
Negligentia
patroni.

et Fred. tract. permur. q. xxx. lmoj e fin. de rer. permura Felj. d. c. cum Bertoldus. fe. un. §. verum de jure patr. g. c. ij. de sup. neq. p. r. j. t.

o l. cum de indebito ff. de prob. c. super hoc de renuntia.

p d. l. pe. de furt.

q c. un. §. verum de jur. patro. in vj. r. Licu §. non videtur ff. quib. mod. pign. fol.

fl. scyè ff. de re jud. l. Labeo cum vulga ff. de aqua plu. t. c. ne pro defectu de clec.

u l. qui patitur ff. manda. glo. c. sicut de clec. in vj.

x l. ii. §. j. ff. ad munic. l. j. de hiliis fa. lib. x. c. y l. ad invidiam c. de iis quæ vi. meúsive ca. fi.

z Par. l. j. §. quæ onc. tandæ ff. quar. re act. a d. l. pe. ff. de fort.

b c. illud de jur. patron. c. decernimus xvj. q. vij. c. Rot. xxij. in no. Felj. c. cum Bertoldus col. v. de re jud. d Cle. un. de re permu.

e Fred. tract. permur. q. xxx. lmoj e fin. de rer. permura Felj. d. c. cum Bertoldus.

fe. un. §. verum de jure patr. g. c. ij. de sup. neq. p. r. j. t.

h. d. c. ij. Panor. d. cal-
lud de jur. patro.
i. Glof. ele. un. de sup
negl. Panor. c. ij. in fi. de
concef. p. ab.
k. s. fi quis oratorii de
fanctiff. episc. coll. ix.
l. c. ij. §. sed neque de
transl. Episcop.
m. c. cum in cunctis §.
fi. de electio.
n. lejus militis §. si mi-
litis ff. de resta. milit.
o. c. quod autem de jur.
patro.
p. c. granum de postul.
p. zlat. c. privilegium
xj. q. iij.
q. Inno. c. proposuit
de fil. p. sby.
r. c. cum vos ubi gl. de
offi. ordi.

se. ij. de p. sby. in vj.
cle. j. in fi. ut lit. pend.

r. Gl. ele. per literas de
p. ab. Pan. c. iij & c. cū
dilectus de jur. patro.
u. Glof. §. cæterum in
proc. prag. Panor. d.
c. cum dilectus.
x. c. quod autem de
jur. patro.
y. c. proposuit de con-
cef. p. ab.
z. Archid. c. hortatur
l. xxj. dist. Glo. d. cle.
per literas.
a. d. c. cum dilectus ubi
gl. d. ele. per literas.
b. Gl. c. cum dilectus.

c. Panor. in c. dilectus
in fi. de off. leg. Card.
d. cle. per literas iij. q.

ad Episcopum. h. Aut alium, ad quem jus
instituendi pertinet, etiam Episcopo infe-
riorem. i. Idemque si scienter indignum, pa-
tronus præsentaverit. k. Paria namque viden-
tur, nullum offerre, vel minus idoneum. l.
Et si jure communi, collationem, aut electio-
nem habentes, ob illam causam jure suo pri-
vantur. m. Quanto magis patroni, n. quibus ex
privilegio, & gratia præsentandi facultas com-
petit, o. quique scienter indignum offerendo,
prærogativam præsentandi amittere merentur,
concessa sibi potestate, temerè abutentes, p.
laicis tamen propter eorum (ut puto) igno-
rantiam, q. pepercisse visus est Roman. Pon-
tif. r. constituens, cum minus idoneam perso-
nam laicus præsentat, debere Episcopum,
Ecclesiæ vacanti, œconomum duntaxat præ-
ponere. Denique quoniam Papa in benefi-
ciis plenissimam potestatem, atque ideo om-
nem habere se profiteretur: s. dubium non est,
quin vires habeat facta ab eo collatio, spreto
etiã laico patrono. t. Modò de patronatu
laici in literis mentio fiat. u. Hanc quippè
præsentandi facultatem patronis, jus positi-
tium ut sæpè diximus, gratisè concessit: x.
cui legi summus Pontifex non subjacet. y. Cæ-
terum, non eadem autoritate reliqui fun-
guntur, z. quamvis à latere legati: qui benefi-
cia clericorum patronata, non item laico-
rum, conferunt. a. Ne laicos ab Ecclesiasticis
foundationibus retrahi contingat. b. Quæ ratio
cum in jure patronatus præscriptione, aut pri-
vilegio quæsito cesset, receptum est, legatum
Cardinalem ei derogare posse. c. Sanè verò
non præsumitur unquam Papa concessis à se
literis juri patroni laici derogare velle, nisi

31
Præsen-
tatio de
indigno

32
Papa
quand
juri pa-
tronatus
laicorū
deroget.

33
Legatus
an in
jus pa-
tronatus
laici pos-
sit.

34
Papa nō
præsumi-
tur lai-
cis de-
roga-
re.

de ejus voluntate constet evidenter. ^d Unde ^d Lap. alleg. xcvj.

nec sub gratia, mandatoré, quantumvis generali patronata laicorum beneficia comprehenduntur, nisi tale jus, præscriptione, privilegio, aut consuetudine, laici qua siis-

e c. dilectus iij. de parben. gl. d. s. ceterum.

35 ^{Perora.} ^{lio.} sent. ^f Ratione quam mox diximus. Quæ omnia diffusus Fely. alibi pertractat. ^g Et hæc sunt, quæ de jure patronatus attingere mihi placuit: non ignarus, alia multa congeri potuisse, quæ cum non valdè necessaria putem, ab aliisque diffusè tractentur, hîc repetenda non duxi. Ex prædictis autem omnibus, quantumvis explicite nobis videtur sacerdotiorum Tractatus: suis utcumque numeris, ac partibus, sibi constans. Quo cum juris studiosis aliqua ex parte satisfecisse nobis videamur, in vigiliarum nostrarum gratiam illud Vergilianum intorquere non gravabimur. Hæc nostra interpretatio, hæc in universum sacerdotiorum Tractatum cum brevis, tum luculenta Paraphrasis.

f Cassiodo. decis. iij. de jur. patro.
g Fely. in tract. quand. lit. apost. præjud. patr. Eccl. c.

Collectasque fugat nubes, solèmq; reducit.

*Ioannes Corasius Tolosæ Valentia xix.
Decemb. 1547.*

SOLIER.

3 *Ante consecrationem dotans.* Nam post consecrationem videtur non posse acquiri juspat. quandoquidem rei sacræ servitus imponi non potest, l. servitutes, s. ult. de servit. & quod humani juris esse definit servitutem non recipit, l. caveri ff. com. præd gloss. 1. in cap. Piæ mentis, 16. q. 7. si tamen nulla dos esset constituta, vel in totum perierit potest, dotans.

etiam post consecrationem juspat. acquirere; Innoc. ad rubric. de jurepat. de consensu scilicet Episcopi, ut ipse subdit, quia favore Ecclesie ipsa constitutio dotis retrahitur & fungitur Ecclesia dotata ante consecrationem, ut sic inducatur ad dotandum propter acquisitionem juspat. Joan. Anan. in cap. 1. ad finem de jurept. Lambert. de jurep. lib. 1. p. 1. q. 6.

- 4 *In heredeseque transeat.* Universales scilicet tam sanguinis quam extraneos, & tam ex testamento quam ab intestato, Abbas in cap. cum seculum, & ibi gloss. de jurepat. Lambertin. in tract. de jurepat. p. 2. lib. 1. q. 1. art. 15. Vivian. in simili tract. lib. 4. cap. 2. ita ut non transeat ad filios fundatoris nisi sint hæredes, quia non consideratur qualitas sanguinis, sed hæredis quando juspat. in hæreditate consistit. Ita intelligitur cap. filiis, & cap. considerandum, 16. q. 7. nisi aliud in fundatione caveretur. Item non transit in heredem institutum in re certa dato alio universali coherede, Lambertin. lib. 1. p. 2. q. 2. art. 16. n. 6. Vivian. d. cap. 2. n. 9. Jus verò patronatus personale, seu Gentilitium, quod nam ab ipso patrono renunciare volente, sed à suis antenatis descendit & transit ordine successivo, & gradatim de uno in alium non potest cedi extraneo in præjudicium sequentium in gradu, text. & gloss. in l. peto, §. fratre. de legat. 2. Vivian. ubi supra n. 23. l. unum ex familia d. tit. fallit in ipso fundatore Archid. in cap. umic. de jurepat. in 6. Sed non transit in fideicommissarium, cui restituta sit hereditas, sed remanet penes heredem per text. in l. quia perinde ff. ad Trebell. etiam si tota hereditas fue-

Sacerd. Paraphr. Parte IV. 205
ritrestituta, Garc. p. 5. cap. 9. n. 17. & 18.
& n. 20.

10 *Indignum siquidem presentans presentandi pro ea vice potestatem amittit.* Secus si non indignum, sed tantum incapacem presentet, ut late discurret Lambert, p. 1. lib. 2. q. 10. art. 4. n. 3, & seqq. ubi tenet patronum laicum, indignum ignoranter presentantem, non esse privatum nec privandum & capitulum cum vos de offic. ordin. intelligi de non idoneo & non de indigno licet gloss. illos confundat, atque ita unam hanc quoad hoc esse differentiam inter patronum laicum & Ecclesiasticum, quod ille per ignorantiam presentando indignum excusatur, iste vero non, & uterque siue scienter, siue ignoranter non idoneum impune presentat, sed quia multa confuse congerit & involute loquitur vix recederem à sententia auctoris, ut patronus laicus indistincte possit incapacem & indignum presentari, quia variare potest, Ecclesiasticus nequaquam, quia illusio & variatio maxime personis Ecclesiasticis est prohibita.

16 *Probabilius videtur uxori hoc jus presentandi conservari.* Intrepidè contrarium teneas maritumque & non uxorem jus patronatus fundo dotali annexum excreere posse, ut late deducit, & probat Garc. p. 5. cap. 9. p. 1. n. 147. & seqq. Rochus de jurepat. in verb. ipse vel is, q. 28. Rebuff. de nomin. q. 17. n. 56. & alii per Garciam, n. 177. contra Imol. & Butrium in cap. fin. de concess. præb. causantes quod talis fructus non confert ad onera matrimonii, nec est proportionabilis ad illorum sustentationem, quia cum maritus

fit verè & propriè Dominus rerum dotalium ex adductis per ipsum Garciamd. loco à n. 149. ubi de communi testatur omnes fructus indistinctè ad eum pertinere debent.

17 *Vt præsentatus à pupillo septennium egresso præferatur præsentato per tutorem.* De hoc dubitat auctor propter lubricum ætatis pupilli & in eo amplius deliberandum putat, sed nihilominus Garc. ubi supra, n. 189. tenendam ait communem sententiam videlicet præsentatum à pupillo majore septennio præfetri præsentato per tutorem ex eo quod pupillus est Dominus istius jürispat. & sic ad eum spectat præsentatio, cap. decernimus, 16. q. 7. & tutor non administrat. spiritua- lia, gloss. in cap. ex eo, in verb. suffragium, de elect. in 6. Garcias post eos quos citat d. p. 5. cap. 9. §. 1. n. 186. esset tamen honestum quod pupillus præsentet tutore auctore.

32 *Dubium non est quin vires habeat facta ab eo collatio spreto etiam laico patrono.* Miror quod Corasius de contrario jure in Gallia inconcussè servato mentionem non habuerit, ubi juspat. laicorum nisi post devolutionem Papa non attingit, quia patrimoniale reputatur, ita ut expressio, & derogatio ac inde secuta provisio prorsus invalidæ & abusivæ censeantur, ut lippis & tonsoribus notum.

18 *Nam & alioquin frustra & otiosè nimis tot officiales cancellaria præposuisses Romanus Pontif.* Hos commemorat & cujuslibet officium indicat Octavian. vestrius in libello officiorum & officialium gratiæ & justitiæ, tit. de vicecancellario ut sequitur. Officium cancellariæ habet Cardinalem præpositum, quem vi-

Nota hæc spectat ad cap. 1. parte 4. fol. 128. n. 18.

cecancellarium vocamus, cujus officium ex communi curialium reputatione in Romana Curia primarium est dignitate, auctoritate & utilitate: is ratione proprii officii literarum expeditioni de rebus Ecclesiasticis universi orbis & earum expeditoribus præ est, quorum maxima est turba, nempe abbreviatorum majoris parci, quorum munus est ex supplici libello signato diplomata seu literas dictare, cujus dictaturam minutam vocant, scriptorum abbreviatorum minoris parci sollicitatorum, quos Jannizzeros vocamus, plumbatorum, registrarum, horum omnium officium est in ipsa literarum expeditione alicujus negotii. Alii verò sunt officialis, quos in expeditionibus adire oportet, ubi subjecta materia solutionem annatæ desiderat, qui otiosi sunt, & meri annatarum ac aliarum solutionum participantes utpote scriptorum archivii, cubiculariorum, scutiferorum, & ripariorum. Ordinem autem expeditionis. Vide hic apud Octavian. Sunt & alii permulti in dataria officiales quos recenset Pyrrh. Corad. in praxi benefic. lib. 3. cap. 8. n. 38. quibus præest Cardinalis Datararius, qui illum ubique sequuntur, veluti ubi summus Pontifex moram trahit sive in Palatio Vaticano, sive in Monte Quirinali, & hi sunt videlicet. Subdatarius, per cujus manus transeunt omnes ferè supplicationes ab eo prius revidendæ summaris in earum calce adjectis; antequam ad ipsum datarium perveniant qui illas Pontifici signandas detert. Præfectus officio componendarum, ubi de materiis componibilibus solvitur compositio. Unus officialis de per obitum nuncupatus, cui potissimum porriguntur supplicationes pro im;

petrandis beneficiis Ecclesiasticis per obitum vancantibus, ut illas etiam cum summariis deferat d. datario, quamvis multoties occurrit, ut omisso prædicto officiali immediatè supplicationes prædictæ eidem datario porrigantur. Duo revisores omnium supplicationum quæ per datariam transeunt, quorum unus primus, alter verò secundus revisor nuncupatur, qui singulari vigilantia oculisque lynceis observant, an in dictis supplicationibus aliquid adsit, per quod videatur in concessione gratiæ summus Pontifex circumventus, ac proinde huic muneri deputantur viri omni exceptione majores, nec non antiquissimi curiales & in rebus datariæ plurimum practici & versati. Unus officialis revisor supplicationum matrimonialium, qui privativè ad alios ipsas supplicationes tam ante quam post signatas revidet, quod munus non minori sinceritate ac fidelitate cæterorum exercetur. Unus officialis de parva data, cui eadem die quo supplicationes sunt signatæ traduntur in quibus notat tantummodò ipsam datam quæ postmodum extenditur per d. Datarium in eisdem supplicationibus. Unus officialis de missis nuncupatus qui omnes supplicationes datatas, incisis earum summariis transmittit ad registrum. Viginti registratores supplicationum apostolicarum. Unus registrator secretus. Sex clerici registri supplicationum prædictarum. Quatuor Magistri ejusdem registri.

INDEX ALPHABETICVS

eorum quæ hac Paraphrasi continentur.

A

Abbas eligi potest. num. 14.
 pagina 133
 Abbatis, & abbatissæ ætas. num.
 7. 95.
 Abbates exempti, Ecclesias plene
 habent. num. 5. 43.
 Abbacia est dignitas. n. 2. 137.
 Accusatio non privat quem ho-
 noribus. n. 9. 111
 Acquisitio juris patronatus n. 3.
 195.
 Actus suæ causæ commensuran-
 dus. n. 15. 17.
 Ætas idonea in beneficiis. 1. 93.
 Afficitur multis modis benefi-
 cium. n. 41. 183.
 Alienatio voluntaria & necessa-
 ria. n. 12. 67
 Annata quid. n. 53. 161. & 162.
 Animi destinatio in nuptiis atten-
 ditur. n. 10. 50.
 Annullatio actus an sit pœna.
 n. 26. 179.
 Apostata inhabilis ad beneficia.
 n. 23. 114.

Archidiaconus an habeat digni-
 tatem. 5. 138.
 Argumentum de electione ad
 postulationem. 16. 133.
 Assentatores taxantur. 4. 53.
 Attestationum & nominationum
 necessaria. 42. 158.
 Auditor confert beneficium. 5.
 81.
 Auditoris potestas. *cod.*
 Artes quas callere debent clerici.
 num. 5. 103.

B

Baptismalis Ecclesia. num.
 22. 153.
 Beneficia vacare quæ dicantur.
 num. 8. 54
 Beneficia regularia & secularia
 quæ. 5. 20.
 Beneficia jure communi secula-
 ria. 6. *cod.*
 Beneficium curatum & simplex
 quid. 1. 19.
 Beneficium quodcumque residen-
 tiam requirit. 2. *cod.*

I N D E X

Beneficia duo etiam simplicia nemo tenet. <i>ead.</i>	Beneficii verbo majora veniunt. num. 4.	6.
Beneficii verbo quando curatum veniat. 3.	Beneficia mandatis non comprehensa.* 24.	153.
Beneficia mixta quæ. 21	Beneficia novè creata. 47.	185.
Beneficium vacans promitti potest. 6.	Beneficia suppressa. 48.	<i>ead.</i>
Beneficium nondum sepulto clerico an conferatur. 7.	Beneficium monoculum. 49.	<i>ead.</i>
Beneficium intra quod tempus debeat conferri. 8.	Beneficia in nominationibus ex primenda. 47.	160.
Beneficium quandoque non vacat morte. 3.	Beneficium non possessum an debeat exprimi. 48.	<i>ead.</i>
Beneficium de mensa prelati. 4.	Bursales Papæ cõstitutiones Gallici rejiciunt. 55.	162.
33	Beneficii qualitas an exprimenda. 56.	162
Beneficio quis possit renunciare. num. 5.	Beneficium scindere ex causâ licet. 11.	15
Beneficium viventis non conferitur. 1.	Bigamus beneficiorum incapax. num. 3.	98. & 99.
Beneficia electiva & collativa quæ. 8.	Bigamus quis. 2.	98.
Beneficium multiplex acceptio. 2.	C	
Beneficium in malam partem quando accipiatur. 3.	Canonicus qua ætate suffragium ferat. 5.	94.
Beneficium pro gratia. 5.	Causæ pensionis constituendæ. num. 12.	15.
Beneficium pro Sacerdotio accipitur. 6.	Capitulum sede vacante non confert. 2.	75.
Beneficium quid. 1.	Capitulum succedit in necessariis. 3.	76.
Beneficium an jus spirituale. 2.	Capitulum sede vacante commendat. 4.	<i>ead.</i>
<i>ead.</i>	Capitulum administratorẽ constituit. 4.	76.
Beneficium non pacificum. 50.	Capitulum sede vacante auctoritatem prestatibet permutationi. 6.	43.
161.		
Beneficium tripliciter efficitur. num. 11.		
Beneficia comprehensa mandatis. 46.		184

A L P H A B E T I C U S.

Capitulum cum Bertoldus expo- situm. 73.	Clausulæ à Gallis non receptæ. num. 35. 181.
Capitulum nominatione grava- tur. 35. 156.	Clericus de fructibus non dispo- nit. 11. 7.
Capitulo non fit nominationis insinuatio. 37. 157.	Clerici luxu perdiri. 12. <i>cod.</i>
Capitul. primo de electio in ex- travagan. expositum. num. 24. 125. & 126.	Clericus vitis carere debet. 1. 109.
Cardinales Papam eligunt. n. 2. 33.	Clericus cum Ecclesia non con- trahit. 11. 132.
Cardinalis an postuletur. 12. 132.	Clericus qui scienter viventis be- neficium impetrat adulter in- famis fit. 2. 28.
Cardinalium dignitas. <i>cod.</i>	Clericatus non presumitur. 4. 88.
Cardinales pars corporis Papæ. num. 13. 132.	Clericatus scripto probandus. 5. <i>cod.</i>
Cardinalium collegium non con- fert. 4. 59.	Clericatus probatio. <i>cod.</i>
Cardinalis eligitur. <i>cod.</i>	Coadjutor qualis dandus. 8. 111.
Cardinalium indultum. 34. 156.	Coadjutor solus quandoque con- fert. 10. 67.
Castimonia presumitur. 4. 99.	Coadjutor quando dari possit. num. 5. 29.
Cathedralis & collegiata Eccle- sia. num. 4. 94.	Cæsar quod die interemptus. 4. 2.
Cathedralis provisio ad quem spectet. 2. 65.	Collatio sub conditione an fiat. num. 5. 121.
Christiana admonitio. 11. 96.	Collatio fieri potest sub condi- tione quæ tacite uest. <i>cod.</i>
Christus Petrum sub conditione elegit. 25. 142.	Collatio intra sex menses faciun- da. 6. 121.
Clandestini actus suspecti. 7. 122.	Collatio fructus. 22. 205.
Celestini Papæ imprudentia. 27. 180.	Collatio occulte facta valet. 8. 122.
Clausula communiter vel divi- sim. 36. 156.	Collatio an palam fieri debeat. num. 6. 122.
Clausula motu proprio. 28. 180.	Collatio coram testibus fieri de- bet. 9. <i>cod.</i>
Clausula anteferri. 27. 179.	
Clausula si pro alio. 17. 173.	
Clausula decreti. 24. 179.	

I N D E X

Collatio prior an posteriore impediat. 64.	165.	presit. 3.	59.
Collatio quid. 2.	120.	Concilium generale an conferat. num. 1.	59.
Collatio simoniaca nulla ipso jure. 3.	<i>cod.</i>	Concubinarii beneficiis arden- di. 27.	114.
Collatio facta nominato, an ne- cessaria. 38.	157.	Concubinarius celebrans irregu- laris. 28.	<i>cod.</i>
Collatio nulla an confirmetur. num. 12.	123.	Conferret dicitur qui per alium confert. 26.	154.
Collatio beneficii est donatio. num. 1.	75.	Confirmatio in postulatione non necessaria. 18.	134.
Collatio illiteratis fit nulliter. 3.	102. & 103.	Confirmatio quo ordine fiat. 3.	65. & 66.
Collegii consensus communiter prestandus. 11.	139.	Conjecturæ surreptionis. 39. 182.	
Collegio beneficium nondum vacans confertur. 3.	28.	Conjugati non tenent beneficia. num. 1.	98.
Collegiata Ecclesia. 4.	94.	Consensus an sufficiat ex post facto. 26.	200.
Columba spiritus sancti occisa. num. 10.	139.	Consuetudo in provisione ex- pectatur. 7.	66.
Commendari quando dicatur be- neficium. 3.	24.	Correctio quando vitanda. 59.	163.
Commendare quid & commen- da quando fiat. 4.	25.	Crimina quæ privant ipso jure. num. 13.	112.
Communio utilitas. 12.	63.	D	
Commenda non est titulus. 5.	25.	D ecreti liber quando editus. num. 2.	174.
Commendis hodie quomodo utamur. 6.	<i>cod.</i>	Deformitas quando promotio- nem impediat. 5.	110.
Commenda quando vacet. 5.	25.	Dignitas Ecclesiastica. 2.	137.
Commenda hodie est titulus. 7.	<i>cod.</i>	Dignitates electivæ quæ. num. 9.	20. & 21.
Commendarii quid possint. 8.	<i>cod.</i>	Dispensationum materia odiosa. num. 4.	20.
Commenda an inducat reserva- tionem. 16.	56.	Delictum antecedens ad pœ- nam. 2.	48.
Concilium non est nisi Papa			

ALPHABETICUS.

Delinquens renuntiat beneficio.	Electivis beneficiis tripliciter
num. 1. <i>cod.</i>	providetur. 1. 130.
Devolutio ad quem fiat. 12. 122.	Electus an habeat jus & nomen
Devolutio fit cum onere. 16. 152.	Episcopi. 7. 49.
Devolutio annullat collationem.	Eligere quis possit. 12. 139.
num. 65. 165.	Electio quando per procurato-
Devolutio non fit de vicario ad	rem. 13. <i>cod.</i>
Episcopum. 7. 81.	Electores non variant. 8. 132.
Deus ignorantes non punit. 5. 101.	Eligere qui prohibeantur. 14.
Dispensationes restringendæ. 4.	139.
19.	Eligendo delinquentes quando
E	priventur. 19. 140.
Electores imperii an renun-	Eligi qui prohibeantur. 21. 141.
ciationem admittant. 19.	Eminens scientia quæ. 7. 103.
36.	Errores unde fluant. 4. 53.
Ecclesiæ verbo an Episcopatus	Epilepticus cur non promovea-
& abbatia veniat. 10. 54. & 55.	tur. 6. 111.
Electio an fiat sub conditione.	Episcopatum provisio ad quem
num 24. 141.	spectet. 6. 111.
Electio clandestina an valeat. 26.	Episcopatus non vacat adeptione
142	beneficii. 8. 50.
Electio non tantum juris quam	Episcopi beneficia quando va-
collatio tribuit. 27. <i>cod.</i>	cent. 6. 49.
Electio quid. 1. 137.	Episcopo asserenti causam non
Electio an sit ordinis. 18. 140.	creditur. 14. 17.
Electio per abusum secularis po-	Episcopus cujus ætatis esse de-
testatis. 20. <i>cod.</i>	beat. 4. 149.
Electio tribuit jus. 16. 133.	Episcopus ante administratio-
Electio fructus. 23. 200.	nem confert. 8. 67.
Electio solemnia. 9. 139.	Episcopus an sine coadjutore
Electorum ignorantia quando	conferat. 9. 67.
prosit electo. 23. 141.	Episcopus an cum illegitimis
Electiva beneficia quæ dicantur.	dispenser. 5. 91.
num. 12. 55.	Episcopus an solus conferat be-
Electivæ dignitates non vacant	neficia. 6. 66.
in curia. 8. 54.	Episcopus accusatus an conse-

INDEX

rat. num. 13.	pagina 67.	
Episcopus depositus	Episcopi ju- ra exercet.	<i>cod.</i>
Episcopus carnalis affectus.	4.	175.
Episcoporum ætas.	9.	95.
Episcoporum dignitas.	3.	138.
Excommunicatus non potest eli- gi.	22.	141.
Excommunicatus an eligat.	16.	140.
Executor quando habeat jurif- dictionis exercitium.	22.	125.
Executor quando conferat.	1.	84.
Executor non reservat.	2.	<i>cod.</i>
Executor duplex.	5.	175.
Exprimanda in mandatis.	37.	182.
Exterus in Gallia non habet be- neficiũ.	12.	105.
F.		
F acultas non nominat.	31.	155.
Falsarius literarum Papæ.	24.	114.
Forma mandati an substantialis.	num. 33.	181.
Fructus beneficii vacantis servan- tur successori.	7.	
Fructus clericus non facit suos.	num. 10.	7.
Fulminare processum.	55.	186.
Fundare quid.	12.	197.
Factum à majori parte atten- dendum.	6.	131.
		G
		G Alli non exprimunt verum valorem beneficii.
		54. 162.
		Galli soli pragmaticam recepe- runt.
		12. 26.
		Galli mandata generali reci- piunt.
		58. 187.
		Gallorum de commendis usus.
		10. 26.
		Gallorum Ecclesia, pragmati- cam recepit.
		15. 55.
		Gratiæ verbo.
		9. 150.
		Gratia quando dicatur informis.
		num. 22. 125.
		Gratia ante vacationem condi- tional.
		11. 150.
		Gratia tertia quando effectum habeat.
		19. 178.
		Gratiam an capitulum faciat.
		num. 7. 131.
		Gratianus ex adulterio natus.
		3. 91.
		Gratificationi quando locus.
		62. 164.
		H
		H æreticorum iudices quales.
		11. 96.
		Hæreticus ipso jure privatur.
		num. 17. 113.
		Histriones & mimi arcantur be- neficiis.
		10. 111. & 112.
		Homicida dicitur; & qui non occidit.
		3. 110.
		Homicida beneficio non priva- tur statim.
		14. 112.

ALPHABETICVS.

Homicidium qualificatum. <i>cod.</i>	num. 25.	200.
Homicida an resignare possit num. 15. <i>cod.</i>	Institurio quid. 15.	123.
Hora inducit prioritatem. 43. 184.	Intrusus quis dicatur. 17.	124.
Hospitalia an beneficii verbo veniant. 1. 10.	Investitura propria & abusiva. num. 16.	123.
Hospitalia an exprimenda. 3. 11.	Iudices sanguinarii admonendi. num. 4.	110.
Hostiensis opinio probata. 5. 66.	Iurisdictionem qui clerici ha- beant. 6.	103.
I	Ius ad rem facile perditur. 15. 36.	
Ignorantia electorum quando profit electo. 23. 141.	Ius ad rem & in re quando quaeratur. 14.	123.
Ignorantia an excuset à correptione. 38. 182.	Ius ad rem effectivum. 12.	151.
Illegitimi beneficiorum incapaces & ordinum. 1. 90.	Ius patronatus. 2.	195.
Imperii electores an renuntiationem admittant. 19. 36.	Iuris patronatus acquisitio. 3. <i>cod.</i>	
Impetrans posterior quando preferatur. 44. 184.	Ius patronatus quid. 4. <i>cod.</i>	
Impetrans originem exprimit. num. 11. 105.	Ius patronatus spirituali annexum. 5.	196.
Impubes non est canonicus. 2. 94.	Ius patronatus cur habeant laici. num. 6.	6.
Impubes quando capax primæ tonsuræ. 3. <i>cod.</i>	Ius patronatus spirituale & temporale. 7.	<i>cod.</i>
Infirmitas non privat clericum beneficio. 7. 111.	Iuri patronatus quandoque non favetur. 13.	63.
Inquisitorum ætas. 10. 95.	Illiterati non habent beneficia. num. 3.	102.
Insinuatio nominationis quando facienda. 60. 163.	L	
Infames arcentur beneficiis. 1. 109.	Laici non tractant spiritualia: num. 5.	73.
Indigni ad postulandum. 1. 131.	Laicus à socio clerico non damnificatur. 12.	63.
Insinuari an possint capitulo insinuationes. 37. 157.	Laicus cur tenet jus patronatus. num. 6.	196.
Institutio spreto patrono nulla.	Laicus non tractat spiritualia. num. 5.	6.
	Legatus an derogat patrono lai-	

co. num. 33.	202.	M
Legati à latere <u>qui</u> . 1.	<u>61.</u>	M Ajor pars electioni con-
Legati missi <u>qui</u> . 2.	<u>ead.</u>	sentiatur. 28. 142. & 143.
Legati nati <u>qui</u> . 3.	<u>ead.</u>	Major pars <u>quæ</u> <u>dicatur</u> . 29. 143.
Legati Cardinales <u>conferunt</u> be-	<u>ead.</u>	majorem partem consentire <u>quan-</u>
neficia. 4.	<u>ead.</u>	doque non satis est. 6. 131.
Legatus de specialiter commissis		Mala fides an possessionem <u>quæ-</u>
non agnoscit. 15.	63.	rat. 4. 71.
Legatus Cardinalis <u>quando non</u>		Mandatar ^{ius} omnibus præferatur.
conferat. 16.	<u>ead.</u>	num. 25. 153.
Legatus non derogat patrono		Mandatar ^{ius} primum vacans ac-
laico. 12.	<u>ead.</u>	ceptare cogitur. 21. 178.
Literarum <u>justitiæ</u> & gratiæ dif-		Mandatar ^{ius} primo vacans accep-
ferentia. 7.	176.	tat. 59. 187.
Literæ duplicatæ quæ. 61.	164.	Mandata an morte Papæ revo-
Literæ justitiæ, gratiæ <u>quæ</u> <u>sunt</u>		centur. 54. 186.
favorabiliore. 7.	176.	Mandata quando expirent. 52. <u>ead.</u>
Literæ testimoniales. 5.	88.	Mandatar ^{io} beneficium resigna-
Literæ monitoriæ, præceptor ^{ia} ,		tum debetur. 67. 165.
executoriæ quæ. 3.	175.	Mandatar ^{io} fit collatio necessa-
Literarum triplex forma. 6.	175.	ria. 5. 76.
Literæ gratiæ, justitiæ, <u>cum</u>		Mandatorum origo. 3. 175.
secundum quæ.	176.	Mandati forma apud Gallos. 33.
Literis ad beneficia tacite <u>re-</u>		181.
nunciatur. 15.	36.	Mandatis pluribus Ecclesia non
Litera in forma communi. 10.		gravatur. 16. 178.
176.		Mandatorum gravamen in Gal-
Litera dignum arbitramur. 11. <u>ead.</u>		lia. 18. <u>ead.</u>
Literæ facultatis. 12. <u>ead.</u>		Mandatum generale esse oport-
Literæ rationi congruit. 14. 177.		et. 36. 181.
Literæ si neutri. 15. <u>ead.</u>		Mandatum non afficit benefi-
Litigiosum beneficium nemo ac-		cium. 40. 183.
ceptare tenetur. 60. 187.		Mandatar ^{ius} concurrentibus <u>quis</u>
Litigiosum beneficium est reser-		præferatur. 42. 184.
vatum. 13. 55.		Mandatum an tribuat jus ad <u>rem</u> ,
		num. 40. 183.
		Manus

ALPHABETICVS.

Manus Papalis apositio. 14.	35.	Negligens an beneficium accep-	
Matthæi locus expositus. 4.	110.	ter. 17.	152.
Matrimonio vacat beneficium,		Nobilium prerogative. 43.	158.
num. 9.	50.	Nominandus à Rege debet habere	
Matrimonium spirituale. 11.	132.	re gradum. 5.	149.
Matricula an necessaria. 44.	159.	Nominare qui possint. 27.	154.
Mendicantes quando incapaces		Nominatio cur introducta. <i>cod.</i>	
beneficiorum. 15.	105.	Nominari qui possint. 40.	157.
Miracula in humane rationis		Nominatio ad vacatura. 7.	149.
exemplum produci non de-		Nominatio quid. 8.	<i>cod.</i>
bent. 4.	88.	Nominatioes sunt gratiæ. 9.	
Mendicantes possunt nominari		150.	
num. 6.	149.	Nominatio an tribuat jus ad rem.	
Modi querendi jus patronatus.		num. 10.	150.
num. 11.	197.	Nominatio ad quæ beneficia tra-	
Monachi imperiti. 2.	102.	hatur. 66.	165.
Monachismus omne vitium pur-		Nominatioibus qui graventur.	
gat. 4.	91.	num. 33.	156.
Monachus creator Episcopus.		Nominatio in quo differat à pos-	
num. 14.	185.	tulatione. 1.	148.
Monialis pubes eligit. 15.	140.	Nominatio quando jus tribuat.	
Motus proprius quando nihil		num. 2.	149.
operetur. 8.	14.	Nominatus an legatus prejudi-	
Motus proprius quando nihil		cet. 16.	63.
operetur. 30.	180.	Nominatus an vicarium requi-	
Motus proprius inferioris. 31. <i>cod.</i>		rat. 13.	151.
Motus proprius non præsumitur.		Nominatus intra quod tempus	
num. 32.	<i>cod.</i>	petat beneficium. 15.	151.
Mulier querit jus patronatus. 15.		& 152.	
198.		Nominatum substantialia. 43	
Monogamus trigamus. 3.	99.	158.	
Mulieres castæ raræ. 4.	<i>cod.</i>	Numerus pluralis in singularem.	
N.		num 17.	178.
Negligentia quando impu-		Nuptiæ illegitimæ an inducant	
retur. 45.	184.	vocationem. 10.	50.
Negligentia patroni. 30.	201.	Nuptiæ inter Episcopum & Ec-	

I N D E X

clesiam.		Papa omnium doctissimus. 8.	
Nominatus non tenetur exprime beneficia non vacant. 50.	161.	104.	
		Papa <u>P</u> apatui renuntiat. 6.	34.
O		Papa electus non confirmatur. 7.	<i>cod.</i>
O fficium quid. 8.	138.	Papa quando dicatur conferre. num. 26.	154.
Optio non impedit permutationem. 9.	43. & 44.	Papa contra Dei legem nihil potest. 4.	103.
Ordinarii tres concurrunt in collatione. 5.	61.	Papæ in beneficiis summa potestas. 1.	53.
Ordinarius quis. 1.	65.	Particida privatur ipso jure. 113.	
Ordinarius collator quis. 11.	122.	Parochialis Ecclesia. 21.	153.
Oriundus cur in beneficio preferendus. 9.	104.	Partitio totius tractatus. 1.	1.
P		Pater & filius una persona. 199.	
P apa non major Episcopo. num. 3.	138.	Pater an filium presentet. 19.	<i>cod.</i>
Papa revocat gratias. 53.	186.	Patria potestas quando non spectatur. 21.	200.
Papa non presumitur laicus derogare. 34.	202. & 203.	Patriæ dilectis amor. 10.	104.
Papa jus tribuit ad vacatura. 1.	28.	Patri testanti de meritis filii non statur. 15.	17.
Papa sine causa non privat beneficio. 2.	53.	Patronata an sint de reservatis. num. 8.	54.
Papa Pastor non princeps. 3.	<i>cod.</i>	Patroni consensus in collatione necessarius. 10.	122.
Papa est supra concilium. 2.	59.	Patronus ab Ecclesia alendus. num. 7.	196.
Papa non potest quodlibet. 5.	54.	Patronatus laicus & Ecclesiasticus. 8.	<i>cod.</i>
Papæ quando non est parendum. num. 6.	<i>cod.</i>	Patronus quis. 1.	195.
Papa concurret cum ordinario. num. 7.	<i>cod.</i>	Patroni plures eodem jure fruuntur. 14.	198.
Papa imperatorem deponit. 20.	37.	Patronatus laico Papa an deroget. num. 32.	202.
Papa cum quocumque concurret. num. 63.	164.		

ALPHABETICVS.

Pensionem quis constituat. 9. 14.	Pœna contra ignorantes nulla. num. 25. 179.
Pensio ad tempus non separatur. num. 10. 14. & 15.	Postulantes quando variant. 8. 132.
Pensio an quantitative imponenda. 11. 15.	Postulantes indignum an privati ipso jure. 15. 133.
Pensio an exprimi debeat. 46. 160.	Postulatio quid. 2. 130.
Pensio an sit beneficium. 1. 12.	Postulare qui possunt. 3. 130. & 131.
Pensionarius ad quid tenetur. 2. <i>cod.</i>	Postulatio innititur gratiæ. 19. 134.
Pensio beneficio non commutatur. 3. <i>cod.</i>	Postulatio non solemnis. 20. <i>cod.</i>
Pensio an nuptiis perdat. 4. <i>cod.</i>	Postulari qui possunt. 9. 132.
Pensio an exprimenda. 5. 13.	Postulationem quis admittat. 17. 134.
Pensionis finitio. 6. 14.	Postulationum concordia qualis. num. 5. 131.
Pensionis constituendæ multiplex causa. 12. 15.	Possessio secunda an injusta presumatur. 8. 71.
Pensio in fraudem presumitur imposita. 13. 16.	Possessio apprehenditur per signaturam. 19. 124.
Pensionis moderata portio. 7. 14.	Possessio ultima attenditur. 7. 71.
Perjurius beneficiorum incapax. num. 11. 112.	Possessionem intrare cum signatura. 20. 125.
Perjurius non privat ipso facto. num. 12. <i>cod.</i>	Possessor malæ fidei non lucratur fructus. 4. 71.
Permutatio quando presumatur injusta. 10. 44.	Possessorium beneficii temporale. 8. 6.
Permutationis fraus quando presumatur. <i>cod.</i>	Prebenda dupliciter accipitur. 4. <i>cod.</i>
Permutationi an auctoretur Episcopus ipsius patronis. 29. 201.	Preceptoriæ Rhodienses. 2. 11.
Permutatio unde effectum sumat. num. 2. 42.	Preces quando simoniam inducant. 4. 120.
Permutans non exprimit beneficium. 7. 43.	Presbiteratus literæ ordines probant. 6. 88.
Personatus quid. 7. 138.	Presbiteri ætas. 6. 95.

I N D E X

Presentatio à majori parte patro- norum. 30	143.	R	cepto in canonicum pre- benda promittitur. 4. 28.
Presentatio fructus. 24.	200.	Re	credentiam habens non possi- det. 51. 161.
Presentatio indigni. 31.	202.	Regularia	regularibus conferen- da. 6. 20.
Presentatio non fit de absente. 18. 199.		Reg. cancella. de non judicando declarata. 23. 125.	
Presentatio jus ad rem tribuit. num. 16. 36.		Regula de verisimili an in ordi- nario obstat. 8. 62.	
Preventioni quando fit locus. 7. 62.		Regula de verisimili quando ces- set. 9. eod.	
Primiceriatus an dignitas. 6. 138.		Regularia regularibus. 51. 185.	
Prior Conventualis habet digni- tatem. 4. eod.		Regularis quando seculari presi- ciatur. 13. 105.	
Prioratus prior est jure. 164.		Relativum aliquo. 50. 185.	
Prioratus conventualis qui. 8. 95.		Renuntiatio quando in manu su- perioris. 56. 186.	
Probitas, regulas juris mutat. 3. 87.		Renunciatur tacite gratiæ. 57. eod.	
Procurator à quo recte constitua- tur. 13. 139.		Renuntians per procuratorem. num. 8. 34.	
Procurator in rem suam non re- vocatur. 10. 26.		Renuntians quando beneficium repetat. 9. eod.	
Prohibitum una via, altera non permittitur. 7. 43.		Renuntiatio inutilis. 10. 34.	
Provisio verbum generale. 1. 120.		Renuntiatio meticulosa valet. 11. 35.	
Pupilli non sunt capaces bene- ficiarum. 2. 94.		Renuntiatio præsumitur sponta- nea. 12. eod.	
		Renuntiatio quando dicatur si- moniacæ. 13. eod.	
		Renuntiatio ex permutatione permissa. 1. 42.	
		Renuntiatio in manu superioris facienda. 14. 35.	
Q ualitate jure communi in- hærentes non exprimen- dæ. 57. 163.			
Qualitates beneficiorum expri- mendæ. 56. 162.			
Quali possessio conferendi. 1. 70.			

A L P H A B E T I C U S.

Renuntiationi quis præstet, au- ritatem. 18.	36.	Sepultura mortui clerici an expe- ctanda. 7.	29.
Rescripti <u>verba</u> inspicienda. 23.	179.	Sequester <u>an</u> conferat benefi- cia. 1.	72.
Reservatio beneficii odiosa est. num. 11.	55.	Sequestri <u>finis</u> . 2.	<i>ead.</i>
Reservatio <u>inutilis</u> non afficit. num. 14.	<i>ead.</i>	Sequester omnis <u>confert</u> . 3.	<i>ead.</i>
Reservatis <u>Papa</u> authoratur. 4.	53.	Sequester voluntarius & <u>necef- sarius</u> . 3.	<i>ead.</i>
Revocationem <u>ignorans si con- ferat</u> . 9.	82.	Signatura <u>an</u> ad possessionem suf- ficiat. 18.	124.
Rex Gallia <u>ad</u> prælaturas nomi- nat. 3.	149.	Signatura <u>perficit</u> gratiam. 125.	
Res unita & addita, natura <u>am- ejus</u> cui adjicitur redolet. 1.	10.	Simonia non inducitur volun- tate. 13.	35.
Regis Gallorum privilegium. 3.	149.	Simonia <u>in</u> spiritualibus contra- hitur. 3.	5.
S		Simoniacus quando hereticus dicatur. 20.	113.
Sacrilegiorum diversa pœna. num. 26.	114.	Simoniacus <u>incapax</u> beneficii. 21. & 22.	113. & 114.
Sacrilegus beneficii incapax. 25.	<i>ead.</i>	Specialia <u>duo</u> an concurrant. 25.	154.
Sanctimonia supplet defectum. num. 2.	87.	Spoliatus an teneatur exprimere titulum. 48.	160.
Scientia <u>que</u> in clericis exigatur. num. 7.	103. & 104.	Spoliatio non <u>auferit</u> titulum. 49.	<i>ead.</i>
Scientia & patientia <u>quando pro- consensu</u> . 28.	201.	Sponsalia non faciunt vacare be- neficia. 11.	50.
Scientia in promovendo <u>necessa- ria</u> . 1.	102.	Spurius <u>quandoque</u> Papa crea- tur. 2.	91.
Scientia <u>necessaria</u> in incorpora- libus. 6.	71.	Superior <u>in</u> renuntiatione <u>quis</u> . num. 17.	36.
Schismaticus quis. 18.	113.	Suspensus <u>non</u> eligit. 17.	140.
Schismaticus omnibus beneficiis privatur. 19.	<i>ead.</i>	Suspensus non eligitur. 22.	141.
		Suspensus ab officio, <u>quando a</u> beneficio. 29.	114.
		Scientia <u>emincens</u> . 7.	103.

I N D E X

Stilus Curia Romanæ. 18.	134.	Vicarius non confert Episcopo!	num. 6.	81.
T				
T Aciturnitas quando habetur pro consensu. 28.	201.	Vicarius vicarii vicario confert.	num. 7.	<i>cod.</i>
Taurini universitas. 30.	155.	Vicarius quæ sunt gratiæ non explicat. 1.		80.
Theologalis prebenda cui debita. 19.	152.	Vicarius non confert beneficia.	num. 2.	<i>cod.</i>
Tempus nominatis & graduatis datum. 18.	<i>cod.</i>	Vicarius an diocesim conferat.	num. 3.	81.
Tempus datum patronis ad presentandum. 9.	197.	Vicarius an nominato quæretur.	num. 13.	151.
Tempus legitimum studii. 41.	158.	Vicegerens Papæ an conferat.	num. 17.	56.
Titulus poenam non irrogat. 5.	49.	Villa murata quæ. 20.		153.
Titulus coloratus quis. 2.	24.	Vitatus corpore quis. 2.		109.
Tonsura confert ordinem. 4.	86.	& 110.		
Tractatus non infert consensum.		Unanimiter quid fiat. 5.		131.
num. 3.	43.	Univerſitas corpus fictum & imaginarium. 29.		143.
Tutor non prefertur pupillo in presentando. 17.	199.	Univerſitas an nominationem revocer. 39.		157.
U				
V Acatio beneficii multiplex. 1.	32.	Univerſitas ordinaria potestatur. 32.		156.
Vacationis modus expressus ceteros excludit. 33.		Univerſitas cur nominet. 28.		154.
Vacatio primi quando ademptio ne secundi. 4.	49.	Univerſitates quæ nominant. 29.		155.
Valor in nominatione exprimens. 52.	161.	Univerſitas nova an nominet. 30.		<i>cod.</i>
Variare quando possit patronus. num. 10.	197.	Vnus actus quando tribuar possessionem. 2.		70.
Vacare in aula quæ beneficia dicantur. 8.	54.	Vſuarius est infamis. 24.		114.
Vicarii reſcuiſio non devolvit. num. 14.	151.	Vxor an preferatur marito in presentando. 16.		198.
		Vxorem marito vivente ducens. num. 2.		28.

INDEX ADDITIONVM

IOANNIS SOLIER.

A

- A** Bbas & Abbatisſa cujus ætatis eſſe debeant. vid. ætas Mona-
chus in Abbatem promoveri non poteſt ſine licentia ſupe-
rioris. fol. 136. num. 20.
- Abbatia & Episcopatus æquiparantur, & dicuntur, *culmina dig-
nitatum.* 143. 2.
- Absens impeditus in tali loco à quo ad electionem vocari *non de-
buit*, non poteſt conſtituere procuratorem ad eligendum. 144. 13.
- Impeditus tempore electionis poteſt conſtituere procuratorem *unum
de Collegio ſacris initiatum.* *ibid.*
- In vocandis abſentibus ſervanda eſt conſuetudo. *ibid.*
- De conſuetudine Franciæ vocandi ſunt abſentes de toto regno. *Ibid.*
- Si non conſtet de conſuetudine remoti ultra duas dietas non ſunt
vocandi. *Ibid.*
- Ubiſcumque ſint abſentes ſemper ſunt vocandi modo id commodè
& ſine periculo fieri poſſit. *Ibid.*
- Nec habenda eſt ratio an quis ſit in provincia vel extra. *Ibid.*
- Ætas ſeptem annorum apud nos ſufficit ad Capellanas & miſſarum
commiſſiones. 96. 2.
- Ad Prioratus ſeculares ſimplices an eadem ſufficiat vel *provec-
tior* deſideretur; controvertitur. *Ibid.*
- Ad canonicatum in Cathedrali 14. in Collegiata decem annorum
requiritur completorum. *Ibid.*
- Ad dignitates curam animarum habentes 25. in aliis ſine cura 22.
inceptorum. *Ibid.*
- Ad Episcopatum jure communi 30. apud nos 27. 98. 9.
- Ad Abbatiam 25. apud nos 23. *inceptorum.* 97. 7.
- Ad Abbatiſſatum 40. vel ſaltem 30. *Ibid.*

I N D E X

- Ad Prioratus regulares cura-conventuque carentes viginti. 93. 8
 Accusatus de gravi crimine non potest ad dignitates promoveri & quæ crimina dicuntur gravia. 116. 10.
 Archidiaconatus de jure communi censetur prima post pontificalem dignitas. 144. 5.
 Archidiaconatus & Archipresbyteratus improprie hodie appellantur dignitates. — *Ibid.*
 Sunt referendi inter personatus cum nuda & simplici præ eminentia. *Ibid.*
 Tamen cum de præcedentia agitur cõsideratur etiam solus habitus. *Ibid.*
 Archidiaconus si celebrare vult Archipresbytero præfertur. *Ibid.*
 Debet esse magister in Theologia, aut doctor vel licentiatius in jure canonico. *Ibid.*
- B
- Beneficium non bene Sacerdotium appellari à Corasio 3. 1.
 Pro feudo usurpari. — *Ibid.*
 Hinc magnum inter Fredericum 3. & Adrianum 4. dissidium. *Ibid.*
 Male restringitur ad perceptionem fructuum. — 7.
 Ejus recta definitio 8.
 Solo verbo collatum simpliciter renunciari, non in favorem. 39. 8.
 Renunciari non posse absque superiore. 39. 14.
 Fallit in tacita renunciatione. 40. 14.
 Et in beneficio litigioso. 41. 16.
 Beneficia alia majora : alia media : alia infima, & quæ sint hujusmodi. — 21. 1.
 Præceptorie & commendæ ordinum non sunt beneficia. 11. 2.
 Omnia simplicia de jure residentiam requirunt. 16. 2.
 Secus de generali consuetudine obtinet ; nisi sint servitoria vel fundatione aliud caveatur. *Ibid.*
 Regularia cura & administratione carentia ordinarii collatores conferunt profiteri volentibus. 22. 6.
 Secus si curam habeant vel administrationem. *Ibid.*
 Regularia regularibus & secularia secularibus sunt conferenda fallit in Episcopatu & in Ecclesiis parochialibus. *Ibid.*
 Item in casu necessitatis. *Ibid.*
 Item in militiis sancti Jacobi, & similibus. *Ibid.*
 Bigamia

A D D I T I O N U M.

Bigamia triplex vera interpretativa & similitudinaria.	100. 1.
Verus bigamus est qui successivè duas habuit uxores.	<i>Ibid.</i>
Interpretativus qui viduam aut meretricem duxit vel uxorem suam adulteram cognovit etiam ignoranter.	<i>Ibid.</i>
Similitudinarius dicitur qui in ordine sacro constitutus vel voto solemniter abstrictus matrimonium contraxit & consummavit.	<i>Ibid.</i>
Bigamus cur non possit ordinari duplex assignatur ratio.	<i>Ibid.</i>
Cum bigamo vero vel interpretativo non dispensat Episcopus contra Corasium.	<i>Ibid.</i>
Dispensat tamen cum similitudinario.	<i>Ibid.</i>

C

Canonici regulares in multis à Monachis differunt. fol. 107. n. 14.	
1. Canonici regulares regulæ inserviunt laxiori.	<i>Ibid.</i>
2. Monachi præfici non possunt Parochialibus Ecclesiis secularibus propter prohibitionem Concilii, canonici possunt.	<i>Ibid.</i>
3. Monachus parochiali Ecclesiæ præfectus tenetur habere socios sui ordinis.	<i>Ibid.</i>
4. Monachi fundatores habent benedictum & Basilium Canonici regulares fuerunt ab initio nascentis Ecclesiæ.	<i>Ibid.</i>
Eos sanctus Marcus Alexandriæ instituit.	<i>Ibid.</i>
In processionibus & aliis actibus præcedere debent.	<i>Ibid.</i>
Hodie assumi non possunt ad regimen parochialium secularium ex decreto Gregorii XIII. absque Papæ dispensatione.	<i>Ibid.</i>
Capitulum sede vacante potest conferre ex causa permutationis admittæ per Episcopum.	45. 6.
Non succedit Episcopo nisi in casibus à jure expressis.	78. 4.
Nec sufficit expressio generalis, sed debet esse specifica.	<i>Ibid.</i>
Non potest graduatis conferre ut tenent multi, sed praxis contrarium servat.	<i>Ibid.</i>
Non reperitur expressum quod capitulum in sede vacante conferre possit expectantibus.	<i>Ibid.</i>
Clausula aut alio quovis modo non extendit gratiam ad vacationem per obitum.	37. 2.
Nisi à Papa fuerit apposita.	<i>Ibid.</i>
Non subiacet regulæ de verisimili noticia.	<i>Ibid.</i>
Apponi potest ab ordinario ante devolutionem, non post.	<i>Ibid.</i>

I N D E X

- Collatio seu. electio potest fieri nondum humato corpore. 31. 7.
 Præbendarum Ecclesiæ cathedralis est Episcopi cum consilio capituli ubi eorum bona sunt discreta. fol. 68. num. 5.
 Propter magnam illorum communionem. *Ibid.*
 Quæ ratio improbat à Lotterio & alia adducitur. *Ibid.*
 Idem de aliis præbendalibus dignitatibus & personatibus. *Ibid.*
 Exceptis canonicatu doctorali, Theologico & pænitentiali qui ad nominationem Episcopi conferuntur. *Ibid.*
 Præbendarum Ecclesiæ Collegiatae spectat ad Episcopum præsentatio vero ad Capitulum. *Ibid.*
 Vnicui sortita effectum sufficit ad acquirendam possessionem juris conferendi. *Ibid.*
 Vbi de collatione constat præsumitur effectum sortita. *Ibid.*
 Non spectat ad creditorem pignoris, sed ad Dominum. 73. 4.
 Secus dicendum de sequestro & ratio differentia assignatur. *Ibid.*
 Non est ex jurisdictione quia Episcopo non competit iure Magistratus, sed speciali legis concessione. *Ibid.*
 Expediunt ab Episcopo ex officio citra imperium & jurisdictionem, sicut consecratio & ordinatio. *Ibid.*
 Nisi proponantur per modum actionis. *Ibid.*
 Quare extra territorium possit exerceri. *Ibid.* 2.
 Improbatur distinctio inter contentiosam & voluntariam jurisdictionem. *Ibid.*
 Facta imperito est injusta, sed non est ipso iure nulla contra Coram nisi facta fuerit penitus illiteratis. 106. 3.
 Comprehendit omnes providendi modos ubi verbum collatio profertur à lege secus si proferatur in rescriptis. 126. 1.
 Expediri non potest per secretarium qui non sit Notarius quod tamen apud nos non servatur. 127. 9.
 Concursus in data ubi inter plures provisus à diversis collatoribus intervenit, præfertur qui prior est in possessione. 192. 42.
 Modo si agatur de canonicatu possessio tradita fuerit per capitulum; alias censetur nullius momenti. *Ibid.*
 Nemine possidente præferendus est qui habet horam in data. *Ibid.*
 Si nullus habeat possessionem neque horam præfertur provisus Apostolicus. *Ibid.*

A D D I T I O N U M.

- Et virtus possessionis non subintrat in successore cujus decessor non fuit in possessione. *Ibid.*
 Habens possessionem præfertur habenti horam. *Ibid.*
 Utroque autem possidente præferri debet qui habet horam diei captæ possessionis. *Ibid.*

D

- Dignitas uni de gremio Ecclesiæ conferenda potest à proviso retineri & canonicatus resignari. *191. 35.*
 Ex generali consuetudine non potest conferri nisi canonico eiusdem Ecclesiæ, vero scilicet vel creato ad effectum. *Ibid.*
 Generaliter prolata non comprehendit electivas. *57. 9.*
 Devolutio locum habet in præstimoniiis seu capellis laicalibus contra Molin. *127. 6.*

E

- Electio Papæ confirmatur à Deo. *39. 7.*
 Criminosi non valet nec postulatio nisi ad meliorem frugem transierit. *135. 2.*
 Vbi locum habere potest, postulatio non procedit. *Ibid.*
 Quibus competit, competit & postulatio. *Ibid.*
 A quo confirmanda venit ab eodem postulatio admittenda. *Ibid.*
 Non admittit conditionem etiam de præsentis vel præteriti contra Corasium. *145. 24.*
 Episcopus dispensat cum illegitimis ad ordines minores & beneficium simplex unicum contra Pastorem. *91. 5.*
 Etiam si adulterini sint ex conjugata Episcopo vel Religioso contra Rebuffum. *Ibid.*
 Debet tamen fieri expressio qualitatis partus. *Ibid.*
 Potest dispensare cum illegitimis ad dimidiam portionem in Cathedrali & ad Canonicatum in Collegiata, *Ibid.*
 Error communis facit jus etiam in spiritualibus. *69. 13.*
 Non tamen in sacramentalibus. *Ibid.*
 Non juvat ubi deest autoritas superioris. *Ibid.*
 Executores litterarum in forma dignum possunt alteri committere vices suas quoad examen. *84.*
 Expressio hospitalis imò & patrimonii in litteris justitiæ olim necessaria. *12. 3.*

I N D E X

Hospitalium & præstimoniarum in nominationibus universitatum non requiritur contra Corasium. 170. 46.

Beneficia litigiosa in eisdem nominationibus exprimenda contra eundem Corasium. 171. 50.

Qualitates obtentorum debent exprimi in nominationibus. *Ibid.*

F

Filius eget dispensatione ad beneficium patris obtinendum non autem pater ad beneficium filii. 92. 5.

Fructus beneficii clericis facit suos & de his testari potest & inter vivos disponere contra Corasium quia sic habet consuetudo juri divino aut naturali non adversa. fol. 8. num. 10. & 11.

G

Graduatus vid. nominatio.

Ad parochialem Ecclesiam in villa murata non sufficit studium sine gradu. 170. 22.

H

Homicidium & perjurium non inducunt privationem ipso jure nisi homicidium esset insidiosum. 50.

Ex homicidio qualificato non resultat vacatio beneficii nisi quatenus reperitur expressum. 116. 12.

Fallit in assassinio vel quovis homicidio insidioso contra Corasium. *Ibid.*

Beneficium non vacat ipso jure ob crimen patricidii matricidii fratricidii aut infanticidii. *Ibid.*

Nisi consulto fuerit perpetratum. *Ibid.*

Hospitale ultra triennium uni & eidem non est committendum. 11. 1.

Hospitalia Leprosarias & alia id genus in nominationibus exprimi non est necesse contra Corasium. 170. 46.

Idem de præstimoniis. *Ibid.*

I

Impetrans beneficium viventis perpetuo fit ad illud inhabilis. 30. 2.

Etiamsi ignoranter supina tamen ignorantia. *Ibid.*

Capitulum cum venissent de restit. spoliat. in adversum ab auctore allatum explicatur. *Ibid.* 4.

Impetrans per privationem quamvis prior in data excluditur à resignatario cui litem non movit. 38. 5.

ADDITIO N U M.

- Impetratio per incapacitatem & jure devoluto non subjacet regulæ
de verisim. not. obit. 37. 2.
- Insinuatio indultarius qui primus ordinario insinuavit præfertur cæ-
teris licet in literarum data posterior ut vult Lœt. 193. 42.
- Insinuatio gradus & nominationis potest fieri capitulo sede vacante
contra Corasium. 170. 37.
- Institutio investitura & in possessionem inductio differunt. 128. 19.
- Investitura exolevit apud nos. Ibid.
- Irregularitas contrahitur ab eo qui verendum vel partem verendi
sibi amputavit. 115. 2.
- Aut qui morbo venereo vel à marito abscisus illud amisit. Ibid.
- Irregulari ex defectu ad usum unius ordinis & non alterius suscepti
potest dari beneficium non requirens majorem usum. Ibid. 5.
- Deformati antequam ordinentur, nec ad tonsuram nec ad simplex
beneficium promoveri possunt. Ibid.
- Non infamatus apud bonos quavis accusatus promoveri potest. 116. 10.
- Extinguit quasvis expectativas & jus ad rem. 172.
- Jus instituendi & confirmandi transit ad capitulum quia est de mera
justitia & inter jurisdictionalia reputatur. 77. 2.
- Jus patronatus transit ad hæredes universales tam sanguinis quam
extraneos. 204. 4.
- Non transit ad filios fundatoris nisi sint hæredes. Ibid.
- Nisi aliud in fundatione caveatur. Ibid.
- Gentilitium non potest cedi extraneo per alium patronum quam per
ipsum fundatorem in præjudicium sequentium in gradu. Ibid.
- Non transit in fideicommissarium sed remanet penes heredem etiam
restituta tota hereditate. Ibid.
- Maritus & non uxor juspat. fundo dotali annexum exercere po-
test contra Corasium. 205. 10.
- Quia est Dominus rerum dotalium & ad ipsum omnes fructus in-
distinctè pertinere debent. Ibid.
- Pupillus est Dominus juspat. & major septennio præsentare potest
privativè ad tutorem. 206. 17.
- Ex honestate tamen pupillus præsentat tutore auctore. Ibid.
- Papa in Gallia juspat. laicorum non attingit nisi devolutum contra
Corasium. 206.

I N D E X.

L

- Legati missi simpliciter qui dicantur? Cardinales vocantur à latere ;
nati verò qui sint ? 63. 2.
- Nati nihil ultra dignitatem habent, quæ nec jurisdictionem, nec
potestatem auget. *Ibid.*
- Legatus à latere, imò nec Papa ipse juripar. laicis quæsito ex præ-
scriptione vel privilegio non derogat. 64. 13.
- Legatus à latere non prævenit ordinarios in præjudicium graduato-
rum. *Ibid.*
- Derogat tamen regulæ de infirmis in præjudicium eorundem. *Ibid.*
- Legatus à latere non confert graduatis simplicibus quia non habet
gratificationem. *Ibid.*

M

- Mandata Apostolica de providendo tres litterarum species contine-
bant, Monitorias, prætorias & executorias. 84.
- Directa vicario seu officiali, Episcopus non potest exequi. *Ibid.*
- Non potest Vicarius se intrmittere in causa seu jurisdictione Epif-
copo delegata. *Ibid.*
- Adrianus IV. mandatis Apostolicis initium dedit in gratiam Hu-
gonis Franciæ Cancellarii. 187. 1.
- Primo rogando & postmodum præcipiendo. *Ibid.*
- Sed tardioribus ad obediendum ordinariis additæ sunt executoriales.
Ibid.
- Ad vacatura penitus abolita à Concil. Trid. 189. 10.
- Si mandatarius beneficium primo vocaturum non acceptet aut in ir-
regularitatem incidat gratia extinguitur 194. 50.
- In forma dignum de vacantibus in Gallia olim nullus usus hodie
frequentissimus. 189. 10.
- De providendo differunt à mandatis in forma dignum illa jus non
tribuunt ante executionem. *Ibid.*
- Quia non habent vim provisionis nec ligant manus ordinarii. *Ibid.*
- Provisiones in forma dignum sunt gratiæ perfectæ & constituto de
idoneitate perinde est ac si tempore datæ fuisset facta collatio.
Ibid.
- Celestinus V. mandatum de providendo cum clausula anteferri con-
cessit non adjecta limitatione ad expectantes auctoritate præde-

ADDITIO N U M.

cessorum ut moris erāt.

190.

N

- Nominatio ad beneficium triplex, electorum, patronorum & universitatum. 166. 2.
- Electorum duplex solemnis & non solemnis seu simplex & quid unaquæque. Ibid.
- Solemnis tribuit jus nominato nec variare licet ut semel fuit præsentata superiori. Ibid.
- Differt re & nomine à postulatione. Ibid.
- Simplex non tribuit jus nominato. Ibid.
- Patronorum absenti collatori facta nullum tribuit jus nec impedit præventionem Papæ nec variationem patroni Ecclesiastici. Ibid.
- Universitatum quamvis collatori insinuata non dat jus ante vacationem & requisitionem. Ibid. & 168. II.
- Post requisitionem afficit beneficium & impedit præventionem Papæ. Ibid.
- Multipli jure Rex ad beneficia nominare potest. 167. 3.
- Jure concordatorum nominat ad prælaturas. Ibid.
- Jure foundationis nominat ad dignitates spirituales jurisdictionem habentes. Ibid.
- Imò illas pleno jure confert. Ibid.
- Jure Regaliæ ad similes dignitates nominat quas antea pleno jure conferebat. Ibid.
- Ex privilegio Apostolico collatoribus ordinariis nominat indultorios. Ibid.
- Nominat ad primam præbendam Cathedralium pro jucundo regni adventu. Ibid.
- Nominat ad primam vacaturam cuilibet Episcopo pro præstito sibi fidelitatis sacramento. Ibid.
- Hæc duo jura non agnoscit Senatus Parisiensis. Ibid.
- Nominatus negligens post semestre non potest à superiore impetrare in vim gradus, sed tantum jure communi. 169. 17.
- Notabilis distinctio inter graduatos simplices & nominatos impetrantes à superiore in recusationem ordinarii. Ibid.
- Nominaciones ad beneficia semel per matrimonium extinctæ non reviviscunt. 172.

I N D E X

- Homicidium & quævis irregularitas extinguit mandata & nominationes & quævis expectativas & jus ad rem. *ibid.*
- Nominationes per irregularitatem extinctæ non convalescunt per absolutionem. *ibid.*
- Nominatus ob jucundum regni adventum aut fidelitatis sacramentum nanciscitur jus prælationis ex persona graduati contra provisum ab ordinario. 194. 44.

O

- Obreptio & subreptio triplici regula eliduntur. 190. 15.
- Prima regula. Quæ Papam movere possunt ad facilius concedendum non veniunt exprimenda. *ibid.*
- Secunda. Obreptio vel subreptio non dicitur nisi in casibus à jure expressis. *ibid.*
- Tertia. Assertio falsi in non substantialibus gratiæ non viciat. *ibid.*
- Vide subreptio.
- Officiales cancellariæ & datariæ referuntur & cujuscumque officium indicatur. 205. 18.
- Officium cancellariæ habet Cardinalem præpositum, qui vocatur cancellarius. *ibid.*
- Officium cancellariæ in Romana curia primum est dignitate, auctoritate & utilitate. *ibid.*
- Cancellarius ratione proprii officii expeditioni literarum de rebus Ecclesiasticis & earum expeditoribus præest. *ibid.*
- Expeditorum maxima turba nempe abbreviatorum majoris parci, quorum munus est ex supplici libello minutam literarum conficere. *ibid.*
- Scriptores abbreviatores minoris parci, sollicitatores, plumbatores & registratores. *ibid.*
- Horum omnium officium est in ipsa literarum expeditione alicujus negotii. *ibid.*
- Alii sunt officiales meri annatarum ac aliarum solutionum participantes, ut scriptores archivii, cubicularii, scutiferi & riparii. *ibid.*
- Officiales datariæ, quibus præest Cardinalis datarius sunt etiam permulti, videlicet subdatarius, præfectus officio componendarum, unus officialis per obitum nuncupatus, duo revisores, unus officialis

A D D I T I O N U M.

- cialis revisor supplicationum matrimonialium, unus officialis de parva data, unus officialis de missis nuncupatus, viginti registrarores, unus registrator secretus, sex Clerici registri supplicationum, quatuor magistri ejusdem registri. *ibid.*
- Ordinatus & non confirmatus validè dicitur ordinatus. *88. 1.*
- Quamvis Concilium prohibeat ne prima tonsura initientur qui sacramentum Confirmationis non susceperunt. *ibid.*
- Ordinatus probatur per sigillum Episcopi. *89.*
- Vel probando amissionem literarum, vel per testes. *ibid.*
- Diu habitus pro sacerdote præsumitur ad sacerdotium ordinatus. *ibid.*
- Monachus tollit omnem maculam quoad ordines, non etiam quoad beneficia. *9. 4.*
- Male auctor noster Gratianum Monachum arguit de falso excitata ad favorem monachismi novella. *ibid.*
- Ordo expeditionum Romanæ Curie remissivè. *206. 18.*

P

- Papa non dispensat sine causa contra votum, vel contra Evangelium, vel generalem statum Ecclesiæ: alias dispensatio non prodest. *121. 2.*
- Non potest ex plenitudine potestatis clericum sine causa privare beneficio. *56. 2.*
- Exempla oblivionis in Papa referuntur. *106. 8.*
- Creare posse Canonicos ad effectum obtinendi dignitates, personatus & officia in Cathedralibus & Collegiatis sibi reservavit. *191. 35.*
- In causarum decisionibus, non quod Papa vel legatus facit vel facturus erat, sed quod facere debebat considerandum. *192. 37.*
- Patronus laicus potest indistinctè incapacem & indignum præsentare: Ecclesiasticus nequaquam. *205. 10.*
- Vide nominatio, juspat. præsentatio.
- Præsentatio alternativa, y conditionalis, incerta, dubia & obscura valet, quamvis secus in electione & collatione. *127. 5.*
- Modò intra tempus datum ad præsentandum conditio purificetur, incertitudo, dubietas, & obscuritas certificetur. *ibid.*
- Pensio est quid annexum spirituali, ut quidam volunt quod tamen improbat. *17. 1.*
- Quare ejus redemptio inconsulto Papa censeatur simoniaca. *ibid.*
- In quibuscumque literis impunè reuocetur contra Costas. *ibid. 30.*
- Aperta regalia Rex pro creanda pensione ad Papam remittit. *18. 2.*

I N D E X

- Illam reservant Episcopi etiam in Gallia renunciandi ad effectum unionis. *ibid.*
- Permutatio infirmi facta in mense libero & utrinque adimpleta de fraude non impugnatur. 47. 10.
- A solo Episcopo auctoritatem recipit etiamsi collatio ad inferiorem spectet. 44. 4.
- Contrarium induxit consuetudo. *ibid.*
- An à capitulo Sede vacante admitti possit? controversitur, sed negativa de jure veror. 46. 6.
- Facta in mense Graduatiss affecto tribus concurrentibus fraudis con-
jecturis nulla censetur. 47. 10.
- Nisi probitas & capacitas concurrant in proviso. *ibid.*
- Facta in Romana Curia obtentorum mentionem non requirit rejecta auctoris distinctione. 46. 7.
- Possessio beneficii ex simplici signatura absque executore capi non potest contra Coras. & alios. 128. 19.
- Postul. Postulantes post presentationem variare non possunt. 135. 8.
- Nisi de* consensu superioris, ne ei illudatur. *ibid.*
- Nullum ejus postulato quæritur donec admissa sit postulatio. *ibid.*
- Cardinalis debet eligi in Episcopum, & non postulari. *ibid.* 11.
- Postulatio simplex fit apud superiorem postulati; solemniss verò apud
superiorem postulantium. 136. 20.
- Malè improbat Auctor postulationem simplicem. *ibid.*
- Præbenda propriè dicitur quæ connexa est canonicatui & est spiri-
tualis ratione canonicatus. 69. 6.
- Stipendium temporale dicitur etiam præbenda. *ibid.*
- Sumitur pro quocumque beneficio. *ibid.*
- Privatio non inducitur nisi in casibus à jure expressis. 116. 12.
- Privandus per sententiam potest lite pendente resignare. 38. 9.
- Etiam post condemnationem si fuerit appellatum, contra Molin. *ibid.*
- Privatus ipso jure potest simpliciter resignare, non autem in favorè. *ib.*
- Si tamen resignet de facto quæritur beneficium resignatorio in vim
clausulæ quovis modo. *ibid.*
- Privantur ipso jure hæretici contra nonnullos. 117. 17.
- Q
- Qualitas semel appositã dispositionem implet, licet postea cesset. *con. 2.*
191. 35.

A D D I T I O N U M.

R

- Reservatio litigiosi non recipitur in Gallia. 58. 13.
 Nec alia quam quæ per obitum apud sedem insurgit. *ibid.*
 Resignatio seu renunciatio fieri debet in manibus collatoris quamvis inferioris, contra Corasium. 41. 18.
 Resignatarius simoniaci vel confidentiarii beneficium capit ut devolutarius. 38. 5.
 Renunciari potest beneficium solo verbo collatum simpliciter & non in favorem. 39. 8.
 Renunciari non potest beneficium absque superiore. *ibid.*
 Fallit in renunciatione tacita. 40. 14.
 Et in beneficio litigioso. 41. 16. S
- Scientia eminens assignatus Episcopis, Curatis mediocris, sufficiens simplicia obtinentibus.
- Simonia vera in quo differat ab interpret. & similitudin. 8. & p. 11.
- Realis privat obtentis & obrinendis & reus excommunicatur. *ibid.*
 Conventionalis inficit collatione & reus ad obtinenda inhabilis efficitur, & obtentis privatus venit, non est tamen excommunicatus. *ib.*
 Similitudina seu interpretatura privat beneficium super quo, & quæ dicatur similitudinaria vel interpretativa. 117.
- Mentalis nulli prorsus pœnæ subjicitur in hoc mundo. *ibid.*
 Provisus simoniacè non simoniacus nullam pœnam incurrit præter nullitatē actus & inhabilitatē ad idem beneficium pro illa vice. *ibid.*
 Nisi scienter beneficium retineat. *ibid.*
 Ignorans per triennium juvatur regula de triennali. *ibid.*
 Nisi per resignantem recipiendo pecuniā simonia fuerit cōmissa. *ibid.*
 Subreptio. Collationes ordinariorū subreptioni non subjacent 120. 28.
- Motus proprius inferioris à Papa vel legato subreptionem aufert contra Corasium. *ibid.* 31.
- Qualibet gratia & licentia ab ordinario per subreptionem seu deceptionem obtenta est valida quamvis decipiens peccet. *ibid.*
 Licet collatio ordinarii non subsit subreptioni, subsit tamen rationi & dispositioni juris communis. *ibid.*
 Subreptio ex impedimento juris, non ex affectu privato collatoris est æstimanda. *ibid.*
- Servitus rei sacræ imponi non potest. 203. 3.
- Fallit in jurepat. post consecrationem Ecclesiæ per dotationem acqui-

I N D E X

rendo. *Ibid.* Vide obreptio.

T

- Tonsura probatur enunciatione facta in literis ordinum. 89. 4.
 Vel in arresto in quo dicatur visa tonsuræ litera. *Ibid.*
 Nisi collusorio iudicio latum sit. *Ibid.*
 Vel ageretur de beneficio vel alia re magni momenti. *Ibid.*
 Turnus præsumitur consumptus ex collatione facta quamvis non doceatur de effectuione. 71. 2. V
- Vacatio beneficii ipso jure inducitur assentione & matrimonio. 50. 1.
 Pacifica scilicet secundi adeptæ & matrimonio per verba de præsentis contracto. *Ibid.*
 Non inducitur per privationem vel incapacitatem provisi ante adeptam possessionem. 51. 5.
 Etiam si resignatio fuerit simoniaca; vel sit facta in Curia Romana aperta regalia. *Ibid.*
 Episcopatus, Abbatia & alia dignitates electivæ vacant in Curia contra Corsium. 7. 2.
 Vicarius Episcopi est ordinarius, & facit unum consistorium cum Episcopo. 82. 1.
 Ab eo non potest appellari ad Episcopum, & potest esse delegatus Apostolicus tanquam habens dignitatem. *Ibid.*
 Secus dicendum de Vicario foraneo. *Ibid.*
 Ex generali mandato non potest dispensare; nec denunciations matrimonii remittere. *Ibid.*
 Sine speciali mandato non potest beneficia conferre. *Ibid.*
 Data potestate conferendi non potest præsentare, contra Lambertin. *Ibid.*
 Confert extra territorium sicut Episcopus. 82. 3.
 Instiuit & confirmat ubique sine strepetu iudicii. *Ibid.*
 Jurisdictio delegata vicario, eo mortuo vel deposito transit ad successorem. 84.
 Vicarius capituli sede vacante non potest excqui literas in forma dignum directas vicario Episcopi. *Ibid.*
 Ex generali mandato confert graduatis. 168. 13.
 Inquisitio, correctio, punitio, amotio & beneficiorum collatio non competunt vicario urbis. 58. 17.
 Sed indulto hæc sibi conceduntur præter collationes. *Ibid.*

F I N I S.

JA1
1532 u62

40

180

J.

11

